

2008 M. SPALIO 22 D., TREČIADIENIS

PIRMININKAVO: MAREK SIWIEC

Pirmininko pavaduotojas

1. Posėdžio pradžia

(Posėdis buvo pradėtas 9 val.)

2. Vaistų rinkodaros pažymėjimų sąlygų keitimas – Vaistų padirbinėjimas (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas darbotvarkės punktas – jungtinės diskusijos dėl:

- Pranešėjos Françoise Grossetête pranešimo Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto vardu dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, iš dalies keičiančios Direktyvos 2001/82/EB ir Direktyvos 2001/83/EB nuostatas dėl vaistų rinkodaros pažymėjimų sąlygų keitimo (COM(2008)0123 - C6-0137/2008 - 2008/0045(COD)) (A6-0346/2008)

- Komisijos pareiškimas dėl vaistų padirbinėjimo.

Françoise Grossetête, pranešėja. – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau labai padėkoti Tarybai, Komisijai ir pagalbiniams pranešėjams už bendradarbiavimą rengiant šių pakeitimų dėl vaistų rinkodaros pažymėjimų sąlygų keitimo rinkinį.

Turi būti įmanoma, neatsižvelgiant į procedūrą, taikomą rinkodaros pažymėjimams išduoti, vienodai vaistus vertinti, tvirtinti ir taikyti vienodus administracinius kriterijus įvykus pakeitimams. Tokie „keitimai“ pvz., gali būti susiję su gamybos būdu, teraputinėmis indikacijomis, informacinių lapelių atnaujinimu arba administraciniais pakeitimais. Vaistų rinkodaros pažymėjimų savininkai apie tokius pakeitimus privalo pranešti atsakingoms institucijoms.

Tačiau šiuo metu taikomas keitimų valdymas tampa vis mažiau veiksmingesnis ir nebetenkina nei atsakingų institucijų, nei visos farmacijos pramonės. Joms tenka didelė biurokratinė našta, neigiamai veikianti ligonius, pavėluotai gaunančius geriausius vaistus.

Farmacijos pramonė vis labiau kontroliuoja šių keitimų valdymą. Pvz., vidutinė įmonė, gaminanti generinius vaistus ir 400 rūšių produktų, per metus turėtų pateikti daugiau nei 4 000 keitimų. Didžiulėje bendrovėje tokių keitimų gali būti iki 19 000. Keitimai skirti tik šalių rinkodaros pažymėjimams vykdomi pagal nuostatas, nustatytas konkrečioje valstybėje narėje, kurios skiriasi nuo ES taikomų reikalavimų.

Atsižvelgiant į tai, kad 80 proc. visų žmonėms ir gyvuliams skirtų vaistų pažymėjimų yra išduodama kiekvienoje šalyje atskirai, šis direktyvos persvarstymas labai paveiks farmacijos rinką Europos Sąjungoje. Bet kokie produktų pažymėjimų, išduodamų pagal skirtingose valstybėse esančią tvarką, keitimai yra svarstomi skirtingai dėl dokumentų rinkinio pakeitimo ir vertinimo tvarkos.

Tokia padėtis turi keletą neigiamų požymių, nereikalinga papildoma administracinė našta tenka atsakingoms institucijoms ir farmacijos verslui. Taip pat kyla techninių klausimų dėl keitimų įgyvendinimo, labai skiriasi galutiniai terminai įtraukiant sąlygų keitimus į požymių santrauką ir informacinį lapelį, skirtą gydytojams ir pacientams. Dėl to yra labai veikiamas bendros farmacijos produktų rinkos veikla. Ir galiausiai, tai neigiamai veikia ligonius, nes gali vėluoti tam tikrų keitimų, gerinančių vaistų veiksmingumą įgyvendinimas arba tai iš viso neįvykti.

Todėl mano pranešimo pagrindinis tikslas – supaprastinti ir suderinti vaistų rinkodaros pažymėjimų sąlygų keitimų taisykles. Priėmus šią direktyvą padėtis taps paprastesnė, aiškesnė ir lankstesnė visiems ją taikantiems. Keitimams taikomos taisyklės bus visur vienodos, neatsižvelgiant į pažymėjimo išdavimo formą – ar tai būtų vienoje valstybėje išduotas pažymėjimas, ar abipusio pripažinimo, ar centralizuota tvarka vaistams.

Supaprastinus vaistų rinkodaros pažymėjimų sąlygų keitimą, keičiant šias sąlygas būtų taikomi tokie patys leidimo atlikti keitimus, administracinio tvarkymo ir pateiktų keitimų kontrolės kriterijai, nesvarbu, kokia buvo taikyta teisinė procedūra išduodant tokių vaistų rinkodaros pažymėjimus.

Be to, pasiūliau papildomus sistemos pakeitimus, dėl keitimų kelių rinkodaros pažymėjimų sąlygų. Tokiu atveju turėtų būti leidžiama pateikti vieną paraišką, apimančią visus šiuos rinkodaros pažymėjimų keitimus.

Gerb. pirmininke, žinau, kad po manęs kalbėsiantis G. Verheugen pasisakys dėl vaistų padirbinėjimo. Daug tikimės iš jo pareiškimo, nes jis labai svarbus šiam dokumentų rinkiniui, į kurį patenka ir vaistų padirbinėjimas. Jau seniai laukėme šio pranešimo. Padirbinėjimas – nusikaltimas, susijęs su visuomenės sveikata. Labai svarbu, kad G. Verheugen mus informuotų, kokiame šiuo metu etape yra šis pranešimas, nes nekantraujame jį pamatyti. Bet kuriuo atveju visiškai jam pritariame.

Günter Verheugen, *Komisijos pirmininko pavaduotojas*. – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. EP nariai, šiandienės diskusijos susijusios su didžiuliais pokyčiais sveikatos sektoriuje.

Mūsų visuomenėse labai padaugėjo vyresnio amžiaus žmonių, kuriems labiausiai rūpi sveikatos klausimai. Tai suprantama. Daugėjant vyresnio amžiaus žmonių visuomenėje, toliau didėjant šiai grupei, bus vis svarbesnis sveikatos klausimas, kaip prižiūrėti šiuos asmenis ir kokią terapiją bei vaistus taikyti. Taip pat labai svarbu užtikrinti, kad šie asmenys gautų informaciją apie savo sveikatos būklę bei ką reikėtų daryti norint turėti gerą sveikatą. Tokia yra šiandienų diskusijų esmė.

Šiandien svarstomas klausimas tiesiogiai susijęs su Pakeitimų reglamentu. Man labai malonu, kad šiuo klausimu buvo rastas kompromisas. Reglamentas reguliuoja bet kokius reikalingus sąlygų keitimus – ar tai būtų visuomenės sveikatos ar ekonominiais pagrindais, po to kai vaistui išduotas pažymėjimas. Savaimė suprantama, kad būtina kontrolė ir kruopštus nagrinėjimas. Gerb. nariai, šiandienis jūsų sprendimas labai prisidės užtikrinant vaistų saugumą ir veiksmingumą ateityje.

Dėl šiuo metu galiojančių teisės aktų kilo daugybė problemų, kurias mes svarstėme. Pvz., didelė finansinė ir administracinė našta tenka visoms susijusioms šalims. Dėl tam tikri keitimai nėra įgyvendinami. Turime tokių pavyzdžių, nors jie yra būtini ligoniams.

Pvz., yra buvę atvejų, kai reikėjo toliau vystyti tam tikrų vaistų kūrimą, bet tai neįvyko, nes sąlygų keitimų išlaidos per pažymėjimo išdavimo procedūrą būtų buvę labai didelės. Dėl to labai svarbu, kad šiandien tvirtinamas pasiūlymas pagerintų esamus teisės aktus, padarytų juos paprastesnius, tikslesnius ir lankstesnius. Taip pat tai reikštų geresnę teisėkūrą.

Taip pat norėčiau nuoširdžiai padėkoti F. Grossetête ir visiems, prisidėjusiems rengiant jos pranešimą, už darbą rengiant šiuos sudėtingus dokumentus. Tai pat norėčiau padėkoti jums visiems už didžiulę Europos Parlamento daugkartinę paramą man kovojant su vaistų padirbinėjimu. Suprantu F. Grossetête nekantrumą norint, kad šis pasiūlymas būtų priimtas ir tam pritariu. Tačiau čia kokybė svarbesnė nei greitis. Norėčiau pasisakyti apie numatytą grafiką. Parlamento spaudimas kovojant su vaistų padirbinėjimu yra naudingas ir svarbus. Negalvokite, kad jis man trukdo. Priešingai, jaučiuosi dėl to tvirčiau.

Kokia yra dabartinė padėtis? Šiuo metu kovojame su labai padidėjusiu padirbtų vaistų kiekiu Europos Sąjungoje. Anksčiau manydavome, kad Europa – tranzitinė erdvė neteisėtiems produktams, skirtiems trečiosioms šalims. Atsimenu, kai pirmą kartą čia vyko diskusijos dėl to. Galvojau, kad iš tikrųjų tai ne Europos, o Afrikos ir ypač kitų mažiau išsivysčiusių pasaulio šalių problema.

Padėtis pasikeitė. Dabar tai tapo ir mūsų problema. Rinka Europoje vis labiau tampa padirbtų vaistų paskirties vieta. Dėl to kyla rimtas pavojus visuomenės sveikatai. Dėl to gali kilti pavojus daugelio žmonių gyvybei, todėl Komisija pasiryžusi veikti.

2007 m. liepos 12 m. Parlamento priimtoje labai svarbioje rezoliucijoje yra reikšmingas pranešimas, kuriuo paremti mano svarstymai, t. y. „kad vaistų padirbinėjimas nėra vien tik patentų klausimas“. Tai būtina pažymėti. Čia vyksta diskusijos ne dėl intelektinės nuosavybės teisių ar patentų teisių, bet dėl baudžiamųjų veikų. Vaistų padirbinėjimas – nusikaltimas, neatsižvelgiant į tai, ar tam vaistui vis dar galioja patentas ar ne. Tai visiškai nesvarbu šiuo atveju. Padirbinėjimas yra padirbinėjimas, todėl ir vaistų padirbinėjimas visada turėtų būti laikoma nusikalstama veika.

Toliau Parlamentas sako: „būtina imtis priemonių kovojant su padirbinėjimu įgyvendinant baudžiamąją teisę [...] bei vykdyti vaistų kontrolę stiprinant valstybių institucijų kontrolės galias, o ne didinant intelektinės nuosavybės apsaugos lygį“. Rengdama pasiūlymą dėl kovos su padirbtais vaistais, Komisija būtent vadovavosi gerb. EP narių svarstymais.

Per kelias kitas savaites, Komisija pateiks teisės aktą, gerinantį šiuo metu esančius teisės aktus. Taip siekiama, kur yra įmanoma užtikrinti, kad padirbti vaistai daugiau nepatektų į tiekimo ir platinimo tinklą. Kaip žinote,

Komisija dar nenagrinėjo pasiūlymo. Dar nesu jo pateikęs Komisijai, nes vis dar reikia išspręsti daug sudėtingų klausimų. Taip pat norėčiau į savo galutinį pasiūlymo variantą įtraukti šiandienų diskusijų rezultatus. Tačiau mano pateikta informacija yra pasiūlymo pagrindas.

Kaip minėjau, pirmiausia būtina sustiprinti platinimo tinklą. Todėl privalome užtikrinti, kad būtų galima patvirtinti kiekvienos atskiros pakuotės tikroviškumą prieš ją patenkančiam iš gamintojo vartotojui, t. y. ligoniui. Tam reikia užtikrinti, kad būtų galima nustatyti pakuotės ir vaistų kilmę po jų pagaminimo bet kurioje platinimo stadijoje kol pasieks ligonį. Galite nuspėti, ką tai reiškia. Šis reikalavimas labai pretenzingas. Tam reiks nustatyti griežtus techninius reikalavimus platinimo tinklui, pradedant gamintojais ir baigiant vaistinėmis. Tam prireiks didžiulių investicijų. Džiaugiuosi galėdamas pasakyti, kad visos susijusios šalys mano, kad tai teisinga ir būtina bei galimi techniniai sprendimai atsekti esamiems vaistams.

Antra, turi būti nustatytos aiškos taisyklės įvežamiems produktams. Susijusios šalys privalo būti griežčiau kontroliuojamos. Todėl reikia aiškiai pasakyti, kad rizika mūsų pasienyje gali būti daug didesnė nei rizika Europos Sąjungos viduje. Yra rizika, kad padirbtai vaistai įvežami į Europos Sąjungą iš kitų šalių. Todėl su šia problema geriausia kovoti tiesiogiai prie išorės sienų. Todėl pasiūlyme tai pat bus numatyti su tuo susiję patobulinimai.

Galiausiai, kitas svarbus klausimas – užtikrinti, kad veikliųjų medžiagų – svarbiausių vaisto sudėtinųjų dalių, gamyba vyktų pagal saugumo standartus, atitinkančius ES standartus. Gerb. nariai, kodėl dėl to turėtų būti problemų? Nustebau sužinojęs, kad iš tikrųjų svarbiausios vaisto sudėtinės dalys – veikliosios medžiagos labai dažnai gaminamos ne Europos Sąjungoje, o trečiojoje šalyje. Todėl turime užtikrinti, kad neatsižvelgiant į tai, kur gaminamos veikliosios medžiagos, jų gamybos standartai atitiktų mūsų standartus. Tai bus labai didelė ir sudėtinga užduotis.

Tačiau manau, kad šiame globalizuotame pasaulyje Europai reikia dinamiškesnės, konkurencingesnės farmacijos pramonės siekiant pasinaudoti globalizacijos galimybėmis. Taip pat privalome atsižvelgti ir į su tuo susijusias visuomenės sveikatos problemas.

Būsimasis Komisijos pasiūlymas bus saikingas, pagrįstas ir suderintas bei ryžtingas ir aiškus. Mūsų visuomenė turi būti kiek galima veiksmingiau apsaugota nuo padirbtų vaistų. Kai po kelių savaičių vyks diskusijos dėl Komisijos pasiūlymo, norėčiau paprašyti jūsų jį vertinti remiantis šiuo principu – ar darome viską, ką galime, kad veiksmingai apsaugotume europiečius nuo padirbtų produktų?

Petya Stavreva, AGRI komiteto nuomonės referentė. – (BG) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, šiandien diskutuojame dėl kelių labai svarbių vaistų rinkodaros pažymėjimų sąlygų keitimo suderinimo. Kaip Europos Parlamento Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto referentė, norėčiau pritarti Komisijos pasiūlymui. Produktai, turintys tik valstybių narių rinkodaros pažymėjimus nėra reguliuojami dabartinių ES teisės aktų dėl keitimų. Juos reguliuoja įvairūs atitinkami šalių teisės aktai. Pirma, tai nėra veiksminga ir reikalauja daug išlaidų, antra – trukdo tinkamai veikti vidaus rinkai.

Igyvendinus dabartinę direktyvą būtų numatytas teisinis suderinimo pagrindas ir tai būtų naudingiau vartotojams bei pačiam sektoriui. Taip pat naujai vaistai būtų greičiau pasiekiami visose valstybėse narėse. Neturint suderintos tvarkos, kiekviena šalis taiko savo taisykles. Dėl to didėja administracinė našta, atsiranda kliūčių ir sunkumų vidaus rinkoje bei taikomi skirtingi saugumo kriterijai. Labai svarbu atkreipti dėmesį į valstybių šalių išlaidas įgyvendinant naują teisės aktą. Nemanau, kad ES šalys sugebės greitai pakeisti savo vidaus teisės aktus, kad jie atitiktų papildomus pakeitimus ir tai daug kainuotų.

Sveikinu pranešėją ir prašau balsuoti už F. Grossetête pranešimą.

Cristina Gutiérrez-Cortines, PPE-DE frakcijos vardu. – (ES) Gerb. pirmininke, šiuo klausimu norėčiau pasakyti dėl dviejų dalykų. Pirmiausia, norėčiau pasveikinti Komisiją ir F. Grossetête bei pakalbėti apie subsidiarumo principą.

Dėl to dažnai kritikavau Europos Sąjungą, pvz., dėl Paslaugų direktyvos, taip pat per paskutinį išpuolį prieš vaistines dėl liberalizavimo. Abiem šiais atvejais, Europos Komisija ėmėsi spręsti klausimus, kuriems yra taikomas subsidiarumo principas. Šie klausimai susiję su kiekviena atskira visuomene, kurie ją tenkina. Kitaip tariant, Europos Sąjungos kišimasis ne į savo reikalus gali sugriauti esamą veiksmingą tvarką, kaip tai yra vaistinių atveju.

Tačiau dabartiniu atveju, manau, kad būtina šiam pranešimui pritarti, nes juo siekiame kontroliuoti kokybę ir užtikrinti gerą sveikatą. Kodėl? Dėl to, kad be bendros visų vaistų kontrolės, yra daugybė būdų piktnaudžiauti ir lengviau į sistemą patekti žalingiems ar neleistiniams produktams. Tai taip pat taikytina veikliosioms

medžiagoms, dėl kurių praėjusiais metais buvo priimta rezoliucija, pateikta mano ir A. Sartori, kuriai Komisija pritarė.

Todėl manau, kad tai – geras pranešimas, kuris sumažins biurokratinę naštą ir suteiks garantijas visuomenei. Tam pat pritariu tam, kad pabrėžiama informacijos svarba. Visuomenėje, kurioje egzistuoja ligonių mobilumas, t. y. ligoniai gali lengvai keliauti norėdami gauti gydymą ir daug vyresnio amžiaus asmenų gyvena šalyse, kurios nėra jų kilmės šalys, labai svarbu, kad gydytojai ir kiti sveikatos priežiūros darbuotojai galėtų savo darbe vadovautis tais pačiais kriterijais ir gauti vienodą informaciją.

Dagmar Roth-Behrendt, PSE frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau nuoširdžiai padėkoti F. Grossetête už darbą rengiant pranešimą. Man buvo malonu su ja dirbti. Neabejotinai šiuo kompromisu jai pavyko įgyvendinti du dalykus. Pirmiausia, procedūra tapo paprastesnė ir mažiau biurokratinė. Antra, jai pavyko užtikrinti lankstumą tenkinant mažųjų įmonių atskirose valstybėse narės, turinčiose tik nacionalines sistemas ir pažymėjimus, poreikius ir reikalavimus bei padaryti šioms įmonėms didelę paslaugą.

F. Grossetête pranešimas taip pat susijęs su ligonių sveikatos apsauga, dėl kurios šiandien vyksta diskusijos. Daug kalbame apie asmenų, ligonių sveikatos apsaugą. Komisijos narys G. Verheugen teisingai pažymėjo, kad senstant visuomenei, žmonių sveikatos poreikiai ir ligos baimė dar padidėjo. Ji jau seniai didėja visuomenėje, todėl nuo mūsų priklauso, ar esame kompetentingi ir sugebantys sumažinti šią baimę iki minimumo, su ja kovoti ir rasti kiek galima geresnį sprendimą.

Tam reikia labai daug priemonių, kurias galėtume taikyti pagal mūsų kompetenciją ir patarti dėl jų. Vienas iš daugelio klausimų neabejotinai susijęs su informacija pacientams ir vaistų sauga. Pacientai turi teisę gauti visą informaciją apie savo ligą. Gavę visą informaciją ir veikdami vienodame lygmenyje su medikais, jie privalo gauti saugius vaistus ir gydymo būdus.

Šiuo metu tai nevyksta Europos Sąjungoje. Suvokiame didėjantį pavojų. Nenoriu perdėti padėties. Kartais galiu būti emociinga, tačiau nenoriu dramatinizuoti visko ar kelti baimės. Tačiau norėčiau įspėti dėl žiūrėjimo pro pirštus ar nekreipimo į esamą problemą. Bankų sistemos krizė – geras pavyzdys, kas atsitinka, jei vengiama spręsti nedideles problemas, kai tai galima padaryti arba per ilgai delsiama. Tada kyla didžiulė, cunamio dydžio banga.

Todėl dėkoju Komisijos nariui G. Verheugenui už šiandienius žodžius ir taip pat skatinu jų laikytis bei kovoti su padirbtais vaistais. Šią problemą nėra lengva išspręsti. Manantiems, kad ligonių sveikatos apsaugos ir vaistų saugumo klausimas susijęs tik su lygiagrečia prekyba, manau, kad yra šiek tiek ankstoka jos atstovams susidaryti ribotą nuomonę ir abejoti mano ir kolegų narių protiniais sugebėjimais.

Turėtume stengtis apsaugoti ligonius. Tam yra įvairių būdų, pvz., tikrinti, ar vaistų pakuotė nesugadinta. Ką pagaltumėtė, jei savo šalyje nusipirkumėtė vaistą, ant kurio nežinoma kalba parašytos pakuotės užlipdyta nedidelė etiketė, o viduje būtų sudėti nedideli sukarpyti tablečių lapeliai? Ar pasitikėtumėtė tokiu vaistu? Buvau įsigijusi tokią pakuotę, kurioje buvo man skubiai būtini vaistai, ir galiu pasakyti, kad tai man nekėlė pasitikėjimo. Tai turėtų būti uždrausta. Esu įsitikinusi, kad tuomet lygiagretūs prekiautojai, manantys, kad ketiname atimti iš jų pragyvenimo šaltinį, nors taip nėra, rastų kitą alternatyvą. Galbūt jie sukurtų naują pakuotę arba bent liautųsi karpę tablečių lapelius.

Kaip pažymėjo Komisijos narys G. Verheugen, galimi techniniai sprendimai galimi. Vaistų pramonė pasirengusi naudoti visiško vaistų atsekamumo sistemą, kai pagal brūkšninį kodą galima būtų atsekti kiekvieną vaistą. Yra numatytas bandomasis projektas. Šveicarija ir Belgija parodė, kad tai įmanoma padaryti. Mūsų užduotis užtikrinti šį saugumą ligoniams.

Baigdama norėčiau pasisakyti apie sudėtinę dalis. Tai ne tik padirbtų vaistų klausimas. Kaip žinote, didelis skandalas buvo kilęs dėl kraują skystinančio heparino. Vartodami padirbtą vaistą žmonės gali mirti. Tai labai pavojinga. Šiuos padirbtus ruošinius įsigijome iš Kinijos. Turime užtikrinti, kad padirbti mišiniai ar veikliosios medžiagos gaminamos mūsų trečiųjų šalių prekybos partnerių bei mūsų rinkos yra saugios.

Tam reikia dviejų dalykų – privalome tinkami apsaugoti savo sienas, taikyti atsekamumo sistemas ir užtikrinti saugumą šiose šalyse.

Pirmininkas. – Donato Tommaso Veraldi suteikiamas žodis pasisakyti Liberalų aljanso vardu. Man pranešė, kad jo nėra salėje, todėl kviečiu... štai ir Jūs. Kažkur slapstėtės.

Marios Matsakis (ALDE). – Gerb. pirmininke, aš ne D. T. Veraldi. Mano vardas M. Matsakis. Vėliau kalbėsiu ALDE frakcijos vardu. Norėjau paklausti, ar nesant mano kolegai D. T. Veraldi, galėčiau pasinaudoti jo laiku.

Pirmininkas. – Deja, ne. Turi išlikti pasisakančiųjų eilės tvarka. Atėjus laikui, suteiksiu Jums žodį.

Alessandro Foglietta, UEN frakcijos vardu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau pritarti šiam pranešimui, kuris visiškai atitinka išsipareigojimus dėl geresnio reglamentavimo, kam jau daug metų pritaria Europa. Naujoji vaistų rinkodaros pažymėjimų sistema labai supaprastins tvarką atliekant nedidelius pakeitimus ar naujų mokslinių atradimų atveju bei gerokai sumažins techninę ir administracinę žalos dydį verslui.

Visa tai atitinka Lisabonos strategijos, pateiktos Europos institucijų naujo tūkstantmečio išvakarėse, tikslus. Joje numatoma, kad geresnis reglamentavimas – vienas iš ekonomikos ir darbo vietų Europoje augimo ramsčių. Negalime neigti to, kad verslininkų konkurencingumas kenčia nuo didelės teisinės ir biurokratinės naštos gamyboje susidariusios per pastaruosius dešimtmečius. Ji tampa vis sunkesnė mažosioms ir vidutinėms įmonėms, sudarančioms vaistų gamybos sistemos daugelyje valstybių narių pagrindą.

Šiuo metu tarptautinei krizei bandant sužlugdyti mūsų ekonomiką, negalime leisti, kad mūsų verslininkai patirtų daugiau žalos dėl išlaidų ir administracinių trukdžių. Siekis supaprastinti teisinę sistemą turi būti pareiga ir tvirtas išsipareigojimas. Man malonu, kad Taryba taip pat priėmė Europos Parlamento prašymą apsaugoti mažąsias ir vidutines įmones, taikant išimtį joms dėl vaistų rinkodaros pažymėjimų, valstybių narių išduotų iki 1998 m. Taip mažosios ir vidutinės įmonės neturės daugiau stengtis laikytis dabartinių teisės aktų.

Jiří Maštálka, GUE/NGL frakcijos vardu. – (CS) Pirmiausia norėčiau padėkoti pranešėjai parengus tokį didelį pranešimą, už jos sėkmingas pastangas derantis su Taryba ir Komisija dėl kompromiso. Taip pat norėčiau padėkoti Komisijai už jos pastangas vienodinant sertifikuotų vaistų administravimą ir užtikrinant aukštesnio lygio ligonių sveikatos apsaugą.

Akivaizdu, kad būtina suderinti teisės aktus Europos Sąjungos lygmeniu registruotų vaistų srityje. Mums reikia bendro administracinių taisyklių visiems vaistams vidaus rinkoje rinkinio, norint užkirsti kelią neigiamam poveikiui žmogaus sveikatai. Todėl labai pritariu šio pasiūlymo tikslui – užtikrinti visiems vaistams rinkoje vienodų kriterijų taikymą, taip pat ir vaistams, patvirtintiems tik valstybių narių lygmeniu. Norėčiau išsamiau panagrinėti klausimą dėl nacionalinės registracijos. Nors pritariu, kad vienodi, be jokių išimčių kriterijai būtų taikomi, manau, kad pasiūlytas pakeitimas Nr. 36, leidžiantis toliau naudoti nacionalinę registraciją vaistams, registruotiems valstybių narių lygmeniu iki 1998 m. sausio 1 d., nesutrukdys jų suderinti Europos Sąjungos lygmeniu. Jis yra gerai apgalvotas ir suteikia reikalingas garantijas, t. y. nustatytas reikalavimas pranešti Komisijai apie sprendimą toliau taikyti nacionalinę tvarką ir reikalavimas perkelti į reguliavimą Europos Sąjungos lygmeniu, kai vaistai jau užregistruoti kitoje valstybėje narėje.

Dėl bendros paraiškos vienam ar keliems identiškiems pakeitimams įgyvendinimo, manau, kad ši priemonė padės didelėms farmacijos bendrovėms. Tačiau, nesu įsitikinęs ar administracinės naštos mažinimas atskirose valstybės narėse turės teigiamą poveikį. Šį neigiamą poveikį galėsime panaikinti ateityje. Be kelių mano išsakytų abejonių, manau, kad parengtas dokumentas bus teigiamas žingsnis vaistų registravimo srityje. Atsižvelgiant į tai, kaip buvo sunku pasiekti šį kompromisą, kaip pagalbiniis pranešėjas savo kolegoms iš mano politinės frakcijos rekomenduoju jam pritarti. Tai siūlau padaryti ir praktiniais sumetimais. Šios direktyvos nepriėmus per pirmąjį svarstymą šiais metais, Tarybai pirmininkaujančiai Čekijai reikės spręsti šiuos sudėtingus klausimus. Todėl galime tai padaryti dabar.

Pirmininkas. – Norėčiau pasakyti kad ne Pirmininkas, o frakcija suteikė daugiau laiko pasisakymams. Galbūt taip yra artėjančių švenčių proga.

Kathy Sinnott, IND/DEM frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, prieš naudodami vaistus patys ar duodami juos savo gyvuliams, žmonės nori žinoti daugybę dalykų apie juos – ar jie saugūs, veiksmingi, etiški ir kaip veiks naudojant kartu su kitais vaistais. Tai turėtų būti mūsų pažymėjimų išdavimo tvarkos dėmesio centras. Verslo bendrovės nori žinoti, ar jų investicijos saugios. Supaprastinimas nereiškia taisyklių sušvelninimo, bet – esmės laikymąsi.

Kalbėdama apie rinkodaros pažymėjimus, norėčiau Komisiją įspėti apie tai, kad į Airijos geriamąjį vandenį yra dedama heksafluorsilicio rūgštis, o jai nėra išduotas rinkodaros pažymėjimas. Taip pat Airijos vyriausybė nesiekė gauti rinkodaros pažymėjimo, nors tai yra plačiai paplitęs vaistas Airijoje. Jei ketiname rimtai vertinti rinkodaros pažymėjimus ir padaryti išdavimo procesą veiksmingesnį ir saugesnį, privalome užkirsti kelią šiam baisiam piktnaudžiavimo procesui.

Irena Belohorská (NI). – (SK) Daugumoje valstybių narių vaistų rinkodaros pažymėjimai nėra suderinti su Bendrijos teise, todėl šiose šalyse taikoma įvairi praktika. Šiuo pasiūlymu siekiame, kad visiems vaistams, neatsižvelgiant į procedūrą, kuria remiantis jie buvo pateikti į rinką, būtų taikomi vienodi vertinimo kriterijai administraciniam procesui dėl keitimų patvirtinti.

Pritariu tokiai iniciatyvai, siekiant supaprastinti teisės aktus, neatsisakant kriterijų, būtinų žmonių ir gyvulių sveikatos saugumui. Suderinimas labai reikalingas dėl rizikos visuomenės sveikatai, kylančios valstybėse narėse taikant įvairius mokslinius kriterijus vertinant vaistų keitimus. Be šio teisinio pakeitimo trukdoma laisvai vaistams judėti, o tai kenkia ligoniams.

Iš vykusių konsultacijų dėl direktyvos pakeitimo projekto matyti, kad dauguma valstybių narių pritaria suderinimui šioje srityje. Administracinė našta ir techniniai nesklandumai – bendras klausimas, kurį privalome išspręsti. Todėl privalome pabrėžti, kad patobulinus sistemą, taip pat tai bus naudinga ligoniams ilgalaikėje perspektyvoje, nes bus geriau naudojami vaistai ir kompetentingų institucijų, atsakingų už visuomenės sveikatos apsaugą turimi ištekliai.

Nepaisant to, patarčiau apdairiai vertinti paslėptas išlaidas, kilsiančias valstybėms narėms. Taip pat reikia suteikti pakankamai laiko praktiniam įgyvendinimui. Iš valstybių narių neturėtume reikalauti keisti savo vidaus teisės aktų įgyvendinant šią nuostatą, o padėti joms užtikrinant, kad dėl pernelyg trumpų įgyvendinimo terminų jos neturės didelių išlaidų.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE). – (FI) Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti savo kolegei F. Grossetête už puikų pranešimą. Reikia pataisyti teisės aktus dėl rinkodaros pažymėjimų. Taip sumažės su jų išdavimu susijusi administracinė našta. Taip pat ištekliai bus naudojami spręsti klausimams, svarbiems vaistų saugumui ir visuomenės sveikatai, tuo suinteresuoti ligoniai, kuriems reikia vaistų. Svarbiausias kriterijus – ligonių interesai.

Pritariu tokiai sistemai, kur tos pačios taisyklės būtų taikomos tiek atskiros šalies viduje, tiek ES išduodamiems pažymėjimams. Šiuo metu taisyklės dėl rinkodaros pažymėjimų yra derinamos neatsižvelgiant į jų išdavimo tvarką, tačiau taip nėra keičiant rinkodaros pažymėjimus. Todėl tikėtina, kad skirtingose valstybėse narėse nustatytos iš dalies skirtingos taisyklės pakeitimų paraiškoms klasifikuoti ir joms vertinti. Farmacijos pramonei labai svarbu, kad ateityje būtų galima pateikti išsamią, naują paraišką rinkodaros pažymėjimui dėl vaisto, kuriam jau yra išduotas toks pažymėjimas, tačiau jis turi kitą komercinį pavadinimą ir kitokią savybių santrauką. Tai būtina tokiais atvejais, kai pateikiama paraiška gauti rinkodaros pažymėjimą vaistams turint naujų keitimų. Leidus naudoti naują pavadinimą būtų taip pat aiškiau ir ligoniui, nei to paties pavadinimo naudojimas vaistui, naudojamam visai kitais tikslais. Todėl pritariu su tuo susijusiems pakeitimams Nr. 4 ir 18.

Kadangi dažnai farmacijos pramonė tiekia vaistus visai ES, svarbu suderinti skirtingose šalyse taikomas administracines procedūras. Kitaip pramonei tektų didžiulė administracinė našta, taip pat dažnai kiltų technologinių problemų. Tikiuosi, kad balsuojant rytoj Parlamentas pritars F. Grossetête pranešimui, vėliau šiais metais valstybės narės taip pat pritars Parlamento nuomonei, kad rinkodaros pažymėjimų teisės aktų reforma turėtų būti įvykdyta iki šių metų pabaigos.

Daciana Octavia Sârbu (PSE). – (RO) Suderinti kriterijai dėl bet kokio pobūdžio vaistų rinkodaros pažymėjimų keitimų pritarimui ir administravimui bus naudingi pacientams, nes ilgalaikėje perspektyvoje jie galės įsigyti geresnius ir saugesnius vaistus.

Atsižvelgiant į tai, kad tik 20 proc. visų vaistų, skirtų žmonėms ir veterinariniam naudojimui, yra patvirtinami taikant Bendrijos procedūras, šis direktyvos patikslinimas labai paveiks farmacijos rinką Europos Sąjungoje. Bet kokie keitimai gamybos procese, pakuotės pasikeitimai ar gamintojo adresas, turi būti persvarstyti ir supaprastinti užtikrinant geriausią visuomenės sveikatos apsaugą. Turi būti paprastas, lankstus teisinis pagrindas, kad visiems vaistams, neatsižvelgiant į tai, kokia procedūra taikoma išduodant rinkodaros pažymėjimus, būtų taikomi vienodi vertinimo ir patvirtinimo kriterijai.

Ši priemonė užtikrins laisvą vaistų Europos Sąjungoje apyvartą, atsisakant kontrolės, reikalingos užtikrinti importuotų vaistų kokybei, ir padės sukurti bei veiksmingiau veikti vidaus rinkai. Taip vartotojus ir farmacijos pramonę greičiau pasieks naujausi vaistai ir tai pat bus pašalinti netikslumai, esantys šalių teisių aktuose ir bus sukurta suderinta sistema.

Marios Matsakis (ALDE). – Gerb. pirmininke, tikiuosi, kad tai nėra susiję su vaistų padirbinėjimu. Ar man bus skirta papildomo laiko?

Pirmininkas. – Atsižvelgiant į tai, kad trūksta kitų atstovų iš jūsų frakcijos, manau, kad galėsite kalbėti labai ilgai! Nežinau kaip dėl kitų asmenų, esančių sąraše, bet jūs tikrai čia esate.

Marios Matsakis (ALDE). – Gerb. pirmininke, nekalbėsiu labai ilgai, bet galiu užtrukti ilgiau, nei man skirta.

Norėčiau pasakyti Komisijos nariui, kad neabejotinai dabartinė sistema dėl vaistų rinkodaros pažymėjimų sąlygų keitimų nėra tinkama ir dažnai neigiamai veikia farmacijos pramonę bei pačius pacientus. Todėl labai svarbu atlikti šį direktyvos patikslinimą.

Bendrai Komisijos pasiūlymas ir F. Grossetête pranešimas yra pagrįsti ir teisingi, todėl turėtų atitikti mūsų susitarimą. Tačiau norėčiau išsakyti savo abejones dėl klausimo, susijusio su rinkodaros pažymėjimų papildymu.

Kaip suprantu, Komisija ir pranešėja pritaria, kad būtų galima visiškai pakeisti bet kokio patvirtinto vaisto pavadinimą, jei jis yra taikomas visai patologiškai skirtingoje srityje. Pvz., pritarus Komisijos pasiūlymui, aspirinas gali būti platinimas skirtingais pavadinimais, nors jo cheminė sudėtinė dalis yra ta pati – salicilo rūgštis. Taip ligonis išgertų tris skirtingas tabletes, kurių išvaizda ir pavadinimai taip pat skirtųsi trims skirtingoms patologijoms gydyti. O tikrovėje visų šių trijų tablečių cheminė sudėtis būtų tokia pati. Vadinasi, iš tikrųjų ligonis išgertų tris aspirino tabletes.

Manau, kad tai klaidina ir painioja ligonius ir gydytojus. Dėl to atsiranda per didelės dozės išgėrimo rizika bei pašalinių poveikių pavojus. Todėl prašau Komisiją ir pranešėją dar kartą apie tai pagalvoti.

Kadangi dar turiu kelias sekundes, norėčiau pasisakyti dėl vaistų padirbinėjimo. Visiškai pritariu Komisijos nariui, kad tai yra nusikalstama veika ir dėl to kyla rizika pacientų gyvybei. Tačiau nesuprantu, kodėl šį klausimą atidėliojama spręsti. Manau, šis klausimas gana paprastas. Registruotų farmacijos bendrovių gaminami vaistai parduodami pagal receptą registruotuose vaistinėse. Jei nesugebame surasti, ar kai kurie iš šių vaistų nėra gaminami neteisėtai, tuomet nežinau, ką mes iš viso galime ES padaryti. Manychiau, kad tai daugiau policijos reikalas, o ne teisės akto keitimo atvejis. Komisijos nary, turėtume spręsti šį klausimą kiek galima greičiau.

Hanne Dahl (IND/DEM). – (DA) Gerb. pirmininke, norėčiau pasisakyti dėl bendros perspektyvos. Iki dabar ES vaistams skirtų teisių aktų suderinimas buvo susijęs tik su tvarkos Danijoje sušvelninimu ir išaugusiais vaistų pardavimais. Naujasis pasiūlymas dėl vaistų rinkodaros pažymėjimų papildymo padės farmacijos pramonei. Bus galima lengviau padaryti nedidelius vaistų pakeitimus ir parduoti juos tuo pačiu pavadinimu, kaip tai minėjo kalbėjęs prieš mane narys. Taip pat bus galima lengviau pakeisti parduodamo vaisto pavadinimą, jei jis bus skirtas visai kitai patologijai gydyti. Baiminamasi, kad dėl šių pakeitimų vartotojams taps sunkiau pamatyti esmę, o farmacijos įmonių gyvenimas palengvės. Taip pat turime įvertinti tai, kad dažnai ryšys taip lengvesnio leidimų vaistams išdavimo ir padidėjusios rizikos vartotojams yra tiesiogiai proporcingas. Nesakau, kad turėtume sudaryti pramonei nereikalingų administracinių kliūčių, tačiau neturėtume atleisti vadelių, kad farmacijos pramonė galėtų lengviau pasipelniti ten, kur kyla pavojus žmonių ir gyvulių gyvybei. Tai būtų klaida. Jei pažiūrėtume į tai plačiau, ši direktyva – pramonės pastangų siekiant padidinti JAV pelną dalis. Nebūkime naivūs. Neturėtume būti klaidinami skambiais, bet tuščiais pareiškimais apie ligonius ir vartotojus.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Siūloma direktyva, kuria bus gerokai palengvinta farmacijos produktams, skirtiems žmonėms ir veterinariniams tikslams, patekti į Europos rinką – labai gera žinia ligoniams ir farmacijos pramonei Europoje. Dėl technologinės pažangos nuolat gerinama jau registruotų vaistų sudėtis. Tačiau kiekvienas pakeitimas privalo būti patvirtintas sveikatos ir saugumo sumetimais. Nors išskirtiniais nacionalinių pažymėjimų išdavimo atvejais taikomi tie patys reikalavimai kaip ir Europos Sąjungos lygmeniu, reikalavimai dėl registracijos keitimų nėra vienodi. Dėl to atsiranda nereikalinga administracinė našta ir nesukuriama pridėtinė vertė. Visai vidaus rinkai užtektų vienos deklaracijos.

Todėl labai pritariu Komisijos pasiūlymui ir sveikinu pranešėją parengus šį pranešimą, patobulinusį ir patikslinusį pasiūlymą. Dėl siūlomų pakeitimų, tokio pobūdžio naujų produktų pateikimo į rinką administracinė našta sumažės. Tarptautinėms farmacijos bendrovėms bus lengviau bendradarbiauti ir dėl to bus galima greičiau gauti naujausius vaistus, ypač tiems, kuriems labiausiai jų reikia.

Tačiau Europa susiduria su pavojingais pokyčiais, plintant padirbtiems vaistams. Tai jau nėra vien tik Afrikos ar Azijos problema. Labai dažnai žmonės ir Europoje perka vaistus internetu ar iš kitų vietų nei vaistinės. Todėl labai svarbu užtikrinti aukštus vaistų pateikimo į rinką standartus. Taip bus galima atsekti pakuotes, priklausančias gamintojui, ir patikrinti, ar jos tikrai yra registruotos. Visi vaistai privalės būti žymimi brūkšniu

kodu ir parduodami pakuotėse pagal kurias, įsigijus tokius vaistus ne vaistinėse, bus galima nustatyti, ar tai saugūs vaistai, ar padirbti. Manau, kad valstybės narės turi pakankamai laiko per šiuos dvejus metus direktyvai įgyvendinti.

Giovanna Corda (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau padėkoti F. Grossetête ir savo kolegoms nariams, rengusiems šį pranešimą. Tai labai svarbus klausimas, nes jis susijęs su mūsų sveikata. Šis pranešimas – svarbus žingsnis pirmyn derinant vidaus rinką ir vartotojų apsaugą, ypač vyresnio amžiaus.

Kaip sakė G. Verheugen, mūsų visuomenė gyvena ilgiau, tai – labai puikus dalykas, todėl šis klausimas taps vis svarbesnis. Įgyvendinus šią direktyvą, vaistų aprašymai bus vienodi visose valstybėse narėse, bus aiškūs ir skaidrūs vartotojams Europos Sąjungoje – ligoniams, veterinarams ar ūkininkams.

Taip pat taikant vieną procedūrą pažymėjimams gauti, šis pranešimas labai padės supaprastinti šiuo metu esančias technines ir administracines procedūras. Taip daugiau nebereikės pateikti 27 skirtingų prašymų valstybėse narėse. Pakaks pateikti vieną prašymą Europos vaistų agentūrai. Šis pranešimas – dar vienas žingsnis ES integracijos link.

Thomas Ulmer (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, norėčiau pasveikinti F. Grossetête parengus pranešimo projektą dėl vaistų rinkodaros pažymėjimų sąlygų keitimo.

Norėčiau pasakyti dvi trumpas pastabas dėl to, apie ką pasisakė kalbėję prieš mane. Kaip suprantu, naujieji vaistai – galimybė gydyti sveikatos problemas su atitinkama rizika. Pvz., Vokietijos Federacinėje Respublikoje veikliosios medžiagos jau egzistuoja įvairių vaistų formose ir skirtingais pavadinimais. Dėl to nekyla jokios rizikos. Svarbiausias šio reglamento tikslas – supaprastinti keitimus – iš dalies išplečiant ar pakeičiant vaisto formą. Dabartinė praktika labai gremėzdiška, bendrovės susiduria su didžiule biurokratija, o kompetentingų institucijų taikomos priemonės nėra pakankamai veiksmingos. Įgyvendinus šį pakeitimą laimės abi pusės.

Pranešimu iš esmės pagerinamas saugumas ir patikimumas vidaus rinkoje. Be to, dėl atlikto darbo komitete, buvo atsižvelgta ir į kitus dalykus, kurie paspartins ar supaprastins procedūrą. Pvz., buvo įvertintas nacionalinių pažymėjimų klausimas, taip išvengiant dvigubų pastangų.

Taip pat buvo atsižvelgta į Vokietijos ir jos farmacijos bendrovių interesus. Projektas buvo suderintas su pasiūlymu paketu ES/2008/0032. Rinkodaros pažymėjimų papildymas kitais pavadinimais buvo gerokai supaprastintas. Papildyti produkto savybes tapo lengviau.

Labai pritariu ir teigiamai vertinu F. Grossetête pranešimą, priešingai nei vakar kritiškai įvertinau D. Jørgensen pranešimą. F. Grossetête pranešimas nukreiptas tinkama linkme – įgyvendinti Lisabonos proceso tikslą tapti veiksminga, žiniomis pagrįsta vieta pasaulyje. Pritariu šiam pranešimui.

Pirmininkas. – Norėčiau atsipašyti. Sekretoriatai įvyko nesusipratimas, nes mano sąrašas skiriasi nuo jums pateiktojo. Vadovausiuosi savo sąrašu. Jei mano vietą užims sekretoriatas, galės vadovauti savuoju.

Po G. Grabowskos pasisakys C. S. Buşoi.

Genowefa Grabowska (PSE). – (PL) Gerb. pirmininke pirmiausia norėčiau pasveikinti pranešėją, nes techniškai šis pranešimas užtikrina didesnę saugumą pacientams ir Europos Sąjungos piliečiams, naudojančiams vaistus. Gerai, kad naikinami skirtumai tarp vaistų rinkodaros pažymėjimų išdavimo ir tokių sprendimų pakeitimų procedūros.

Norėčiau paminėti Komisijos nario G. Verheugeno žodžius ir pasidžiaugti, kad turėsime naują bendrą tvarką kovodami su padirbinėjimu ir neteisėtų vaistų platinimu. Minėjote, kad darote viską, kad padirbtiems vaistams būtų užkirstas kelias patekti į teisėtą platinimo tinklą. Kaip bus su tokių vaistų platinimu už tokio tinklo ribų? Ar naujoji tvarka apims ir tokius atvejus, ar farmacijos pramonė tiesiog bus už tai pabarta? Paskutinis mano klausimas būtų, ar naujoje tvarkoje planuojate numatyti sprendimą dėl geresnės informacijos piliečiams apie vaistus?

Cristian Silviu Buşoi (ALDE). – (RO) Esu tvirtai įsitikinęs, kad šios direktyvos projektas – didelė pažanga pagreitinant apsirūpinimą vaistais. Taip pat norėčiau padėkoti Komisijai, Komisijos nariui G. Verheugenui ir pranešėjai už šią iniciatyvą. Atsižvelgiant į tai, kad laisva prekių apyvarta – vienas iš pagrindinių vidaus rinkos principų, man atrodo visiškai normalu, kad šis principas būtų taikomas ir vaistams.

Šiuo metu dėl administracinių procedūrų patvirtinant apyvartoje esančių vaistų keitimus sudėtingumo ir įvairovės, vidaus rinka yra iškraipyta. Suprantama, kad ši padėtis veikia farmacijos pramonę ir kompetentingas

institucijas, tačiau daugiausia tai veikia pacientus, nes dėl šių sudėtingų procedūrų patobulintais vaistais jie gali pasinaudoti vėliau. Todėl visiškai pritariu Komisijos pasiūlymui suderinti administracines procedūras dėl vaistų keitimų, neatsižvelgiant į pradinę pažymėjimų išdavimo procedūrą, nes šis supaprastinimas racionalizuos visą sistemą ir taip pat užtikrins geresnį visuomenės sveikatos apsaugos lygį.

Taip pat pritariu pranešėjai F. Grossetête dėl pažymėjimų sąlygų keitimų bendros procedūros reikalingumo. Ji apims didesnę kompetencijos sferą. Paskutinė mano pastaba būtų dėl Komisijos pasiūlymo išsaugoti pradinį vaisto pavadinimą papildant pažymėjimą. Pritariu tam, nes labai dažnai dėl pasikeitusių vaistų pavadinimų gali kilti painiava tarp ligonių, kurie prieš gaudami gydymą, turėtų pasitarti su gydytoju, žinančiu apie naujas vaisto gydomasias savybes.

Amalia Sartori, (PPE-DE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, labai džiaugiuosi dėl šios direktyvos. Keitimų tvarka taps aiškesnė, paprastesnė, lankstesnė ir labiau suderinta. Sveikinu, gerb. F. Grossetête.

Taip pat man labai malonu girdėti iš Komisijos, kad reaguojant į keletą šio Parlamento rezoliucijų, taip pat mano, F. Grossetête, C. Gutiérrez-Cortines ir T. Ulmer, bus parengta direktyva kovoti su padirbinėjimu. Veikliųjų medžiagų gamintojai ir importuotojai privalės gauti geros gamybos praktikos sertifikatą, išduotą ES kompetentingų institucijų, po privalomų gamybos vietų patikrinimų. Pradėjus taikyti produkto atsekamumą šalyje, bendrovėje ir gamykloje, ši priemonė nebeskatins keisti Bendrijai nepriklausančiose valstybėse pagamintų produktų etiketės ir pakuotės.

Miroslav Mikolášik (PPE-DE). – (SK) Pritariu Françoise Grossetête pranešimui, kurio tikslas – supaprastinti ir patobulinti rinkodaros pažymėjimų keitimo sąlygas. Šiuo metu keitimams taikoma sistema neveiksminga bei nepakankama naujų mokslinių žinių ir technologinės pažangos požiūriu. Keitimų procedūra įvairiose Europos Sąjungos valstybėse narėse labai skiriasi. Skiriasi vaistų peržiūros procedūros, keitimų įgyvendinimo trukmė bei reikalavimai dėl dokumentų pateikimo.

Tvirtai tikiu, kad šių klausimų suderinimas labai prisidės prie visuomenės sveikatos apsaugos. Veiksmingesnė sistema taip pat teigiamiau paveiks visą farmacijos pramonę. Palaikau pranešėją dėl jos pasiūlytų patobulinimų. Sutinku, kad visiems vaistams, neatsižvelgiant į procedūrą, kurią taikant buvo leista jiems pateikti į rinką, turi būti taikomi tokie patys vertinimo ir patvirtinimo kriterijai. Naujoji patobulinta reglamentavimo sistema bus naudinga pacientams, pažymėjimus išduodančioms institucijoms ir farmacijos bendrovėms.

Dagmar Roth-Behrendt (PSE). – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau užduoti dar du klausimus Komisijos nariui G. Verheugenui. Gerb. Komisijos nary, ar sutinkate, kad nesugadintos pakuotės ir brūkšniniai kodai ne kliudo papildomoms prekyboms formoms, o priešingai, pasitelkus truputėlį žinių, brūkšninis kodas gali būti pritaikytas kitam produktui arba informaciniam lapeliui pakuotėje? Ar pritariate, kad iš subjektų, prekiaujančių ir platinančių vaistus Europos Sąjungoje, tikimasi truputėlio žinių ir lankstumo, kaip ir iš visų ES gyventojų.

Ir paskutinis klausimas. Vis daugiau susiduriame su problemomis dėl veikliųjų medžiagų, įvežamų į Europos Sąjungą iš trečiųjų šalių. Ar numatote ateityje sukurti iniciatyvų, užtikrinančių didesnę veikliųjų medžiagų gamybą Europos Sąjungoje, kad vaistų gamintojai galėtų tokias medžiagas įsigyti ES, o ne įvežti iš šalių, kuriose negalime užtikrinti veikliųjų medžiagų saugumo?

Jorgo Chatzimarkakis (ALDE). – (DE) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti F. Grossetête. Taip pat norėčiau padėkoti Komisijos nariui už pasisakymą, ypač piratavimo ir padirbinėjimo klausimais.

300 proc. augimas šiose srityse per praėjusius metus nėra mažas skaičius. Taip pat tai kelią grėsmę Europos Sąjungos piliečiams. Privalome pagalvoti ir apie tokio piratavimo kilmę, jos esmę. Reikia pažymėti, kad 80 proc. padirbtų prekių patenka per prekybą internetu ir tik 20 proc. yra įvežama kontrabanda. Nuo to ir turėtume pradėti.

Kontrabandinių prekių atveju privalome mobilizuoti muitinės įstaigas, panaudoti naujausias technologijas. Taip pat turime atidžiau ir išsamiau panagrinėti, kaip saugumas yra užtikrinamas pakuojant tablečių lapelius. Aišku, turime užtikrinti, kad internete prekyba vyktų saugiose internetinėse vaistinėse ir piliečiams būtų apie tai žinoma.

Taip pat norėčiau atkreipti dėmesį į naujus principus. Būtinai nuoseklus požiūris, pagrįstas principu: „Žinok savo tiekėją ir užsakovą“.

Dumitru Oprea (PPE-DE). – (RO) Daugelyje Europos šalių vaistų sankcionavimo procedūra yra aiški ir tinkamai reglamentuota. Tačiau norėčiau atkreipti dėmesį į kai kurias pernelyg greitas procedūras. Dėl to

yra daug mirčių nuo per didelių vaistų dozių, vaistai naudojami šiuo tikslu arba sukelia pašalinius poveikius, tinkamai neišnagrinėtus.

Manau, kad nauji vaistai ir patobulinti vaistai, turintys stebuklingų savybių, per daug lengvai patenka į rinką ir greitai iš jos išimami. Kas atsakingas už jų kokybę ir pašalinį poveikį? Pritariame šiai iniciatyvai sukurti rinkoje suderintą procedūrą, kuri būtų bendrai priimtina visoje Europoje. Tačiau dėl naujų vaistų turi būti atlikta tarptautinio ekspertų komiteto analizė.

Donato Tommaso Veraldi (ALDE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, dėkoju už suteiktą galimybę pasisakyti apie puikų pranešėjos F. Grossetête atliktą darbą ir pasiūlymą dėl direktyvos, siekiančios sukurti bendrą reglamentavimą Bendrijos lygmeniu visoms vaistų rinkodaros pažymėjimų formoms.

Tai – puiki direktyva siekiant apsaugoti visuomenės sveikatą ir sumažinti administracinę naštą. Pasiūlymas dėl direktyvos yra teisinio pobūdžio, numatantis paprastas teises pataisas dėl keitimų taisyklių žmonėms ir veterinariniam naudojimui skirtų vaistų, pirmą kartą tiekiamų į rinką: naujų gydomųjų savybių pateikimas, naujas administravimo būdas.

Šioje srityje suderinimas būtinas ir labai svarbus. Be bendros teisinės sistemos Bendrijos lygmeniu, valstybėse narėse išduodamų pažymėjimų keitimai toliau priklausys nuo jų vidinių teisės aktų, kurie šiuo metu kiekvienoje iš valstybių skiriasi.

Emmanouil Angelakas (PPE-DE). – (EL) Gerb. pirmininke, norėčiau taip pat padėkoti pranešėjai ir pasakyti porą pastebėjimų Komisijos nariui. Dėl padirbtų vaistų, nustebome sužinoję, kad kai kurie iš jų yra gaminami dviejuose Europos Sąjungos valstybėse narėse, o vėliau patenka į rinką per trečiąją Europos valstybę – Šveicariją. Komisijos nary, turėtumėte tuo pasidomėti.

Antrasis mano pastebėjimas susijęs su pramone, gaminančia žaliavą vaistams, klestėjusią prieš 20 metų, o dabar po truputėlį merdinti. Taip yra pirmiausia dėl didelių išlaidų, o antra – dėl naujovių apsaugos, su kuo mes visi sutinkame. Dėl to bendrovės Europoje negali gaminti žaliavos vaistams dėl naujovės saugančių taisyklių. Todėl mokslinių tyrimų centrai buvo perkelti į Kiniją ir Indiją. Vykdam tam tikrą politiką, jie galėtų būti grąžinti į Europos Sąjungą.

Günter Verheugen, Komisijos pirmininko pavaduotojas. – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. nariai, šiose diskusijose buvo plačiai pritarta Keitimų reglamentui, todėl apie tai daugiau nekalbėsiu. Dabar turime jį įgyvendinti ir padaryti tai kiek galima veiksmingiau. Manau, kad be šio klausimų yra daug svarbesnių klausimų, šiandien čia paminėtų.

Norėčiau pasakyti porą labai svarbių dalykų. Neturėčiau aiškinti jums techninių dalykų, tiesiog turime pasakyti, kodėl veikiame taip, o ne kitaip.

Mūsų visuomenėse yra prieštaravimų tarp biurokratinių sveikatos apsaugos reikalavimų ir ligonių. Tai visiškai aišku. Pasiūlymai, kuriems ateityje skirsime savo dėmesį, yra šių prieštaravimų centre. Biurokratinių sveikatos apsaugos institucijų valstybės narėse nedomina informuoti ligoniai, nes tam reikia daugiau darbo ir pastangų. Asmenys, turintys jiems padėti, privalo teikti informaciją, atsakinėti tokius klausimus, kaip ir kodėl skiriamas šis vaistas, o ne kitas. Kodėl skiriamas šis gydymas, o ne kitas? Ligoniai turi teisę tai žinoti.

Tvirtai vadovaujuosi šiuo principu – demokratinėje visuomenėje neturėtų būti taip, kad asmenys, norintys teikti informaciją, privalėtų pateisinti save, o to daryti nenorintiems tai yra neprivaloma. Būtent sveikatos apsaugos biurokratai valstybėse narėse privalo paaiškinti, kodėl jie nenori, kad ligoniai būtų informuoti. Neturėčiau aiškintis, kodėl norėčiau, kad ligoniai būtų informuoti.

Kalbant atvirai, dėl to kils didelės ir prieštaringos diskusijos čia. Tikiuosi ir norėčiau, kad šiose diskusijose Europos Parlamentas paremtų Komisiją ir mane. Juk šis klausimas yra gana svarbus ir susijęs ne tik su visuomenės sveikata, bet ir su socialine politika. Taip pat kyla klausimas, ką mums reikia piliečių laisvės sveikatos apsaugoje.

Antras klausimas susijęs su padirbinėjimu. Sutinku su visais, minėjusiais, kad tai – nusikalstama veika. Padirbtų prekių platinimas – policijos reikalas. Neteisėta yra neteisėta ir nieko daugiau dėl to negalime padaryti. Tačiau manau, kad dėl mūsų pasiūlymų, galiausiai taps beveik neįmanoma platinti neteisėtai padirbtų vaistų. Tai galime padaryti.

D. Roth-Behrendt yra visiškai teisi. Manau, kad būtų įžūlu tai numatyti. Tikrovėje tai susiję su kliūčių sudarymu įvairioms vaistų platinimo formos konkurenciniais sumetimais. Man tai visai nerūpi. Lygiavertė prekyba –

teisėta veikla Europos Sąjungoje. Tai aiškiai patvirtino Europos Teisingumo Teismas. Visiškai neketinu varžyti lygiavertės prekybos, tačiau manau, kad visos šalys, platinančios vaistus, turi vadovautis tais pačiais griežtais saugumo reikalavimais. Nesuprantu, kodėl kažkam jie turėtų būti netaikomi tik todėl, kad vienoje iš valstybių narių jie vaistą išsigyja pigiau ir perparduoda jį brangiau kitoje šalyje. Man tai nesuprantama.

EP nariai, turintys šiokių tokių žinių apie maisto teisę, jau šį klausimą sau uždavė. Kodėl Europoje griežtai draudžiama atidaryti spagečių pakuotę prieš jai patenkant vartotojui, bet galima taip elgtis su vaistais, nors padarius klaidą, tai gali kainuoti gyvybę.

Verta pagalvoti apie šią nuostabą keliančią padėtį, kad tai, kas draudžiama spagečių atveju, leidžiama gyvybiškai svarbių vaistų atveju. Sunkiai tai suprantu.

Ieškosime sprendimų, kad visos šalys galėtų toliau vykdyti savo verslą, ypač dėl to, ką minėjo D. Roth-Behrendt – privalome būti kūrybingi ir gerai apie tai pagalvoti, tačiau saugumo reikalavimai turi būti taikomi visiems be išimties!

Tikiuosi, kad atsakiau į jūsų klausimus ir padėjau suprasti, kokios diskusijos mūsų laukia. Pasiūlymai bus pateikti per kelias savaites, todėl galiu pasakyti, kad vėl čia susitiksime toliau svarstyti šio klausimo.

Françoise Grossetête, pranešėja. – (FR) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti savo kolegoms nariams, pritarusiems mano pranešimui. Norėčiau priminti tiems, kurių, deja, šiuo metu čia nėra, pareiškusiems susirūpinimą, ar procedūros tikrai bus patobulintos, suderintos ir supaprastintos. Tačiau procedūrų supaprastinimas nereiškia, kad nukentės kokybė ar bus mažesnė kontrolė. Siekiama sumažinti pramonės, o svarbiausia MVĮ išlaidas, tai labai svarbu. Kitaip tariant dėl mažesnių išlaidų ir sutaupyto laiko ligoniniai Europoje pagaliau galės greičiau pasinaudoti vaistais. Nuoširdžiai tikiuosi, kad pranešimui pritarime per pirmąjį svarstymą. Padarėme viską, ką galėjome, kad susitarimas būtų pasiektas. Todėl norėčiau dar kartą padėkoti Komisijai bei Tarybai už pagalbą.

Gerb. G. Verheugenai, buvo labai malonu išgirsti, kad informacija apie padirbinėjimą bus išdėstyta dokumente ir mums pateikta. Tikiuosi, kad tai padarysite kiek galima greičiau, nes labai norime ją pamatyti. Kaip minėjo mano kolegos, padirbinėjimas – nusikaltimas, todėl negalime delsti. Žinome, kad didžioji dauguma vaistų, parduodamu internete, yra padirbti ir kelia pavojų žmonių gyvybei.

Kalbėjote apie veikliąsias medžiagas ir kontrolę, kurią turėtume taikyti veikliosioms medžiagoms, dėl jų gamybos vietos, kai tokios medžiagos gaminamos ne Europos Sąjungoje, o trečiosiose šalyse. Tai labai svarbu. Esame čia, kad padėtume, nes tęsime darbą dėl atsekamumo, baudų pažeidėjams ir platinimo tinklų saugumo. Svarbu, kad ligoniniai 100 proc. pasitikėtų jiems skirtais vaistais. Reikia uždrausti atidaryti ar perpakuoti tokius vaistus.

Tai viskas, ką norėjau pasakyti visų savo kolegų vardu. Gerb. G. Verheugenai, šiandien išvykdamas iš Parlamento turėsite visišką mūsų paramą. Turite įtikinti Komisijos narių kolegiją, kad privalome nešvaistyti laiko, bet imtis veiksmų prieš vaistų padirbinėjimą.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks šiandien, 2008 m. spalio 22 d.

Raštiški pareiškimai

(Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Rareș-Lucian Niculescu (PPE-DE), raštu. – (RO) Europos Sąjungai reikia aiškiai ir griežtai reglamentuoti sąlygas, kuriomis esant vaistai gali patekti į rinką bei visiems kitiems medicininiams produktams. Norėčiau paaiškinti, kodėl tai būtina, paminėdamas neseniai įvykusį atvejį Rumunijoje. Rugsėjo mėn. moteris mirė po operacijos, kurioje buvo naudojami nesterilūs chirurginiai siūlai, importuoti iš Kinijos. Kiti pacientai turėjo dėl to komplikacijų, sukėlusių grėsmę jų gyvybei.

Be jokių abejonių Rumunijos sveikatos ministerijos tyrimų komitetas pripažino, kad ant šių chirurginių siūlų nebuvo CE kokybės ženklo. Teisės aktai dėl produkto atitikimo reikalavimams akivaizdžiai rodo, kad dėl reikėtų kaltinti šią ministeriją, nes aiškesnė bei skaidresnė tvarka galėjo užkirsti kelią šiai nelaimei.

Marian Zlotea (PPE-DE), raštu. – (RO) Nors vaistai, esantys Europos bendrijoje, yra nuolat kontroliuojami valstybių narių ir Bendrijos, neatitikimai, esantys Komisijos reglamentuose ir valstybių narių teisės aktu

nuostatuose, neigiamai veikia visuomenės sveikatą, vaistų administravimą, bei farmacijos vidaus rinkos veiklą.

Šiuo pranešimu siekiama užtikrinti, kad vaistai, esantys Bendrijos rinkoje, įskaitant ir tuos, kuriems leidimai išduodami valstybės narės lygmeniu, būtų vertinami vadovaujantis tais pačiais administraciniais vertinimo ir keitimo kriterijais, neatsižvelgiant į tai, kokia procedūra buvo naudota išduodant leidimus vaistams. Šis pasiūlymas supaprastina administracines procedūras valstybėse narėse ir pagerina visų vaistų vertinimo ir priežiūros reikalavimus.

Priėmus šį pranešimą bus apsaugota daug daugiau vartotojų, gausiančių tiesioginės naudos iš pagerėjusio veiksmingumo, sustiprėjusios struktūros bei aiškumo ir skaidrumo. Tai bus įgyvendintos supaprastintos, standartizuotos reglamentavimo sistemos vaistų rinkodaros pažymėjimams Europoje padarinys.

3. Vartotojų apsauga, susijusi su kai kuriais pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe aspektais (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas darbotvarkės punktas – Toine Manders pranešimas (A6-0195/2008) Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto vardu dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl vartotojų apsaugos, susijusios su kai kuriais pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe, ilgalaikiais atostogų produktais, perpardavimo ir keitimosi aspektais (COM(2007)0303 - C6-0159/2007 - 2007/0113(COD)).

Toine Manders, pranešėjas. – (NL) Gerb. pirmininke, kaip visada norėčiau prieš pradėdamas padėkoti visiems, prisidėjusiems prie pranešimo rengimo – Komisijos narei M. Kunevai, pagalbiniam pranešėjams ir taip pat trims Tarybos pirmininkėms. Pradėjome rengti šį pranešimą 2007 m. Tarybai pirmininkaujant Portugalijai, vėliau pirmininkavimą perėmė Slovėnija ir galiausiai, padedant Tarybai pirmininkavusiai Prancūzijai, pavyko pasiekti kompromisą. Gaila, kad šiandien negali dalyvauti ministras Luc Chatel, nes labai malonu pažymėti, kad mums pavyko pasiekti kompromisą per pirmąjį svarstymą.

1994 m. buvo pritarta direktyvai dėl pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe, visiškai pertvarkiusio sektorių. Didelių problemų kilo dėl jos skirtingo įgyvendinimo valstybėse narėse. Tai buvo teisės aktas, sudarytas iš nuostatų kratinio, todėl sąmoningai ar nesąmoningai juo buvo skirtingai vadovaujamasi įvairiose šalyse ir vartotojams kilo abejonių išgyjant pakaitinio naudojimosi bendrą nuosavybę kitoje valstybėje.

Šiuo metu taisome naująją direktyvą. Praplėtėme jos taikymo sritį, nes 1994 m. direktyvoje, tam tikri produktai buvo nepakankamai apibrėžti ar paminėti, pvz., ilgalaikiai atostogų produktai ar produktų keitimas. Manau, kad sugebėjome gerokai tai patobulinti, todėl pramonė ir vartotojai džiaugiasi pasiektais rezultatais. Tikiuosi, kad tai džiugina ir mus kaip politikus. Glaudžiai bendradarbiauome su savo kolegomis EP nariais įvairiose frakcijose ir gavome puikų rezultatą.

To pavyzdys būtų išankstinių mokėjimų draudimas, nes tai erzino daugelį vartotojų. Vieną kartą sumokėjus, buvo neįmanoma atgauti tų 1 000 ar 1 500 EUR, sumokėtų iš anksto.

Manau, labai svarbus yra keturiolikos dienų persigalvojimo terminas.

Taip pat labai džiaugiuosi, kad bus nustatytas kontrolinis sąrašas, standartinė informacija apie pirkinį ir leidimas atsisakyti nuo sutarties per keturiolika dienų be jokių išsisukinėjimų.

Taip pat yra numatyti savanoriški elgesio kodeksai sektoriui ir skiriamieji ženklai, atpažinimo ar kokybės ženklai bei Komisijos pasižadėjimas juos kontroliuoti. Šie žodžiai skamba kaip muzika mano ausims – Komisijos pasižadėjimas prižiūrėti šių elgesio kodeksų taikymą. Labai džiaugiuosi, kad Komisija trišaliame susitikime pasižadėjo prižiūrėti, kaip yra laikomasi reglamento valstybėse narėse.

Kai kuriais atvejais vartotojams taps lengviau dalyvauti teisme. Mane liūdina tai, kad šioje direktyvoje nėra aiškiai pasisakoma dėl teisingumo ir kompetentingo teismo sukūrimo. Dėl to labai apgailestauju, bet kompromiso vardan kartais tenka kai ką aukoti. Taip pat gaila, kad pvz., nepateikus reikalingos informacijos, sutartis toliau galioja vienus metus.

Visur galima rasti kompromisą. Didelė pažanga buvo padaryta vartotojų ir sektoriaus srityje, ypač kalbant apie labiausiai įmanomą suderinamumą. Bet kuriuo atveju taip bus galima paduoti skundą į teismą savo šalyje. Šiame sektoriuje bus lengviau prekiauti tarp valstybių.

Manau, kad prieš mus puikus dokumentas, kuriuo Parlamentas kartu su Komisija ir Taryba gali didžiuotis.

Meglana Kuneva, *Komisijos narė*. – Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti pranešėjui T. Mandersui ir pagalbiniam pranešėjams, ypač M. Harbourui ir A. McCarthy už politinį atsidavimą ir paramą bei IMCO sekretariatui ir Sveikatos ir vartotojų reikalų generalinio direktoratui (DG SANCO) už labai glaudų bendradarbiavimą. Tikėkimės, kad pavyks jį priimti per pirmąjį svarstymą. Labai dėkoju už jūsų didžiules pastangas bei galiausiai pavykus susitarti. Dėl tų pačių priežasčių norėčiau padėkoti Tarybai pirmininkaujanciai Prancūzijai.

Šiuo pasiūlymu bus padaryti didžiuliai patobulinimai vartotojams pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe ir panašių atostogų produktų rinkoje. Akivaizdu, kad reikia skubiai persvarstyti esamą tvarką dėl pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe. Vartotojai pralaimi įsigydami produktus, ekonomiškai panašius į pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe produktus, bet nepatenkančius į dabartinės direktyvos apibrėžimą. Čia kalbu apie tokius produktus, kaip sumažintų tarifų atostogų klubai, kur dažnai vartotojai turi iš anksto sumokėti didelį įnašą nuo 6 000 iki 20 000 EUR už narystę klube, tik ją turint gaunama teisė į nuolaidas atostogoms ateityje. Taip pat tai yra perpardavimų ir pasikeitimais pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe atvejais, kurie šiuo metu nėra reglamentuoti.

Esu tvirtai įsitikinusi, kad turime sukurti duomenų apie skundus tinklalapį bei surinkti duomenis apie skundus, kad parodytume, kiek vartotojų susiduria su problemomis dėl šių nereglamentuotų produktų, ypač dėl sumažintų tarifų atostogų klubų, lyginant su pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe. Turėtume taikyti panašias taisykles šiems produktams norėdami užtikrinti teisingumą atostogų rinkoje.

Pasiūlymu, dėl kurio šiandien vyks balsavimas, užpildomos dabartinių teisės aktų spragos išplečiant direktyvos taikymo sritį, apimant ne tik pakaitinio naudojimosi bendrą nuosavybę, bet ir ilgalaikius atostogų produktus, perpardavimą ir keitimosi teise pakaitomis naudotis bendra nuosavybe aspektus.

Esant naujai tvarkai, prekiautojai šiais produktais turės vartotojui pateikti išsamią informaciją prieš pasirašant sutartį, kad vartotojas būtų informuotas ir galėtų pasirinkti.

Dėl šiame Parlamente pateiktų pakeitimų, kuriems aš visa širdimi pritariu, informacija turės būti teikiama standartiniame informacijos lape, kad vartotojai galėtų lengviau ją įsisavinti. Standartinis informacijos lapas palengvins ir prekiautojų gyvenimą, nes bus prieinamas visomis ES kalbomis. Šiuos produktus įsigyjantys vartotojai taip pat galės pasinaudoti sutarties atsisakymo galimybe ir išankstinių mokėjimų draudimu, kaip padaryti gali pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe atveju.

Taip pat buvo patikslinta, kad apie sutarties atsisakymą pardavėjui galima pranešti laišku, elektroniniu paštu, faksu ar kitomis panašiomis priemonėmis. Be to, vartotojai, įsigyjantys ilgalaikius atostogų produktus, bus papildomai apsaugoti. Daugiau nebus galima iš anksto reikalauti narystės mokesčio, bet reikės jį išdalyti į kelias metines įmokas. Vartotojas turės teisę nutraukti sutartį prieš kiekvieną kasmetinį mokėjimą.

Visiškai suderintos direktyvos nuostatos bus naudingos vartotojams. Šiuo metu vartotojai per atostogas būdami kitoje šalyje ir norėdami įsigyti pakaitinio naudojimosi bendrą nuosavybę privalo vadovautis tos valstybės teisės aktais, kurie gali mažiau saugoti jo teises, nei jų šalies teisės aktai. Priėmus šią naują, visiškai suderintą direktyvą, vartotojai žinos, kad bus taikoma ta pati vartotojų apsauga, nepriklausomi nuo to, kur jie įsigijo pakaitinio naudojimosi atostogų produktus – savo šalyje ar per atostogas – kitoje šalyje.

Emanuel Jardim Fernandes, *Transporto ir turizmo komiteto nuomonės referentas*. – (PT) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, norėčiau padėkoti pranešėjui T. Mandersui, pagalbiniam pranešėjui Hasse Ferreirai ir kitiems referentams bei savo kolegoms už jų bendradarbiavimą, norą dalyvauti dialoge ir pasirengimą pasiekti konsensusą.

Pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe direktyva bus papildyta naujais punktais ir teigiamai paveiks turizmą, turizmo veiklą vykdančius subjektus ir vartotojus Europoje. Vartotojai yra mažiausiai informuoti apie savo teises ir pareigas bei mažiausiai kompetetingi derėtis. Todėl Transporto ir turizmo komitete pasisakiau už aukšto lygio vartotojų apsaugą, ypač papildant ir atnaujinant pagrindinius direktyvos apibrėžimus, sustiprinant reikalavimus dėl kalbos ir gerinant informaciją sutartyje bei sutarties atsisakymo teises užtikrinant aiškią ir stabilią rinką be jokių papildomų išlaidų vartotojams.

Prasidėjus šiam procesui, buvo inicijuota horizontali Bendrijos vartotojų teisės *acquis* peržiūra. Argumentavau, kad neturėtume laukti šios peržiūros, atsižvelgdami į rimtas problemas, su kuriomis susiduria vartotojai, įgyvendindami savo teises, labiausiai tarptautiniu lygmeniu bei – į naują veiklą, patenkančią į pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe sritį. Šios problemos kyla ne dėl nesuderintos Bendrijos teisės šioje srityje, bet dėl aiškios Bendrijos teisinės sistemos nebuvimo, galbūt papildytos griežtesnėmis valstybių narių teisinėmis

sistemomis, ginančiomis sąžiningus verslininkus ir vartotojus. Toks pagrindinis šios direktyvos, kuriai kviečiu pritarti, tikslas.

Antonio López-Istúriz White, *Teisės reikalų komiteto nuomonės referentas*. – (ES) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai apgailestauju, kad Pirmininkų sueiga nesugebėjo labiau bendradarbiauti Teisės reikalų bei Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetams rengiant šį pranešimą.

Manau, kad Teisės reikalų komitetas nenorėjo pakeisti Europos Komisijos pasiūlyto teisinio pagrindo ar pakeisti teisinio dokumento. Svarbiausias tikslas buvo apsaugoti vartotojus nuo tam tikrų „atostogų klubų“ piktnaudžiavimų, netrukdam teisėtas ir darbo vietas kuriantiems verslininkams vystyti „pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe“ verslo.

Manau, kad neturime tiesiog taikyti apsaugos, tinkamos pakaitiniam naudojimui bendra nuosavybe atostogų klubams. Privalome padaryti daugiau, nes šių dviejų sistemų teisinė prigimtis iš esmės skiriasi.

Pakaitinis naudojimas bendra nuosavybe susijęs su nuosavybės teise, o atostogų klubai yra tiesiog paslaugų sutartis. Iš tikrųjų atostogų klubų atveju vartotojas moka pinigų sumą už galimybę gauti ilgalaikės turizmo paslaugas.

Neturėtume pamiršti, kad daugiausia iš vartotojų gaunamų skundų yra susiję su atostogų klubų piktnaudžiavimais, o ne su pakaitiniu naudojimui bendra nuosavybe, kuris yra visiems suprantamas. Kaip pažymėjo Komisijos narė M. Kuneva tikslas, kuriam pritaria Teisės reikalų komitetas, yra reglamentuoti neaiškių sektorių veiklą ir nustatyti taisykles, kuriomis vadovaudamiesi sąžiningi verslininkai galėtų vystyti savo verslą vartotojų labui.

Esu įsitikinęs, kad šis pranešimas ir jame siūlomos priemonės yra teisingas žingsnis pirmyn.

Malcolm Harbour, *PPE-DE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, frakcijos ir savo, kaip antrojo pagalbinio pranešėjo vardu džiaugiuosi dėl kartu su Taryba šiandien priimto sprendimo. Taip pat norėčiau padėkoti Tarybai už bendradarbiavimą.

Taip pat norėčiau padėkoti Luisai Rudi Ubėdai, šią vasarą išrinktai į Ispanijos parlamentą, atlikusiai didelę darbo dalį rengiant šią direktyvą. Pritardamas pranešėjui iš Teisės reikalų komiteto, tik norėčiau pabrėžti, kad dalis dėl atostogų klubų, kuri yra didžiausia pažanga šioje direktyvoje, sprendžiant konkretaus produkto klausimą, buvo parengta L. Rudi Ubėda dėka, užtikrinusios, kad šis klausimas būtų svarstomas. Taryba ir ypač Komisija nelabai noriai tai darė, bet malonu, kad pavyko pasiekti sutarimą, nes manau, kad tai labai svarbu.

Pranešėjas Toine Manders atliko puikų darbą rengdamas šį pranešimą ir įtraukdamas kitus klausimus, todėl jam ir visiems kartu su juo dirbusiems bei M. Kunevai norėčiau padėkoti. Tačiau norėčiau pasisakyti dėl kitų labai svarbių klausimų, kur, manau, buvo padaryta didelė pažanga.

Vienas iš jų susijęs su reklama. Jei pažiūrėtumėte į nuostatas dėl reklamos, aiškiai nustatoma, kad reklama dėl pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe turi būti aiški ir apibrėžta. Taip standartinė informacija turi būti prieinama vykdant bet kokio pobūdžio reklamines akcijas, kad žmonės nebūtų klaidinami dėl patrauklios kelionės, vizito ar pasiūlymo. Turi būti visiškai aišku, apie ką eina kalba, ir tai neturėtų būti parduodama kaip investicija.

Antra, kreipiuosi į Tarybą, nors ministras šiuo metu nedalyvauja, labai svarbu skatinti valstybes narės parengti elgesio kodeksus ir nustatyti ikiteisminio ginčo procedūras.

Bendrai, tai – didelė pažanga vartotojų apsaugos srityje. Labai tam pritariu ir esu tikras, kad šiandien jam pritars didžioji Parlamento dauguma.

Joel Hasse Ferreira, *PSE frakcijos vardu*. – (PT) Gerb. pirmininke, po metų darbo Parlamente, šiandien svarstomas pasiūlymas dėl direktyvos gerokai patobulina dokumentą, pateiktą 2007 m. dėl vartotojų teisių Europoje, ar tai būtų dabartiniai ar galimi pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe, atostogų kortelių ir klubų naudotojai, ir sustiprina įvairiais lygmenimis.

Šiame pasiūlyme numatomi trys skirtingi laikotarpiai, kuriems taikomos skirtingos sąlygos, todėl vartotojas galės vienašališkai nutraukti sutartį. Taip pat jame dėstomi svarbūs punktai, kuriuos privaloma įtraukti į sutartis. Be to, paaiškinamas kalbų naudojimas, tai labai padės vartotojams bei numatomos taisyklės dėl reklamos, kurioms skirtas ypatingas dėmesys. Todėl šiandien, po ryžtingų ir išsamių derybų įvairiose frakcijose, Parlamentui teikiamas geras pasiūlymas dėl direktyvos, kuriam jau pritarė Komisija ir Taryba. Gerb. pirmininke,

norėčiau padėkoti Tarybai pirmininkavusiai Slovėnijai už pastangas sprendžiant ir įveikiant nuomonių skirtumus dėl teksto. Taip pat norėčiau labai padėkoti Tarybai pirmininkaujančiai Prancūzijai, ypač ambasadoriui P. Léglise-Costai už galutiniame derybų etape atliktą nuostatų darbą bei Komisijos atstovams už ryžtą ir parodytus techninius sugebėjimus tiek trišaliame, tiek dvišaliame susitikime.

Parlamente ypatingos padėkos yra vertas Transporto ir turizmo komiteto nuomonės referentas Manuel Jardim Fernandes, Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas bei jo referentas, pagalbinių pranešėjų ir koordinatorių ir, be abejo, pirmininkė Arlene McCarthy.

Prieš baigdamas, norėčiau padėkoti vartotojų asociacijoms, ypač Didžiosios Britanijos asociacijoms ir Portugalijos asociacijai DECO bei Europos verslininkų asociacijai šiame sektoriuje už naudingą indėlį per visą procesą. Ši direktyva dėl pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe, atostogų kortelių ir klubų yra puiki. Todėl kviečiu visus jai pritarti.

Gerb. pirmininke, Komisijos nare, ponios ir ponai, mūsų „Europos vidaus rinka“ yra ir privalo toliau būti Europa, kurioje vartotojų teisės yra ginamos.

PIRMININKAVO: MECHTILD ROTHE

Pirmininko pavaduotoja

Heide Rühle, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, aš taip pat norėčiau padėkoti pranešėjui savo frakcijos pagalbiniu pranešėjo vardu, kuris, deja, šiandien negalėjo dalyvauti, už konstruktyvų bendradarbiavimą. Manau, bendradarbiavimas su T. Mandersu buvo tikrai konstruktyvus ir davė gerų rezultatų, kuriais galime didžiuotis.

Papildymas dėl atostogų klubų – pagrindinės problemos, taip pat kruizinių laivų, gyventi pritaikytų valčių ir karavanų, yra labai svarbus. Mums pavyko užkamšyti spragas, kurios, deja, egzistavo senojoje direktyvoje. Taip pat labai svarbus didesnio skaidrumo sukūrimas, remiantis ikisutartine informacija ir informacijos lapais, kelis kartus šiandien minėta standartinė informacija.

Taip pat manau, kad svarbu ir norėčiau tai pabrėžti, kad buvo įtrauktas papildymas dėl 14 dienų termino, per kurį galima atsisakyti sutarties, jei netinkamai naudojama informacija, taip pat numatyta galimybė vartotojui pasinaudoti trijų mėnesių terminu, o jei nesilaikoma pareigos teikti informaciją, toks terminas pratęsiamas iki vieno metų. Taip sukuriamas didesnis skaidrumas ir teisinis aiškumas, o tai naudinga ne tik vartotojams, bet ir pramonei, suinteresuotai atsiriboti nuo abejotinos reputacijos paslaugų teikėjų šioje srityje.

Kartu su pramone, valstybėmis narėmis ir vartotojų organizacijomis galime visam laikui padaryti šį sektorių gerbtiną. Todėl, manau, tam pritars visas mūsų frakcija. Nepasiekėme visko, ko norėjome, bet tai – didelis žingsnis pirmyn.

Leopold Józef Rutowicz, *UEN frakcijos vardu*. – (PL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, turizmo pramonė atlieka vis svarbesnį vaidmenį Europos Sąjungos šalių ekonomikoje, tai apima pakaitinį naudojimąsi bendra nuosavybe, ilgalaikius atostogų produktus, keitimosi ir perpardavimo pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe klausimus, todėl dažnai kenkiama vartotojams.

Direktyvoje yra sprendžiama ši problema ir sudaromos sąlygos suderinti šias paslaugas Europos rinkoje priimant svarbių nuostatų, gerinančių skaidrumą ir apsaugančių vartotojus, rinkinį. Be to, sukurta vienodos formos sutartis, numatoma pareiga pateikti sutartį vartotojui suprantama kalba, gerinama vartotojų galimybė priimti apgalvotą sprendimą ir numatomas persigalvojimo terminas, kai vartotojas gali atsisakyti sutarties be jokios priežasties. Kartu su pakeitimais ši direktyva sudaro sąlygas vystyti tokias paslaugas ir didina vartotojų pasitikėjimą jomis.

Gerb. T. Mandersai, dėkoju už puikų pranešimą. Sąjungos už tautų Europą frakcija pritaria šiai direktyvai.

Andreas Schwab (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, iš pradžių norėčiau padėkoti pranešėjui, pagalbiniam pranešėjui bei Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcijos pranešėjui Teisės reikalų komitete. Šis Parlamentas parodė, kad pradėjus žlugti verslui, kaip tai vyksta pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe sektoriuje, esame pasirengę veikti kartu. Norėčiau pakartoti, kad į pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe rinką vis labiau prasiskverbia prastą reputaciją turintys pardavėjai – klubuose ir kurortuose visoje Europoje. Jiems iš tikrųjų nepavyko pateikti vartotojams skaidrios informacijos apie tokio pobūdžio investicijos galimybes ir trūkumus. Priėmus naują tvarką aplinkybės taps palankesnės.

Buvo paminėtas atsisakymo termino pratęsimas nuo 10 iki 14 dienų. Taip pat manau, kad teisingai padarėme, nepaminėję daugiamečių viešbučio rezervacijų, nes jos visiškai skiriasi nuo to, kai vartotojai turi nuolat, kasmet, investuoti į atostogų klubą ar kurortą.

Nors jau daug buvo apie tai kalbėta, taip pat norėčiau pažymėti, kad taisyklė, kad vartotojai privalo gauti informaciją savo gyvenamosios vietos arba gimtąja kalba, taip pat panaikins didelę dalį rinkoje esančių abejotinos reputacijos sutarčių. Taip pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe rinka vėl taps gerbtina ir užsitikrins vartotojų, norinčių pirkti atostogas tokiomis sąlygomis, visišką pasitikėjimą.

Peržiūros punktas, kurio nebuvo ankstesnėje direktyvoje, suteiks šiam Parlamentui galimybę po trejų metų įvertinti, ar mūsų pasiūlymas problemos sprendimas tikrai veikia ar kilo naujų problemų, kurias reikėtų spręsti.

Gerb. Komisijos nare M. Kuneva, manau, kad ši priemonė vidaus rinkos atžvilgiu yra labai teigiama.

Evelyne Gebhardt (PSE). – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, manau, puikiai pasidarbavome ne tik vidaus rinkos, kaip ką tik minėjo A. Schwab, bet ir piliečių labui, o tai daug svarbiau. Norime užtikrinti, kad jie jaustųsi esantys augančioje Europoje, būtent tai čia ir vyksta.

Kaip koordinatore, ypač esu dėkinga mūsų pagalbiniam pranešėjui Hasse Ferreirai už puikų darbą kartu su pranešėju ir kitais pagalbiniais pranešėjais. Europos Parlamento socialistų frakcija taip pat norėtų, kad sutarties taikymo sritis būtų didesnė, tačiau kartais būtini kompromisai. Vis dėlto pavyko rasti labai gerą sprendimą. Pasiūlymų palyginimo pagerinimas, atsisakymo teisė ir reklama sudarys geresnes sąlygas mūsų piliečiams ateityje, kad jie jaustųsi tvirtai rinkoje, anksčiau buvusioje tikromis džiunglėmis.

Tai reiškia, kad daugybė žmonių, galbūt anksčiau nekreipusių daug dėmesio į savo atostogas atsidūrė labai sudėtingoje padėtyje. Galime užkirsti kelią tam ateityje. Tikiu, kad priėmus kompromisą pavyks tai padaryti.

Charlotte Cederschiöld (PPE-DE). – (SV) Gerb. pirmininke, deja, mums labai gerai žinoma ši problema mano šalyje – Švedijoje. Apimti atostogų nuotaikos turistai perka akcijas butuose, kuriais nebūna labai patenkinti grįžę namo ir tokie pirkiniai dažnai neatitinka jų lūkesčių. Naujoji direktyva dėl pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe užtikrins geresnę apsaugą, jei tos pačios taisyklės bus taikomos bet kur ES įsigyjamai pakaitinio naudojimosi bendrai nuosavybei. Būtina tinkama vartotojų apsauga, jeigu žmonės nori saugiai naudotis vidaus rinkos laisvėmis. Vartotojai privalo jaustis tvirtai ir saugiai.

Pardavėjams draudžiama reikalauti mokėjimų persigalvojimo laikotarpiu, kuris pratęstas nuo 10 iki 14 dienų. Taip vartotojai galės nesijaudinti dėl mokėjimų, jei jiems netinka pirkinys arba norėtų jo atsisakyti persigalvojimo laikotarpiu. Ši direktyva greičiausia atbaidys lengvabūdiškas bendroves, neatitinkančias sąžiningos rinkodaros ir pagrįstų pirkimo sutarčių reikalavimų. Manau, šiuo metu dauguma žmonių neapsisprendžia įsigyti paslaugas kitose valstybėse, nes nesijaučia saugūs ir nepasitiki vartotojų apsauga.

Išsamus suderinimas ir priemonės, numatytos direktyvoje, užtikrins didesnę vartotojų apsaugą. Galbūt tai prisidės prie to, kad daugiau žmonių sugebės pasinaudoti tokiomis paslaugomis, įskaitant ir pakaitinio naudojimosi bendros nuosavybės įsigijimą už savo valstybės narės ribų. Aišku, tam labai pritarime. Kitaip tariant, šis puikus pasiūlymas yra vertas didelės paramos. Saulę mylintys šiauriečiai norėtų padėkoti Komisijai ir pranešėjui bei pagalbiniams pranešėjams.

Arlene McCarthy (PSE). – Gerb. pirmininke, šis pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe teisės aktas priimamas pavėluotai. Pirmą kartą šio klausimo svarstymas Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitete vyko 2001 m., atskleidžiant visas rinkoje esančias problemas. Aišku, labai malonu, kad šiandien galime pateikti vartotojams rezultatą. Papildome teisės aktą, kad būtų apimti visi pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe produktai, ypač problematiniai sumažinto tarifo atostogų klubai. Taip pat apimame perpardavimą ir keitimą bei suteikiame vartotojams geresnę apsaugą ir geresnes teises. Manau, labai svarbu, kad vartotojai turėtų tokias pačias teises, nesvarbu, ar jie nuosavybę įsigyja Varoje prie Juodosios jūros, ar Valensijoje, Costa Blanca regione.

Priėmus šį teisės aktą, bus privaloma teikti vartotojams pagrindinę informaciją standartinės informacijos lape, nurodant kainą ir visus mokesčius. Bendrovei to nepadarius, numatoma teisė atsisakyti pratęsti sutarties terminą iki trijų mėnesių. Nepranešus vartotojui apie atsisakymo teisę, sutartis pratęsiamą iki vieno metų. Šios teisės labai geros vartotojams. Taip pardavėjai taps atsakingi, o mes turėsime informuotus ir apsaugotus vartotojus. Taip iš rinkos pašalinsime nesąžiningus prekiautojus ir suktus komersantus.

Šiandien parodėme, kad gavęs vartotojų skundus, Parlamento Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas ne tik į juos reaguoja, bet ir veikia. Komisijos nary, norėčiau, kad kaip visada pasisakytumėte vykdymo klausimais. Dabar privalome naudotis naujuoju tarpvalstybiniu vykdymo tinklu kovodami su besitęsiančiomis vartotojų problemomis ir sumažinti skundų, gaunamų visose 27 valstybių narių esamuose vartotojų centruose dėl pakaitinio naudojimosi bendros nuosavybės.

Marian Złotea (PPE-DE). – (RO) Mūsų tikslas – užtikrinti, kad pateiktas teisės aktas būtų naudingas vartotojams. Todėl norėčiau pritarti šiai naujai direktyvai, numatančiai paprastesnę sistemą pakaitinio naudojimosi bendrosios nuosavybės produktams. Pritariu pasiūlymams, kuriuose numatomas 14 dienų persigalvojimo terminas atsisakyti sutarties ir draudžiama reikalauti išankstinių mokėjimų per ją. Tikiuosi, kad pakeitimais bus užtikrinta tinkamai veikianti vidaus rinka, suderinus reikiamus teisės aktus Europoje ir taip padidinus vartotojų apsaugą.

Turime užtikrinti, kad pasirašydami sutartį vartotojai būtų visiškai informuoti, gautų visą būtiną ikisutartinę informaciją apie išlaidas ir paslaugas. Turime skatinti pakaitinio naudojimosi bendrosios nuosavybės ir ilgalaikiais atostogų produktais vystymą. Todėl turime didinti vartotojų pasitikėjimą perkant pasiūlymus atostogoms užsienyje ir skatinti įmones, parduodančias nuosavybę užsienyje, pasinaudoti bendros rinkos teikiamais pranašumais.

Taip pat norėčiau paprašyti Komisijos narės M. Kunevos pabandyti sureguliuoti kreditų sutarčių sritį, nes dėl šiuo metu vyraujančios finansinės painiavos, daugelis bankų taip pat pakeitė šias kredito sutartis ir toliau apgaudinėja vartotojus. Norėčiau padėkoti pranešėjui už pastangas ir tikiuosi, kad sukursime rinką, palankią vartotojams.

Bernadette Vergnaud (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, M. Kuneva, ponios ir ponai, balsuosime už būtiną 14 metų senumo direktyvos, veikiančios milijonus žmonių Europoje, tiek profesionalus turizmo pramonėje, tiek pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe ar atostogų klubų naudotojus, atnaujinimą.

Ši pramonė yra verta daugiau nei 2 mlrd. EUR per metus, joje dirba 200 000 žmonių. Tai svarbiausia vidaus rinkos pagal Lisabonos strategiją varomoji jėga, ypač tada, kai numatomas didelis tokių paslaugų augimas. Ekonominės priežastys, nors ir nežymios, neturėtų trukdyti užtikrinti didesnės šių paslaugų naudotojų, kurie gali skirti nedidelę sumą atostogoms, siekia būti labiau apsaugoti ir teisinio aiškumo, apsaugos.

Sutarties atsisakymo sąlygų suderinimas bei draudimas vykdyti tokią nesąžiningą komercinę veiklą kaip išankstiniai mokėjimai persigalvojimo laikotarpiu, reikalavimas pateikti tikslią, aiškią ir teisėtą sutartį pirkėjo pasirinkta kalba – didelė pažanga vartotojų apsaugos ir galių suteikimo srityje. Šiuo dokumentu sustabdysime nepriimtina praktiką, kuri šiuo metu galima dėl dabartinėje direktyvoje esančių silpnų vietų ir grąžinsime pasitikėjimą pramone, turinčia neigiamą įvaizdį. Galime tikėtis, kad pardavėjai, išsilaisvinę nuo negarbingų konkurentų, ims aktyviai veikti, taip pat – grąžinti vartotojų pasitikėjimą.

Todėl labai noriu padėkoti pranešėjui T. Mandersui ir pagalbiniais pranešėjams, ypač savo draugui Joel Hasse Ferreira atlikus puikų darbą, nes per pirmąjį svarstymą bus pasiektas susitarimas, kuriame bus įtvirtinta daug pažangių pokyčių, kurių siekė Parlamentas, bet Taryba atmetė.

Philip Bradbourn (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, jau daug metų man rūpi tai, kad dabartiniame teisės akte dėl pakaitinio naudojimosi bendrąją nuosavybę nėra įtraukti nauji rinkoje pasirodę šios srities produktai. Todėl pritariu šiame pasiūlyme padarytiems pataisymams.

Direktyvos taikymo srities išplėtimas, apimantis atostogų klubus ir kitus panašius produktus – didelis žingsnis pirmyn saugant vartotojus nuo nesąžiningų spekuliantų. Ši direktyva rodo, kad ES imasi tinkamų veiksmų šioje srityje.

Tačiau prisipažinsiu, esu nusivylęs, kad Parlamentas turėjo atsisakyti nuostatų dėl 21 dienų persigalvojimo termino dėl bendro susitarimo su Taryba. Tačiau, tai nereiškia, kad patobulinimai nepadarė poveikio dabartinei direktyvai. Džiugu, kad nebus išankstinių mokėjimų iki persigalvojimo termino pabaigos. Buvo įdėta daug pastangų siekiant kompromiso su Taryba, ir tikiuosi, kad šiandien šiam pranešimui didžioji dauguma pritarė.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Pritariu penkiolikos metų senumo pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe direktyvos persvarstymui. Taip bus praplėstas ilgalaikio poilsio produktų sąrašas, užtikrinant didesnę vartotojų apsaugos lygmenį ir sąžiningų paslaugų teikėjų konkurencingumą. Kitaip tariant, ši direktyva neleis atsirasti naujiems produktams, skirtiems apeiti esamą tvarką. Pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe produktai – paslaugos, dažnai teikiamos kitose valstybėse. Todėl man labai malonu, kad Europoje ši rinka bus visiškai suderinta ir vartotojas galės turėti tokias pačias teises visose valstybėse, pvz., keturiolikos dienų

terminas, per kurį bus galimas atsisakyti sutarties be išankstinio mokėjimo arba reikalavimas paslaugų teikėjui parengti sutartį kliento pageidaujama kalba. Tai – geros žinios Čekijos vartotojams, norintiems vykti atostogauti. Taip pat pritariu minčiai dėl Europos registravimo sistemos sukūrimo, kokią turi kelionių agentai, kuri taptų informacijos šaltiniu teismų ginčuose ir taip pat apimtų garantinio fondo sukūrimą vartotojams bendrovės bankroto atveju. Sveikinu Komisijos narį ir pranešėjus.

Meglėna Kuneva, Komisijos narė. – Gerb. pirmininke, turime užtikrinti, kad visoje ES vartotojai vienodai būtų ginami nuo agresyvių pardavimų veiksmų, naudojamų sukčių prekiautojų pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe ir atostogų produktų rinkose. Veiksmai ES lygmeniu labai reikalingi dėl tarptautinio daugumos pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe pobūdžio.

Be to, turime užtikrinti, kad vartotojai pakankamai pasitikėtų reguliavimo sistema ir toliau pirktų pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe produktus iš teisėtų prekiautojų. Sveika pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe ir panašiais atostogų produktais rinka prisidės prie augimo ir darbo vietų kūrimo Europos Sąjungoje.

Tvirtai tikiu, kad šis kompromisinis paketas, dėl kurio šiandien balsuosite, bus žymus indėlis siekiant šių tikslų. ALDE, PPE-DE ir PSE frakcijų pasiūlyti pakeitimai, kuriems Taryba pritarė, mano nuomone, yra teisingi ir pagrįsti. Paketas taip pat atitinka pirminį Komisijos pasiūlymą.

.

Manau, kad šis paketas – geriausias pasirinkimas vartotojams ir prekiautojams. Balsuodami už šį paketą, balsuosime už vartotojų pasitikėjimą atostogų produktais, aiškios informacijos vartotojui suteikimą ir už konkurencingą ir atsakingą atostogų pramonę.

Todėl tikiuosi, kad šio Parlamento nariai šiandien balsuos už pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe ir panašiais produktais taisykles, kurios sukurs tikrą pridėtinę vertę atostogautojams visoje Europoje.

Toine Manders, pranešėjas. – (NL) Gerb. pirmininke, jei šią popietę bus pritarta šiai direktyvai, reguliuojančiai galbūt tik nedidelę dalį vidaus rinkos, tai bus didžiulis žingsnis pirmyn vartotojams Europoje. Šiaip ar taip, ši direktyva yra horizontalios priemonės, skirtos vartotojų apsaugai, pradininkė.

Aš, kaip pranešėjas, pirmiausia siūliau suregulmentuoti tam tikrus klausimus. Galiausiai atlikome didžiulį darbą suderindami viską. Manau, kad tai užtikrins pakankamą apsaugą ne tik vartotojams, bet taip pat *bona fide* bendrovėms, dalyvaujančioms prekyboje. Turizmas bus labiau skatinamas, o vidaus rinka gali veikti tik tada, jei ja pasitiki vartotojai.

Džiaugiuosi, kad atlikus šį didžiulį suderinimą, vartotojai Europoje turės vienodas teises. Iš tikrųjų, manau, kad vartotojai Europoje, neatsižvelgiant į jų kilmės šalį, turi turėti vienodas teises įsigydami prekes, paslaugas ar kitus dalykus vidaus rinkoje. Tai užtikrinama šia direktyva.

Tikiuosi, kad valstybės narės reglamentuos laikymosi ir kontrolės procedūras vienodai, užtikrindamos didžiulį vartotojų pasitikėjimą. Vidaus rinka gali veikti gerai tik esant pramonės, vyriausybės ir vartotojų pasitikėjimui. Dėl to aš tikiu Europa.

Manau, kad tai – didžiulis žingsnis į priekį. Mes užtikrinome kiek galima geresnę tvarką įvairiose vidaus rinkos srityse, išskyrus vartotojų pasitikėjimą. Manau, kad ši direktyva – svarbus žingsnis šia linkme. Norėčiau padėkoti visiems prisidėjusiems ją rengiant

Pirmininkė. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks šiandien vidurdienį.

Raštiški pareiškimai

(Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Małgorzata Handzlik (PPE-DE), raštu. – (PL) Pakaitinis naudojimas bendra nuosavybe – tam tikra atostogų produkto forma. Daugelis vartotojų nusprendžia įsigyti tokias paslaugas sužavėti savo atostogų vietovės. Deja, tuo naudojasi nesąžiningi prekiautojai, nesuteikiantys vartotojams išsamios informacijos apie siūlomas paslaugas.

Direktyvoje numatomi pokyčiai užtikrins didesnę vartotojų apsaugą nuo tokių veiksmų. Vartotojams suteikiamas 14 dienų persigalvojimo terminas, per kurį jie gali atsisakyti sutarties be jokių padarinių. Taip

jie galės dar kartą apgalvoti savo sprendimą. Taip pat padaugės informacijos, kurią prekyautojai privalės suteikti galimiems paslaugų pirkėjams. Vartotojas turės teisę gauti išsamią informaciją nesvarbu, kokioje valstybėje narėje jie pirks paslaugas. O svarbiausia, kad ši informacija turės būti pateikiama raštu ir vartotojo gimtąja kalba arba jo kilmės šalies kalba. Jei vartotojai nebus supažindinti su teise pasinaudoti 14 dienos persigalvojimo terminu, jis galės bus pratęstas vieniems metams ir 14 dienų.

Šie sprendimai labai naudingi vartotojui, ypač šiais laikais, kai užsienio kelionės labai paplitusios ir dėl to vartotojai vis dažniau tampa kai kurių subjektų nesąžiningų veiksmų aukomis.

Zita Pleštinská (PPE-DE), raštu. – (SK) Europos Parlamentui visada rūpėjo vartotojų teisės turizmo srityje. Dėl to savo rezoliucijose dėl naujų perspektyvų ir ilgalaikio tvaraus turizmo Europoje, buvo pripažintas poreikis persvarstyti direktyvą 94/47/EB.

Neatsakingos agentūros lengvai apeina šios direktyvos reikalavimus, todėl siekiant užtikrinti geriausią įmanomą vartotojų apsaugą šioje srityje, IMCO komitetas primygtinai reikalavo nustatyti suderintas taisykles tam tikrose srityse. Tai padės vartotojams priimti teisingus sprendimus, neatsižvelgiant į jų kilmės šalį ar tai, kur jie vyksta atostogauti.

Pakaitinio naudojimosi bendrąją nuosavybę sąvoka apima laiką apibrėžtą nuosavybės ar kito vertingo turto naudojimą pagal sutartis ilgesniam nei vienu metų laikotarpiu, kai vartotojas sumokėjęs mokestį, įgyja teisę naudotis viena ar keliomis patalpomis daugiau nei vieną kartą. Sutartyse turi nurodyti tam tikri sąrašai, skirti atkreipti vartotojų dėmesį ir padėti jiems lengviau suprasti teisę atsisakyti sutarties.

Pritariu dėl verslininkų etikos kodekso šioje srityje, kokybės ženklo, tarptautinių bendrovių ir standartinių formų. Svarbu tai, kad reklamos turi informuoti vartotojus, o ne juos klaidinti. Direktyvoje išdėstoma teisinė sistema, skirta ilgalaikiams atostogų produktams. Vartotojai galės priimti sprendimus nejausdami jokio spaudimo. Tikiu, kad šia direktyva bus išspręstos rimtos problemos dėl ilgalaikių atostogų produktų, su kuriomis susiduria vartotojai.

Salvador Domingo Sanz Palacio (PPE-DE), raštu. – (ES) Gerb. pirmininke, džiaugiuosi galėdamas pritarti šiam pranešimui ir dėkoju pranešėjui T. Mandersui bei savo kolegai M. Harbourui už puikų pagalbinių pranešėjų darbą. Tai – puikus komandinio darbo pavyzdys. Šis priemonių paketas – didelių Komisijos, Parlamento ir Tarybos pastangų rezultatas.

Ispanijos delegacija visada teigia, kad suprantamumas, skaidrumas ir teisinis aiškumas bei visiškas suderinamumas užtikrina geriausią vartotojų apsaugą.

Norėjome, kad būtų nustatyta aiškesnė tvarka ir geresnis rinkos reguliavimas dėl dviejų priežasčių – verslininkai galėtų vykdyti aukštos kokybės ir saugią veiklą, o vartotojai pasitikėtų šia rinka, gaudami visą reikalingą informaciją prieš pasirašydami bet kokias sutartis ir turėtų visą būtiną jų teisių apsaugą.

Geras reglamentavimas skatina rinkos veiklą ir yra naudingas vartotojams ir verslininkams. To mes norėjome ir tai pavyko pasiekti šiuo susitarimu.

(Posėdis buvo sustabdytas 10.55 val. dėl „Lux“ apdovanojimo įteikimo ir atnaujintas 11.30 val.)

PIRMININKAVO: ALEJO VIDAL-QUADRAS

Pirmininko pavaduotojas

4. Balsuoti skirtas laikas

Pirmininkas. – Kitas darbotvarkės punktas – balsavimas.

(Balsavimo rezultatai ir kitos detalės: žr. protokolą)

*

* *

Gay Mitchell (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, pagal darbo tvarkos taisyklių 166 straipsnį dėl tvarkos, norėčiau atkreipti Pirmininko dėmesį dėl Darbo tvarkos taisyklių nesilaikymo, ypač dėl klausimų valandos vakar. Balsavimas šiame Parlamente tapo panašus į perkelią šventę. Klausimai pateikiami tvarka, patogia Komisijai ir Tarybai, o ne EP nariams. Taip pat klausimai yra sujungiami ir svarstomi kartu su papildomais

klausimais. Vakare buvo išnagrinėta tik 12 klausimų. Tiems, kurie turi tik kelias galimybes pasisakyti, dalyvavimas tampa praktiškai neįmanomas. Renkame Pirmininką, jo pavaduotojus ir frakcijų lyderius, kad jie rūpintųsi Parlamento ir jo narių interesais. Tai nevyksta. Norėčiau paprašyti, kad būtų iš naujo aptartas narių, atstovaujančių visuomenei, vaidmuo posėdyje ir būtų apgintas, o ne aukojamas dėl kiekvieno asmens, norinčio čia pasisakyti, įgeidžių. Narių teisės privalo būti ginamos pirmininko, o ne naikinamos bet kam to pageidaujant. Esu labai prieš tai, kas vyksta šiame posėdyje.

(Plojimai)

Pirmininkas. – Gerb. G. Mitchell, labai dėkoju už pasisakymą. Jūsų pastabos ir nusiskundimai bus išsamiai svarstomi per kitą Biuro susitikimą.

Bernd Posselt (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau tik perspėti G. Mitchellą. Daugelį metų man sakoma, kad tai bus svarstoma per kitą Biuro susitikimą, bet niekas dėl to niekada nesikeičia.

(Plojimai)

Pirmininkas. – Gerb. B. Posselt, Jūsų pastabos taip pat bus perduotos Biurui.

(Juokas)

*
* *

4.1. Catherine Ashton nominacijos Europos Komisijos nare patvirtinimas (balsavimas)

4.2. Europos Vadovų Tarybos susitikimas (2008 m. spalio 15–16 d.) (balsavimas)

- Prieš balsavimą:

Pervenche Berès (PSE), Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pirmininkas. – (FR) Gerb. pirmininke, tramdydamas šią krizę, Parlamentas elgėsi atsakingai. Būtent dėl to Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas susitiko pirmadienio pavakarę aptarti Kapitalo poreikių direktyvos peržiūros, pateiktos Komisijos kaip vieno iš jos kertinių akmenų kovojant su rimta finansų krize Europos Sąjungoje.

Norėčiau šiam plenariniam posėdžiui pranešti, kad Komisija nusprendė, kad nėra naudinga dalyvauti pirmadienio vakare svarstant Ekonomikos ir piniginių reikalų komiteto atlikta darbą apsikeičiant nuomonėmis.

- Prieš balsavimą dėl 6 dalies:

Wolf Klinz (ALDE). – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, esate gavę šį dokumentą raštu. Esu už tai, kad jis būtų papildytas tokia fraze anglų kalba:

„Deplores the expected spillover effects to other sectors of the economy, therefore ...“

(DE) Tokia įtrauka aiškiai parodytų, kad finansų krizė neigiamai veikia visą ekonomiką.

(Pakeitimas žodžiu nebuvo priimtas)

Hartmut Nassauer (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau pažymėti, kad yra bendras keturių frakcijų pasiūlymą dėl rezoliucijos, susitarusių neteikti pakeitimų bendram tekstui. Pakeitimai žodžiu taip pat yra pakeitimai. Liberalų ir demokratų aljansas už Europą taip pat pasirašė po bendra rezoliucija. Apgailestaujame, bet dėl to privalome pasisakyti prieš naujus pakeitimus, tarp jų ir pakeitimus žodžiu.

- Po balsavimo dėl 6 dalies pakeitimo:

Avril Doyle (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, ar neturėjome balsuoti dėl 6 dalies? Ką patartumėte?

Pirmininkas. – Ne, nebuvo prašoma atskirai balsuoti dėl šios dalies.

- Prieš balsavimą dėl 9 dalies:

Margarita Starkevičiūtė (ALDE). – (LT) Aš tik norėjau pridėti žodžius, kurie yra prie devinto punkto, kad būtų aiškiau:

„and their conformity with the Treaty provisions“. Tekstas tada skambėtų taip: „state aid rules to measures taken and their conformity with the Treaty provisions“.

(Pakeitimas žodžiu nebuvo priimtas)

- Prieš balsavimą dėl 29 dalies:

Ona Juknevičienė (ALDE). – Gerb. pirmininke, manau, kad netrukus pasisakys mano kolegos iš PPE-DE frakcijos. Tačiau prieš tai norėčiau, kad jie pamąstytų, ar labai pakenktų jų principams, jei pritartų mano pakeitimui žodžiu, ir pridėtų du žodžius, kurie pabrėžia Baltijos regiono izoliaciją energetikos sektoriuje ir jo 100 proc. priklausomybę nuo Rusijos. Norėtume tai pabrėžti ir pritarti Komisijos, ir ypač Tarybos iniciatyvai sustabdyti Baltijos regiono izoliaciją energetikos sektoriuje. Todėl 29 dalyje, kurioje kalbama apie Rytų Europą, norėčiau paminėti Baltijos regioną. Dėkoju už paramą.

(Plojimai iš centro bei kairiojo sparno)

Hartmut Nassauer (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau pasiūlyti, kad mūsų kolegos nariai, priklausantys Liberalų ir demokratų aljansui už Europą, savo teisėtus prieštaravimus išsakytų per tam skirtas derybas. Akiplėšiška tokius pasiūlymus teikti posėdyje, nes čia negalime jų rimtai svarstyti. Taip elgtis nedera Parlamente, todėl reikėtų nustoti tai daryti.

(Plojimai)

(Pakeitimas žodžiu nebuvo priimtas)

- Po balsavimo dėl 1 pakeitimo:

Hélène Goudin (IND/DEM). – (SV) Gerb. pirmininke, nemanau, kad priimtina teikti vertimus tik dešimtą valandą ryto ir tik anglų, latvių ir suomių kalbomis. Tokie dalykai neturėtų vykti.

Pirmininkas. – Pasižymėjome jūsų skundą, gerb. H. Goudin.

-Po balsavimo:

Alexander Alvaro (ALDE). – Gerb. pirmininke, tik norėjau pažymėti, kad balsavome už rezoliuciją dėl Europos Vadovų susitikimo. Gėda, kad nedalyvauja niekas iš Tarybos, kad įvertintų mūsų darbą ir išklaustų mūsų pasisakymus. Taip darbas neturėtų vykti.

(Plojimai)

David Martin (PSE). – Gerb. pirmininke, tiesa, kad Taryba nedalyvauja čia, bet norėčiau paprašyti Parlamento pasveikinti naująją mūsų Komisijos narę, iš karto po patvirtinimo atvykusią į balsavimą. Sveikinu atvykus į Parlamentą, baronienę K. Ashton.

(Garsūs plojimai)

Pirmininkas. – Iš tikrųjų, gerb. D. Martinai. Esate visiškai teisus.

4.3. Darbas per laikino įdarbinimo įmones (A6-0373/2008, Harlem Désir) (balsavimas)

4.4. Daugiametė internetu ir kitomis ryšių technologijomis besinaudojančių vaikų apsaugos Bendrijos programa (A6-0404/2008, Roberta Angelilli) (balsavimas)

4.5. Skatinimas naudoti įteisintą teršalų kiekį išmetančias kelių transporto priemones (A6-0291/2008, Dan Jørgensen) (balsavimas)

4.6. Vaistų rinkodaros pažymėjimų sąlygų keitimas (A6-0346/2008, Françoise Grossetête) (balsavimas)

4.7. Vartotojų apsauga, susijusi su kai kuriais pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe aspektais (A6-0195/2008, Toine Manders) (balsavimas)

- Prieš balsavimą:

Toine Manders, pranešėjas. – (NL) Gerb. pirmininke, dar kartą norėčiau padėkoti visiems, tarp jų ir pagalbiniais pranešėjams iš įvairių komitetų bei Komisijai.

Tikiuosi, kad pritarsime dokumentui, nes tai – didžiulis žingsnis pirmyn užtikrinant vartotojų teises Europoje, kuris labai paskatins turizmo pramonės Europoje augimą.

Todėl tikiuosi, kad kolegos pritars kompromisui per pirmąjį svarstymą ir bus žengtas svarbus žingsnis užtikrinant geriausią rinkos veiklą.

Pirmininkas. – Skelbiu balsavimą sustabdytą dėl iškilmingo posėdžio.

PIRMININKAVO: HANS-GERT PÖTTERING

Pirmininkas

5. Iškilmingas posėdis. JTO civilizacijų aljanso atstovavimas

Pirmininkas. – Gerb. JTO civilizacijų aljanso vyriausiasis įgaliotini J. Sampaio, ponios ir ponai, man tenka didžiulė garbė ir malonumas pasveikinti atvykus į Europos Parlamentą.

Europos Parlamente lankėtės 1998 m. kaip Portugalijos prezidentas. Nuo to laiko išaugo ne tik Europos Sąjungos valstybių narių skaičius, bet ir jos ambicijos bei atsakomybė.

Labai sveikinu šiandien Jus dalyvaujantį kaip Civilizacijų aljanso vyriausiąjį įgaliotinį. Tai yra JT iniciatyva ir šiomet, Europos kultūrų dialogo metais, šis vizitas mums labai visiems svarbus.

Dirbamas kartu su JTO civilizacijų aljansu labai prisidėjote didinant tautų tarpusavio pagarbą ir supratimą. Esu įsitikinęs, kad jūsų entuziazmas ir daugiametė patirtis bus naudinga daugeliui iniciatyvų, propaguojamų Jūsų organizacijos jaunimo, šveitimo, žiniasklaidos ir migracijos srityse. Švietimas ir žiniasklaida bei pramogų sritys yra labai svarbios kultūrų dialogui.

Galutiniame aukšto lygio grupės dėl Civilizacijų aljanso dokumente yra pateikiami išsamūs ir naudingi pasiūlymai abiem klausimais. Pvz., jame kviečiama kurti papildomas, naujas mokymo priemones, tokias kaip mokykliniai vadovėliai, skatinančias geresnį tarpusavio supratimą.

Tačiau sėkmingas kultūrų dialogo vystymas neturėtų apsiriboti vien tik tokiomis aukšto profilio pavienėmis priemonėmis kaip pasitarimai, jungtinės deklaracijos ar simboliniai poelgiai. Europos Sąjunga ir Europos Parlamentas, įgyvendindami Europos kultūrų dialogo metus, siekia ne tik skelbti savo ketinimus, bet ir prisidėti prie geresnio įvairių kultūrų tarpusavio supratimo vykdant labai konkrečiai iniciatyvas.

Daugybė svarbių asmenų buvo pakviesti į posėdį ir Jūs esate vienas iš jų.

Svarbiausia, kad kultūrų dialogas nesibaigtų praėjus 2008 m., bet toliau tęstųsi kelerius metus.

Gerb. J. Sampaio, esame dėkingi, kad šiandien atvykote į Parlamentą, atstovaujantį 27 šalims ir beveik 500 mln. gyventojų. Man labai malonu pakviesti Jus pasisakyti. Ponios ir ponai, kalbės J. Sampaio.

Jorge Sampaio, JTO civilizacijų aljanso vyriausiasis įgaliotinis. – (PT) Gerb. pirmininke, generalinis sekretoriau, EP nariai, ponios ir ponai, tikrai norėjau pradėti savo kalbą gimtąją portugalų kalba, tačiau turbūt suprantate, kad eidamas šias pareigas, privalau pasisakyti kita kalba.

JTO civilizacijų aljanso vyriausiasis įgaliotinis. – (EN) Gerbiamieji, norėčiau labai padėkoti H. G. Pötteringui už šiltus sveikinimo žodžius. Norėčiau pridurti, kad man didelė garbė ir malonumas kalbėti šiai puikiai auditorijai JT generalinio sekretoriaus ir savo, kaip JTO civilizacijų aljanso vyriausiojo atstovo, vardu.

Generalinis sekretorius buvo pakviestas pasisakyti šiame posėdyje, tačiau negalėjo šiandien čia dalyvauti. Jis manęs prašė perduoti šią žinią Europos Parlamentui dėl Europos kultūrų dialogo metų.

„Man labai malonu pasveikinti visus šio svarbaus Europos Parlamento posėdžio dėl kultūrų dialogo garbingus dalyvius.

Per visą savo istoriją Europai teko išgyventi siaubingus ginkluotus susidūrimus, dažnai paremtus prietaisais ir neapykanta. Tačiau šiame žemyne įvyko vieni iš pasaulyje išpūdingiausių atradimų, sukurti meno kūriniai ir įvyko techninė pažanga. Europa, dėl savo didžiulės įvairovės ir strateginės geografinės padėties būdama senosios ir naujosios migracijos sankryžoje, tapo išpūdinga tarptautinio bendravimo ir įvairių religijų dialogo vieta. Dėl glaudžių ryšių su kaimynais Viduržemio jūros regione Europa tapo svarbiu tiltu tarp civilizacijų.

Kaip ir kiti pasaulio regionai, Europa susiduria su įvairiomis problemomis skatindama kultūrų dialogą. Migracija, ekonominis neaiškumas ir politinė įtampa kenkia santykiams tarp įvairių kultūrinių, etninių ir religinių grupių. Tačiau būtent jūsų regione konstruktyvūs ryšiai, trunkantys daug amžių, padėjo vystyti žmogiškumui, teikia susitaikymo ir bendradarbiavimo galimybes.

Šiandien vykstantis iškilmingas posėdis teikia daug vilties. Kviečiu kiek galima labiau pasinaudoti šia galimybe, vykdyti bendrus ekonominius projektus, švietimo mainus ir kitas iniciatyvas, gerinančias žmonių gyvenimą ir stabdančias nepakantumą, religinį fundamentalizmą ir ekstremizmą.

Jungtinės Tautos parems ir prisidės prie jūsų pastangų tiek Europoje, tiek už jos ribų.

Civilizacijų aljansas – viena iš pagrindinių tam skirtų priemonių. Jo tikslas – atkreipti dėmesį į didėjančią visuomenių pasidalijimą vėl užtikrinant tarpusavio žmonių pagarbą. Jis taip pat siekia bendrai veikti įgyvendinant šį tikslą. Viena iš svarbiausių Aljanso iniciatyvų – Jaunimo solidarumo fondas, skatinantis dialogą bei Pasaulinę ekspertų paiešką, kuria siekiama surasti asmenis, galinčius išaiškinti galimą nesantaiką kurstančius klausimus.

„Jei reikėtų pradėti viską iš pradžių, pradėčiau nuo kultūros“. Šie Jeano Monnet, nenuilstamai dirbusio vardan Europos vienybės, žodžiai ir šiandien turi tą pačią reikšmę.

Kultūrų tolerancija, dialogas, pagarba ir supratimas privalo būti geresnio mūsų kuriamo pasaulio ramsčiais. Žinojimas apie jūsų pasiryžimą dalyvauti šioje kovoje teikia daug vilčių.

Daugybės žmonių, gyvenančių sunkiomis sąlygomis ir trokštančių orumo ir taikos vardan, dirbkime kartu, kad šis kultūrinis dialogas duotų vaisių. Norėčiau palinkėti sėkmės jūsų diskusijoms“.

Tai buvo jo ekselencijos kalbos pabaiga.

(Plojimai)

Kaip buvęs Parlamento narys, žinau, kad Parlamentas yra ir visada bus demokratijos namais. Kartais Parlamento nariams tenka nedėkinga užduotis užtikrinti tvarią ateitį savo atstovaujamiems žmonėms.

Kalbant apie Europą, visi žinome, kad lėtai vystėsi Parlamento institucija ir kiek kainavo įgyvendinti Europos demokratijos modelį.

Galiu tik pagirti už atliekamą darbą ir indėlį kuriant labiau dalyvaujančią, pliuralistinę Europą, artimą savo piliečiams. Tokie – jūsų darbo rezultatai. Todėl norėčiau šiltai padėkoti visiems Parlamento nariams, teisėtiems tautų, pasiryžusių įgyvendinti originalų ir nepakartojamą projektą, į kurį praėjusiame amžiuje buvo dedama daug vilčių ir daug ko tikimasi šiame amžiuje, atstovams.

Šiandien esu čia, kad pasisakyčiau apie Civilizacijų aljansą, klausimą, atrodantį labai nutolusį nuo mūsų kasdienio gyvenimo, bet iš tikrųjų labai tiesiogiai su juo susijusį. Tai prasidėjo kaip mokslinė diskusija, pranašaujanti istorijos pabaigą ir civilizacijų susidūrimą. Tačiau tai tapo pagrindine svarbia socialine tema, iššūkiu demokratijai ir svarbiausiu tarptautiniu klausimu dėl vykstančios globalizacijos, padidėjusios migracijos ir rugsėjo 11 d. įvykių. Klausimas, kurį Jungtinės Tautos sugebėjo įtraukti į pasaulinę darbotvarkę.

Apie ką aš kalbu? Tai – didžiulė etninė, kultūrinė ir religinė mūsų visuomenių įvairovė ir vis didesni sunkumai, su kuriais visi susiduriame. Kalbu apie didėjančią įvairaus pobūdžio pasidalijimą, socialinės sanglaudos prastėjimą ir didėjančius skirtumus tarp visuomenių. Taip pat kalbu apie plinantį nerimą, dėl ko atsirado daugiau įtampų visuomenių viduje ir tarpusavyje, tarpusavio nepasitikėjimas, kryptingas suvokimas ir nuomonės, sunkiai valdomi, identiteto pagrįsti konfliktai ir išaugo ekstremizmas.

Taip pat kalbu apie religiją, visų naudojamą kaip priemonę įvairiems dalykams spręsti, ja piktnaudžiaujama siekiant įvairių tikslų ir darant poveikį. Taip pat kalbu apie tam tikrą politinių jėgų dezorientaciją, susiduriančių

su saugumu pagrįstu ir (arba) regresyviu požiūriu, tinkamų kultūrinei įvairovei valdyti skirtų politikų ir priemonių nebuvimą.

Visa tai yra skirta pabrėžti tam, ko negalime paneigti – kultūrinė įvairovė tapo svarbiausiu politiniu klausimu, keliančiu problemų šiuolaikinei demokratijai, pliuralizmui, pilietybei, socialinei sanglaudai bei taikai ir stabilumui tarp tautų.

Man aišku, kad net ir išgyvenant tokius rimtus sunkumus kaip dabartinė finansų ir ekonomikos suirutė ir tam yra skiriamas visas dėmesys, neturėtume leisti, kad dabartiniai svarbūs reikalai nukreiptų mūsų dėmesį nuo kitų didelių šiandienų problemų sprendimo ir apsisaugojimo nuo krizių ateityje.

Kalbant griežtai, ką tai reiškia mums, Europos Sąjungai, grįžusiai prie esmės? Tai reiškia, kad turime integruoti mažumas, visas jas, bet ypač musulmonus Europoje? Kaip vystyti savo santykius su Viduržemio jūros regiono valstybėmis? Kur nubrėžti ribas Europos projekte? Kaip pagerinti Europos Sąjungos užsienio politiką, perteikiant savo visuotines vertybes?

Manau, kad tai susiję su svarbiausiais klausimais dėl vertybių, įsitikinimų, požiūrio ir elgesio. Tai susiję su demokratija, teisine valstybe, žmogaus teisėmis ir kultūrinės įvairovės gerbimu, teisingumu, socialine sanglauda ir visuomene, valstybėmis, supasaulietinimu ir sekuliarizmu arba *laïcité*; viešąja sritimi, privačiais veiksmais ir religijos atgaivinimu. Visa tai susiję su Europos identitetu ir vertybėmis. Aš tai suprantu taip.

(Plojimai)

Kadangi turiu labai nedaug laiko, negalėsiu aptarti visų šių klausimų. Todėl pasisakysiu dėl musulmonų mažumų Europoje.

Kodėl didėja susirūpinimas dėl musulmonų integracijos Europoje? Ar tai demografinis klausimas? Be abejo, taip! Ar tai integracijos klausimas? Aišku! Manau, kad musulmonų buvimas Europoje nėra islamo ir Vakarų klausimas, bet didelė integracijos problema.

Tačiau, manau, kad tai ir identiteto klausimas. Iš tikrųjų imigrantų atvykimas į bet kokią visuomenę daro įtaką tai šaliai. Svarbiausia, kaip kažkas pasakė, kad „sienoje, skiriančioje krikščioniškąją Europą nuo musulmonų, atsirado plyšys, pakeitęs Europos kultūrą“.

Kodėl praeityje vykusios diskusijos dėl Europos Konstitucijos preambulės baigėsi tokia dideliu pykčiu? Kodėl Turkijos stojimas į Europos Sąjungą sulaukia tokių karštų ir karingų diskusijų? Visi šie klausimai yra tarpusavyje susiję ir nukreipti į vadinamąsias europines vertybes ir identitetą.

Norint jį sustiprinti, Europos identitetas turėtų apimti atsidavimą ir priimti kultūrinį palikimą.

(Plojimai)

Norint, kad Europa taptų vieta, kur galėtume visi būti vienodi, reikia labiau viską apimančios pilietybės ir geresnio kultūrinės įvairovės valdymo.

Norint susitvarkyti su musulmonų integracija Europoje ir mūsų visuomenėse, būtina vykdyti naują politiką visais lygmenimis. Turime imtis veiksmų Europos lygmeniu, bet taip pat vykdyti vyriausybines šalių iniciatyvas ir taikyti vietos priemones. Būtinai demokratinis kultūrinės įvairovės valdymas. Reikalingos integruotos perspektyvos ir politika dėl švietimo, jaunimo ir migrantų integracijos.

Norėdami vystyti atitinkamą kultūrinę politiką, turime rasti būdų apie tai informuoti sprendimus priimančius asmenis ir pagerinti sprendimų priėmimo procesą bei prižiūrėti ir vertinti tokios politikos įgyvendinimą. Turime suteikti piliečiams demokratines teises ir užtikrinti didesnę jų dalyvavimą.

.

Turime šviesti žmones apie žmogaus teises, pilietybę ir pagarbą kitiems, kultūrinį supratimą ir dialogą, žiniasklaidos priemonių naudojimo sąžiningumą, religiją ir tikėjimą bei vidinį ir religinį dialogą. Turime sužinoti apie kultūrinę kompetenciją ir to mokytis savo piliečius.

Turime sukurti kultūrinio dialogo strategiją ir politiką. Jaunimo politika turi būti paremta vienodomis galimybėmis. Turime patraukti daugumos pilietinėje visuomenėje, jaunimo, religinių vadovų ir žiniasklaidos dėmesį. Tačiau taip pat turime plėsti ir vystyti kultūrinio dialogo darbotvarkę tarptautiniuose santykiuose ir, aišku, tam teikti pirmenybę.

Kaip galime kartu gyventi globalizuotame pasaulyje, kuriame vyksta konfliktai ir kultūriniai bei religiniai trūkumai skaido mūsų visuomenes? Tai – pasaulinė problema, su kuria susiduria Civilizacijų aljansas ir su kuria reikia kovoti konkrečiais darbais.

Šios problemos pavertimas „glocal“ tikėtinais rezultatais – svarbiausia aljanso užduotis. Tai vadindamas „glocal“ noriu pasakyti, kad tikėtini rezultatai yra plačiai grindžiami pasauliniu požiūriu, bet turi būti įgyvendinami vietos lygmeniu.

Tai reiškia, kad aljansas labai priklauso nuo Europos Sąjungos kultūrinės įvairovės gero valdymo darbotvarkės įgyvendinimo Europos regione. Tai apima ne tik Europos Sąjungos valstybes nares, bet ir kaimynines šalis, ypač Viduržemio jūros regiono šalis.

Todėl esu labai laimingas, kad buvos susitarta dėl Europos Sąjungos ir Civilizacijų aljanso bendradarbiavimo veiksmų plano. Tai bus tvirtas pagrindas siekiant konkrečių tikslų ir įgyvendinant praktinius projektus.

Todėl norėčiau pabrėžti, kaip svarbu ir reikšminga, kad Europos kultūrų dialogo metai išsivystytų į ilgalaikę, tvarią struktūrą, skatinčią kultūrinės įvairovės gerą valdymą, ir labai pritarti gerb. pirmininko žodžiams.

Esu įsitikinęs, kad tai turės didžiulį poveikį skatinant kultūrų dialogui skirtas šalių strategijas, sudarytas iš priemonių ir švietimo, visuomenės informavimo priemonių, migracijos ir jaunimo programų, kurias paprasčiau, kad valstybės sukurtų ir įgyvendintų. Šį pasiūlymą pateikiau praėjusį balandžio mėn. ir norėčiau atkreipti į tai jūsų dėmesį, prašydamas gerb. Parlamento narių jam pritarti.

Kita sritis, kur aljansas norėtų bendradarbiauti – Viduržemio jūros regiono valstybių sąjunga, siekiant padėti pagerinti ir valdyti tarptautinę įvairovę ir tarptautinį dialogą bei vidinius tikėjimo klausimus Europos ir musulmonų visuomenėse bei bendruomenėse.

Kalbant tiesiai šviesiai – dėl dabartinių tarptautinių sunkumų, didėjančio susirūpinimo dėl mūsų gyvenimo kartu skatinamas klaidingas požiūris, kad kultūrų laukia neišvengiamas susidūrimas, skatinantis civilizacijų susidūrimą.

Susiduriame su didėjančia poliarizacija dėl augančios įtampos įvairiais klausimais bei kultūriniais stereotipais. Kaip sakoma, politiniai konfliktai gali būti išspręsti tik politinėmis derybomis. Ilgalaikis sprendimas dėl įtampos tarp musulmonų ir Vakarų visuomenė, pvz., negali būti rastas, kol nebus sėkmingo sprendimo dėl gerai žinomų priešiško šaltinių.

Taip pat tiesa, kad taikos susitarimų retai laikomasi, kai jiems nepritaria su tuo susijusios visuomenės. Praeityje daugybės taikos susitarimų nebuvo laikomasi dėl išsiskynusių įtarimų ir esamo priešiško, skiriančio žmonės kultūrinio ir religinio pagrindu.

Tai reiškia, kad visos išvados yra vienodos ir rodo didelį pasidalijimą tarp to, kaip vakariečiai ir musulmonai mato vieni kitus. Vakariečiams atrodo, kad musulmonai yra valdingi ir despotiški bei fanatiški ir netolerantiški. Be to, socialinė ir ekonominė atskirtis kelia nepasitenkinimą ir nepakantumą bei gilina bedugnę tarp musulmonų ir Vakarų visuomenės.

Vadinamasis pasidalijimas, priešpriešinantis fiktyvius monolitinius blokus – islamą ir Vakarų pasaulį, toliau kuria stereotipus ir poliarizaciją bei skatina ekstremizmą. Tačiau norėčiau pabrėžti, kad daugelis žmonių pasisako prieš ekstremizmą bet kurioje visuomenėje ir už religinės bei kultūrinės įvairovės gerbimą. Tiek musulmonams, tiek kitiems kelia rūpestį saugumo problemos ir socialinės poliarizacijos grėsmė. Milijonai musulmoniškų šeimų nerimauja, kad jų vaikai gali patekti į religinio ir politinio ekstremizmo pinkles.

Norėdami išspręsti šią problemą, privalome kurti naujas strategijas religijų dialogui valdyti ir skatinti kaip kultūrinės įvairovės daliai, pagrįstai visuotinėmis žmogaus teisėmis. Kitaip tariant, kuriant būtinas sąlygas tvariai taikai būtinos kitokio pobūdžio pastangos, skirtos sukurti kitokio pobūdžio mąstymui tarp pasidalijusių bendruomenių. Tokia būtų mano pirmoji išvada.

Antrasis mano klausimas susijęs su poreikiu teikti politinę pirmenybę kultūrinės įvairovės demokratiniam valdymui.

Europos Sąjungoje tai reiškia kolektyvinį piliečių identitetą neatsižvelgiant į jų kilmę ir tautybę, kalbą, filosofinius įsitikinimus, politinę ir religinę priklausomybę, bendrų vertybių, požiūrio ir projektų galimybių kurti bendrą ateitį kartu sudarymas. Dėl to kultūrinė įvairovė turi eiti išvien su žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsauga, vienodomis galimybėmis visiems, ekonominiu solidarumu ir socialine sanglauda.

Šių klausimų nebus galima išspręsti per trumpą laiką. Deja, taip yra. Todėl būtinos ilgalaikės pastangos. Akivaizdu, kad nuolat kyla pagunda pasiduoti, tačiau privalome su tuo nesitaikstyti, nes nors ir nedaug pasikeitusios aplinkybės gali sukelti didelius elgesio pokyčius. Todėl turime skatinti norą gyventi kartu gerbiant vieni kitus ir pripažinti mūsų tautinius, kalbos, kultūros ir religijos skirtumus.

Turėtume pakankamai įvertinti šios užduoties įgyvendinimo skubą. Tačiau esu įsitikinęs, kad dėl savo darbų ir įsipareigojimų sugebėsime gyventi drauge integruotose bendruomenėse. Labai dėkoju už dėmesį.

(Parlamento nariai pagerbė kalbėtoją stovėdami plojimais)

Pirmininkas. – Gerb. pirmininke J. Sampaio, Europos Parlamento vardu dėkoju už puikią kalbą ir Jūsų kaip JT vyriausiojo įgaliotinio atsidavimą Civilizacijų aljansui ir kultūriniam dialogui.

Minėjote Viduržemio jūros regiono valstybių sąjungą. Norėčiau pranešti, kad per specialųjį Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių asamblėjos plenarinį posėdį, vykusį spalio 12 ir 13 dienomis Jordanijoje, kuriame dalyvavo Izraelio, Palestinos, Arabų valstybių, Europos Parlamento ir Europos Sąjungos valstybių narių parlamentų atstovai, buvo priimta deklaracija dėl taikos proceso Artimuosiuose Rytuose.

Lapkričio mėn. Europos Parlamento rūmuose Strasbūre vyks kelių šimtų jaunuolių iš šalių, kuriančių Viduržemio jūros regiono valstybių sąjungą, susitikimas, dalyvausiančių civilizacijų dialoge. Tai bus kultūrų dialogas. Gerb. pirmininke, pritariame jūsų tikslams ir linkime viso ko geriausio vykdant savo įsipareigojimus Civilizacijų aljansui. Europos Parlamentas palaiko Jus. Jūsų siekiai – mūsų siekiai.

Gerb. J. Sampaio, dėkoju, kad apsilankėte Europos Parlamente. *Obrigado.*

(Plojimai)

PIRMININKAVO: ALEJO VIDAL-QUADRAS

Pirmininko pavaduotojas

6. Balsuoti skirtas laikas (tęsinys)

Pirmininkas. – Ponios ir ponai, po Civilizacijų aljanso klausimo privalome vėl nusileisti ant žemės ir toliau tęsti balsavimą.

6.1. ES ir Australijos keleivių duomenų įrašų (PNR) susitarimo vertinimas (A6-0403/2008, Sophia in 't Veld) (balsavimas)

- Prieš balsavimą dėl 1 dalies g punkto:

Sophia in 't Veld, pranešėja. – Gerb. pirmininke, kartu su pagalbiniais PPE-DE, PSE ir Verts/ALE frakcijų pranešėjais, norėčiau pasiūlyti žodinį 1 dalies g punkto pakeitimą. Jį sudaro du nedideli pakeitimai.

Pirmasis pakeitimas būtų tai, kad žodžius antrajame sakinyje „neatitinka“ pakeistume žodžiais „gali neatitikti“. Tuomet sakinyss skambėtų taip „susitarimas gali neatitikti ES ir tarptautinių duomenų apsaugos standartų“.

Antras nedidelis pakeitimas yra paskutiniame sakinyje, kur žodį „yra“ pakeisti žodžiu „gali būti“ ir jis skambėtų taip „mano, kad dėl šios priežasties susitarimas gali būti teisiškai ginčijamas“.

Pirmininkas. – Gerb. S. in 't Veld, turiu klausimą. Ar teisingai suprantu, kad priėmus jūsų žodinį pakeitimą, tai pakeis balsavimą dėl atskirų teksto ar straipsnio dalių? Kitaip tariant, priėmus jūsų žodinį pakeitimą, galėtume balsuoti už visą dalį. Ar taip?

Sophia in 't Veld, pranešėja. – Gerb. pirmininke, kaip suprantu taip. Prašymas balsuoti dėl atskirų teksto ar straipsnio dalių buvo pateiktas PSE frakcijos, nepritariančios vidurinei teksto daliai. Priėmus žodinį pakeitimą, matau, kad PSE frakcijos pagalbinė pranešėja su manim sutinka, frakcija sutinka balsuoti už visą dalį, todėl galime balsuoti už ją visą.

(Parlamentas pritaria žodiniam pakeitimui)

6.2. Kolektyvinių susitarimų problemos ES (A6-0370/2008, Jan Andersson) (balsavimas)

- Prieš balsavimą:

Jacek Protasiewicz, PPE-DE frakcijos vardu. – (PL) Gerb. pirmininke, norėčiau pranešti, kad po vakarykščių diskusijų PPE-DE frakcijos susitikime, mes kaip frakcija atsisakome nuo šių trijų pakeitimų: Nr. 6 pakeitimo dėl 9 dalies; Nr. 8 pakeitimo dėl 15 dalies ir Nr. 10 pakeitimo dėl 24 dalies. Su malonumu PPE-DE frakcijos vardu pranešu, kad šių pakeitimų yra atsisakyta.

- Po balsavimo:

Emilio Menéndez del Valle (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, nepaisant pagarbos Jums, norėčiau pateikti šią pastabą.

Po puikios ir protingos JT vyriausiojo įgaliojimo kalbos dėl Civilizacijų aljanso, posėdį atnaujinate maždaug tokiais, galbūt jums parankiais, žodžiais:

„Dabar, po Civilizacijų aljanso, privalome vėl grįžti prie žemiškųjų reikalų“.

Gerb. pirmininke, apgailestauju, bet ši pastaba neatitinka Parlamento etiketo ir buvo netinkama jums kaip pirmininkui.

Pirmininke. – Turėtumėte žinoti, kad viena iš pirmininko galių, tai dažnai daro mano kolegos pirmininko pavaduotojai, yra pateikti nekaltas pastabas apie įvykius Parlamente. Šias pastabas būtina suprasti atsižvelgiant į jų turinį ir ketinimus.

Gerb. nary, galiu užtikrinti, kad mano ketinimai buvo neabejotinai teigiami.

Tačiau, jei Jūs ar kiti nariai mano, kad ši nekaltą ir geranorišką pastabą kelia nerimą, tuomet atsisakau jos.

6.3. Demokratija, žmogaus teisės ir naujasis ES ir Vietnamo partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimas (balsavimas)

- Prieš balsavimą:

Marco Cappato (ALDE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau pateikti faktinę pataisą. Buvo paminėta Vietnamo jungtinė budistų bažnyčia, teigiant, kad anksčiau tai buvo viena iš didžiausių budistų organizacijų pietiniame ir centriname Vietname. Iš tikrųjų kalbama, kad laisva ir patikima informacija daugiau nėra priimtina, bet reikėtų ją pataisyti ir skaityti sakinį taip: „kuri yra didžiausia budistų organizacija Vietname“.

(Parlamentas pritaria žodiniam pakeitimui)

7. Paaiškinimai dėl balsavimo

Žodiniai paaiškinimai dėl balsavimo

- Pasiūlymas dėl rezoliucijos: Europos Parlamento sprendimas dėl Apholando baronienės Catherine Margaret Ashton skyrimo Komisijos nare patvirtinimo (B6-0575/2008)

Toomas Savi (ALDE). – Gerb. pirmininke, pritariu baronienės M. Ashton skyrimui Komisijos nare. Manau, kad tai, kad jai buvo suteiktas titulas liudija apie jos puikų darbą Jungtinėje Karalystėje. Tvirtai tikiu, kad ji nusipelnė tapti Komisijos nare kaip tiek pat kiek ir kitas tituluotas narys prieš ją. Lordas A. Commissioner buvo paskirtas Margaret Thatcher Jungtinės Karalystės Komisijos nariu 1984 m. Jis padarė nepaprastą karjerą Briuselyje, sukūręs pagrindą bendrai rinkai.

Baronienė M. Ashton galėtų užsitikrinti vietą Europos Sąjungos istorijoje tapusi Dohos derybų varomąja jėga. Tai – didelis iššūkis, bet sėkmingas derybų pabaiga nepaprastai padėtų besivystančioms šalims.

- Pasiūlymas dėl rezoliucijos: Europos Vadovų Taryba (B6-0543/2008)

Jim Allister (NI). – Gerb. pirmininke, balsavau už jungtinį pasiūlymą dėl Europos Vadovų Tarybos susitikimo dėl jos dviveidiškumo dėl Airijos referendumo bei dėl kvailo per didelio laikymosi ekonomiškai žalingų klimato kaitos tikslų. Komunikate veidmainiškai reiškiamą pagarbą Arijai, nepritarusiai Lisabonos sutarčiai, ir iš karto atkakliai tvirtinama užkoduota šių dokumentų kalba, kad Airija turėtų laikytis tvarkos. Vadinamoji pagarbą demokratiniam balsavusiųjų sprendimui yra akivaizdžiai apgaulinga.

Šiandien visi išgyvename didelę ekonomikos krizę, blogiausią, kokią kada nors buvo. ES susirūpinusi dėl klimato tikslų laikymosi. Pramonė ir mūsų šalių ekonomika nesugebės pakelti šių didelių „žaliųjų“ mokesčių naštos. Turėsime daugiau naudoti vis labiau perkeldami savo gamybos pramonę į Tolimuosius Rytus.

Marian Harkin (ALDE). – Gerb. pirmininke, norėčiau paminėti pakeitimą Nr. 3, kuriame kritikuojame Komisijos narius, menkinančius ilgalaikius Europos Parlamento prašymus dėl teisės aktų, skirtų geresnei finansų rinkos priežiūrai. Tokia yra tikroji padėtis, bet, manau, taip pat labai svarbu pažymėti, kad valstybės narės privalo priimti savo kaltės dalį. Net jeigu Komisija būtų bandžiusi imtis veiksmų, ji sulauktų didžiulio pasipriešinimo. Komisija yra atsakinga ir kadangi turime principais pagrįstą reglamentavimą, priešingą taisyklėmis pagrįstam, turime būti griežti, nes nedidelis reguliavimas nepasiteisino.

Taip pat norėčiau paminėti 20 dalį, kur pakartotinai pagerbiami Airijos referendumo ir ratifikavimo kitose valstybėse narėse rezultatai. Per diskusijas dėl Airijos referendumo, daug kartų buvo tvirtinama, kad Parlamentas nepaisys rezultatų. Parlamentas neturi jokios kompetencijos elgtis vienaip ar kitaip. Vis dėlto pritartiui pranešimui, kitaip nei mano kolega J. Allister.

Galiausiai manau, kad 20 dalyje galima atsižvelgti į Airijos piliečių susirūpinimą prieš artėjančius rinkimus Europoje, tačiau nereikėtų nepakankamai įvertinti to, ką reikėtų čia padaryti. Taip pat teigiama, kad Parlamentas yra pasirengęs pasiūlyti savo pagalbą pasiekti geresniam, labiau informuotam susitarimui. Manau, kad reikėtų tai išdėstyti taip „pasiekti geriau informuotą susitarimą“.

Daniel Hannan (NI). – Gerb. pirmininke, šiuolaikinėje politikoje pavojingiausia frazė – „kažkas turėtų būti padaryta“. Politikai nepagrįstai ir neproporcingai bijo pasirodyti neaktyvūs ir „kažkas“ yra antraeilis dalykas, kaip tai pamatėme per finansų krizę. Nesvarbu kas yra „kažkas“ – 500 milijonų svarų sterlingų Didžiojoje Britanijoje, 500 mln. EUR Europoje, 850 mln. dolerių JAV, leiskime mums tai padaryti. Nesvarbu, kokie būtų praktiniai padariniai.

Tiesa ta, kad neįmanoma sukurti teisės aktų dėl recesijos. Tai būtų tas pats, kaip teisės aktais bandyti reguliuoti saulės arba mėnulio kryptį. Šiandien matome daugelį metų trukusią lengvų kreditų, sukurtų tų pačių vyriausybių, per ilgai nustačiusių palūkanų normas, korekciją. Tai buvo politinis sprendimas, o ne rinkos, ir tampa neveiksmingas. Vienintelis praktinis pakeitimas buvo padarytas nacionalizuojant mūsų bankus. Didžiulė finansinė pagalba, kurią skyrėme, užuot mažinę mokesčius padėdami žmonėms sunkiais laikais, yra nauja papildoma našta jiems. Mūsų mokesčių mokėtojai dėl mūsų pasipūtimo turės sumokėti didelę kainą.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, dėl pakeitimo Nr. 9 prieš kurį balsavo mano frakcija. PPE-DE frakcijai svarbu, kad demokratinis procesas būtų baigtas be jokių problemų, kuriančių demokratijos trūkumą, ypač dabar vykstant emisijos leidimų prekybai, parlamentinio proceso negalima pavadinti maloniu. Buvo panaudoti klaidinančios gudrybės, manipuliavimas, taip pat pranešėjas nekreipė dėmesio į savo frakcijos politinius norus.

Tai tapo dar labiau tiesiogiai susiję, atsižvelgiant į praėjusią savaitę Taryboje susidariusią padėtį be išeities. PPE-DE frakcija pasiūlė kenksmingos pramonės problemos sprendimą. Todėl ne tik ES pramonė, bet ir profesinės sąjungos remia mūsų pasiūlymą pakeisti brangiai kainuojančią pardavimų aukcione sistemą. Mes visi kartu siekiame sumažinti išmetamųjų teršalų kieki. Dėl to nekyla jokių abejonių.

Klausimas, kaip taip padaryti. Mūsų planeta turėtų mums rūpėti labiausiai. Tačiau nebus imtasi priemonių, reikalingų sustabdyti klimato kaitai, nes klimatui palankios svarbiausios šalys išgyvena ekonominį nuosmukį ir ES didėja nedarbas.

Peter Skinner (PSE). – Gerb. pirmininke, EPLP pritaria šios jungtinės rezoliucijos ir pasiūlymo dėl finansinės atmosferos ir geresnės ekonomikos turiniui. Dėl tolesnių veiksmų pateikėme tam tikrus reikalavimus, savotiškų pageidavimų sąrašą ir taip pat konkrečius pasiūlymus, ką būtina padaryti. Kartais mums pavyksta padaryti daugiau nei Komisijai. Iš tikrųjų galbūt dėl nacionalinių priežasčių ar politinių intresų, Parlamentas sušvelnino savo toną ir pateikė puikų dokumentą.

Tačiau šie pasiūlymai yra gana susiję su šiandiena ir tinkami dabartinėmis sąlygomis. Labiau nei kada nors reikia sustiprinti priežiūros struktūras ne tik ES, bet ir pasaulio lygmeniu. Turime veikti ir už Europos Sąjungos ribų. Turime įvertinti, kas vyksta pagalbos vystymuisi srityje visame pasaulyje. Turime padidinti savo rezervus vystymosi klausimams spręsti, nenusigręžti nuo jų ir tikėtis, kad taip darydami sukursime ekonominę pusiausvyrą, taip reikalingą pasaulyje. Mūsų vaidmuo – atkreipti dėmesį į šiuos klausimus. Taip pat turime padaryti ką nors dėl to, todėl pateiksiu savo nuomonę dėl šio klausimo raštu.

Ivo Strejček (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, norėčiau apibendrinti priežastis, dėl kurių šiandien balsavau prieš rezoliuciją. Pirmą, valstybės vaidmens stiprinimas nėra teisingas sprendimas ieškant išeities iš finansų painiavos. Antra, didesnis reguliavimas ir naujos ES priežiūros institucijos sukūrimas aiškiai neapibrėžiant kompetencijų nėra priemonė nuo krizės. Trečia, Airijos piliečiams nepritarus, Lisabonos sutartis negalės įsigalioti. Europos Vadovų Taryba turi gerbti Airijos referendumo rezultatus. Ketvirta, Europos Vadovų Taryba neketina persvarstyti savo nerealų ir daug kainuojančių klimato kaitos rodiklių. Tai galiausiai pakenks paprastų žmonių gyvenimo kokybei.

Gay Mitchell (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, norėčiau savo kalbą pradėti nuo to, kad tiesa, jog Lisabonos sutartis negali įsigalioti, kol visos 27 valstybės narės jai pritaras. Tačiau, tai nereiškia, kad Europa negali judėti pirmyn. Nenoriu, kad tai vyktų Airijai nedalyvaujant šiame procese. Kaip Fine Gael partijos rinkimų vadovas paskutinio referendumo kampanijoje, norėčiau pasakyti labai aiškiai, kad Airijos pozicija yra ir turėtų būti svarbi Europos Sąjungai. Nenorime toliau būti tik sala, esanti už kitos salos, valdoma Jungtinės Karalystės interesų. Gerbiame jos interesus, ji turi teisę į juos. Tačiau mūsų interesai yra kiti, todėl nenoriu, kad bet kuris šios Parlamento narys, atstovaujantis Jungtinei Karalystei, pasisakytų mano rinkėjų ar Airijos vardu.

Norėčiau pasakyti kad Fine Gael partijos EP nariai, esantys PPE-DE frakcijoje, pritaria pranešimo dėl Europos Vadovų Tarybos susitikimo esmei, bet nesutinka, kad Parlamentas turėtų manyti, kad įmanoma „iki Europos Parlamento rinkimų rasti visiems priimtina išeitį, įmanoma išspręsti Airijos žmonėms nerimą keliančius klausimus“, nes šį klausimą turėtų svarstyti Airijos žmonės patys ir jiems tinkamu laiku. Norėtume, kad ši pastaba būtų užfiksuota.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Nesu labai patenkinta bendros rezoliucijos turiniu ar Tarybos pirmininko N. Sarkozy veiksmais. Nepaisant to, manau, kad susitarimas ar bent sugebėjimas pasiekti bendrą susitarimą – labai svarbu žingsnis, nes bloga žinia Europos žmonėms būtų nesugebėjimas visai susitarti. Vis dėlto norėčiau pasiūlyti šiek tiek vadovautis sveiku protu. Yra trys veiksniai. Vienas iš jų yra finansų krizė, antras – recesija ir trečias – globalizacijos mūsų vidaus rinkai poveikis. Apie tai kalbu jau daug mėnesių ir netgi metų. Panašu, kad negalime sumažinti reikalavimų Europos pramonei ir jų svarstyti PPO lygmeniu. Šis nesuderinamumas – pagrindinė mūsų problema.

- Rekomendacija: Harlem Désir (A6-0373/2008)

Hubert Pirker (PPE-DE). - (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, Europos Sąjungoje nepaprastai auga darbas per laikino įdarbinimo įmones. Viena vertus, tai geras dalykas, nes sukuriamas daug darbo vietų, bet labai įvairios nacionalinės taisyklės reiškė, kad iki šiol dažniausiai poveikio tendencija būdavo neigiama, ypač darbuotojų atžvilgiu, nes jis skatina darbo užmokesčio dempingą dėl mažų atlyginimų, taigi ir vietinių darbuotojų ištūmimą. Taip pat dėl jo iškraipoma konkurencija mažųjų ir vidutinių įmonių atžvilgiu ir suteikia pranašumą pigiai samdantiems kuo daugiau laikinųjų darbuotojų.

Todėl direktyvomis privalome siekti reguliuoti darbą per laikino įdarbinimo įmones visoje Europos Sąjungoje ir ypač kelti sąlygą, kad į laikinuosius darbuotojus būtų žiūrima kaip į lygius vartotojų įmonių darbuotojams darbo į įdarbinimo sąlygų prasme. Tai atitiktų Europos, kaip verslo organizavimo vietos, ir ypač darbuotojų interesus ir neleistų iškraipyti įmonių konkurencijos.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, bet koks šios direktyvos pakeitimas, kad ir koks būtų aktualus, reikštų nemažai užvilkintą teisėtvarkos procesą ir dar nemažai laiko paliktų laikinuosius darbuotojus be teisinės apsaugos. Tai – daug metų pavėlavusi direktyva. Ji taip pat yra socialinių partnerių susitarimo išraiška. Todėl balsavau už bet kokių pakeitimų atmetimą.

- Pranešimas: Roberta Angelilli (A6-0404/2008)

Neena Gill (PSE). – Gerb. pirmininke, balsavau už šį pranešimą, nes vaikų, kurie naudojami internetu, saugumas man kelia rūpestį. Be to, tai – problema, kurią kėlė daug mano Vakarų Midlandso rinkėjų. Žinau, kas daug tėvų ir mokytojų vis labiau nerimauja dėl vaikų, prieinančių prie nederamos ir galimai pavojingos medžiagos.

Internetas, išsivystęs į galingą pasaulinio masto terpę, padidino pavojus viso pasaulio paaugliams. Paskutiniai tyrimai JK atskleidė, kad net 1 iš 10 vaikų, kurie naudojami kompiuterinėmis pokalbių svetainėmis, internete užkalbino pedofilai. Pripažindami, kad internetas siūlo pramogų, galimybių ir žinių pasaulį vaikams, mes vis dėlto taip pat turime įgyvendinti priemones, kuriomis apsaugotume juos internete. Manau, kad mūsų ir tų, kurie tvarko interneto linijas, pareiga – apsaugoti vaikus nuo žalingos medžiagos.

Europos Parlamentas turi suvaidinti esminį vaidmenį mažindamas netinkamos ir neteisėtos medžiagos prieinamumą ir didindamas visuomenės informuotumą apie interneto pavojus. Todėl palankiai vertinu šį pranešimą ir ES pastangas siekiant apsaugoti mūsų vaikus. Vaikai turėtų galėti pasinaudoti visomis šios technologijos teikiamomis galimybėmis nebijodami tų, kurie galėtų jiems pakenkti.

Hubert Pirker (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, internetas – labai pozityvus išradimas, bet juo vis dažniau naudojami nusikaltėliai ir dėl to eksponentiškai daugėja vienu iš labiausiai pasibjaurėtinų nusikaltimų – prekybos vaikų pornografija atvejų.

Jeigu jūs įsivaizduotumėte, kad vien tik praėjusius metais prekyba tokia medžiaga internetu padidėjo 16 proc. ir prie to pridurtume faktą, kad per vienus metus šiuo tikslu, t. y. šiems vaizdams kurti, nuskriausta daugiau nei 20 000 vaikų – suprastumėte problemos mastą. Mūsų tikslai turi būti tokie: jokios tolerancijos vaikų skriaudimo atvejais, griežtos bausmės kaltininkams ir didžiausia internetą naudojančių vaikų apsauga.

Pritariu Europos Parlamento remiamų priemonių paketui, apimančiam nuo specialiųjų telefono linijų iki blokavimo sistemų įdiegimo ir nuo švietimo iki policijos sustiprinimo ir finansinių veiksmų atsekamumo.

Šis Europos Parlamento pranešimas labai svarbus, nes juo siunčiamas labai stiprus signalas, susijęs su silpniausių mūsų visuomenės narių, t. y. mūsų vaikų, apsauga.

Zita Pleštinská (PPE-DE). – (SK) Internetas – puikus pagalbininkas, bet taip pat ir didžiulis pavojus, ypač vaikams. Vaikai daug daugiau už savo tėvus nutuokia apie kompiuterius, todėl suaugusieji dažnai nežino apie daugybę spąstų, su kuriais per kelias naršymo internete valandas gali susidurti vaikai. Palankiai vertinu šį pranešimą ir balsavau už jį.

Manau, kad saugios interneto programos padės pašalinti milžinišką kartų atotrūkį interneto supratimo prasme. Mums reikia tėvams ir mokytojams skirtos informavimo kampanijos. Aš palaikau kontaktinių punktų, iš kurių būtų galima pranešinėti apie neteisėtą su interneto saugumu susijusią veiklą, įkūrimą atskirose ES šalyse.

Matti Juhani Saari Suomijos įdėjo į internetą, taip pat į YouTube tinklavietę, vaizdo įrašus, kuriose buvo vaizduojamas jis, šaudantis iš pistoleto poligone. Vėliau šis ginkluotas lunatikas Suomijos Kauhajoki mieste esančioje mokykloje nužudė dešimt jaunų žmonių. Ponios ir ponai, aš tikiu, kad remiantis šia programa mums pavyks sumažinti rizikos lygį ir užtikrinti, kad jaunimas neturėtų prieigos prie tokių vaizdo įrašų internete.

Jan Březina (PPE-DE). – (CS) Palaikiau R. Angelilli pranešimą, nes tikiu, kad jis padės kovojant su vaikų skriaudimu internete. Noriu, kad būtų pabrėžiamas policijos pajėgoms prieinamų priemonių tobulinimas. Konkrečiai kalbant, jos apima Europos duomenų bazės apie vaikų pornografiją, kartu su policijos pajėgoms prieinamų kritinių linijų pranešimais, sukūrimą. Tai bus labai naudinga priemonė atvejais, susijusiems su vaizdų pirkimų taškais su taškų grupių ryšiais, nes ji leis patikrinti, ar duotas vaizdas jau buvo pasirodęs internete, ar ne, ir ar jau buvo atliekami turimai šio vaizdo atžvilgiu, taip išvengiant nereikalingo tyrimo veiksmų dubliavimo. Veiksminga priemonė tai pat galėtų būti galimybė kontroliuoti mokėjimų įrašus tinklavietėse su vaikų pornografija, tuo pat metu visiškai laikantis privatumo apsaugos ir banko paslapties taisyklių.

Sukaupta patirtis rodo, kad vaikų saugumą internete galima užtikrinti tik remiantis įvairiapusišku požiūriu, kuris apima vaikų, šeimų, mokyklų, visų telekomunikacijų operatorių, interneto paslaugų teikėjų ir valstybinių institucijų įtraukimą. Yra poreikis didinti supratimo ir prevencijos lygį, kuris techniniu požiūriu padėtų pranešinėti apie atvejus ir supaprastintų pranešinėjimą bei padidintų galimybes juos ištirti policijos pajėgoms. Tvirtai tikiu, kad interneto saugumo programa gali prie to prisidėti.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Norėčiau prisijungti prie pirmadienio diskusijos dėl internetu ir kitomis ryšių technologijomis besinaudojančių vaikų apsaugos. Žinoma, parėmiau pranešimą ir šiltai priimu jį. Nepaisant to, mūsų patvirtintoje programoje nepabrėžiama technologijos standartizacija pavojingo turinio atžvilgiu. Taip pat nesutampa valstybių narių nuomonės dėl to, kas yra tik neleidžiama ir kas jau laikoma nusikaltimu. Tai neabejotinai trukdo kovoti su internetiniu nusikalstamumu, kuris nepripažįsta nei valstybių,

nei žemynų sienų. Mūsų vaikų labai suderinimui šioje srityje turėtų būti teikiama pirmenybė, ar mes to norime, ar ne.

Koenraad Dillen (NI). – (NL) Gerb. pirmininke, aš kategoriškai balsavau už šį pranešimą. Turėtų būti sveikintina tai, kad Europa nori kažką padaryti, kad apsaugotų vaikus nuo daug pavojų, kuriuos šiuo metu kelia internetas. Jaunimas susipažįsta su internetu labai jauni, bet žinoma taip pat susiduria su jo keliamais pavojais.

Nustatyta, kad 9 iš 10 vaikų, kurių amžius 8–16 metų, susiduria su pornografinė internete skelbiama medžiaga. Interneto pornografijos prekybininkai tampa vis beatodairiškesni. Be internetinių pedofilų ir pornografijos prekybininkų pavojaus taip pat yra internetiniai kazino su savo agresyvia rinkodaros metodika. Ypač maži vaikai ne visada žino apie slypinčius pavojus.

Todėl ne tik tėvų, mokyklų ir mokytojų, bet ir politikų pareiga apsaugoti vaikus nuo viso to. Juos reikia ne tik kontroliuoti, bet ir daugiau informuoti, ypač jauniausius visuomenės narius, nes jie imliausi ir pažeidžiamiausi.

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE). – (BG) Ačiū, gerb. pirmininke. Balsavau už pranešimą, nes tikiu, kad jis bus nepaprastai svarbus. Viename dokumente sunku išspręsti daugybę įvairių problemų, kurios kyla vaikams naudojantis ryšių technologijomis. Tačiau šios programos reikia dėl organizacinių priežasčių. Diskutuodami apie naujų technologijų poveikį mes esame linkę kalbėti apie socialinę, mokomąją, kultūrinę ir kitą naudą ir sužinome apie neigiamą poveikį tik tada, kai būna per vėlu. Esami turinčių neigiamą poveikį produktų apribojimo mechanizmai yra labai svarbūs minimizuojant riziką, bet mums reikia turėti kartu su jais veikiančias prevencines programas. Dabar, kai turime bendrą Europos programą, tikslas – kiekvienai valstybei narei turėti savo nacionalinę programą. Mums reikia didinti visuomenės supratimą apie problemą ir mokyti vaikus protingai naudotis IRT. Kita aplinkybė, į kurią mums reikia atsižvelgti – priklausomybės nuo kompiuterio pavojus. Reikia jungtinių pastangų ir ši vaidmenį turi vaidinti valstybių narių vyriausybės.

- Pranešimas: Françoise Grossetête (A6-0346/2008)

Milan Gaľa (PPE-DE). – (SK) Gerb. pirmininke, noriu padėkoti jums, kad suteikėte man žodį, ir taip pat noriu padėkoti F. Grossetête už pranešimą dėl siūlomos direktyvos, kurioje nagrinėjamas Vaistų rinkodaros pažymėjimų sąlygų keitimas. Aš jį palaikiau balsavime. Jis reiškia pažangą teisės aktų suderinimo, vartotojų apsaugos, biurokratijos mažinimo ir lankstumo didinimo srityse ir yra naudingas saugumui ir pacientų informuotumui. Taip pat juo supaprastinamos vidutinių farmacinių įmonių operacijos ir sumažinamos jų išlaidos.

Vertinu aiškią poziciją, kurią pasirinko Komisijos narys G. Verheugen dėl suklasotų vaistų, žemos kokybės nepatentuočių vaistų, dažnai turinčių ne didesnę nei placebo poveikį, ir uždraustų vaistų ir vakcinų, patenkančių pas Europos piliečius per juodąją rinką. Tokia veikla yra nusikalstama. Artimiausioje ateityje Komisija parengs priemones siekdama sugriežtinti šioje srityje veikiančius įstatymus, kad nei vienas iš šių vaistų negalėtų būti platinamas. Ji taip pat nustatys sankcijas šioje srityje veikiantiems asmenims. Komisijos narys taip pat tikino, kad veiksmingi vaistai turi būti gaminami pagal pripažintus Europos standartus ir gamybos procesus.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Turiu atsiliepti į šiandienos diskusiją, kurioje sakiau, kad šiltai priimu šį pranešimą. Tačiau buvo įtrauktas reikalavimas, kad visi tą pačią veikliąją sudedamąją medžiagą turintys vaistai turėtų tą patį bendrovės pavadinimą, kad pacientai nesusipainiotų ir nevartotų pernelyg didelių dozių. Tai gali skambėti protingai nespecialistams, bet vaistai nuolat atnaujinami ir be to, tie iš jų, kurie turi tas pačias arba panašias sudedamąsias medžiagas, gali skirtis daugybe kitų sudedamųjų dalių. Priekaištauti Komisijai, kad ji neliepia standartizuoti bendrovių pavadinimų, būtų absurdas, reiškiantis nesuvokimą, kaip veikia sistema, nepaisant to, kokias galias apskritai gali turėti Europos Sąjunga.

- Pranešimas: Toine Manders (A6-0195/2008)

Neena Gill (PSE). – Gerb. pirmininke, aš tikrai patenkinta, kad pagaliau buvo atkreiptas šio Parlamento dėmesys į 1994 m. direktyvą dėl teisės tam tikru laiku naudotis nekilnojamaisiais daiktais tam, kad vartotojai galėtų tikėtis geresnės savo investicijų apsaugos. Tai apsaugos iki 40 000 Europos darbo vietų. Aš ypač suinteresuota šiuo pranešimu, nes jame nagrinėjamas klausimas, tiesiogiai susijęs su daugeliu mano rinkėjų. Mes JK turime daugiau pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe savininkų, negu bet kurioje kitoje Europos šalyje. Todėl daugelis iš jų nuramins tai, kad Europa veikia siekdama apsaugoti juos nuo suktų prekyautojų. JK pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe pramonė verta apytikriai 157 mln. EUR per metus, todėl ši direktyva – svarbus žingsnis į priekį likviduojant nesąžiningus tarpininkus, kurie kelia problemų vartotojams

ir diskredituoja teisėtus ūkio subjektus. Šiomis naujomis supaprastintomis taisyklėmis užtikrinama, kad vartotojai būtų vienodai gerai apsaugoti visoje ES, taip pat būtų sudarytos vienodos sąlygos pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe ir kitų su atostogomis susijusių produktų rinkoje.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Aš patenkinta, kad nepaisant politikos šmėklos buvo pasiektas susitarimas dėl visus europiečius, kurie planuoja atostogas užsienyje ir nori nerizikuodami išsinuomoti būstą užsienyje, ginančių teisės aktų suderinimo. Į persvarstytą direktyvą dėl teisės tam tikru laiku naudotis nekilnojamaisiais daiktais neįtrauktas nepatikimų paslaugų tiekėjų registravimas ir taip padidinama tikimybė, kad žmonės netaps apgaulės aukomis, kaip dažnai pasitaiko šiuo metu.

Klientai taip pat turės keturiolikos dienų laikotarpį, kuriuo galės atsisakyti sutarčių neturėdami mokėti jokių išankstinių dalinių mokėjimų ir jie netgi gaus sutartis jiems suprantama kalba, o tai taip pat gera žinia Čekijos piliečiams.

Gary Titley (PSE). – Gerb. pirmininke, džiaugiuosi kartu su savo kolege N. Gill, kad mes pašaliname spragas šioje direktyvoje.

Pakaitinis naudojimas bendra nuosavybe – didžiulė pramonė, kuri taip pat gali būti didelė afera. Pvz., aš turėjau reikalų su bendrove, kuri vadinama Europos pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe savininkų organizacija ir veikia Ispanijoje – bet patogiai Gibraltare esančiu adresu – ir rinkėjai papasakojo man, kad į juos kreipėsi ši bendrovė ir pasiūlė perparduoti jų pakaitinio naudojimosi bendrą nuosavybę. Kai sumokėję didelę kainą jie atvyko į Ispaniją, suprato, kad čia nėra kam pirkti jų pakaitinio naudojimosi bendros nuosavybės, o ši bendrovė nori parduoti jiems kitas pakaitinio naudojimosi bendras nuosavybes.

Aš keletą savaičių bandžiau susisiekti su šia bendrove ir pagaliau tik šią savaitę pavyko tai padaryti, nes stebuklingai skambinant jų pateiktais telefono numeriais, nėra žmonių, galinčių atsakyti – ir taip pat neatrodo, kad ji atsakinėtų į laiškus.

Tikiuosi, kad mes imsime griežtų priemonių prieš tokias organizacijas kaip Europos pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe savininkų organizacija, nes jos diskredituoja pakaitinį naudojimąsi bendra nuosavybe ir, atvirai kalbant, kenkia Ispanijos atostogų pramonės įvaizdžiui, kuriuo, aš žinau, jūs taip rūpinatės.

- Pranešimas: Jan Andersson (A6-0370/2008)

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Negalėjau balsuoti už J. Anderssono pranešimą. Man nepatinka tai, kad tie, kurie nepatenkinti Teisingumo Teismo sprendimu, šiandien bando šiuo pranešimu pakenkti teismo sprendimui Švedijos *Tetra Laval* byloje. Laisvas paslaugų judėjimas – viena iš Europos Sąjungos privilegijų, todėl valstybės narės turi skirti gerokai daugiau dėmesio užtikrinti, kad tiek darbuotojai, tiek ir verslininkai būtų geriau informuojami apie direktyvos dėl į užsienį išsiųstų dirbti darbuotojų, veikiančios šiuo metu, principus. Tai būtų tinkamas būdas pasipriešinti neteisėtam įdarbinimui ir taip pat ES darbo rinkos juodinimui nepakenkiant jurisdikcijoms. Demokratinėse visuomenėse dėl teisių turi būti daug triukšmaujama ir jos neturi būti pažeidžiamos.

Marian Harkin (ALDE). – Gerb. pirmininke, 24 pakeitimo pirmojoje dalyje pripažįstama, kad socialinis dempingas buvo airių pasakytam „ne“ Lisabonos sutarčiai įtakos turintis veiksnys. Sutinku su tuo ir taip pat fraze, kurioje prašoma, kad Komisija imtųsi veiksmų siekdama užtikrinti vienodą užmokestį už vienodą darbą. Pakeitime visos valstybės narės raginamos gerbti Airijos referendumo rezultatus. Savaime suprantama, kad be to, tai bet kuriuo atveju yra teisinis reikalavimas visoms valstybėms narėms.

Tačiau su visu tuo gretinamas reikalavimas, kad mes turime imtis nuodugnaus veikiančių sutarčių persvarstymo siekdami atverti kelią į socialinę Europą. Kalbama apie kūjo naudojimą riešutui suskaldyti! Veikiančių sutarčių nuodugnus pervarstymas man skamba kaip taisyklių sąvado suplėšymas. Mes jau turime labai pozityvius teisės aktus dėl nediskriminavimo ir šiuo metu tobuliname tuos teisės aktus. Mes pasiekėme bendrą poziciją dėl direktyvos dėl laikino įdarbinimo įmonių darbuotojų. Tuo bus paremtos darbuotojų teisės ir parodyta, kas vis dar plaka socialinę Europos širdis.

16 pakeitime valstybės narės raginamos užginčyti Europos Teisingumo Teismo sprendimus. Tai nėra tinkamas būdas tvarkyti reikalus. Mums reikia ištirti direktyvą dėl darbuotojų komandiravimo ir užtikrinti jos teisingą perkėlimą į visų šalių nacionalinę teisę ir, jei ją reikia keisti, mes turime tai padaryti, bet nuodugniai sutarčių persvarstyti nereikia.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, norėčiau pasakyti, kad Fine Gaelio nariai, vienas iš kurių esu aš, balsavo už J. Anderssono pranešimą, nes jame sprendžiamos svarbios problemos, keliamos

Teisingumo Teismo *Viking*, *Laval* ir *Rüffert* bylose priimtuose sprendimuose, saugančiuose pagrindinius vienodo požiūrio ir vienodo užmokesčio už vienodą darbą principus.

Pranešime labai aiškiai konstatuojama, kad teisės aktai yra nepakankami, todėl mums reikia geresnės darbuotojų teisų ir paslaugų teikimo laisvės pusiausvyros. Tačiau sprendimas nėra nuodugnus veikiančių ES sutarčių persvarstymas, kaip prašoma 24 pakeitime. Sprendimas – patobulinti teisės aktus. Todėl balsavau prieš 24 ir 16 pakeitimus, kurie abu buvo nenaudingi ir nereikalingi, nes juose nesprendžiamas įstatymo privalomumas.

Philip Claeys (NI). – (NL) Gerb. pirmininke, balsavau prieš Jano Anderssono pranešimą ne tik dėl to, kad tekstas siejamas su darbo teise – kuri priklauso valstybių narių kompetencijai – bet ir dėl to, kad jame nuolat remiamasi Pagrindinių teisų chartija ir Lisabonos sutartimi.

Žinoma, tai ne pirmas pranešimas, kuriame siekiama daryti šį nusikaltimą, bet jis rodo didelę panieką Airijos rinkėjams, anuliavusiems sutartį, ir faktiškai visiems Europos rinkėjams, neturėjusiems galimybės demokratiškai išreikšti savo nuomonės apie Lisabonos sutartį.

Nuolat žadama, kad Europa atsižvelgs į žmonių valią ir bus kažkas daroma siekiant pašalinti demokratijos stoką, ir nuolat Parlamente paaiškėja, kad Europa netesi pažado. Europa turi patikimumo problemą, kuri ne mažesnė nei demokratijos stokos problema.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, aš dirbau su Janu Anderssonu kaip pagalbinė Sąjungos už tautų Europą frakcijos pranešėja, todėl suprantu pranešime sprendžiamų klausimų svarbą mano profesinei sąjungai „Solidarumas“ ir kitoms profesinėms sąjungoms, taip pat mano politinei frakcijai, kuri jautri socialiniams klausimams. Aš savo rankoje turiu laišką šiuo klausimu, gautą iš „Solidarumo“ profesinės sąjungos pirmininko Januszo Śniadeko.

Pranešime sutelkiamas dėmesys į būtinybę gerbti profesinių sąjungų teises ir socialinių partnerių dialogo svarbą, tokio dialogo rezultatus ir vienodo darbo už vienodą atlyginimą principo gerbimą. Todėl balsavau už šį pranešimą, nors, kaip kai kurie kolegos sakė anksčiau šiame Parlamente, rėmimasis Lisabonos sutartimi šiuo metu nepateisinamas.

Katrin Saks (PSE). – (ET) Noriu paaiškinti, kodėl nebalsavau už Jano Anderssono pranešimą.

Nors šis pranešimas dabar yra daug labiau suderintas nei pirminė jo versija, aš ir daug mano frakcijos narių ir Rytų Europos susilaikėme. Žinoma, mes palaikome vienodo vertinimo principą, bet suprantame pavojų, kad šiuo šūkiu būtų naudojamas stengiantis neleisti įgyvendinti vieną iš pagrindinių Europos Sąjungos laisvių – laisvą darbo jėgos judėjimą. Tai ypač svarbu Rytų Europai, nes mūsų darbuotojai nori įgyti teisę patekti į Vakarų Europos darbo rinką nors laikinai, kad galėtų uždirbti daugiau, bet, mano manymu, tai taip pat svarbu visos Europos Sąjungos ekonomikos plėtrai.

Mano nuomone, užuot keitus reglamentus Europos Sąjungos lygmeniu, kaip buvo reikalaujama, daugiau dėmesio reikėtų skirti direktyvai įgyvendinti ir valstybėse narėse veikiantiems reglamentams.

Rašytiniai paaiškinimai dėl balsavimo

- Pasiūlymas dėl sprendimo: Catherine Ashton paskyrimo Europos Komisijos narė patvirtinimas (B6-0575/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), raštu. – (FR) Balsavau už teisėkūros rezoliuciją, kuria patvirtinamas, įvertinus pakeitimus, pasiūlymas dėl Tarybos reglamento, iš dalies keičiančio 2003 m. reglamentą dėl jurisdikcijos ir nustatančio taikytinos teisės taisyklės bylose, susijusiose su santuoka, remiantis mano kolegės narės iš Vokietijos E. Gebhardt pranešimu. Atsižvelgiant į didesnį piliečių mobilumą Europos Sąjungoje, dėl kurio daugėja „tarptautinių“ porų, kitaip tariant porų, kuriose sutuoktiniai yra skirtingų tautybių arba gyvena skirtingose valstybėse narėse arba valstybėje narėje, kurioje bent vienas sutuoktinis nėra pilietis, ir dėl didelio Europos Sąjungos ištuokų rodiklio buvo būtina reglamentuoti santuokiniuose reikaluose taikytiną teisę ir jurisdikciją, nes ji kiekvienais metais paliečia vis daugiau piliečių. Mes turėtume nuolat nurodinėti, kad sutartyse išdėstomas laipsniškas bendros laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės sukūrimas, taip pat priemonės, kurios „skatina valstybėse narėse taikytiną su teisės ir jurisdikcijos kolizija susijusių teisės normų suderinamumą“.

David Martin (PSE), raštu. – Palaikau Catherine Ashton kaip naują Komisijos narę prekybai. Aš labai patenkintas, kad pagaliau turime Komisijos narę prekybai moterį ir pirmąją moterį Komisijos narę iš Didžiosios Britanijos. Tikiu, kad ji bus labai imli ir atvira Komisijos narė ir glaudžiai bendradarbiaus su Parlamentu.

- Pasiūlymas dėl rezoliucijos: Europos Vadovų Taryba (B6-0543/2008)

Colm Burke, Avril Doyle, Jim Higgins ir Mairead McGuinness (PPE-DE), raštu. – Mes norime pasakyti, kad PPE-DE frakcijos Fine Gaelio grupei priklausantys Parlamento nariai pritaria bendrai pranešimo minčiai dėl Europos Vadovų Tarybos susitikimo, bet nesutinka, kad Parlamentas turėtų manyti „kad, siekiant iki Europos Parlamento rinkimų rasti visiems priimtina išeičių, įmanoma išspręsti Airijos žmonėms nerimą keliančius klausimus“, nes tai – Airijos žmonių veiksmų laisvės ir apsvaistymo laiko reikalas.

Philip Bushill-Matthews (PPE-DE), raštu. – Aš ir mano kolegos Britanijos konservatoriai palaikome šios rezoliucijos nuostatas, skirtas šalių bendradarbiavimui dabartinės finansinės krizės srityje ir remiančias MVĮ. Mes taip pat palaikome ES, kuri laikosi savo išpareigojimų klimato kaitos atžvilgiu. Mes palankiai vertiname šioje rezoliucijoje reiškiamą tvirtą paramą Gruzijai po neseno Rusijos įsiveržimo į šią šalį.

Tačiau, kadangi mes esame griežtai nusistatę prieš Lisabonos sutartį, negalime palaikyti teksto šiuo klausimu. Be to, nesutinkame su bendra Europos imigracijos politika.

Dėl to susilaikėme per galutinį balsavimą.

Sylwester Chruszcz (NI), raštu. – (PL) Šiandien balsavau prieš Briuselyje susitinkančios Europos Vadovų Tarybos rezoliuciją, nes nesutinku su daugumos narių pozicija dėl mažiausiai dviejų ES aukščiausio lygio susitikime svarstytų klausimų. Mano nuomone, Lisabonos sutarties ratifikavimas galutinai baigėsi Airijos referendumo rezultatais. Tai reiškia, kad bet kokie mėginimai tęsti konstitucinį procesą Europos Sąjungoje yra beprasmiški. Taip pat nesutinku su pozicija, kurios laikosi dauguma energetikos ir klimato kaitos atžvilgiu. Noriu atkreipti dėmesį, kad prievartiniai sprendimai kelia grėsmę pramonei ir vartotojams daugelyje šalių, įskaitant Lenkiją.

Avril Doyle (PPE-DE), raštu. – Aš ir visi mano kolegos Airijos politinėje partijoje, kuriai mes priklausome, t. y. Fine Gael, balsavome už ir norime, kad Airijos vyriausybė kuo greičiau aiškiai ir nedviprasmiškai ratifikuotų Lisabonos sutartį. Tačiau mes savo riziką elgiamės su Airijos rinkėjais kaip pamėgdžiotais. Tarp birželio 12 d. ir bet kokio sprendimo dėl antro ratifikavimo bandymo reikia skaidrių mėlynų politinių vandenų.

Mes pasieksime tą tašką greičiau, turėdami didesnę galimybę pasiekti tikslą be jokio pastebimo diktato iš kolegų dėl mūsų ratifikavimo proceso laiko nustatymo, t. y. „iki Europos Parlamento rinkimų“, kaip teigiama 20 dalyje, prieš kurią šiandien balsavau.

Edite Estrela (PSE), raštu. – (PT) Balsavau už bendrą pasiūlymą dėl rezoliucijos dėl Europos Vadovų Tarybos išvadų (2008 m. spalio 15 ir 16 d.), nes sutinku su sprendimu įsikišti į finansų rinkas. Tai buvo suprantama dėl skubios būtinybės reaguoti į Europos piliečių baimes ir suteikti rinkai likvidumą ir tikrumą, taip pat visas atitinkamas privilegijas šeimoms ir MVĮ.

Tačiau neturi būti pamiršta, kad šioje rezoliucijoje taip pat pasisakoma už tai, kad būtų priimtos esminės priemonės, kuriomis būtų siekiama pertvarkyti tarptautinę finansų sistemą, ypač stiprinant reguliavimo institucijų bendradarbiavimą ir koordinavimą Bendrijos lygmeniu ir aprūpinant Europos Sąjungą sąžininga ir veiksminga priežiūros sistema. Daugiau reguliuoti finansų rinkas būtina, bet pirmiausia mums reikia geresnio reglamentavimo. Ši rezoliucija veda šia kryptimi.

Patrick Gaubert (PPE-DE), raštu. – (FR) Esu patenkintas Parlamento parama Europos paktui dėl imigracijos ir prieglobsčio balsavimo dėl rezoliucijos 2008 m. spalio 15–16 d. Europos Vadovų Taryboje sąlygomis. Todėl balsavau už.

Parlamento nariai pritarė iniciatyvai, kurią pateikė ES pirmininkaujanti Prancūzija, siūlanti nuoseklų ir suderintą požiūrį į imigraciją ir iš naujo patvirtina atsakingą Europos Sąjungos sprendimą skatinti teisėtą imigraciją ir rimtai kovoti su neteisėta imigracija.

Šį pasisėkimą visuotinio veiksmų pagrindo srityje sustiprino Tarybai pirmininkaujančios Prancūzijos pastangos siekiant greitai priimti pasiūlymus dėl direktyvų, dėl kurių šiuo metu deramasi, ir taip šiuos ambicingus pareiškimus paversti realiais veiksmais. Visų pirma yra direktyva dėl bendros tvarkos ir bendro teisių paketo, vadinamosios mėlynosios kortelės direktyva dėl labai kvalifikuotų piliečių atvykimo sąlygų ir direktyva dėl sankcijų nelegaliai gyvenančių piliečių darbdaviams.

Šis susitarimas sudaro neatskiriamą kelio į tikrą bendrą imigracijos ir prieglobsčio politiką, kurioje laikomasi pagrindinių teisių ir žmogaus orumo, dalį.

Hélène Goudin ir Nils Lundgren (IND/DEM), raštu. – (SV) Kalbant apie Žaliųjų frakcijos (Europos laisvojo aljanso) pateiktą 7 pakeitimą, mes norime atkreipti dėmesį, kad norime, jog valstybės narės sugebėtų įgyvendinti savo požiūrį pertvarkant *Bretton Woods* institucijas.

Kadangi dokumentai, susiję su kompromisine rezoliucija ir jos pakeitimais, gauti vėlai, mes susilaikėme nuo dalyvavimo balsavimuose nuo 19 punkto (tačiau nei vienas iš jų nebuvo vardinis balsavimas).

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), raštu. – (PT) PPE/PSE/ALDE/UEN rezoliucija atskleidžia iki šiol ES priimtų priemonių trūkumus ir tikruosius tikslus.

Nepaisydama tikrųjų dabartinės finansų krizės priežasčių, kurios glūdi didėjančiame kapitalo kaupime ir koncentracijoje, ekonomikos sufinansinime ir spekuliacijoje kapitalu bei laisvame ir lengvame kapitalo judėjime, ir sumenkindama jas iki finansų rinkų „skaidrumo stokos“ ir „nepakankamos priežiūros“ šio Parlamento dauguma siekia padaryti tai, kas neįmanoma. Kitaip tariant ji nori išgelbėti sistemą nuo krizės, kuri būdinga jai, (akimirksniu) atkurdamą „pasitikėjimą rinkomis“ ir įdėdami viešųjų lėšų be jokių tikrų apsaugos priemonių, kaip buvo Portugalijos atveju, kai tikrai „neužpildytas čekis“ tiesiog buvo išrašytas sumai, lygiareikšmei visiems struktūriniais fondams, kurias šalis gali naudoti dabartinėje Bendrijos finansų programoje.

Tačiau visos šios priemonės, kurias Parlamentas taip vertina, yra tiesiog būdas vengti daryti poveikį pagrindiniams elementams, pvz., sukurti po stiprų ir veiksmingą valstybinį banką kiekvienoje valstybėje narėje, kuris tarnautų jos plėtos poreikiams, padaryti galą „mokesčių mokėtojų prieglaudoms“, nustatyti kapitalo judėjimo sąlygas ir nutraukti finansines spekuliacijas, pakeisti ES pinigų politiką ir stabilumo paketą, nutraukti ekonomikos privatizavimą ir liberalizavimą ir t. t.

Iš tikrųjų šio Parlamento dauguma nori pakartotinai patvirtinti jo neoliberalią darbotvarkę.

Ona Juknevičienė (ALDE), raštu. – 2008 m. spalio 15–16 d. Europos Vadovų Tarybos rezoliucijoje atkreipiamas dėmesys į keletą svarbių klausimų, pvz., pasaulinės finansų krizės poveikio ekonominei finansų krizės įveikimo strategijai, reglamentų tobulinimo siekiant sustiprinti ES reguliavimo ir priežiūros sistemą, energetikos ir energetinio saugumo klausimus. Tačiau manau, kad mums nepavyko visapusiškai spręsti energetinio saugumo paskutinių Komisijos priimtų išpareigojimų ir Tarybai pirmininkaujančios Prancūzijos išvadų. Europos Komisija apsiėmė detalizuoti Baltijos jūros šalių elektros energijos tinklų sujungimo planą ir gruodžio mėn. pateikti jį ES energetikos ministrams. Taryba laiko savo prioritetu prijungti Lietuvą, Latviją ir Estiją prie platesnės Europos elektros energijos perdavimo ir paskirstymo sistemos ir įvairinti dujų šaltinius siekdama sumažinti priklausomybę nuo Rusijos dujų. Siūliau įtraukti šiuos pasiūlymus į rezoliuciją, bet jais nebuvo pasinaudota politinių frakcijų derybose, kaip ir mano žodiniu pakeitimu. Manau, kad Europos Parlamentas neparodė solidarumo su Baltijos valstybėmis, kurios jau yra labiausiai izoliuotos Bendrijos energetinės salos ir yra priklausomos nuo Rusijos dujų. Dėl to susilaikiau balsuodama dėl bendros rezoliucijos.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) ES Kosove stojo Prištinos pusėn ir tuo pat metu primygtinai reikalavo Gruzijos teritorinio vientisumo Kaukazo konflikte. Briuselis turi išaiškinti kartą ir visiems laikams, ar jis yra už, ar prieš žmonių apsisprendimo teisę. Jeigu ES rimtai galvoja apie kilnius tikslus, kuriuos ji visada puoselėja, ji turi liautis taikyti dvigubus standartus ir užuot atstovavusi tik Jungtinių Valstijų interesams, imtųsi neutralaus tarpininkavimo vaidmens.

Tačiau finansų krizė taip pat kelia abejonių, ar ES suvokia pati save. Vis tik praėjusiais dešimtmečiais Sąjunga pasirodė esanti nežaboto liberalizmo priemone. Svarbiausi buvo ne piliečiai, o negailestingas neoliberalaus požiūrio įgyvendinimas. Dabar ne tik visoje ES turi būti taikomi griežti mažiausi standartai finansų rinkos priežiūros srityje, bet ir turi būti reikalaujama solidarumo įnašo iš tarptautinės finansų sistemos naudos gavėjų. Jis galėtų būti teikiamas, pvz., garantiniam fondui siekiant paremti bankus krizės laikais.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL), raštu. – (EL) Nepaisant to, kad valstybių narių centro dešinėsios ir centro kairiosios vyriausybės atsisako patenkinti net mažiausias darbuotojų pretenzijas dėl atlyginimo ir kitas remdamosi tuo, kad ekonomika negali išlaikyti jų, Europos Vadovų Taryba įžeidžiamai finansuoja bankus ir monopolijas milijardų eurų suma vėl versdama darbuotojus prisiimti krizės išlaidas.

Spartesnės kapitalizmo pertvarkos, pramonės ryšių panaikinimas, socialinės apsaugos ir draudimo sistemų išardymas, produktyvumu grindžiami atlyginimai ir nedarbas – naujos audros, apie kurią signalizuoja ES aukščiausiojo lygio susitikime priimti sprendimai, pagrindas. Šį žiaurų puolimą papildė Europos susitarimas dėl imigracijos ir prieglobsčio, kuriuo ES esantiems imigrantams sudaromos nežmoniškos kliūtys, nors tuo pat metu monopolijoms garantuojama galimybė patenkinti savo poreikius pigiai darbo jėgai.

Tuo pat metu Tarybos sprendimuose slepiami veidmainiški ES interesai klimato srityje, žinant, kad energijos išlaidos dabar grindžiamos vertybinių popierių biržų užgaidomis nepaisant gamybos išlaidų ir taip didinamas monopolijų pelnas aplinkos sąskaita.

Negali būti jokių sprendimų, kurie būtų naudingi žmonėms konkurencingumo ir nebereguliuojamų kapitalo veiksmų sistemoje, kurią ES ir vyriausybės dar labiau stiprina priemonėmis, kuriomis siekiama suteikti valstybės paramą monopolijoms, tuo pat metu labiau puolant paprastus žmones siekiant išvesti iš krizės kapitalistinę sistemą.

Luís Queiró (PPE-DE), raštu. – (PT) Spalio 15–16 d. Europos Vadovų Taryba išsiskyrė savo reakcija į finansų krizę. Nors kiti klausimai nusipelno dėmesio ir galėtų būti svarstomi, mūsų dėmesys būtinai sutelkiamas būtent į finansų krizę. Susidūrus su pasirodžiusia finansų krize, kurioje dėl kreditų trūkumo, tikriausia žodžio etimologine prasme, kiekvieną dieną atsiranda naujų problemų ir pavojų, Europos atsakomieji veiksmai atkuriant būtiną pasitikėjimą rinkomis buvo veiksmingi.

Kad ir ką jūs galėtumėte pagyvoti apie krizės priežastis ir kuo geresnes atsakomąsias priemones, faktai patvirtina šį aiškinimą. Todėl reikėtų palankiai vertinti Europos institucijų reakciją. Analizuojant Europos reakciją išsiskiria vienas faktas. Turintys sprendžiamąją reikšmę susitikimai siekiant atkurti pasitikėjimą rinka nenumatyti dabartinėse sutartyse arba Lisabonos sutartyje. Tai įrodo, kad Europai, kaip valstybių sąjungai, kokia ji yra dabar ir tikėkimės bus ateityje, reikia institucinio lankstumo ir visų pirma tvirto ir ryžtingo politinio vadovavimo. Tai mes turėjome ir tas faktas aiškiai reiškia daugiau priartinant europiečius prie ES, negu bet kokia viešųjų ryšių strategija arba institucinės diskusijos.

Catherine Stihler (PSE), raštu. – 4 pakeitimo atmetimas kelia nusivylimą. Finansų krizė neturėtų reikšti, kad mes atsisakome savo tarptautinių įsipareigojimų spręsti klimato kaitos problemą ir kovoti su skurdu.

- Rekomendacija: Harlem Désir (A6-0373/2008)

Alessandro Battilocchio (PSE), raštu. – (IT) Pritariu Harlemono Désiro iš Europos Parlamento socialistų frakcijos pranešimui, kuris suteikė galimybę Parlamentui priimti direktyvą, kurioje ginami laikinieji darbuotojai patvirtinant jų teises turėti tokias pat kaip ir nuolatinių darbuotojų darbo sąlygas. Dabar valstybės narės per trejus metus nuo direktyvos paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje privalo įgyvendinti reikalingas įstatymines, reglamentuojančias ir administracines nuostatas, kad jos atitiktų direktyvą. Direktyva taip pat siekiama nustatyti tinkamą darbo per laikino įdarbinimo įmones naudojimo sistemą, siekiant veiksmingai prisidėti prie darbo vietų kūrimo ir lanksčių darbo formų plėtojimo. Mano manymu, šiuo krizės metu tai bus ypač svarbus sprendimas.

Richard Corbett (PSE), raštu. – Pritariu direktyvai dėl laikino įdarbinimo įmonių darbuotojų, kuria pagaliau bus užtikrinamas vienodas vertinimas darbe kai kuriems iš mūsų pažeidžiamiausių darbuotojų.

Šiai direktyvai pasirodyti prireikė daug laiko. Praėjo šešeri metai nuo to laiko, kai Komisija pirmą kartą pateikė pasiūlymus dėl direktyvos dėl laikinųjų darbuotojų. Per tą laiką labai padidėjo laikinųjų darbuotojų skaičius viešajame ir privačiame darbo rinkos sektoriuose. Darbas per laikino įdarbinimo įmones prisideda prie dinamiškos ir lanksčios šiuolaikinės ekonomikos ir dažnai gali būti tiltu ilgalaikiams darbuotojams siekiant patekti atgal į darbo rinką. Tačiau laikino įdarbinimo įmonių darbuotojai neturėtų būti laikomi antrarūšiais darbuotojais, o šios įmonės neturėtų turėti galimybės iškraipyti darbo rinkos mažindamos kitų darbuotojų atlyginimus ir pablogindamos jų sąlygas.

Todėl aš patenkintas, kad Parlamentas birželio mėn. Ministrų Taryboje priimant Europos užimtumo ministrų pasiektą kompromisinį susitarimą dabar užtikrino, kad ši direktyva taps įstatymu. Tai puiki naujiena apytikriai 1,3 mln. Britanijos darbuotojų, kurie bus ginami šiuo teisės aktu. Ji pasitarnauja kaip puikus įrodymas, kad mūsų Europos bendra rinka yra socialinė rinka, kurioje derinama darbuotojų teisių apsauga ir lanksčios darbo rinkos.

Proinsias De Rossa (PSE), raštu. – Šiltai priimu šiandienį Europos Parlamento balsavimą siekiant priimti direktyvą dėl laikino įdarbinimo įmonių darbuotojų, kurioje įgyvendinamas vienodo užmokesčio už vienodą darbą principas ir apsaugomas tiek laikino įdarbinimo įmonių, tiek visą darbo laiką dirbančių darbuotojų apmokėjimas ir sąlygos.

Airijos ir JK vyriausybės daug metų trukdė pažangai Europos masto laikinųjų darbuotojų, kurie kentė diskriminaciją dėl savo darbo sąlygų ir savo teisės priklausyti profesinei, apsaugos srityje. Šiandienis Europos Parlamento balsavimas dėl galutinio naujos direktyvos etapo – svarbi pergalė, laimėta kovoje su lenktynėmis

iki žemiausio lygio. Pernelyg ilgai laikino įdarbinimo įmonėms buvo leidžiama mažinti atlyginimus ir bloginti darbo sąlygas nuolatiniais darbuotojams, taip kenkiant visiems darbuotojams.

Siekiant pagreitinėti teisės akto priėmimą, šiame pranešime priimama bendra Tarybos pozicija be pakeitimų. Iš tikrųjų priėmusi Parlamento pirmojo svarstymo pakeitimus Taryba grąžino siūlomą direktyvą į Parlamentą antrajam svarstymui. Pakeitimų pateikimas šiame proceso etape paprasčiausiai yra neatsakinga piktybė, kurią daro tie, kurie geriau vaidina partijų politiką, negu išsireikalauja geresnės darbo ir gyvenimo sąlygas mūsų piliečiams.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Mes pripažįstame, kad Tarybos bendros pozicijos dėl laikinojo darbo ir laikino įdarbinimo įmonių priėmimas turi tam tikrą svarbą darbuotojams, dirbantiems įvairiose ES šalyse, kuriose teisės aktai yra labai silpni ir kuriose naudojant šio tipo darbą padaromi didžiausi ir rimčiausi pažeidimai.

Todėl nepaprastai svarbu, kad vienodas laikino įdarbinimo įmonių darbuotojų vertinimas laikiną darbą naudojančioje įmonėje būtų pripažintas netgi atlyginimų prasme. Be to, nepaprastai svarbu, kad šis lygiateisiškumas būtų pripažįstamas nuo pirmos dienos, o dėl šio principo išimčių susitartų socialiniai partneriai, vykdydami kolektyvines derybas ar sudarydami partnerių susitarimus valstybių narių lygmeniu.

Tačiau būtų geriau vengti tokių mūsų siūlomų išimčių. Be to, būtų naudinga geriau išaiškinti laikinojo darbo sąvoką siekiant apriboti jos naudojimą tik išimtiniais atvejais arba, kitaip tariant, labai įtemptais laikotarpiais, kai nuolatinis darbuotojas laikinai negali dirbti. Apgailestaujame, kad dauguma, įskaitant PSE frakciją, atmetė mūsų pasiūlymus.

Hélène Goudin ir Nils Lundgren (IND/DEM), raštu. – (SV) Daug už ką galima labai gerai įvertinti daug pakeitimų, dėl kurių Europos Parlamentas priima pozicijas šiame pranešime. Tačiau pakeitimai susiję su klausimais, kurie turi būti sprendžiami valstybių narių lygmeniu, o ne ES institucijų. Todėl balsavome prieš šiuos pakeitimus.

Małgorzata Handzlik (PPE-DE), raštu. – (PL) Po šešių mėnesių derybų Europos Parlamentas pagaliau patvirtino direktyvą dėl laikino įdarbinimo įmonių darbuotojų. Šiuo metu teisės aktai, reglamentuojantys laikinąjį darbą valstybėse narėse, labai skiriasi. Tačiau laikinas darbas tampa vis svarbesnis visose ES šalyse, todėl dinamiškai vystosi darbo rinka. Apskaičiuota, kad visoje Europoje apytikriai trys milijonai žmonių kaip laikini darbuotojai dirba apytikriai 20 000 įmonių. Dėl to mums reikia daug tikslesnės šios užimtumo formos taikymo srities apibrėžties.

Šie reglamentai ypač svarbūs patiems darbuotojams. Dabar laikinieji darbuotojai turės garantijas, kad jiems dirbant darbdaviui darbdavio suteikiamos sąlygos bus tokios pačios, kokias darbdavys suteiktų tiesiogiai samdomiems laikiniejiems darbuotojams. Be to, šios sąlygos turės būti suteikiamas nuo pat pirmos laikino įdarbinimo dienos.

Be to, pačioms laikino darbo įmonėms bus naudingas laikinųjų darbuotojų reguliavimas. Taip pat laikinasis darbas leidžia įmonėms lanksčiai valdyti savo personalą, ypač sezoninėse situacijose, kai įmonėms reikia padidinti savo darbo jėgą siekiant patenkinti rinkos paklausą.

Ona Juknevičienė (ALDE), raštu. – (LT) Šiuo metu valstybių narių teisės aktuose, reglamentuojančiuose laikinąjį darbą, yra didelių skirtumų. Neaiškus ir neapibrėžtas laikinųjų įdarbinimo agentūrų veiklos koordinavimas sudaro sąlygas laikinųjų darbuotojų išnaudojimui. Susitikimuose su užsienyje dirbančiais lietuviais ne kartą teko išgirsti, kad jiems mokama mažiau, neretai ir nesumokama už atliktą darbą ar iš atlyginimo neteisėtai išskaičiuojamos transporto bei gyvenimo išlaidos.

Be to, laikiniejiems darbuotojams taikomos sunkesnės, neretai kenksmingos sveikatai darbo sąlygos, o reikalaujamas darbo intensyvumas ir sparta dažnai didesni negu kitų darbuotojų. Laikiną darbą dirbantys žmonės neturi ir realių socialinių garantijų. Visose Europos Sąjungos šalyse laikinasis darbas vis daugiau plėtojamas, nors tokių darbuotojų dalis skirtingose šalyse yra labai įvairi. Palaikau Europos Parlamento ir Tarybos bendrąją poziciją ir manau, kad ši direktyva padės pagerinti daugelio žmonių darbo sąlygas, suteiks jiems socialines garantijas. Laikino įdarbinimo agentūros bus laikomos darbdaviais ir privalės užtikrinti darbuotojams visas jiems priklausančias teises.

Laikiniesiems darbuotojams bus taikoma bendra darbo teisė, jiems turės būti mokamas toks pat kaip ir kitiems darbuotojams atlyginimas, suteikiamos socialinės apsaugos vienodos sąlygos. Parlamento iniciatyva šios teisės įsigalios nuo pirmos jų darbo dienos. Per balsavimą nepalaikiau GUE grupės pateiktų pataisų, kuriomis siekiama, kad valstybės narės draustų ar ribotų darbo galimybes per laikinojo darbo įmones.

David Martin (PSE), raštu. – Palaikau direktyvą dėl darbo per laikino įdarbinimo įmones. Britanijoje 1,3 mln. laikino įdarbinimo įmonių darbuotojų dabar turės teises, tolygias nuolatinį darbą dirbančių savo kolegų teisėms. Visiškai pritariu tam, kad laikino įdarbinimo įmonių personalas turėtų tokias pat teises šiose srityse: laikinojo nedarbingumo atostogų, pensijų įmokų, vienodo apmokėjimo ir teisės į profesinį mokymą.

Catherine Stihler (PSE), raštu. – Palankiai vertinu šio pranešimo priėmimą per antrąją svarstymą. Dabar valstybės narės privalo veikti, kad įgyvendintų didesnę apsaugą, kuri bus teikiama tiems, kurie dirba laikinąjį darbą.

Andrzej Jan Szejna (PSE), raštu. – (PL) Europos Sąjungoje laikino įdarbinimo įmonės suteikia darbą apytikriai trimis milijonams žmonių. Jie numato teikti paslaugas, kurios vertinamos 75 mlrd. EUR.

Direktyvos projektu dėl laikino įdarbinimo įmonių darbuotojų darbo sąlygų siekiama užtikrinti mažiausią apsaugos lygį laikiniejiems darbuotojams, nors ir tuo pat metu palaikant laikinojo darbo pramonę. Plačiai paplitusio socialinės Europos laukimo metu jis tapo socialinio teisės akto pavyzdžiu.

Svarbiausiais šio teisės akto pagrindais – laikino įdarbinimo įmonių darbuotojų nediskriminavimas apmokėjimo, socialinių ir darbuotojų teisių ir taikomos teisės atžvilgiu.

Taip pat nebus diskriminacijos darbo laiko, viršvalandžių, atostogų ir nėščių moterų apsaugos atžvilgiu.

Vienas svarbus šios direktyvos aspektas – tai, kad laikino įdarbinimo įmonių darbuotojai dabar apsaugomi jau nuo pirmos dienos. Bet kokios šio principo išlygos visada turi būti aptariamasi su socialiniais partneriais.

Nėra abejonių, kad šiuo metu laikinųjų darbuotojų darbo sąlygos ir apmokėjimas labai skiriasi. Šie skirtumai turi būti išlyginti kuo greičiau.

Dėl anksčiau minėtų motyvų balsuodamas aš apsisprendžiau balsuoti už reglamentų priėmimą, kad būtų galima kuo greičiau apsaugoti tokius darbuotojus.

Georgios Toussas (GUE/NGL), raštu. – (EL) Vadinamųjų darbuotojų „lygių teisių“ užtikrinimo pretekstu Europos Parlamento priimta direktyva leidžia vergais prekiaujantiems biurams, klaidinančiai vadinamiems laikino įdarbinimo įmonėms, atsidaryti ir vykdyti veiklą. Valstybių narių reikalaujama uždrausti bet kokias kliūtis jų įregistravimui ir verslui ir užtikrinti jų teisę į mokestį už „paslaugas“, kitaip tariant, išpirką už jų vergų darbą.

Iš tikrųjų jis atleidžia tikrą darbdavį nuo bet kokio išipareigojimo darbuotojams, kurie laikomi iliuzinės vergais prekiaujančios bendrovės, samdančios darbuotojus tik popieriuje, darbuotojais. Taigi darbdaviams nebereikia gerbti įpareigojimų, kurie nustatomi jiems pagal darbo ir draudimo teisę (pvz., draudimo įnašų), ir atleidžiami nuo bet kokios atsakomybės, pvz., kompetencijos už nelaimingus atsitikimus darbe.

Faktiškai direktyva negarantuoja teisių prekiautojų vergais darbuotojams (aukoms). Priešingai, jiems atimamos bet kokios teisės.

Tariama darbuotojų teisių apsauga pasirodo – apsauga vergais prekiaujančioms bendrovėms, kapitalo neapskaitymo galimybės įteisinimas ir darbininkų klasės žiaurus išnaudojimas.

Šiuolaikinių paprastų žmonių poreikių ir teisių patenkinimas leidžia numatyti ES prieš paprastus žmones nukreiptos politikos panaikinimą ir paprastų žmonių kontrataką, o tai nustatys paprastų žmonių aljanso sąlygas, kad jie galėtų pretenduoti į savo paprastų žmonių valdžią.

Geoffrey Van Orden (PPE-DE), raštu. – ES direktyva dėl darbo per laikino įdarbinimo įmones papildo daugybę ES ir Didžiosios Britanijos teisės aktų, padarydamos darbdavių ir verslininkų gyvenimą sudėtingesnę, brangesnę, labiau suvaržytą, mažiau lankstų ir apskritai labiau problemišką. Visuotinės konkurencijos amžiuje kaip niekad svarbu, kad JK ir kitos Europos šalys išsaugotų bet kokią konkurencinį pranašumą, kurį jos gali turėti savo ekonomikose. Todėl užimtumo reglamentas turėtų būti valstybių narių institucijų, o ne ES reikalas. Šia direktyva siekiama nustatyti bendrą teisinę sistemą visoje Europoje, kad būtų galima reguliuoti laikino įdarbinimo įmonių parūpinamų darbuotojų apmokėjimo ir darbo sąlygas. Tai turėtų pastebimą neigiamą poveikį JK darbo rinkai, turinčiai apytikriai 1,4 mln. laikinųjų darbuotojų. Ji taip pat padrąsins migruojančius darbuotojus, kurie gali turėti naudos iš šios direktyvos. Kadangi gyvename recesijos laikotarpiu, dar svarbiau yra tai, kad mūsų pačių piliečiams didinamos lankstaus darbo galimybės ir kad visų pirma mažosioms įmonėms padedama, o ne jos apkraunamos.

- Pranešimas: Roberta Angelilli (A6-0404/2008)

John Attard-Montalto (PSE), raštu. – Norėčiau palaikyti Komisijos ir Tarybos pasiūlymą dėl interneto ir ryšių naudojimo. Nors, viena vertus, tinklo technologijos, pvz., mobilieji telefonai, teikia nemažai galimybių, vis dar yra jų keliamų pavojų vaikams ir piktnaudžiavimų jomis. Vaikai susiduria su tokiais pavojais: jie gali būti neapsaugoti nuo su vaikų išnaudojimu susijusios medžiagos, su jais gali susisiekti žmonės, kurie jiems bus draugiški, kad galėtų seksualiai išnaudoti (vaikų viliojimas, angl. *grooming*) arba jie gali tapti priekabiavimo interneto aplinkoje (priekabiavimas elektroninėje erdvėje, angl. *cyber-bullying*) aukomis.

Žinant, kad problemas šioje srityje dar labiau apsunkina naujų technologijų ir paslaugų atsiradimas, Komisijos siūloma nauja programa, kuria siekiama geriau apsaugoti vaikus nuo naujų jiems gresiančių pavojų būtina, todėl visiškai sutinku su siūlomais veiksmais ir priemonėmis.

Aš puikiai žinau apie vadinamojo puolamojo susipažinimo su vaikais rimtumą ir pavojingumą, nes mano paties duktė – kuri yra tik paauglė – buvo taikiniu. Dauguma jaunų paauglių yra smalsūs ir galvoja, kad jie lytiškai subrendo ir dabar yra suaugę. Tai labai jautrus jų gyvenimo etapas, todėl turime padaryti viską, kas įmanoma, kas suteiktume tam tikrą saugumo ir apsaugos lygį jų pačių labui.

Alessandro Battilocchio (PSE), raštu. – (IT) Balsavau už Komisijos pasiūlymą dėl Saugesnio interneto programos, kuria nuo sausio 1 d. penkerių metų laikotarpiu skiriant 55 mln. EUR siekiama apsaugoti vaikus, besinaudojančius internetu ir kitomis ryšių technologijomis, pvz., mobiliaisiais telefonais. Šis įsipareigojimas palaikys visuomenės informavimo veiklą ir kovą su neteisėtu turiniu ir žalingu elgesiu siekiant propaguoti saugesnę aplinką. Mano komplimentai skirti pranešėjai Robertai Angelilli už atidumą sprendžiant tokius rimtus klausimus kaip vaikų pornografija ir vaikų viliojimas internetu ir už įvairius pasiūlymus dėl „mažųjų interneto naršytojų“ apsaugojimo nuo galimo pavojaus.

Tikrovė ta, kad plintant naujoms technologijoms ir augant kompiuteriniam raštingumui vaikams vis dažniau ir dažniau gresia neteisėto turinio ir žalingo elgesio pavojai. Todėl privalome užtikrinti jiems saugią prieigą prie naujų perdavimo priemonių.

Charlotte Cederschiöld (PPE-DE), raštu. – (SV) Iniciatyvos ir priemonės siekiant neleisti vaikams susidurti su nusikalstamumu, kai jie naudojami internetu, nepaprastai svarbios ir būtinos. Todėl balsavome už Robertos Angelilli pranešimą dėl daugiametės internetu ir kitomis ryšių technologijomis besinaudojančių vaikų apsaugos Bendrijos programos nustatymo. Tačiau norime pabrėžti, kad kai kurias pranešime siūlomas priemones geriau inicijuotų ir apmokėtų pačios valstybės narės. Tačiau kitos priemonės, kuriomis siekiama kovoti su, pvz., vaikų pornografija, dėl visuotinio problemos pobūdžio turėtų būti kuriamos valstybėms narėms bendradarbiaujant.

Derek Roland Clark, Nigel Farage ir John Whittaker (IND/DEM), raštu. – Sutinkame, kad vaikai turėtų būti apsaugoti nuo sekso grobuonių, priekabiavimo elektroninėje erdvėje ir kitų internete gresiančių pavojų. Tačiau nesutinkame su šiuo teisės aktu dėl dviejų priežasčių – pirmiausia todėl, kad jis leidžia ES įgyti didesnę kontrolę interneto atžvilgiu ir manome, kad ES jau beveik turi perdavimo priemonių kanalų monopolį. Antra, nemanome, kad į bet kokią teisės saugą turėtų būti įtraukta neaiški Europolo agentūra. Manome, kad tinkamos vaikų apsaugos priemonės yra valstybių narių parlamentai ir valstybių narių teisės saugos agentūros, galinčios sukurti tinkamą internetinę vaikų apsaugą. Tai bus demokratiškai teisėta, nes to galima pasiekti tik valstybių narių lygio asamblėjose, ir veiks efektyviai, nes tai gali užtikrinti tik valstybių narių teisės sauga.

Carlos Coelho (PPE-DE), raštu. – (PT) Pritariu daugiametės Bendrijos programos (2009–2013 m.), kuria siekiama labiau informuoti visuomenę, taip pat šviesti vaikus apie saugų interneto naudojimą, visų pirma priėjimo prie nelegalaus turinio ir viliojimo ir priekabiavimo elektroninėje erdvėje prasme, sukūrimui.

Pagal naujausius iš Eurobarometro gautus statistinius duomenis beveik 74 proc. jaunų žmonių (12–15 metų) naudojami internetu mažiausiai po tris valandas kasdien. Dauguma šių vaikų pripažino, kad jau atsitiktinai buvo išsirinkę pornografinius vaizdus.

Nepaprastai svarbu, kad mes kiek įmanoma greičiau priimtume priemones, kurių, matyt, reikia, kad galėtume apsaugoti savo vaikus nuo didėjančių pavojų, kurie jiems gresia vis daugiau tinklaviečių, kuriose skelbiamas vaikams žalingas turinys, ypač vaikų pornografija.

Mes turime sustabdyti didėjimą – apytikriai 16 proc. praėjusiais metais – kuris buvo užfiksuotas priekabiavimo atvejais, kuriuos blogina nerimą kelianti tendencija įtraukti vis jaunesnius vaikus.

Dėl to palaikau šios programos sukūrimą ir nuostatą apie informacijos teikimo vietas ir skubios pagalbos telefono linijas, kurios būtų skirtos pranešti apie tokio turinio buvimą, ir taip pat bendro tinklalapių žymėjimo „saugus vaikams“ sukūrimą.

Petru Filip (PPE-DE), raštu. – (RO) Pranešimas dėl būtinybės Europos Parlamentui ir Tarybai parengti sprendimo projektą, kuriame būtų pasisakoma už Bendrijos programą, ginančią vaikus nuo pornografiją ir smurtą vaizduojančių tinklaviečių srautų ir kitų ryšių technologijų, yra daugiau nei sveikintinas, nors pernelyg daug buvo tikėtasi iš jo.

Ar tam, kad priimtume tokį sprendimą mums iš tikrųjų reikėjo laukti, kad pamatytume, kaip vaikai žudo vaikus arba vaikai naudoja smurtą prieš vaikus? Prieš kelerius metus buvo sunku įsivaizduoti tokią Europos visuomenės tikrovę. Visa tai įvyko dėl globalizacijos, kuri taip pat reiškia peržengiantį sienas bendravimą ir dėl kurios susidarė situacija, kurioje informacija tampa preke, kuria siekiama vienintelio aiškaus tikslo – bet kokia kaina ir bet kokiais reitingais gauti pelno, o ne to, kad ji būtų teisingumo, švietimo ir grožio priemonė.

Todėl reikia, kad Taryba ir Komisija priimtų šį pranešimą visiškai rimtai, nes mes nenorime atsidurti padėtyje, kurioje mūsų pačių vaikai vestų ateities visuomenę į nusikalstamumą, smurtą ir pornografiją. Balsavau už šį pranešimą tikėdamasis, kad jis sugebės paskatinti direktyvos, kurioje būtų numatyta blokuoti vaikus, turinčius prieigą prie informacijos su nederamu turiniu, tuo pat metu nepažeidžiant piliečių teisės į informaciją, rengimo procesą.

Hélène Goudin ir Nils Lundgren (IND/DEM), raštu. – (SV) Dabar yra šimtai paprastų, prieinamų ir nebrangių kompiuterio programų, veiksmingai neleidžiančių vaikams atsitiktinai patekti į netinkamas interneto tinklavietes. Be to, dauguma žiniatinklio skaitytuvų turi įdiegtas įvairias „vaikų funkcijas“ – leidžiančias tėvams paprastai kontroliuoti tinklavietes, kurias gali lankyti jų vaikai. Pranešėja yra labai nesuprantama, kai siūlo, kad net 55 mln. EUR Europos mokėtojų pinigų turėtų būti skiriama ES propagandos programai, kuri, mano nuomone, būtų nereikalinga, brangi ir neveiksminga.

Małgorzata Handzlik (PPE-DE), raštu. – (PL) Galimybė naudotis kompiuteriais ir interneto prieiga didėja plintant naujoms technologijoms. Viena iš didžiausių interneto vartotojų grupių – vaikai ir paaugliai. Nors internetas suteikia prieigą prie informacijos, deja, jame taip pat yra daug pavojų. Vaikai ir jaunimas – viena iš labiausiai veikiamų grupių. Atlikti tyrimai rodo, kad visi vaikai atsitiktinai susiduria su pornografiniais vaizdais. Labai neramina vaikų, kurie yra šios procedūros aukos, amžiaus mažėjimo tendencija.

Mano nuomone, kova su šiuo reiškiniu turi tapti prioritetu. Tai reiškia, kad pasirenkamas požiūris, apimantis tėvus, mokyklas, telekomunikacijų operatorius, interneto paslaugų teikėjus, NVO ir savireguliuojančias institucijas. Visų pirma reikalingas didesnis žalingų praktikų vengimo supratimo lygis, veiksminga pranešimo apie priekabiavimą sistema ir didesnė policijos ir tyrimo institucijų ištekliai. Be to, manau, kad visaapimanti švietimo kampanija padidintų vaikų supratimą apie naudojimosi naujomis technologijomis keliamus pavojus.

Todėl man malonu balsuoti už finansavimo, siekiančio 55 mln. EUR 2009–2013 m., skyrimą Saugaus interneto programai, kuri buvo balsavimui pateikto pasiūlymo dalis. Tikiu, kad šios lėšos leis pasiekti programoje numatytus tikslus.

Ona Juknevičienė (ALDE), raštu. – (LT) Sparčiai plintant naujoms technologijoms ir didėjant kompiuteriniam raštingumui vis daugiau vaikų ir jaunimo naudojami internetu. Nepilnamečiai internete neretai suranda tinklalapius, kurie propaguoja žalingą elgesį, vaikų pornografiją, skatina nepilnamečių prostituciją, reklamuoja dietas, sukeliančias anoreksiją, ar skatina savižudybes. Interpolo duomenimis, kasmet naujų vaikų pornografijos vaizdų internete skaičius auga. Vaikų saugumo internete problemą turime spręsti visais lygmenimis, įtraukdami vaikus, jų šeimas, mokyklą ir visą visuomenę. Privalome vaikus informuoti apie jiems kylančius pavojus, kurie atsiranda dėl naujų technologijų naudojimo. Vaikams turime padėti atpažinti galimus vaikų išnaudojimo, priekabiavimo, prievartavimo ar kitokių pavojų būdus, jų pateikimo formas ir mokyti, kaip apsisaugoti nuo jų. Naujoje Europos Komisijos programoje „Saugesnis internetas“ siūloma 2009–2013 m. skirti 55 mln. EUR kovai su vaikams ir jaunimui žalingu elgesiu internete. Siekiama sukurti saugią interneto aplinką, skatinti nusikaltimų prevencijos priemones. Numatyta sukurti bendrą informacijos bazę ir keistis gerąją patirtimi tarptautiniu lygmeniu.

Roger Knapman ir Thomas Wise (NI), raštu. – Priekabiavimas prie vaikų ir jų išnaudojimas internetu, mobiliaisiais telefonais ir kitomis technologijomis yra bjaurus ir nepriimtinas, priemonių jiems apsaugoti – ir nubausti tuos, kenkia arba siekia pakenkti jiems – reikia imtis valstybių narių lygmeniu ir bendradarbiaujant valstybių narių vyriausybėms. Kaip visada mes manome, kad veiksmai ES lygmeniu nėra tinkamas sprendimas.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE), raštu. – (FI) Balsavau už Robertos Angelilli pranešimą, nes viena iš svarbiausių ir patvariausių Europos vertybių – mūsų pareiga apsaugoti nekaltas sielas, kitaip tariant, vaikus. Vaikų teisės ir jų apsauga sudaro žmogiškųjų vertybių pagrindą. Internetas kelia daugybę pavojų, nuo kurių vaikus reikia saugoti daug efektyviau, nei tai daroma dabar. Šioje srityje pateisinamos priemonės Bendrijos lygmeniu. Mums vis dar reikia priminti vienas kitam apie „sunkią naštą“ ir „jūros gilumą“.

Mes taip pat turime žinoti savo kaip tėvų pareigas. Palaikiau visus pakeitimus, kuriuose pabrėžiama informavimo ir švietimo svarba tėvams, mokytojams ir bet kuriems kitiems žmonėms, turintiems reikalų su vaikas. Labai svarbu šiuo būdu informuoti tėvus ir taip skatinti atsakingą naudojimąsi ryšių technologijomis.

Be to, svarbus 23 pakeitimas, kuriame taip pat sprendžiamos vaikų viliojimo ir elektroninio priekabiavimo ir įvairių formų smurtinio turinio problemos. Vieninteliai teisingi ir tinkami pasiūlymai pateikiami 26 pakeitime, kuriuo siekiama įgyvendinti įvairias technines priemones ir sugriežtinti atsakomybę, tenkančią paslaugų teikėjams.

Carl Lang ir Fernand Le Rachinel (NI), raštu. – (FR) Pasak Interneto stebėjimo fondo, t. y. Anglijos organizacijos, kovojančios su vaikų pornografijos vaizdų turėjimu ir platinimu, internetiniu seksualiniu vaikų išnaudojimu komerciniais tikslais, tai – augantis sektorius, mažai rizikingas ir labai pelningas. Iš tikrųjų šių vaizdų pardavinėjimas internetu – bjauri milijardų eurų verta prekyba.

Mes pritariame požiūriui, kurio laikosi Komisija ir mūsų kolegė Parlamento narė, norinti sustabdyti tokią veiklą, visų pirma sukuriant kreditinių kortelių arba elektroninių mokėjimų, atliekamų perkant vaikų pornografinius vaizdus internetu, blokavimo mechanizmą.

Deja, visi valstybių narių ir Europos kuriami apsaugos mechanizmai šiuo metu turi rimtų techninių trūkumų. Tikrovėje dauguma šiuos vaizdus siūlančių komercinių serverių yra ne Europoje, o Jungtinėse Valstijose, Rusijoje ir Azijoje. Todėl jų nelegalus turinys gali būti lengvai įkeliamas vienoje šalyje, o žiūrimas – kitoje. Todėl suprantama, kad problemiška turėti veiksmingų priemonių, kuriomis būtų galima pasipriešinti internetinės pedofilijos plėtrai, nors jos ir būtinos.

Kartika Tamara Liotard (GUE/NGL), raštu. – Mes pritariame pranešimui, kuriuo siekiama sukurti saugesnę interneto aplinką vaikams. Apsaugoti vaikus nuo pavojingos medžiagos su vaikų pornografija ir smurtu – mūsų pareiga. Tačiau pranešimas neturėtų būti naudojamas kriminalinės teisės suderinimo ES pretekstu. Visų pirma mums reikalingas geresnis valstybių narių teisės sistemų koordinavimas.

David Martin (PSE), raštu. – Visiškai pritariu tam, kad 55 mln. EUR biudžetas būtinas norint užtikrinti, kad vaikai, kurių dauguma internete praleidžia mažiausiai tris valandas per dieną, būtų geriau apsaugoti nuo nesaugaus vartotojams skirto turinio. Pritariu tam, kad reikia geriau informuoti tėvus ir globėjus, naudojant informacijos paketus apie interneto pavojus.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Internetas nekontroliuojamas, o vaikai ir jaunimas retai žino apie juos čia laukiančius pavojus. Nerimą kelia faktas, kad pagal Britanijos tyrimą trys ketvirtadaliai vaikų dabar žiniatinklyje aptinka pornografines arba smurtines fotografijas. Privalome apsaugoti savo jaunimą nuo to ir nuo brangaus internetinio reketo, pvz., priekabiavimo ir viliojimo elektroninėje erdvėje.

Pastarasis dokumentas ypač svarbus užtikrinti, kad internetas liautųsi būti rojumi kriminaliniams pedofilams dėl jo anonimiškumo. Mes šiuo atveju galime pasiekti tikslą tik derindami įvairias priemones, kurios taip pat turėtų apimti interneto kavines. Mano nuomone, šis pranešimas veda mus tinkama kryptimi, nors ir nepakankamai toli. Todėl balsavau už jį.

Luís Queiró (PPE-DE), raštu. – (PT) Vaikų saugumas tinklo ryšių sistemų atžvilgiu yra svarbiausias žinant, kad labiau plintant naujoms technologijoms ir didėjant kompiuteriniam raštingumui vaikams vis dažniau ir dažniau gresia tokia neteisėto turinio ir žalingo elgesio pavojai kaip priekabiavimas, vaikų pornografija, vaikų viliojimas internetu siekiant juos seksualiai išnaudoti, priekabiavimas elektroninėje erdvėje ir kurstymas žaloti save, anoreksijai ir savižudybei.

Priimamos priemonės turi apimti vaikus, šeimas ir mokyklas, taip pat visas kitas suinteresuotas šalis. Reikalingos bendros pastangos, nukreiptos į vis didesnę žinojimą ir prevenciją, kad vaikai suprastų. Todėl reikia vykdyti labai svarbias kompiuterinio raštingumo kampanijas tėvams ir mokyklų mokytojams siekiant sumažinti technologijų kartos spragą. Turi būti skatinamos priemonės, apimančios informavimą, naujų technologijų priemones ir gerosios patirties mainus.

Šie pasiūlymai taip pat tinka Portugalijai, kurios vyriausybė suteikia *Magalhães* kompiuterius vaikams nuo 6 metų amžiaus. Noriu žinoti, ar Portugalijos vyriausybės veiksniuose bus atsižvelgta į visas šiame pranešime išreikštas susirūpinimą keliančias problemas.

Frédérique Ries (ALDE), raštu. – (FR) Internetas – neatskiriama mūsų vaikų kasdienio gyvenimo dalis. Augdami jie naudojami internetu daugiau. Nuo 11 metų amžiaus paaugliai naršo internetą kasdien, o sukaikus 15 metų jie prisijungia prie interneto ir žiniatinklyje bendrauja kelis kartus per dieną.

Nepaisant to, naudojimasis šiuo grėsmingu įrankiu, kuris yra vartai į žinojimą ir tramplinas į mokslo visuomenę, yra rizikingas.

Tokiu būdu nesuskaiciuojama daugybė vaikų netyčia susiduria su žalingais vaizdais arba turiniu, pvz., komercinėmis aferomis, priekabiavimu, pornografija ir rasizmo ir savižudybių kurstymu.

Šie piktnaudžiavimai – atitinkamo tarptautinio reguliavimo ir bendradarbiavimo stokos rezultatas.

Europos saugesnio interneto programa, turinčia 55 mln. EUR biudžetą, siekiama padidinti ne tik vaikų, bet ir tėvų ir mokytojų supratimą apie interneto pavojus. Ja taip pat siekiama skatinti filtravimo sistemų kūrimą ir vaikams saugiais laikomų interneto tinklalapių žymėjimą.

Todėl balsavau už Italijai atstovaujančios Parlamento narės Robertos Angelilli pranešimą, kuriame pasisakoma už interneto naudojimą saugioje aplinkoje, užtikrinant visišką vaikų fizinės ir moralinės doros apsaugą.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, aš esu už Robertos Angelilli pranešimą dėl internetu ir kitomis ryšių technologijomis besinaudojančių vaikų apsaugos. Kartu su masine naujųjų technologijų plėtra, kurios palaipsniui tampa vis labiau prieinamos, vaikai vis dažniau susiduria su tokio neteisėto turinio kaip priekabiavimas, vaikų pornografija, bauginimas, kurstymas anoreksijai ir kt. pavojais. Todėl reikia bendrų priemonių, kad būtų galima užkirsti kelią tokiam priekabiavimui ir kovoti su juo. Tvirtai palaikau šį pranešimą, nes jame problema iškeliamą į pirmą vietą, nors tai dažnai nepakankamai vertina Komisijos institucijos. Taip pat pritariu pasiūlymui sukurti Europos vaikų pornografijos vaizdų duomenų bazę su tikralaike sąsaja su policijai prieinamais specialiosios linijos pranešimais, kad jie turėtų pačias geriausias priemones, kuriomis galėtų kovoti su tokiu nenormaliu elgesiu.

- Pranešimas: Dan Jørgensen (A6-0291/2008)

Liam Aylward (UEN), raštu. – Šioje direktyvoje siūlomos naujos sąmoningo anglies dioksido valdymo priemonės. Įsipareigojus 18 proc. sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį Airijos laukia didžiulis iššūkis. Mums reikia sutelkti dėmesį į transporto sektorių dėl emisijos sumažinimo ir daugiau visuomenę informuoti šiuo klausimu.

ES pasiūlyme numatoma plėtoti naują metodologiją, kurios tikslas – energijos transporto priemonių vartojimo išlaidų ir išmetamųjų teršalų kiekio skaičiavimas, kuris žmones skatins pirkti efektyviai energiją vartojančius automobilius. Tokia metodologija skirta visam kelių transportui, išskyrus avarines, gelbėjimo ir karines transporto priemones.

Mes pritariame tam, kad būtų nustatytas integruotas požiūris, apimantis transporto priemonių gamintojus, degalų tiekėjus, remonto įmones, vartotojus, vairuotojus ir taip pat valdžios institucijas. Inicatyva, kuria siekiama skatinti konkurencingomis kainomis parduodamų ir efektyviai energiją vartojančių automobilių rinką, suteiks Airijos piliečiams taršos mažinimo priemones, taip pat duos ekonominės naudos. Tai naudinga visais lygiais: privačių išlaidų, taip pat valstybių narių išlaidų. Mažesnės degalų sąnaudos reiškia, kad reikės mažiau importuoti degalų. Tai paskatins efektyviai energiją vartojančių transporto priemonių technologijų vystymąsi pasaulio mastu, todėl tai – nepaprastai pozityvus žingsnis.

Carlos Coelho (PPE-DE), raštu. – (PT) Aukštesnių darbinių parametrų technologijas plačiai diegti į rinką dažnai kliudo didelės pradinės sąnaudos ir dėl to vartotojai neužtikrina pakankamos tų technologijų paklausos. Todėl būtina Bendrijos lygmeniu imtis veiksmų skatinant investicijas, kurių reikia labiau energiją taupančių ir mažiau taršių transporto priemonių gamybai iš dalies dėl to, kad ateityje šio tipo alternatyvos išlaidos bus mažesnės.

Sutinku su šios direktyvos tikslu – skatinti įteisintą teršalų kiekį išmetančių ir efektyviai energiją vartojančių kelių transporto priemonių rinkos kūrimą ir tuo pačiu prisidėti užtikrinant efektyvų energijos naudojimą transporto sektoriuje (t. y. sumažinti suvartojamo kuro kiekį), klimato apsaugą (mažinant išmetamą CO₂ dujų kiekį) bei gerinant oro kokybę (išmetamųjų teršalų kiekio mažinimas).

Europos Parlamentas turi rodyti pavyzdį priimdamas tvarumo kriterijus, visų pirma viešųjų pirkimų srityje.

Palaikau dėl šio pranešimo pasiektą kompromisą. Jis daug lankstesnis ir mažiau biurokatiškas, negu pirminis Komisijos ir pranešėjo pateiktas pasiūlymas. Visų pirma aš sutinku su kompromisu dėl to, kad jame atsižvelgiama į subsidiarumo principą ir jis mažiau apsunkina vietos valdžios institucijas.

Konstantinos Droutsas (GUE/NGL), raštu. – (EL) Įteisintas teršalų kiekį išmetančių ir efektyviai energiją vartojančių transporto priemonių pirkimo skatinimas techniniu požiūriu – esminė aplinkos apsaugos priemonė, nes įprastinių transporto priemonių išmetami teršalai turi įtakos klimato kaitai ir atmosferos taršai miestų centruose, turinčiai rimtą poveikį visuomenės sveikatai.

Nepaisant darbuotojų demonstracijų, kuriose buvo reikalaujama spręsti šias rimtas problemas, automobilių pramonė atsisako konkurencijos sąlygomis gaminti švarias transporto priemones, kol iš anksto nebus garantuotas didesnis pelningumas, ir reikalauja, kad švarių transporto priemonių mokslinių tyrimų ir kūrimo išlaidas, taip pat jų didesnius pelnus, finansuotų viešasis sektorius.

Kaip tik tai sprendžiama siūlomoje direktyvoje, reikalaujant, kad eksploatacinės energijos suvartojimo, išmetamo CO₂ dujų ir teršalų sąnaudos visų transporto priemonių eksploatavimo laikotarpiu būtų įtrauktos į viešojo transporto priemonių pirkimo kriterijus, taip įžeidžiamai naudojant viešuosius pinigus automobilių pramonės gaminamų švaresnių transporto priemonių gamybai subsidijuoti.

Darbuotojai kovoja už viešąsias transporto bendroves, atitinkančias jų poreikius aukštais ekologiškų paslaugų standartais. Jie yra prieš bet kokios formos reguliavimą, skirtą praturtinti automobilių pramonei, kuri savo neatsakinga socialine ir aplinkos atžvilgiu pasirinkta pozicija siekia padidinti savo pelną ir prisideda prie klimato kaitos, per didelio energijos išteklių vartojimo ir atmosferos taršos.

Edite Estrela (PSE), raštu. – (PT) Balsavau už Dano Jørgenseno pranešimą dėl skatinimo naudoti įteisintą teršalų kiekį išmetančias ir efektyviai energiją vartojančias kelių transporto priemones, nes manau, kad pramonė turėtų būti skatinama investuoti mažiau energijos vartojančioms ir išmetančioms mažesnius šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekius transporto priemonėms kurti.

Valdžios institucijos pirkdamos kelių transporto priemones turėtų atsižvelgti į poveikį energetikai ir aplinkai ir taip padėti skatinti šią rinką ir didinti transporto sektoriaus įnašą ES politiką aplinkos, klimato ir energijos srityse.

Genowefa Grabowska (PSE), raštu. – (PL) Ekologiškos ir mažai energijos suvartojančios viešojo transporto priemonės – savaime aiški privilegija. Jos būtinos mūsų miestams ir aplinkai. Taip pat neturėtume užmiršti įtraukti švarių transporto priemonių naudojimo į mūsų veiklą, susijusią su klimato kaitos paketu. Todėl aš, kaip Aplinkos komiteto narys, palaikau daugumą pranešėjo siūlomų veiksmų (ir visų pirma technines ir organizacines priemones), kurie padės pasiekti svarbiausią tikslą – sumažinti taršą investuojant į ekologiškas technologijas, pasižyminčias mažesniais išmetamų CO₂ dujų kiekiais. Aptariamoms transporto priemonėms visų pirma priskiriamos aptarnavimo transporto priemonės (specialūs sunkvežimiai ir autobusai veiklai palaikyti ir infrastruktūrai prižiūrėti, kelių šlavimo transporto priemonės ir kt.)

Tačiau pasiūlymas nustatyti privalomus išmetamų CO₂ dujų lygius skelbiant viešųjų pirkimų konkursus viešųjų paslaugų transporto priemonėms įsigyti man atrodo gana įtartinas. Mano nuomone, būtų geriau, bent jau pradiniam naujo reglamento įgyvendinimo etape, atskirų valstybių narių perkančiosioms organizacijoms (kurios dažniausiai yra vietos valdžios institucijos) suteikti teisę aprūpinant transporto priemonių parkus pasirinkti aplinkos apsaugos kriterijus. Sutinku su vertinimu, kad viešieji pirkimai, kaip svarbi Europos rinkos dalis, turėtų likti ekologiškų transporto priemonių skatinimo priemone, bet tai neturėtų būti daroma mechaniškai.

Jörg Leichtfried (PSE), raštu. – (DE) Balsavau už ekologiškų ir efektyviai energiją vartojančių transporto priemonių skatinimą skelbiant viešuosius paraiškų konkursus.

Sveikintina tai, kad pirkdamos kelių transporto priemones valdžios institucijos ir tam tikros bendrovės turi atsižvelgti ne tik į pirkimo kainą, bet ir į eksploatacinio laikotarpio poveikį energetikai ir aplinkai – t. y., įskaitant energijos suvartojimą, išmetamų CO₂ dujų ir kitų išmetamųjų teršalų kiekius.

Seán Ó Neachtain (UEN), raštu. – Esant finansų rinkų krizės viduryje mums, politikos kūrėjams, nesunku sutelkti dėmesį tik į dabartinę problemą ir pamiršti ir ignoruoti tikslus ir kitas Europos Sąjungos iniciatyvas.

Taigi pritariu šiam pranešimui, kuriame pabrėžiama reali būtinybė siekti pažangos svarių ir efektyvių transporto priemonių srityje.

Pats svarbiausias šio pranešimo aspektas, mano nuomone, yra tas, kad jame ne tik sutelkiamas dėmesys į pačias transporto priemones ir vartotojų transportą, bet ir užsiimama viešojo sektoriaus parama ir skatinimu. Viešajam sektoriui dera rodyti pavyzdį Europos žmonėms skatinant švarias transporto priemones.

Pagirtina tai, kad pranešėjas siekia nustatyti viešųjų pirkimų ir švarių transporto priemonių skatinimo ir propagavimo ryšį, todėl tikiuosi, kad dėl to išaugs investicijos į mažai CO₂ dujų išmetančiais transporto priemones ir moksliniai tyrimai jų srityje.

Rovana Plumb (PSE), raštu. – (RO) Šioje direktyvoje nustatoma įteisintą teršalų kiekį išmetančių ir efektyviai energiją vartojančių transporto priemonių suderinta viešojo pirkimo metodika (jos įsigijamos vežimo viešuoju transportu paslaugai teikti). Ji taip pat padės nustatyti prioritetus, išdėstytus Lisabonos strategijoje.

Yra aiškūs reikalavimai dėl energijos vartojimo, anglies dioksido ir kitų teršalų kiekių, į kuriuos turi būti atsižvelgiama, kai transporto priemones perka valstybės institucijos ir pagal sutartį su valstybės institucija paslaugas teikiantys operatoriai, taip pat dėl kelių transporto priemonių, kurios reikalingos keleivių vežimo viešuoju transportu paslaugoms teikti, pirkimo.

Didžiausia ekonominė nauda būtų gauta, jeigu būtų privaloma įtraukti išorės sąnaudas, kaip laimėjimo kriterijų sprendimuose dėl pirkimo. Tokiu atveju transporto priemonių savininkai tiesiogiai ilgainiui turėtų naudoti iš sutaupomos energijos, kuri gerokai viršytų padidėjusias transporto priemonių kainas.

Šia iniciatyva palaikomas švarių ir efektyviai energiją vartojančių transporto priemonių pirkimo skatinimas pasinaudojant viešaisiais pirkimais, kurie skirti aprūpinti viešojo transporto paslaugoms, paspartins tų technologijų rinkos kūrimą ir prisidės prie energijos taupymo, taip pat prie aplinkos ir visuomenės sveikatos apsaugos.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), raštu. – (RO) Balsavau už Dano Jørgenseno pranešimą, skatinantį viešajam transportui naudoti ekologiškas transporto priemones. Parlamentas atmetė pirminį 2005 m. Komisijos pateiktą pasiūlymą, nes jame buvo numatyta daug biurokratijos, tačiau nenumatyta mažinti taršos lygio. Sename pasiūlyme buvo reikalavimas, kad 25 proc. variklinių transporto priemonių būtų ekologiškos. Naujajame pasiūlyme minimos tik viešajam transportui ir už šių paslaugų teikimą atsakingoms valdžios institucijoms skirtos variklinės transporto priemonės. Manau, kad naujas pasiūlymas padės ugdyti didesni sprendimus priimančių asmenų supratimą ir priversti juos imtis aktyvesnių veiksmų siekiant apsaugoti aplinką. Europos lygmeniu išlaidos dėl kelių eismo spūsčių didelėse miestų aglomeracijose vertinamos 1 proc. Europos BVP.

Be to, taršą dideliuose miestuose galima sumažinti skatinant viešąjį transportą ir visų pirma turint švarią viešojo transporto sistemą. Be metro sistemų, tramvajų, troleibusų ir traukinių naudojimo regioniniu lygmeniu arba laivų transporto skatinimo, taršą didžiuosiuose Europos miestuose taip pat galima sumažinti įdiegiant ekologiškus autobusus. Naujoje direktyvoje nustatomas įpareigojimas vietos valdžios institucijoms – skaičiuoti ir įvertinti autobuso arba mikroautobuso naudojimo išlaidas visam jo eksploatavimo laikotarpiui. Norėčiau pasveikinti Prahos vietos valdžios institucijas įsigijus ekologiškų autobusų parką pasinaudojus valstybės pagalba ir taip parodžius sektinį pavyzdį.

- Pranešimas: Françoise Grossetête (A6-0346/2008)

Liam Aylward (UEN), raštu. – Šioje direktyvoje užsiimama reglamentais dėl leidimų prekiauti vaistais rinkoje. Mes pritariame ES iniciatyvai, kuria siekiama supaprastinti ir suderinti dabartinius reglamentus. Tai – laiką ir pinigus taupantis dalykas, kuris patenkins tiek Airijos gamintojus, tiek vartotojus.

Siūlomi pataisymai bus naudingi Airijos farmacijos pramonei, turinčiai nemažą įtaką Europoje. Mes esame dėkingi, kad šiame sektoriuje 13 iš 15 pasaulyje pirmaujančių bendrovių šiuo metu veikia Airijoje. Šiuo metu Airijoje yra daugiau nei 140 medicininių technologijų bendrovių, kurios suteikia 26 000 darbo vietų. Be to, metinis medicinos prietaisų eksportas siekia apytikriai 6,2 mlrd. EUR, kurie sudaro 10 proc. viso Airijos eksporto.

Pritariame, kad būtų sukurta bendri farmacijos produktų vertinimo, patvirtinimo ir administravimo kriterijais, kurie atlaikytų keitimus, pvz., gamybos metodų, produktų žymėjimo arba pacientams skirtų brošiūrų. Mes taip pat pripažįstame būtinybę toliau derinti valstybių narių nacionalines nuostatas ir Europos reglamentus siekiant sumažinti administracinę naštą ir supaprastinti sistemą reguliuojančius keitimus, pvz., leidžiant

pateikti bendrą paraišką dėl vieno arba kelių identiškų pakeitimų. Pritariame, kad būtų persvarstyta Komisijos kontrolė, taikoma medžiagų sąrašams, atsisakymo laikotarpiams, principams ir gairėms.

Carlos Coelho (PPE-DE), raštu. – (PT) Dabartinė keitimų tvarkymo sistema tampa vis neveiksmingesnė ir ja nėra patenkintos nei institucijos, nei vaistų pramonė.

Taigi dėl tokio paties keitimo, susijusio su vaistais, kurių rinkodaros pažymėjimai išduoti taikant tikrai nacionalines procedūras įvairiose valstybėse narėse, taikomi skirtingi reikalavimai dokumentams pateikti ir skirtinga vertinimo tvarka. Ši padėtis kelia problemų įvairiose srityse: visuomenės sveikatos, vidaus rinkos, teisinio ir praktinio pritaikymo.

Pranešime siūlomi tam tikri patobulinimai. Todėl siekiant suderinti ir supaprastinti reikalavimus, svarbu, kad dėl vaistų rinkodaros pažymėjimų sąlygų keitimo būtų taikomi tokie paties teisės aktuose numatyti reikalavimai, nesvarbu, kokia buvo taikyta pirminė registravimo procedūra. Tai būtų naudinga visiems: pacientams, institucijoms ir vaistų įmonėms.

Sutinku su kompromisinėje pozicijoje siūlomais pakeitimais, nes juose pabrėžiama būtinybė supaprastinti ir suderinti administracines procedūras, suteikti galimybę pateikti bendrą paraišką dėl vieno arba kelių identiškų pakeitimų ir pabrėžti būtinybę taikyti subsidiarumo principą.

Edite Estrela (PSE), raštu. – (SK) Balsavau už F. Grossetête pranešimą dėl Vaistų rinkodaros pažymėjimų sąlygų keitimo dėl to, kad pritariu bendrai licencijavimo procedūrai, pagal kurią vaistai pateikiami į Bendrijos rinką ir kad tai garantuos Europos piliečiams saugumą.

Turiu ypač pabrėžti Europos Parlamento socialistų frakcijos pasiūlymą dėl subsidiarumo principo naudojimo taikant Europos keitimo sistemą išimtinai vidaus rinkoje parduodamiems vaistams, taip apsaugant mažąsias ir vidutines įmones, gaminančias žolinius vaistus ir homeopatinis produktus.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM), raštu. – (PL) Atsižvelgiant į nepakankamą suderinimą Bendrijos lygmeniu, vaistų rinkodaros pažymėjimų sąlygų keitimas priklauso valstybių narių teisei. Kai kuriose valstybėse narėse reikalavimai nacionaliniams rinkodaros pažymėjimams yra analogiški rinkodaros pažymėjimų keitimams. Tačiau daugelyje šalių tokio koordinavimo nėra, o tai reiškia, kad valstybių narių įstatymai skiriasi.

Ši padėtis turi neigiamos įtakos visuomenės sveikatai, dėl jos didėja administracinė našta ir prasčiau veikia visa farmacijos produktų vidaus rinka.

Jeigu vaistų rinkodaros pažymėjimų išdavimas skiriasi, visiems vaistams, nepaisant rinkodaros pažymėjimų išdavimo kriterijų, turėtų būti taikomi tokie pat vertinimo kriterijai ir tokios pačios administracinės priemonės.

- Pranešimas: Toine Manders (A6-0195/2008)

Brian Crowley (UEN), raštu. – Šio pranešimo esmė – nepaprastai svarbus vartotojų apsaugos klausimas. Akivaizdu, kad yra pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe ir panašių produktų paklausa, todėl mes negalime trukdyti atsakingoms bendrovėms atsiliiepti į šią paklausą. Nemanau, kad nei vienas jokių būdu nesakytų, kad visos šioje srityje veikiančios bendrovės yra susijusios su bloga praktika arba išnaudojimu. Vis dėlto žinome, kad yra bendrovių, kurios neskrupulingai pasinaudoja Europos vartotojais, ir kad Europos vartotojai nukenčia turėdami reikalą su blogai valdomomis bendrovėmis, kurioms atleidžiama dėl netinkamo reglamentavimo šioje srityje. Nemažai Airijos atostogautojų susidūrė su dideliais finansiniais ir teisiniais sunkumais, kai sudarė susitarimus su blogai valdomomis pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe paslaugas teikiančia įmone Europoje.

Į naująją direktyvą įtrauktos kai kurios nepaprastai svarbios vartotojų apsaugos priemonės, susijusios su tokiomis sritimis kaip reklama ir sutartys. Aš ypač pritariu nuostatai dėl teisės atsisakyti sutarties arba apsisprendimo laikotarpio, kuriuo vartotojams – susižavėjusiems reklaminėmis kalbomis arba būnant atostogose – būtų duota laiko blaiviai apmąstyti, kad jie įsitikintų, jog juos tenkina vidutinio laikotarpio ir ilgalaikiai susitarimo dėl pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe padariniai.

Konstantinos Droutsas (GUE/NGL), raštu. – (EL) Darbuotojų teisė į poilsį ir atostogas buvo paversta kapitalui praturtinti skirta preke. Taip propaguojamų pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe ir naujų produktų tikslas – išnaudoti nuolatinius atostogų laiko trumpinimus, mažėjančias pajamas ir darbuotojų bandymus ateityje užsitikrinti pigesnes atostogas, sukuriant apyvartą, viršijančią 11 mlrd. EUR.

Dažnai iliuzinės bendrovės gudrybės ir agresyvūs metodai siekiant įkalbėti ir apgauti pirkėjus pagal optimistinių scenarijų svyruoja nuo smulkaus sutartyse naudojamo šrifto iki klaidinančios reklamos, varginančių pristatymų, dovanų pažadų ir t. t. ir beveik visada baigiasi skubiu privalomų dokumentų pasirašymu darant spaudimą.

Nesuskaičiuojama daugybė skundų pasiekia vartotojų organizacijas apie apgavystes, per didelius eksploatacijos mokesčius, susijusius su kreditinėmis kortelėmis, didžiulius perpardavimo kainų sumažėjimus dėl rinkodaros išlaidų ir t. t.

Kitų produktų įtraukimas į direktyvą dėl teisės tam tikru laiku naudotis nekilnojamaisiais daiktais, pvz., atostogų praleidimo laivuose, klubuose arba karavanuose, kapitalui garantuoja teisinę priedangą ir naujus pelno šaltinius.

Apsisprendimo laikotarpis, kuris ribojamas 10 dienų ir užtraukia 3 proc. baudą nuo bendros sumos, neišsprendžia problemos. Priešingai, ES perkelia atsakomybės prievolę darbuotojams, kaip tai daro ir su visais vartotojams skirtais produktais.

Edite Estrela (PSE), raštu. – (PT) Balsavau už Toine Manderso pranešimą dėl vartotojų apsaugos pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe atžvilgiu, nes kartu su Taryba pasiektame kompromise šiuo klausimu siūloma geresnė Europos vartotojų teisių ir interesų apsauga.

Manau, kad geresnis sektoriaus reglamentavimas bus naudingas ne tik vartotojams, bet ir Europos turizmui.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Šiame pranešime išdėstyta nemažai pasiūlymų, kuriems mes iš esmės pritariame, atsižvelgdami į būtinybę stiprinti vartotojų teisę į informaciją apie atostogų produktus. Jame nustatoma, kad operatoriai privalo suteikti daug svarbios informacijos, kad vartotojai galėtų priimti labiau informacija pagrįstus sprendimus dėl sutarčių sudarymo.

Be to, pratęstas laikotarpis, kuriuo vartotojai gali atsisakyti sutarčių be jokių mokesčių, ypač tada, kai jiems nesuteikiama reikalinga informacija. Nepaprastai svarbu užkirsti kelią piktnaudžiavimams ir pasikartojantiems apgaulės atvejams. Mes tikimės, kad bet kokių sumų išankstinio apmokėjimo apsisprendimo laikotarpiu draudimas ir paskirstytų mokėjimų parduodant ilgalaikius atostogų produktus nustatymas bus pozityvus įnašas.

David Martin (PSE), raštu. – Visiškai pritariu pranešimui dėl vartotojų apsaugos lygio didinimo šioje srityje. Kadangi Britanijos vartotojai sudaro vieną trečdalį visų Europos pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe savininkų, tai – įstatymas, kuriuo atsiliepiama į JK vartotojų susirūpinimą. Visiškai pritariu būtinybei pakaitinio naudojimosi bendra nuosavybe mažmenininkams prailginti apsisprendimo laikotarpį pirkėjams, taip pat įpareigojimui pateikti visą informaciją apie pirkinį prieš pasirašant sutartį.

Luís Queiró (PPE-DE), raštu. – (PT) Daug vartotojų skundų patvirtina rimtas susiduriant su pakaitiniu naudojimosi bendra nuosavybe kylančias problemas, dėl kurių rinkoje susidaro disbalansas. Dėl rinkų plėtos paklausos ir reikšmingo naujų panašiai pardavinėjamų produktų plėtojimo iškilo esminių problemų vartotojams ir įmonėms.

Tekstas, dėl kurio šiandien buvo balsuota, papildė direktyvos apibrėžtis ir taikymo sritį, apimdamas naujus atostogų produktus. Be to, jame išaiškinamos ir atnaujinamos nuostatos dėl reikalavimų, taikomų vartotojams pateikiamos informacijos ir sutarčių turiniui ir kalbai.

Direktyvoje paliesta verslo veikla turi esminę reikšmę Europos turizmo sektoriui, įskaitant Portugalijos sektorių, o konkrečiau – operatoriams ir vartotojams. Todėl svarbiausia idėja – stiprinti vartotojų pozicijas bet kokiose derybose dėl pirkimo teisių naudojimo. Taip galima geriau kovoti su rinkoje pasitaikančiu netikrumu ir sukurti stabilesnę ir skaidresnę aplinką ir taip suteikti vartotojams daugiau ir patikimesnės informacijos.

- Pranešimas: Sophia in 't Veld (A6-0403/2008)

Alessandro Battilocchio (PSE), raštu. – (IT) Balsavau už pasiūlymą dėl Europos Parlamento rekomendacijos Tarybai dėl Europos Sąjungos ir Australijos susitarimo dėl oro vežėjų atliekamo Europos Sąjungos pateiktų keleivio duomenų įrašo (PNR) duomenų tvarkymo ir perdavimo Australijos muitinės tarnybai sudarymo. Neseniai lankiausi Australijoje ir joje kalbėdamas su vyriausybės atstovais supratau, kad šis balsavimas reikštų svarbų žingsnį plečiant jau esamą Europos ir Australijos bendradarbiavimą keleivių ir krovinių pervežimo saugumo srityje.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), raštu. – (PT) Nors Europos Parlamento pozicija – žingsnis atgal, ji nusipelno tuo, kad atkreipia dėmesį į nepriimtinius ES ir trečiųjų šalių susitarimus dėl oro vežėjų keleivio duomenų įrašų (PNR) duomenų tvarkymo ir perdavimo kovos su terorizmu pretekstu.

Be kitų svarbių aspektų pasiūlyme:

- smerkiamas dažnai pasitaikanti nepakankama bet kokia parlamentinė analitinė priežiūra derybų ir šių susitarimų patvirtinimo atžvilgiu nepaisant to, kad nacionalinis parlamento patvirtinimas reikalingas tik septyniose valstybėse narėse;

- perspėjama, kad susitarimas gali neatitikti tarptautinių duomenų apsaugos įstatymų;

- apgailestaujama dėl reikalaujamų duomenų apimtys, kuri yra toks pat kaip susitarime su JAV ir į kurią be viešbučių ir transporto priemonių išankstinių užsakymų įeina telefono numeriai, el. pašto adresai, asmeniniai ir įmonių adresai, mitybai teikiama pirmenybė, kredito kortelių numeriai, asmeniniai duomenys, atskleidžiantys rasinę ir religinę kilmę, politines pažiūras, religinius arba filosofinius įsitikinimus ir profesinių sąjungų narys, taip pat kiti duomenys sveikatos ir seksualinės veiklos srityje.

Tai – dar viena nepriimtina situacija dėl dabartinės saugumo krypties, keliančios pavojų piliečių teisėms, laisvėms ir garantijoms.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Nagrinėjant padėtį, susijusią su susitarimu su Jungtinėmis Valstijomis dėl keleivių duomenų įrašų, išaiškėja kovos su terorizmu vardu vykdomos veiklos raida. Pagal šį susitarimą tokie asmeniniai duomenys kaip oro keleivių telefono numeriai bei elektroninio pašto adresai perduodami ir saugomi daugelį metų. Proceso duomenų apsauga jokių būdu neužtikrinama. Turi būti užkirstas kelias tolesniems tokiems duomenų apsaugos pažeidimams.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL), raštu. – (EL) Pranešime atskleidžiamas Europos Parlamento veidmainiškumas žmonių asmeninių teisių ir demokratinių laisvių atžvilgiu. Bet kokia Europos Parlamento kritika apsiriboja procedūriniais klausimais ir tuo, kad Europos piliečiams nesuteikiama apsauga, kuri jiems tariamai suteikiama pagal ES teisės aktus. Tačiau būtent šiuo teisės aktu grubiai pažeidžiama visų formų duomenų apsauga ir nustatomi bendri asmeninių duomenų įrašai ir konfidencialiausių asmeninių duomenų surinkimas ir mainai tarp represinių valstybių narių mechanizmų ir netgi trečiųjų šalių slaptųjų tarnybų.

Tai, kad pranešime nedrįstama reikalauti susitarimo atšaukimo arba jo abipusiškumo, yra įrodymas, kad bet kokie paviršutiniški protestai dėl to pateikiami tik formaliai. Kaip ir panašaus nepriimtino ES ir JAV susitarimo atveju, atsargios Europos Parlamento išlygos neužkerta kelio tam, kad ES darbuotojų asmeniniai duomenys galėtų būti pateikiami bet kokiai slaptajai tarnybai ir bet kokiam represiniam mechanizmui jų kovos su terorizmu pagrindu.

Dar kartą paaiškėjo, kad Europos Parlamentas ir ES ne tik negina demokratinių teisių ir paprastų žmonių laisvių, o priešingai – reakcingų įstatymų priemonėmis ir susitarimais apriboja jas iki kritinio taško.

- Pranešimas: Jan Andersson (A6-0370/2008)

John Attard-Montalto (PSE), raštu. – Europos Teisingumo Teismo sprendimai byloje rodo, kad reikia aiškiau išdėstyti, kad Sutartyse nustatytos ekonominės laisvės turi būti aiškinamos taip, kad nepažeistų valstybėse narėse ir Bendrijos teisėje pripažįstamų pagrindinių socialinių teisių. Jos apima teisę derėtis dėl kolektyvinių susitarimų, juos sudaryti ir įgyvendinti, ir nepažeidžia socialinių partnerių savarankiškumo, kai jie šiomis pagrindinėmis teisėmis naudojasi gindami socialinius interesus ir darbuotojus.

Iš tiesų būtina persvarstyti dabartinius teisės aktus. Ši padėtis gali privesti prie to, kad darbuotojai priimančiose šalyse ims jausti mažų atlyginimų konkurencijos spaudimą. Noriu prisijungti prie savo kolegų iniciatyvos nustatyti nuoseklų direktyvos dėl darbuotojų komandiravimo įgyvendinimą visose valstybėse narėse.

Visiškai sutinku, kad Komisija ir valstybės narės turėtų priimti kovos su piktnaudžiavimu priemones, ypač bendrovių, kurios iš tikrųjų nevykdo jokio tikro ir efektyvaus verslo šalyje, kurioje yra registruotos, veiklos atžvilgiu.

Tarptautinių kolektyvinių susitarimų teisinio pagrindo sukūrimas iš tikrųjų bus žingsnis į priekį ir neabejotinai bus svarbus žingsnis, kurį reikės žengti.

Philip Bushill-Matthews (PPE-DE), raštu. – Didžiosios Britanijos konservatoriai palaiko darbuotojų teisę streikuoti, taip pat darbuotojų teisę nestreikuoti, jei jie taip nuspręstų. Mes palaikome Europos Teisingumo

Teismo sprendimus ir nemanome, kad juose abejojama darbuotojų teisėmis. Direktyvos dėl darbuotojų komandiravimo persvarstymas būtinas, nes yra jos teisinio pagrindo išplėtimas bei dėl problemų, kurių tam tikros valstybės patyrė dėl jų atskirų darbo rinkų organizavimo. Kiekvienais metais sėkmingai komandiruojamas 1 mln. darbuotojų.

Charlotte Cederschiöld (PPE-DE), raštu. – (SV) Šiandien apsisprendžiau susilaikyti galutiniame balsavime dėl Jano Anderssono pranešimo dėl kolektyvinių susitarimų problemų ES (A6-0370/2008). Kolektyviniai susitarimai, profesinių sąjungų teisės ir teisė imtis kolektyvinių priemonių įrašyta į Lisabonos sutartį, kurią noriu matyti teisiškai privalomą. Be to, sutartyje yra teisė į darbą, teisė valdyti įmones ir teisė judėti per ES sienas. Profesinių sąjungų atstovams negali būti daroma išimčių, kaip atsitiktų pasiūlymo atveju, kai tai susiję su pagarba pagrindiniams EB teisiniams principams, pvz., proporcingumo principui. Tai taikoma ir turi būti taikoma visiems ES piliečiams.

EB teisė ir sutartys turėtų turėti stipriausius atstovus Europos Parlamente. Parlamento priimtai pozicijai dėl teisinio pagrindo kyla pavojus tapti pavojumi būsimai judėjimo laisvei. Tačiau labai patenkinta, kad Europos Parlamentas priėmė poziciją, kurioje pirmenybė teikiama Švedijos modeliui ir mūsų kolektyviniams susitarimams.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Europos Parlamento daugumos priimta rezoliucija dėl nepriimtinių sprendimų *Laval*, *Rüffert* ir *Viking* bylose yra visiškai neadekvati. Nepakanka pripažinti, kad laisvė teikti paslaugas nėra viršesnė už pagrindines teises, ypač už profesinių sąjungų teisę imtis kolektyvinių priemonių, pirmiausia todėl, kad tai kai kuriose valstybėse narėse ji yra konstitucinė teisė.

Nors rezoliucijoje pabrėžiama, kad Sutartyse nustatytos ekonominės laisvės turi būti aiškinamos kaip nepažeidžiančios pagrindinių socialinių teisių, taip pat teisės derėtis, sudaryti ir įgyvendinti kolektyvinius susitarimus ir teisės imtis kolektyvinių veiksmų, tiesą sakant, kol Teisingumo Teismo naudojami principai išlieka Europos sutartyse, įvertinant tai, kad jie taip pat įtraukti į Lisabonos sutarties projektą, niekas negali garantuoti, kad tokie pat sprendimai nebus vėl priimti.

Todėl balsavome prieš pranešimą atsižvelgdami į tai, kad jame užuot įsigilinus į reikalo esmę primygtinai reikalaujama palaikyti Lisabonos sutarties projektą, nepaisant to, kad ji jau atmetė Airijos žmonės.

Glyn Ford (PSE), raštu. – Pritariau Jano Anderssono pranešimui dėl kolektyvinių susitarimų problemų ES pagal vienas po kiti priimtus paskutinius Europos Teisingumo Teismo sprendimus. Neabejoju priimtų sprendimų pagrįstumu, bet abejoju, ar jie atspindi Parlamento, Komisijos ir Tarybos ketinimus patvirtinus direktyvą dėl darbuotojų paskyrimo.

Išvada aiški – direktyva turi būti iš naujo apsvarstyta siekiant pakeisti jos nuostatas, kad būtų atkurtas mūsų pirminis tikslas. Tai Europos Komisijai turi būti prioritetu. Tuo reikia skubiai užsiimti. Jeigu ši Komisija neištaisys padėties, kita Komisija po 2009 m. rinkimų – privalės. Aš, pvz., nebalsuosiu siekiant patvirtinti bet kokią naują komisiją, kuri savo darbo programoje pirmiesiems 12 mėn. neturi šio klausimo.

Bruno Gollnisch (NI), raštu. – (FR) Jano Anderssono pranešime reikalaujama pasimokyti iš skandalingų Liuksemburge esančio Teisingumo Teismo sprendimų, ypač *Laval* ir *Viking* bylose. Šiais sprendimais suteikiama viršenybė laisvei teikti paslaugas ir laisvei steigti įmones prieš nacionalinių darbuotojų interesus ir teisės kovoti prieš socialinį dumpingą gynimą. Jais socialinių teisių įgyvendinimas padaromas priklausomu nuo proporcingumo principo, kuris gerokai viršija teisėtus apribojimus (pvz., viešosios tvarkos ir sveikatos), kurie pripažįstami valstybių narių įstatymuose ir Tarptautinės darbo organizacijos konvencijose.

Jie reiškia slaptą pirmojo Bolkensteino direktyvos versijos, pagal kurią kilmės šalies teisė (socialinė teisė, darbo teisė, atlyginimai ir t. t.) taikoma teikti paslaugas kitoje valstybėje narėje ketinantiems darbuotojams, nepaisant pastarojoje galiojančių teisės aktų arba kolektyvinių susitarimų, sugrąžinimą. Dabar šią versiją atmetė Europos teisės aktų leidėjas, todėl netoleruotina tai, kad teisėjai gali nustatyti savo teisės aktų leidėjais teisės aiškinimo pretekstu.

Nors kartais Jan Andersson elgiasi puikiai, jis pernelyg prisirišęs prie kraštutinių liberalių principų, kurie privedė prie situacijos, kurioje jo pranešimas turi užsitikrinti mūsų paramą. Todėl susilaikysime.

Hélène Goudin ir Nils Lundgren (IND/DEM), raštu. – (SV) Europos Parlamento socialistų frakcija ir centro dešinėsios partijos visiškai pritarė visiems ES sutarties pakeitimams. Taigi jie padėjo suteikti ES institucijoms, įskaitant Europos Teisingumo Teismą, dar daugiau įgaliojimų Švedijos darbo rinkos atžvilgiu. Taip ES tampa grėsme derybomis sukurtiems darbo rinkos reglamentams ir teisės aktams, tvirtai įsitvirtinusiems Švedijos visuomenėje.

Pranešime daugiausia rekomenduojami darbuotojų komandiravimo direktyvos pakeitimai. Taip sudaromos galimybės užkirsti kelią dažnai pasikartojančiam Europos Teisingumo Teismo kišimuisi į Švedijos darbo rinką reglamentuojančius reglamentus. Pirma, rezultatas – konservatorių ir socialistų kompromisas – padėtis, kuri lėmė nevykusias ir prieštaringas formuluotes. Antra, su vidaus rinka susijusi ES pirminė teisė (49 straipsnis) yra viršesnė už darbuotojų komandiravimo direktyvos nuostatas. Todėl Europos Teisingumo Teismas vis dar gali prieiti prie tokios pat išvados, kaip *Laval* byloje.

ES neturi būti duodamos užduotys, kuriomis valstybės narės gali pasirūpinti pačios, o darbo rinka iš tiesų yra klausimas, kuris turėtų priklausyti joms. Todėl Birželio sąrašas rekomenduoja atleisti Švediją nuo ES darbo rinkos teisės siekiant užtikrinti, kad ateityje Europos Teisingumo Teismas negalėtų kontroliuoti Švedijos darbo rinkos.

Nepaisant to balsavome už pranešimą, nes jo tikslas vis dar galioja – kiek įmanoma trukdyti Europos Teisingumo Teismui ateityje kištis į Švedijos kolektyvinius susitarimus.

Be to, palaikėme pakeitimus, kuriuose rekomenduojama didesnės nacionalinės apsisprendimo teisės darbo rinkos klausimais, bet balsavome prieš pranešėjo pagyras Lisabonos sutarčiai.

Małgorzata Handzlik (PPE-DE), raštu. – (PL) Nusprendžiau balsuoti prieš Jano Anderssono pranešimą dėl kolektyvinių susitarimų problemų Europos Sąjungoje.

Pranešėjas kritikuoja Europos Teisingumo Teismo sprendimus dėl darbuotojų komandiravimo direktyvos ir ragina ją persvarstyti.

Neabejotinai esu prieš pranešėjo požiūrį ir taip pat manau, kad raginti daryti pakeitimus direktyvoje be būtinos analizės valstybių narių, ypač tų, kurias palietė Europos Teisingumo Teismo sprendimas, lygmeniu yra neišmintingas žingsnis, žengtas politiniais tikslais. Visų pirma pranešėjo naudojama formuluoatė – puolimas prieš laisvą paslaugų teikimą, kuris yra viena iš pagrindinių Europos Sąjungos teisių, ir yra grėsmė paslaugų direktyvoje numatyta paslaugų teikimo liberalizacijai ir kilmės šalies principui.

Mano nuomone, tinkamas darbuotojų komandiravimo direktyvos įgyvendinimas visose valstybėse narėse ir glaudesnis administracinis jų bendradarbiavimas suteiktų atitinkamas priemones, kuriomis būtų galima užtikrinti, pirma, darbuotojų teisių apsaugą ir, antra, laisvę teikti paslaugas.

Apgailėstauju dėl to, kad Parlamentas atmetė pakeitimus, kuriais siekiama suteikti pranešimui tam tikrą pusiausvyrą.

Ona Juknevičienė (ALDE), raštu. – (LT) Darbuotojų komandiravimo direktyva (DKD) svarbi siekiant įteisinti laisvą paslaugų ir darbuotojų judėjimą Bendrijoje. Ne visos valstybės narės laikosi direktyvos reikalavimų. Pasitaiko, kad reikalaujama iš paslaugų teikėjų daugiau, negu numatyta direktyvoje. Iškraipant DKD nuostatas blokuojamos paslaugos tarp valstybių narių, taip dangstoma protekcionizmo politika. Europos Teisingumo Teismas (ETT) nagrinėjo bylą dėl Latvijos statybos bendrovės *Laval*, kuriai nebuvo leista vykdyti statybos paslaugų Švedijoje. Reikalauta kolektyvinės sutarties pagal Švedijos įstatymus, nors sutartis buvo pasirašyta Latvijoje. ETT nutarė, kad negalima kelti papildomų ar didesnių reikalavimų, negu numatyta DKD. Pranešime bei pataisose kritikuojami ir net kvestionuojami ETT sprendimai dėl *Laval* ir kitų panašių bylų.

Balsavau prieš, nes manau, kad EP viršytų savo įgaliojimus interpretuodamas arba kvestionuodamas ETT sprendimus. Nepritariau teiginiams, kuriais abejojama ETT sprendimų teisingumu, siūloma ETT nutarčių netaikyti kai kuriose ES šalyse. Tokiais teiginiais mes ne tik kvestionuotume ETT kompetenciją, tačiau išreikštume abejonę dėl jo nešališkumo, rizikuotume iškreipti institucinę ES sistemą, skatintume žmonių nepasitikėjimą ja. Nepritariau ir siekiui iš naujo apsvarstyti, revizuoti direktyvą. Jeigu direktyva kai kuriose šalyse neveikia kaip turėtų, tai už tai atsakingos Bendrijos narės, nes neįgyvendina arba netinkamai pritaiko direktyvos nuostatas nacionalinėje teisėje. Europos Komisija turėtų sekti, ar ES direktyvos perkeltos į nacionalinę teisę teisingai, ar valstybių narių įstatymai atitinka direktyvos esmę ir dvasią.

Carl Lang (NI), raštu. – (FR) Europos Sąjungos nustatytas socialinės Europos tikslas yra iliuzija, Lisabonos strategija – nesėkmė, o įvairios stebuklingos priemonės, apie kurias svajoja proeuropiečiai ir kuriomis būtų galima pagerinti gyvenimo ir darbo sąlygas tampa neveiksmingomis sprendžiant pagal paprastą faktą, kad tikroji Briuselio vizija yra kraštutinai liberali ir tarnauja globalizacijai. Mes norime, viena vertus, užkirsti kelią socialiniam dempingui siekdami apsaugoti darbuotojus nesvarbu, ar jie komandiruoti, ar ne, ir taip turėti suderintą vidaus rinką ir, kita vertus, padaryti viską ką galime, kad šiek tiek daugiau atvertume savo ekonomines sienas dėl masinės ieškančiųjų darbo ir žmonių imigracijos.

Tai tiesiog nesibaigianti tikros proeuropietiškos šizofrenijos iliustracija. Pasinaudojant pavyzdžiu mums reikia tik atkreipti dėmesį nuorodas į Lisabonos sutartį, keletą kartą pateiktas šiame mišinio tipo pranešime. Todėl nematome, kaip jis galėtų užtikrinti aiškią viziją siekiant laisvo paslaugų judėjimo ir darbuotojų teisių pusiausvyros.

Bogusław Liberadzki (PSE), raštu. – (PL) Europos bendrijos tikslas – užtikrinti pagrindines visų piliečių teises tiek visuomeninio gyvenimo, tiek ir darbo rinkos srityje. Mūsų idealas – atsikratyti diskriminacijos ir netikrumo dėl ateities.

Pranešėjas Jan Andersson atkreipia dėmesį, kad kai kurie Europos Teisingumo Teismo sprendimai gali ižeisti kai kurių piliečių lygybės ir pagarbos darbo rinkai jausmus. Siekdamas neleisti susiklostyti tokioms situacijoms ateityje, Jan Andersson duoda mintį, kad teisės aktų pakeitimuose reikia išsaugoti skubius veiksmus, kurie leis išvengti bet kokių galimų socialinių, ekonominių ir politinių ETT sprendimų atgarsių. Tai apima darbuotojų komandiravimo direktyvos persvarstymą ir skubų direktyvos dėl laikinųjų darbuotojų priėmimą.

Apibendrinamas manau, kad turėtume priimti pranešimą bendros Europos vizijos interesais.

Kartika Tamara Liotard ir Erik Meijer (GUE/NGL), raštu. – (NL) Daugeliui verslininkų kyla pagunda kuo mažiau mokėti savo darbuotojams už jų atliekamą darbą. Kitos su darbu susijusios išlaidos, pvz., saugumas ir sąlygos, taip pat pasveriamos. Tačiau darbuotojai gali apsiginti tik užtikrindami, kad jų užmokestis būtų grindžiamas visuotinai privaloma kolektyvine darbo sutartimi ir atitinkama šalies, kurioje jie dirba ir gyvena, teisine apsauga.

Šiai apsaugai turi įtakos tiek pirminiai paslaugų direktyvos tikslai, tiek ir paskutiniai Europos Teisingumo Teismo sprendimai. Jeigu jie leidžia taikyti mažiau palankias užsienio kolektyvines darbo sutartis arba mažiau palankią užsienio teisę, vis daugiau darbdavių pradės užsiimti šiomis sąnaudomis mažinančiomis galimybėmis, todėl darbuotojų pajamos labai sumažės.

Kai kurie dirbantieji turi iliuzijų, kad ES konstitucijos projektas arba Lisabonos sutartis pakankamai apsaugo juos nuo to. Pirmą, šiuos dokumentus reikėtų pakeisti, kad jie galėtų būti patvirtinti siekiant tai įgyvendinti. Be to, buvo vilčių, kad Jano Anderssono pranešime galėtų būti suteiktos minėtos garantijos. Tačiau su kompromisais, dėl kurių buvo susitarta šio teksto atžvilgiu, tai dar mažiau tikėtina, negu tikėtasi iš pradžių. Todėl negalime balsuoti už.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Nepriimtina tai, kad, viena vertus, viešųjų sutarčių konkursai turi būti rengiami ES mastu ir, antra vertus, nepriimtinas išpareigojimas mokėti sutartus mažiausius uždarbius, susietus su sprendimu dėl sutarties, kuri panaikino Europos Teisingumo Teismas remdamasis tuo, kad jis yra nesuderinamas su darbuotojų komandiravimo ir paslaugų direktyvomis. ES rodo savo tikrąjį veidą kaip visiškai ekonominė bendruomenė, kuri apgaudinėja socialiai nuskriaustus žmones niekais ir tuščiais žodžiais. Seniai laikas ES atsilipti į piliečių pagalbos šūkius, kurių ji nepaisė pernelyg ilgai ir bandė panaikinti spragas ir išspręsti prieštaravimus. Šiuo pranešimu turėtų būti bent jau pradėta bandyti tai, bet jame vis dar paliekama per daug erdvės piktnaudžiauti. Todėl susilaikiau.

Dimitrios Papadimoulis (GUE/NGL), raštu. – (EL) Aš, kaip ir Europos kairieji, palaikau visišką pagrindinių darbuotojų teisių pripažinimą. Atsisakiau balsuoti už J. Anderssono pranešimą, nes nepaisant atskirų pozityvių nuostatų, jame vis dar yra trūkumų. Manau, kad pranešime praleista galimybė veiksmingai imtis pagal pirmąją Europos teisę numatytų darbuotojų teisių klausimo. Pagrindinių teisių įgyvendinimas taip, kaip pripažįstama valstybėse narėse, TDO konvencijose ir Europos Sąjungos socialinėje chartijoje, įskaitant teisę derėtis, negali priklausyti nuo nekontroliuojamos teisėjo veiksmų laisvės ir visada yra antras, nes jis grindžiamas žemesniu pagal hierarchiją įstatymų šaltiniu. Neturi būti keliamas pavojus profesinių sąjungų veiksmų teisei. Į sutartis reikia įtraukti „socialinės apsaugos straipsnį“.

Olle Schmidt (ALDE), raštu. – (SV) Šiandien buvo prabalsuota už Jano Anderssono pranešimą dėl kolektyvinių susitarimų ateities Europoje po, pvz., *Laval* sprendimo. Europos Parlamento socialistų frakcija reikalavo, kad būtų sugriauta dabartinis ES teisės aktas – žinomas kaip darbuotojų komandiravimo direktyva – siekiant užtikrinti, kad Švedija galėtų išsaugoti savo kolektyvines sutartis.

Kita vertus, buvau aktyvus Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitete ir prieš plenarinį posėdį siekdamas užtikrinti, kad klausimas pirmiausia būtų apsvaistytas tinkamu lygmeniu – valstybių narių lygmeniu. Priežastis ta, kad manau, jog PSE frakcija blogai apgalvojo strategiją. Vėl ir vėl bandant perkelti sprendimą *Laval* byloje į Europos lygmenį, o ne spręsti jį Švedijos įstatymų priemonėmis, daromas spaudimas bendresniems darbo rinkos teisės aktams – kaip tik tai nuo pat pradžių lėmė dabartines mūsų problemas. Kai yra susitarusios 27

valstybės narės, savaimė aišku, kad neįmanoma, jog Švedija savarankiškai priimtų teisės aktus, kurie būtų tokie, kokių mes norime. Taip pat mūsų modelis unikalus Europos aplinkybėmis. Kadangi Jan Andersson ir Parlamentas priėmė mano pasiūlymą negriauti darbuotojų komandiravimo direktyvos, kol nacionaliniais tyrimais nebus išaiškinta, kad tai būtina, pamaniau, kad vis dėlto galėčiau balsuoti už pranešimą.

Brian Simpson (PSE), raštu. – Ačiū mūsų pranešėjui Janui Anderssonui už jo pranešimą šiuo labai svarbiu klausimu.

Paskutinės bylos ETT, o iš tikrųjų tai Teismo sprendimai, reiškia, kad darbuotojų teisėms ir darbuotojų solidarumui, pasireiškiančiam per kolektyvines sutartis, kelia grėsmę bendrovės, kurių vienintelis prioritetas yra pelnas. Todėl jeigu tai reiškia darbuotojų teisių pažeidinėjimą, tebūnie taip – teismas pasirengęs padaryti tai.

Europos socialinis modelis, kuriuo mes teisingai didžiuojamės, yra puolamas ir jam kyla rimtas spekuliantų pavojus.

Importuojama pigi darbo jėga – tikrovė, kurią neatsakingi darbdaviai įleido per užpakalines duris laisvo judėjimo pavidalu.

Laivo judėjimo principas niekada nebuvo numatytas kaip pigios darbo jėgos priemonė arba kaip principas, kuriuo būtų galima bloginti darbuotojų socialines sąlygas. Būtų labai įdomu, ką Jacques Delors suprastų iš to.

Viking ir Laval sprendimai – ataka prieš profesines sąjungas ir darbuotojų teises. Todėl Jano Anderssono pranešimas yra labai reikalingas ir aš jį palaikau. Jame atstatoma pusiausvyra, kurios aiškiai atsisakė ETT savo paskutiniuose sprendimuose.

Søren Bo Søndergaard (GUE/NGL), raštu. – (DA) Europos Teisingumo Teismo sprendimuose *Vaxholm*, *Viking Line*, *Rüffert* ir *Luxembourg* aiškiai palaikoma vidaus rinkos ir teisės įsisteigti darbuotojų teisių sąskaita, įskaitant teisę streikuoti siekiant išvengti socialinio dempingo, pusė.

Tačiau Europos Teisingumo Teismo sprendimai neatsirado nei iš šio nei iš to. Jie grindžiami pagrindinėmis ES sutartimis, kurias papildė darbuotojų komandiravimo direktyva.

Jeigu Europos Parlamento dauguma iš tikrųjų būtų norėjusi apginti darbuotojų interesus, ji būtų pareikalavusi padaryti esminius pakeitimus ES sutartyse, kurie būtų pateikiami kaip teisiškai privalomas socialinis protokolai, pvz., kuriame pagrindinės darbuotojų teisės būtų nustatytos aukščiau vidaus rinkos ir steigimosi teisės.

Galutinėje Jano Anderssono pranešimo versijoje, kuri yra socialistų pranešėjo ir konservatorių bendradarbiavimo rezultatas, šis esminis reikalavimas nenustatytas. Pranešime netgi nepareikalauta persvarstyti darbuotojų komandiravimo direktyvos. Tai reiškia kad tai yra daugybė tuščių plepalų, kuriuos gaubia daugybė tuščių žodžių ir norų.

Liaudies judėjimas pateikė nemažai pakeitimų, pvz., kad teisė imtis kolektyvinių veiksmų liktų valstybių narių reikalu. Visus šiuos pakeitimus atmetė socialistų ir konservatorių aljansas.

Atsižvelgdamas į tai Liaudies judėjimas negali palaikyti Jano Anderssono pranešimo per galutinį balsavimą. Vietoj to tęsime darbą siekdami apsaugoti darbuotojus nuo mažesnių atlyginimų ir blogesnių darbo sąlygų, kurioms suteikė pagrindą Europos Teisingumo Teismo sprendimai.

Eva-Britt Svensson (GUE/NGL), raštu. – (SV) Pranešimas dėl kolektyvinių susitarimų ES – neturinčios teisinės vertės nuomonės išraiška. Juo buvo siekiama sustiprinti darbuotojų pozicijas vadovaujantis sprendimu *Laval* byloje, bet pranešimo turinys labai aiškiai neatitinka šio siekio.

Būtų neteisinga persvarstyti ES darbuotojų komandiravimo direktyvą, kaip siūloma pranešime. Taip rizikuotumėm pabloginti darbuotojų reikalus. Tai – rizika, kurios prisiimti nesame pasirengę, nes konservatyviosios jėgos vyrauja visoje ES sistemoje.

Pranešime nėra formuluočių apie teisės streikuoti viršenybę prieš rinkos laisvę ir apie būtinybę ją įrašyti į socialiai privalomą protokolą, pridėdamą prie Lisabonos sutarties. Europos vieningųjų kairiųjų jungtinė frakcija / Šiaurės šalių žalieji kairieji pateikė nemažai pakeitimų šiuo klausimu, bet juos atmetė didžioji dauguma.

Švedijai tenka įtraukti į Lisabonos sutartį išimtį, kurioje būtų teigiama, kad sprendimo *Laval* byloje išvados neturi įtakos Švedijai. Tačiau ši pakeitimą GUE/NGL frakcija taip pat atmetė. Vietoj to pranešime liaupsinama Lisabonos sutartis nepaisant to, kad sutartis jokių būdu nekeičia sprendimo *Laval* byloje, o tik patvirtina jį.

Georgios Toussas (GUE/NGL), raštu. – (EL) Pranešime mėginama apskritai atkreipti dėmesį į darbininkų klasės ir darbuotojų reakciją į nepriimtinius Europos Bendrijų Teisingumo Teismo (ETT) sprendimus, kuriuose nuspręsta, kad darbuotojų streikai būtų neteisėti, nes pagrindas ir būdas, kuriuo kovoja darbuotojai, prieštarauja Maastrichto ir Lisabonos sutartims, kuriose konkurencingumas ir kapitalo judėjimo laisvė ir veikla ES valstybėse narėse garantuojama kaip pagrindinis ir neginčijamas principas. Jame ginama paprastų žmonių politika ir reakcinė ES prigimtis. Jame bandoma įtikinti darbuotojus, kad tariamai įmanoma ES pasiekti, jog būtų darbuotojų teisių ir kapitalo judėjimo laisvės pusiausvyra, siekiant išnaudoti visas didesnio darbininkų ir paprastų žmonių klasių išnaudojimo galimybes ir taip užtikrinti ir padidinti monopolijų pelnus.

Šiuos principus atitinka tai, kad Europos partijos, kurios mato tik vieną kelią į priekį, skleidžia pavojingas iliuzijas tarp darbuotojų, kad ES taip pat gali įgyti „socialinį veidą“ ir kad ES ir kapitalas gali įgyti socialinį supratimą dėl „socialinės apsaugos išlygų“.

ES vykdomas prieš paprastus žmones nukreiptas pagrindinių darbuotojų teisių puolimas rodo, kad ES negali pasikeisti. Ji buvo sukurta ir gyvuoja tam, kad ištikimai tarnautų monopolinių verslo grupių interesams ir užtikrintų darbininkų klasės išnaudojimą.

Lars Wohlin (PPE-DE), raštu. – (SV) Balsavau prieš pranešimą. Tačiau nauji reglamentai ES lygmeniu tikriausiai sustiprintų Europos Teisingumo Teismo galias. Mano nuomone, klausimais darbo rinkos srityje turėtų spręsti ne Europos Teisingumo Teismas, bet Švedijos parlamentas ir (arba) dvi pramonės pusės.

Balsavau prieš pozityvias formuluotes, susijusias su Lisabonos sutartimi, ir netikiu, kad Pagrindinių teisių chartija turėtų būti teisiškai privaloma, nes tada kiltų pavojus teisėkūros valdžiai faktiškai būti perduotai iš Švedijos parlamento į Europos Teisingumo Teismą.

- Pasiūlymas dėl rezoliucijos: ES ir Vietnamo partnerystė (RC-B6-0538/2008)

Alessandro Battilocchio (PSE), raštu. – (IT) Balsavau už naująją ES ir Vietnamo partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą, į kurį įtrauktas aiškus straipsnis žmogaus teisių klausimu. Tačiau norėčiau pabrėžti būtinybę šiomis aplinkybėmis nustatyti sąlygas, kurias turi įvykdyti Vietnamo vyriausybė. Jis turi išipareigoti užtikrinti bendradarbiavimą, didesnę pagarbą žmogaus teisėms ir religijos laisvei savo teisėje panaikindamas nuostatas, pagal kurias nusikaltimu laikomas nuomonių skirtumas, ir panaikindamas cenzūrą.

Bairbre de Brún, Jens Holm, Kartika Tamara Liotard, Mary Lou McDonald, Erik Meijer ir Eva-Britt Svensson (GUE/NGL), raštu. – Mes visiškai palaikome pagarbą žmogaus teisėms ir demokratiniais principams, kaip pabrėžiama ES ir Vietnamo bendradarbiavimo susitarime, ir manau, kad dėl to Vietnamui reikia pasitaisyti.

Tokie principai yra universalūs ir turėtų būti taikomi vienodai visoms šalims, esančioms ES viduje ir nepriklausančioms jai.

Todėl balsuoju už šią rezoliuciją, nepaisydami gana nesuderinto jos pateikimo būdo.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), raštu. – (PT) Dėl antrojo derybų dėl naujo derybų dėl Europos Sąjungos ir Vietnamo partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo raundo, kuris buvo surengtas vakar ir užvakar Hanojuje, šio Parlamento dauguma priėmė rezoliuciją, kuri atrodo labiau panaši į užsiiminėjimą veidmainiškumu ir žmogaus teisių pavertimą priemone.

Skaitydami šį tekstą galėtume paklausti, kodėl ši Parlamento dauguma taip pat nepasiūlė, kad ES užtikrintų, jog būsime susitarime būtų gerbiama demokratija ir žmogaus teisės.

Kaip būtų naudinga ir pedagogiška Europos Parlamentui, pvz., paprašyti valstybių narių ir ES susilaikyti nuo bendradarbiavimo su ČZV nusikalstamų skrydžių klausimu ir (arba) bandymo juos pateisinti, gerbti imigrantų žmogaus teises, skandalingai pažeidžiamas direktyvoje dėl grąžinimo, gerbti demokratiškai ir nepriklausomai išreikštą Prancūzijos, Olandijos ir Airijos valią jiems atmetus siūlomą „Konstitucinę“ („Lisabonos“) sutartį, gerbti tarptautinę teisę, ypač Kosovo atžvilgiu, ir liautis įsivaizduoti, kad jis gali mokyti pasaulį ...

Kas atsitiktų, jeigu Vietnamas būtų daręs visa tai? Ar EP sutiktų derėtis šiomis sąlygomis? Ar jis sutiktų analogiškai taikyti šią sąlygą? Žinoma, kad ne, nes žodžiai „dialogas“ ir „sąlyga“ yra skirti tik kitiems...

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, balsavau už pasiūlymą dėl rezoliucijos dėl demokratijos, žmogaus teisių ir naujo ES ir Vietnamo partnerystės susitarimo. Europos Sąjungos ir Vietnamo dialogą faktiškai reikia paversti konkrečiu žmogaus teisių, kurios pernelyg dažnai pažeidinėjamos, padėties pagerinimu. Tvirtai palaikau šį pasiūlymą, nes Vietnamas turi nutraukti žiniasklaidos cenzūrą ir panaikinti teisinius nuostatus, ribojančius sąžinės laisvę ir politinę ir religinę laisvę, jeigu nori aktyviai dalyvauti tarptautinėje bendruomenėje. Be to, Vietnamas turi bendradarbiauti su Jungtinėmis Tautomis šių teisių ir laisvių klausimais.

Todėl palaikau šį pasiūlymą ir kartoju, kad raginu Europos Komisiją nustatyti aiškias Vietname vykdomų plėtros projektų vertinimo gaires siekiant užtikrinti jų atitiktį vadinamajai žmogaus teisių ir demokratinei išlygai.

8. Balsavimo ketinimai ir pataisymai (žr. protokolą)

(Posėdis buvo nutrauktas 13.35 val. ir pratęstas 15.00 val.)

PIRMININKAVO: MARTINE ROURE

Pirmininko pavaduotoja

9. Ankstesnio posėdžio protokolo tvirtinimas (žr. protokolą)

10. Priimto teksto klaidų ištaisymas (Darbo tvarkos taisyklių 204a straipsnis) (žr. protokolą)

11. 2009 m. bendrojo biudžeto projektas. III skirsnis – 2009 m. bendrojo biudžeto projektas. I, II, IV, V, VI, VII, VIII ir IX skirsniai (diskusijos)

Pirmininkė. - Kitas klausimas – bendra diskusija tokiais klausimais:

- Biudžeto komiteto vardu pateiktas Juttos Haug pranešimas (A6-0398/2008) dėl 2009 finansinių metų Europos Sąjungos bendrojo biudžeto projekto (C6-0309/2008 - 2008/2026(BUD)) ir 2009 finansinių metų Europos Sąjungos preliminarus bendrojo biudžeto projekto taisomojo rašto Nr.1/2009. III skirsnis – Komisija (SEC(2008)2435));

- Biudžeto komiteto vardu pateiktas Januszo Lewandowskio pranešimas (A6-0397/2008) dėl 2009 finansinių metų Europos Sąjungos bendrojo biudžeto projekto.

I skirsnis – Europos Parlamentas,

II skirsnis – Taryba,

IV skirsnis – Teisingumo Teismas,

V skirsnis – Audito Rūmai,

VI skirsnis – Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas,

VII skirsnis – Regionų komitetas,

VIII skirsnis – Europos ombudsmenas,

IX skirsnis – Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas

(C6-0310/2008 - 2008/2026B(BUD)).

Jutta Haug, pranešėja. – (DE) Gerb. pirmininke, Tarybos pirmininke, Komisijos nare, ponios ir ponai, pasirengimas pirmajam 2009 m. Europos biudžeto svarstymui didžiąja dalimi yra baigtas. Todėl šiandienos diskusijas norėčiau pradėti kuo nuoširdžiausiai padėkodama Biudžeto komiteto nariams ir visiems specialiųjų komitetų nariams, glaudžiai bendradarbiavusiems su manimi, už pagalbą ir visą tam skirtą laiką.

Kaip sakiau pačioje 2009 m. biudžeto sudarymo procedūros pradžioje ir esu patenkinta galėdama pasakyti vėl, pranešėja biudžeto klausimu yra vienintelė tokia gera, kaip ir visa su ja dirbanti narių grupė. Taigi aš labai dėkinga jums.

Be to, man reikia padėkoti Biudžeto komiteto sekretoriato komandai – be visada puikaus sekretoriato personalo darbo mes, Parlamento nariai, netgi turėdami geriausius norus pasaulyje, būtume niekas. Todėl ačiū jums! Taip, sutinku, kad čia visai tiktų aplovismentai.

(Plojimai)

Mano padėka taip pat tenka mano asmeninei padėjėjai ir grupių personalui – norint padaryti gerą darbą prireikia daug galvų ir daug rankų.

Pasirengimui pirmajam mūsų biudžeto svarstymui, per kurį metu turėjome perskaityti, suprasti ir įvertinti 1 400 pakeitimų, daug įtakos turėjo finansų krizė. Nors mūsų apytikriai 130 mlrd. EUR biudžetas atrodo juokingai mažas palyginti su šimtų šimtais milijardų eurų, kuriuos valstybės narės veikiančios bendrai ir atskirai paskirstė kaip garantijas tiek po bankus, tiek ir po tikrąją ekonomiką, mūsų pasirengimui pirmajam svarstymui skirtus posėdžius vis dėlto formavo visų suinteresuotųjų grupių įnašai kaip tik šiuo klausimu. Tai darydami mes iš esmės jau numatėme Tarybos reakciją į mūsų biudžeto pageidavimus.

Tuomet kokie mūsų pageidavimai? Visų pirma – mokėjimai. Mes nurodėme praėjusį liepos mėn., kai negalėjome patvirtinti 15 proc. atotrūkio tarp išpareigojimų ir mokėjimų asignavimų, kuriuos Komisija pasiūlė biudžeto projekte, o Taryba padidino dar daugiau. Mūsų nuomone, tai nesuderinama su biudžeto tikslumo ir aiškumo principu. Dar daugiau, kai mes palyginame šį atotrūkį dabartinės finansinės perspektyvos trečiaisiais metais su atotrūkiu buvusios finansų perspektyvos trečiaisiais metais, kuris buvo tik 3 proc., tiesiog nesuprantame, kaip būtų galima pateisinti tokį didelį atotrūkį. Todėl padidinome mokėjimus – negalėjome visiškai panaikinti šio atotrūkio, bet mes jį padalijome per pusę, kad paliktume 8 proc. atotrūkį.

Mes nedidinome mokėjimų pritardami balsu arba atsitiktinai, o tose biudžeto eilutėse, kurios padeda finansuoti Parlamento prioritetus tokius kaip veiksmai siekiant kovoti su klimato kaita, socialinis aspektas darbo vietų skaičiaus didėjimo prasme, globalizacijos formavimas ir parama mažosioms ir vidutinėms įmonėms, ir taip pat tam tikrose eilutėse, kurios padidina piliečių saugumą. Iš viso mes padidinome mokėjimus nuo 0,89 proc. bendrųjų nacionalinių pajamų – būtent tokį lygį pasiūlė Taryba – iki suapvalintų 0,96 proc. bendrųjų nacionalinių pajamų.

Antra, mes nusprendėme visiškai išnaudoti finansinėje perspektyvoje mums suteiktas galimybes. Pagal išlaidų pakategorius 1a ir 3b mes norime paskirstyti visus pinigus biudžeto eilutėms, kurios yra svarbios mums, ir nepalikti jokios maržos. Mes norime, kad 1a pakategorio antraštė „Konkurencingumas augimui ir užimtumui skatinti“ būtų ne vien tik retorinė, bet ir pagal ją būtų numatytos konkrečios priemonės. Nenorime, kad 3b išlaidų pakategorio antraštė „Pilietybė“ būtų tuščia frazė – mes norime prikelti ją gyvenimui dėl to, kad šiame pakategorijoje suartinamos politikos sritys, tiesiogiai susijusios su piliečiais, vietos lygmeniu ir kad Europos Sąjungai puikiai sekasi pasirodyti.

Trečia, mes davėme bandomųjų projektų ir parengiamųjų priemonių paketą, dėl kurių susitarė visos frakcijos ir kurias jau įvertino Komisija, ir daugybę paskatų naujoms politikos nuostatoms, naujiems Bendrijos veiksams ir galbūt naujiems teisės aktams.

Ketvirta, mes vadovavomės savo politiniu nuovokumu. Niekas negali tikėtis gero administracinio darbo, ar jo būtų tikimasi iš Komisijos ar iš decentralizuotų agentūrų, jeigu jos nenumato pakankamai didelio biudžeto personalui. Todėl negalime sutikti su Tarybos atliekamais mažinimais. Atgaivinome požiūrį, kuriuo buvo naudojamos rengiant išankstinį biudžeto projektą, ir už tai Komisija ne tik galėjo padėkoti mums, bet ir paremti mus ginčiuose su Taryba.

Penkta, noriu pereiti prie didžiausios problemos, būtent 4 išlaidų kategorijos, išpūdingai vadinamos „ES kaip pasaulinio masto partnerė“. Kai ši išlaidų kategorija buvo atstatyta vykstant deryboms dėl finansų perspektyvos, ji jau buvo beviltiškai nepakankamai finansuojama. Todėl kiekvienų metų diskusijose dėl biudžeto mes pabrėžėme tą patį dalyką – kaip mes ketiname finansuoti visus, kas laukia finansavimo, ir tuo pat metu palikti sau laisvos erdvės, kad galėtume reaguoti į nenumatytus įvykius per finansinius metus?

Galiu pasakyti tiesiog čia ir dabar, kad šiuo atveju nebuvo ir iki šiol nėra patenkinamo sprendimo. Mūsų pagalbai Kosove, Afganistane, Palestinoje ir dabar Gruzijoje mums iš tikrųjų reikėjo ilgalaikių programų, o ne šio nuolatinio netoliaregiško būvio.

Tai nėra nieko naujo, bet šiais metais Komisija iškėlė mums naują iššūkį – įvertinusi didžiulį pasaulinį maisto kainų padidėjimą liepos mėn. ji pasiūlė vadinamąją mažiau išsivysčiusioms šalims skirtą pagalbos maistu priemonę, kurios 2008–2009 m. biudžetas yra 1 mlrd. EUR.

Jeigu Komisija būtų buvusi rūpestinga, ji būtų nedelsdama pasiūliusi perkelti reikiamus išteklius iš 2 išlaidų kategorijos į 4 išlaidų kategoriją. Tačiau ji to nepadarė, nes yra ne tik nerūpestinga, bet ir baili. Ji bijojo negauti pritarimo iš Tarybos ir dabar mes apkraunami problemomis. Mums reikia įtikinti Tarybą ne tik pamokslauti apie būtinybę padėti neturtingiausiems iš neturtingiausių, bet ir dirbti kartu su mumis siekiant surasti išteklių – taip pat iš kur – kad mes galėtume suteikti tiesioginę pagalbą maistu ir pirkti sėklas bei trąšas.

Biudžeto komitetui buvo visiškai aišku, kad mes neturėtume galimybės rasti reikalingų pinigų biudžeto eilutėse pagal 4 išlaidų kategoriją ir todėl sukūrėme tai, kas žinoma kaip „žvaigždute pažymėtas pakeitimas“, kuriame numatyti 250 mln. EUR pagalbai maistu: 40 mln. EUR – Kosovui, 80 mln. EUR – Palestinai ir 20 mln. EUR – Afganistanui. Šis žvaigždute pažymėtas pakeitimas, dėl kurio tampa aišku, kad mes norime išleisti daugiau pinigų, negu jų turime pagal finansų perspektyvą, yra naujovė Tarybai.

Tikėkimės, kad Taryba iš tikrųjų supras mūsų pastabą kaip kvietimą arba reikalavimą ir nedelsdama pradės derybas su mumis. Neturime švaistyti laiko – neturėtume palikti viską paskutinei minutei. Tarybos pirmininke, tai dar kartą skirta jums.

(Plojimai)

Janusz Lewandowski, pranešėjas. – (PL) Gerb. pirmininke, Komisijos nare Dalia Grybauskaite, kuri supranta lenkiškai, bet galbūt mažiau suinterasuota mano biudžeto sudarymo procedūros dalimi.

Artėjame prie procedūros, kurią mes pavadiname „bandomąja“ procedūra, pabaigos. Tai puiki proga pabrėžti puikų bendradarbiavimą su Biuru ir nuolat didinamą pasitikėjimą tarp Biudžeto komiteto ir Biuro, kuris, *inter alia*, yra generalinio sekretoriaus Cristobalo Montoro Rømero pastangų rezultatas. Tačiau „niekas nėra tobulas“ ir dėl to išlieka tam tikrų nesutarimų, atsispindinčių rezervuose, kuriuos mes nustatėme 2009 m. 2009 m. biudžetas turi atitikti keletą konkrečių reikalavimų. Tai bus rinkimų metai, kuriais išaugs konkretūs poreikiai viešiesiems ryšiams, kuriems reikia finansavimo. Tai bus metai, kuriais Europos Parlamento nariams bus suteiktas naujas statusas, turėsiantis finansinių padarinių. Be to, norėčiau pabrėžti naujus užimtumo ir apmokėjimo principus, kurie bus skaidrūs ir patenkins anksčiau padėjų paskelbtus poreikius ir pensijų fondų jų ankstesne forma panaikinimą. Taip pat turime pertvarkyti biudžetą 2008 m. antrame pusmetyje, kad numatytume labai tikėtiną scenarijų, pagal kurį mes veiksime remdamiesi senosiomis sutartimis ir pagal kurį Lisabonos sutartis, kuri pakeistų Europos Parlamento kompetencijas, niekada neatsiras.

Mums pasisekė išlaikyti biudžetą žemiau savanoriškos mūsų nustatytos ribos, t. y. žemiau 20 proc. ribos, nustatytos Europos Sąjungos institucijų administracinėms išlaidoms. Turėtume priimti šiuos lygius tiek administracijoje, tiek ir politinėse frakcijose, nes jie susieti su geresniu teisėkūros veiklos funkcionavimu, palengvinančiu Europos Parlamento narių gyvenimą, ir nauja komitologija, kuri taip pat turėtų būti numatyta 2009 m.

Mes norėtume (ir šiam tikslui naudojame rezervus) palaipsniui (netgi iš tam tikrų disproporcijų, ilgainiui atsiradusių įvairiuose Parlamento administracijos skyriuose) skirti išteklių pirmiausia toms tarnyboms, kurios tiesiogiai susijusios su Parlamento komitetų darbu. Mes pažymėjome kitas iniciatyvas, kurios gali pagerinti Parlamento veiklas, siūlomas būtent Parlamento bibliotekos, ypač žinių valdymo sistemos, srityje. Be to, mes pabrėžiame, kad naujas Lankytojų centras per rinkimus, deja, nebus atidarytas. Buvo skelbiama, kad bus atidarytas, bet jis nebus atidarytas. Galime tikėtis, kad jis pradės veikti artėjant 2009 m. pabaigai, tai taip pat atsispindės mūsų personalo rezervuose.

Biudžeto laikymasis – bendra Parlamentui ir kitoms institucijoms filosofija. Todėl ypač rinkimų metais turėtume vengti pristatyti Europos institucijas kaip besaikiai ambicingas dėl Europos mokesčių mokėtojų išlaidų. Tas pats tiko kitoms institucijoms, kai mes pasvėrėme visa tai, visus Tarybos priimtus sprendimus ir pridėjome mūsų pačių šių institucijų poreikių vertinimą. Yra du dalykai, kuriuos norėčiau pabrėžti – Teisingumo Teismui turime 39 naujus postus, susijusius su nauja agentūros procedūra ir Audito Rūmams turime tris naujus postus, kurie padidina organizacijos potencialą, bet taip pat sudaro galimybes finansuoti jo naujas būstines perkeldant finansavimą į pradžią.

Tai pranašauja sklandų ir greitą rytojaus balsavimą, kuris yra puikaus bendradarbiavimo su politinių frakcijų koordinatoriais ir komitetų nuomonių referentais, nepamirštant Raimerio Böge'o vadovaujamo komiteto, rezultatas. Ypač dėkoju žmonėms, padėjusiems man šiuo klausimu – Richardui Westerui ir Marriannai Pari.

Dalia Grybauskaitė, Komisijos narė. – Gerb. pirmininke, esu labai laiminga galėdama matyti, kaip greitai ir efektingai Parlamentas baigė savo pirmąjį svarstymą, ir kad jis yra pasirengęs balsuoti rytoj. Ši milžinišką darbą atliko Biudžeto komitetas, jo vadovai ir koordinatoriai ir, žinoma, politinės frakcijos. Ši didžiausia darbo, kuris turi būti padarytas, dalis sudaro pagrindą mūsų būsimoms deryboms. Per artimiausius du mėnesius mes pradėsime rimtas derybas tarp dviejų biudžeto valdymo institucijų ir Komisijos.

Komisija iš esmės labai vertina ir palaiko politinius prioritetus, dėl kurių Europos Parlamentas siūlo biudžeto papildymą ir atstatymą. Dėl mokėjimų Europos Parlamentas ketina patvirtinti asignavimų lygį iki aukščiausios ribos. Tačiau tai atrodo nepakankamai įtikinamai mums, nes mes manome, kad išankstinis biudžeto projektas geriau atitinka faktinį įsisavinimo pajėgumą, ypač valstybės narėse. Šią savaitę atsiųsiu informaciją apie biudžeto vykdymą ir jį pamatysite, kad mūsų skaičiavimai grindžiami labai rimtais motyvais.

Komisija didele dalimi sutinka su nauju Parlamento siūlomu bandomųjų projektų ir parengiamųjų veiksmų procesu. Šia proga noriu padėkoti už puikų dviejų mūsų institucijų bendradarbiavimą, kuris vyksta dėl naujo ir sėkmingo požiūrio, kurį skatina bendra pranešėja Jutta D. Haug. Tai – pirmas kartas mūsų derybų istorijoje, kai mes jau sugebame iki vasaros priimti daugybę šių bandomųjų projektų ir susitarti dėl jų.

Taip pat norėčiau atkreipti dėmesį į kai kuriuos klausimus, kurie vis dar per pirmąjį svarstymą kelia rimtą susirūpinimą Komisijai.

Pirmasis ir svarbiausias susijęs su 5 kategorija. Mes vertiname tai, kad Parlamentas atstatė sumas, kurių Komisija prašė darbuotojų atlyginimams. Tačiau tuo pat metu 37 mln. EUR buvo padėta į rezervą, kuriame taikomos tam tikros sąlygos jiems išleisti.

Taip pat paliktas papildomas apytikriai 16 mln. EUR rezervas dviem specifinėms politikos sritims, t. y. transportui ir aplinkai. Žinoma, Komisijai bus labai sunku atsiliėti į tai, ypač paskutiniąją, nes Komisijoje – būtent Komisijoje – yra tik vienas darbdavys, todėl neįmanoma, pvz., nutraukti mokėjimų vienam arba dviem GD ir toliau mokėti kitiems.

Šie rezervai – iš viso apytikriai 50 mln. EUR – nutrauktų plėtrai gautų 250 postų komplektavimą ir neleistų pakeisti išleidžiamo personalo nuo ateinančio sausio mėn. Tačiau mes suprantame, kad po pirmojo svarstymo bus panaudoti mūsų derybiniai ir aiškinamieji įgūdžiai derybose su jūsų žmonėmis. Pabandysime pateikti visus reikalingus paaiškinimus ir įvykdyti visas šioms rezervams nustatytas sąlygas.

O dėl administracinės paramos veiklos programoms, šiais metais Parlamentas pasekė Taryba ir patvirtino sumažinimus. Suprantu, kad reikės papildomų techninių paaiškinimų, todėl mes daugeliu atvejų pabandysime išspręsti tai derybomis dėl šių eilučių.

Kita problema, kurią mes matome, yra ta, kad Parlamentas neatstatė asignavimų, kurių buvo prašoma pranešimams apie konkursus skelbti. Manome, kad tai kenkia Komisijos gebėjimui vykdyti savo įsipareigojimus, kylančius iš viešųjų pirkimų direktyvų, ypač dabartinėmis sąlygomis. Mes sprendžiame ir bandome spręsti su valstybės pagalba susijusias ir kitas problemas, kylančias valstybės narėse šioje kintančioje situacijoje, ir dėl to Komisijai gali gręsti teisinio užgincijimo teismuose pavojus.

Apibendrinant Komisija išsamiai išanalizuos kiekvieną Parlamento priimtą pakeitimą ir pateiks savo atsakymus lapkričio mėn. pradžioje vadinamuoju laišku dėl įgyvendinamumo – kaip daro kiekvienais metais – kuriame bus išaiškintos reikalingos smulkmenos. Iki lapkričio mėn. derinimo ir iki antrojo svarstymo mes pabandysime išspręsti kiek įmanoma viską, ką mes vis dar laikome esant problema per pirmąjį svarstymą.

Kaip įprasta, Komisija pabandys būti sąžininga dviejų biudžeto valdymo institucijų tarpininke, ypač derantis dėl problemų, kylančių dėl biudžeto 4 ir 5 išlaidų kategorijų ir bendrų mokėjimo asignavimų ribų. Pabandysime būti naudingi siekdami palankių sąlygų ir gero biudžeto visai Europai, ypač šiais sunkiais laikais, kuriuos išgyvename kartu.

Jean-Pierre Jouyet, Tarybos pirmininkas. – (FR) Gerb. pirmininke, Dalia Grybauskaitė, ponios ir ponai, visų pirma norėčiau atsiprašyti už tai, kad nedalyvauja Eric Woerth, kuris užsilaikė Paryžiuje dėl pateisinamos priežasties, nes Prancūzijoje taip pat yra biudžeto sezonas ir laikas pristatyti Parlamentui teisės akto projektą dėl finansų pagal pirmąjį valstybės finansų programavimo teisės akto projektą. Supratau, taip pat aptariau tai su R. Bøge, kokios svarbios šios Parlamente vykstančios diskusijos ir taip pat kokios svarbios jos yra Tarybai pirmininkaujančiai Prancūzijai. Todėl taip pat noriu padėkoti savo padėjėjams, tiems iš Tarybos ir Ericui Woerthui, padėjusiems man pasirengti šiai svarbiai diskusijai.

Iki šiol mūsų darbas buvo atliekamas labai pozityvioje bendradarbiavimo atmosferoje ir aš galiu užtikrinti, kad Taryba yra pasirengusi tęsti šį labai kokybišką dialogą siekiant užtikrinti susitarimą dėl 2009 m. biudžeto, kuris yra suderintas ir patenkinamas visiems. Aš atidžiai klausiausi Juttos D. Haug ir J. Lewandowski'o pasisakymų, kurie buvo ypač orientuoti į bendravimą. Šiomis aplinkybėmis kaip tik šį rytą pasiekėme politinį susitarimą dėl plano, susijusio su bendravimu su Parlamentu ir Taryba strategija, todėl esu patenkintas galėdamas pažymėti, kad atmetus nesutarimus mes turime tą patį tikslą, t. y. siekiame užtikrinti Europos Sąjungos prioritetų finansavimą tiek konkurencingumo, tiek ir sanglaudos ar augimo prasme.

Akivaizdu, kad, kaip nurodėte jūs ir Dalia Grybauskaitė, esant dabartinei tarptautinei padėčiai, turime užtikrinti, kad Europa turėtų išteklį, kad galėtų iki galo suvaidinti savo vaidmenį tarptautinėje sferoje. Tačiau visa tai turi vykti pagal 2007–2013 m. laikotarpį nustatytą finansinę programą.

Todėl norėčiau trumpai paminėti tris ypatingos svarbos klausimus: pirmasis susijęs su mokėjimų asignavimais ir jų sumomis; antrasis – biudžeto drausmės ir patikimo finansų valdymo taisyklėmis; trečiasis – maisto paslaugomis.

Kiek tai susiję su mokėjimų asignavimais, neslėpsiu to, kad Taryba rimtai nerimauja dėl daugybės mokėjimų asignavimų, dėl kurių Europos Parlamentas ketina balsuoti per pirmąją svarstymą, nes šis siekis gerokai viršija Komisijos pirminį pasiūlymą jos pirminiame biudžeto projekte. Mokėjimų asignavimai turėtų būti pataisyti pagal faktinius reikalavimus, bet visų pirma turėtume pasisemti patirties iš buvusio biudžeto vykdymo, kad galėtume nustatyti savo tikrąjį gebėjimą įgyvendinti sektoriaus politiką.

Dabar tai, ką matėme iš finansų perspektyvos, kurią stebėjau iš įvairių pusių tam tikrą laikotarpį, sukūrimo, tiesa, kad Bendrijos biudžetas visada buvo visas nepanaudojamas ir taip buvo nuo 1988 m. 2008 m. pataisytas biudžetas turėtų parodyti, kad dar kartą šiais metais mokėjimų asignavimų poreikiai buvo labai pervertinti, ypač kai reikalas susijęs su nepaprastai svarbia sanglaudos politika, šiame etape nėra pagrindo manyti, kad 2009 m. bus kokie nors kitokie.

Kaip minėjo Dalia Grybauskaitė, paskutiniiais metais jos įsakymu buvo atlikti patobulinimai, bet liko nemažų netikslumų, susijusių su 2009 finansiniais metais. Spalio 1 d. iš 433 sanglaudos politikos programų buvo tik dvi, kuriose buvo atlikti tarpiniai mokėjimai, todėl jūs suprasite, kad dabartinėmis ekonominėmis ir finansinėmis sąlygomis negalime lyginti Europos biudžeto su dalykais, kurie yra nepalyginami veiksmų, kurių imamasi siekiant išsaugoti finansų sistemą taupantiesiems ir apsaugoti Europos piliečius, aplinkybėmis – mes turime visų pirma saugoti Europos mokesčių mokėtojų interesus ir kiek įmanoma vengti patekti į biudžetą bet kokiems mokėjimų asignavimams, kurie negali būti panaudoti.

Kitas klausimas – biudžeto drausmės ir patikimo finansų valdymo taisyklių laikymasis. Taryba pasirūpins, kad būtų iki galo įgyvendintas 2006 m. gegužės 17 d. tarpinstitucinis susitarimas. Išlaidos turi neviršyti šiame susitarime nustatytų ribų ir turi būti išlaikytos pakankamos maržos pagal įvairių išlaidų kategorijų viršutines ribas. Šios viršutinės ribos, kaip jūs žinote, nėra tikslai, kurie turi būti įvykdyti. Sistemingas užpildymas iki jų, mūsų nuomone, yra nepriimtinas, nes tai visiškai diskredituotų mūsų gebėjimą spręsti nenumatytas situacijas, kurios gali susiklostyti per 2009 biudžetinius metus.

Todėl norėčiau trumpai paminėti 4 išlaidų kategoriją. Parlamentas rengiasi balsuoti dėl jos pakeitimo, kuris labai viršytų finansinės perspektyvos viršutines ribas. Gerai žinome apie tikrą įtampą, supančią šią išlaidų kategoriją. Turime rasti nuoseklią reakciją į įvairius Sąjungos prioritetus tarptautinėje arenoje ir tiksliai suderinti mūsų intervencijos lygį, ypač pagal bendrąją užsienio ir saugumo politiką, nes žinome, kad šioje srityje aplinkybės gali keistis labai greitai. Todėl šiuo atveju mes taip pat turėtume pasilikti pakankamas maržas, kad galėtume susidoroti su bet kokiomis tendencijomis šioje srityje, taip pat su bet kokiomis tendencijomis, susijusiomis su intervencijomis, vykdomomis pagal BUSP.

Trečiasis klausimas susijęs su maisto priemonės finansavimu. Tai aiškiai bus svarbus elementas diskusijose, kurios vyks Taryboje ateinančiomis savaitėmis. Šių metų birželio mėn. Europos Vadovų Taryba suteikė stiprią politinę paskatą pasveikindama Komisiją su jos noru pateikti šį pasiūlymą, bet Tarybos pavedimas nepaprastai aiškus – turime rasti finansavimo sprendimą, kuris visiškai atitiktų dabartinę finansinę perspektyvą. Žinau, kad Parlamentas pritaria šiai nuomonei, bet nepaisant to Taryba stengiasi rasti visus tinkamus finansavimo būdus, kad galėtume parodyti praktinius rezultatus pagal išsakytus, įskaitant valstybių arba vyriausybių vadovų ir Europos Komisijos, politinius pageidavimus.

Norėjau pasakyti – siekdamas išvengti, kad tai, ką pasakiau būtų priskirta vertimo klaidai – tai, kad žinau, jog Parlamentas nepalaiko šios nuomonės. Žinoma, padariau klaidą – apsirikimą kalbant. Tačiau taip pat noriu paminėti, kad tarp Parlamento ir Tarybos buvo sąlyčio taškų šiuo svarbiu maisto priemonės klausimu,

ypač dėl to, kad institucijos turėjo abejonų dėl Komisijos pasiūlymo visą šią priemonę finansuoti iš maržų pagal 2 išlaidų kategorijos viršutinę ribą.

Mes neabejotinai turime – ir Taryba žino apie tai – siekti optimalaus finansavimo šaltinių derinio, kad lapkričio mėn. derinimo metu būtų galima pasiekti susitarimą dėl Komisijos pasiūlytos sumos Tarybos struktūroje. Esu įsitikinęs, kad trys institucijos dės visas pastangas, kad per lapkričio mėn. derinimo procedūrą pasiektų visapusišką susitarimą dėl 2009 m. biudžeto ir dėl mano ką tik minėtų naujų iniciatyvų finansavimo. Susitarimas turi būti pats geriausias kompromisas Sąjungai, jos piliečiams ir institucijoms.

Trumpai apie reglamentą, kuriuo įgyvendinami sprendimai dėl nuosavųjų išteklių, kuriuos Parlamentas priėmė šią sesiją. Noriu tiek asmeniškai, tiek ir Tarybos vardu padėkoti Alainui Lamassoure'ui už jo pranešimą ir kartu su Parlamentu už jo stropumą ir greitumą sprendžiant šį klausimą. Mes neatsisakome Komisijos pasiūlymo. Sprendimo dėl nuosavųjų išteklių ratifikavimas įvairiose valstybėse narėse vyksta puikiai, todėl turime galimybę pasiekti jo visišką ir visapusišką įsigaliojimą 2009 m. sausio 1 d. tikslą. Tai norėjau jums pasakyti.

Ana Maria Gomes, Užsienio reikalų komiteto nuomonės pranešėja. – Gerb. pirmininke, nesibaigiančių politinių nesutarimų priežastis yra ta, kad nuolatos nepakankamai finansuojama 4 išlaidų kategorija. Tai neleidžia mums įvykdyti mūsų išorinių įsipareigojimų tokiose krizės apimtose teritorijose kaip Kosove, Palestinoje, Afganistane ir Gruzijoje. Mes visiškai nesugebame formuoti patikimos bendros užsienio ir saugumo politikos perspektyviniu pagrindu tol, kol Komisija ir Taryba tęsia šios biudžetinės nepakankamo išorės santykių finansavimo strategijos priėmimą ir tik imasi specialios *ad hoc* reakcijos į naujausias krizes, kurios pritraukia visus išteklius ir visą dėmesį, pvz., šiandien Gruzija. Naujausias prioritetas nustelbia ankstesnįjį.

Kad ES taptų pasaulinio lygio veikėja, 4 išlaidų kategorijoje reikia turėti daugiau pinigų. Su dabartiniu finansų paketu neįmanoma patenkinti įvairių biudžeto eilučių poreikių. Todėl Užsienio reikalų komitetas tvirtai remia Biudžeto kontrolės komiteto strategiją, kurioje siekiama atstatyti PBP visose biudžeto eilutėse ir taip padidinti biudžeto eilutes: Kosovui – 40 mln. EUR ir Palestinai – 139 mln. EUR.

Mes taip pat remiame žvaigždute pažymėtą pakeitimą. Kitaip tariant, Taryba ir Parlamentas turi leisti panaudoti lankstumo priemonę ir visas kitas turimas priemones, numatytas tarpinstituciniame susitarime, kad būtų galima skirti 250 mln. EUR maisto priemonei, 40 mln. EUR Kosovui, 80 mln. EUR Palestinai ir 20 mln. EUR Afganistanui.

Maria Martens, Plėtos komiteto nuomonės referentė. – (NL) Kalbu kaip Plėtos komiteto narė ir norėčiau savo komiteto vardu pateikti tris pastabas: pirmą apie maisto krizę, antrą apie plėtos politikos vertinimo sistemą ir trečią apie išteklių pagal 4 išlaidų kategoriją – prieš tai aptartų užsienio išlaidų – trūkumą.

Noriu pradėti nuo maisto krizės, kuri yra didžiulė problema, nes milijonams žmonių gresia pavojus prarasti gyvybę, todėl žūtūtinai reikia bendro Europos požiūrio. Tačiau mums reikia kitokio požiūrio, negu tas, kurį Komisija pasiūlė pirmuoju atveju. Reikės laikyti susitarimų dėl biudžeto, nors nebūs galima žiūrėti pro pirštus ir į Tarybos ir Europos Parlamento įgaliojimus. Todėl esu patenkinta, kad Komisija nori persvarstyti pirmąjį pasiūlymą – kad tam būtų galima panaudoti nepanaudotus žemės ūkio fondus.

Mums reikia pasiekti maisto saugą suinteresuotųjų šalių atžvilgiu. Nereikia nė sakyti, kad pagalba maistu reikalinga žmonėms, kuriems kyla tiesioginis mirties pavojus, bet galiausiai kalbama apie perspektyvą. Todėl maisto gamyba turėtų sugrįžti į ES plėtos darbotvarkę kaip dėmesio reikalaujanti sritis, kuriai turėtų būti suteiktas prioritetas.

Šiomis sąlygomis mums taip pat reikia kalbėti apie teminės aprūpinimo maistu programos pakartotinį įvertinimą ir reikia pasižiūrėti, kaip mes galime suteikti mažiesiems ūkininkams daugiau galimybių pasinaudoti lemiamais gamybos veiksniais. Todėl esame patenkinti, kad pasiūlymas dėl mikrokreditų bandomojo projekto nusipelnė pritarimo, nes jis tikriausiai leis mažiesiems ūkininkams lengviau finansuoti maisto gamybą.

Antra, reikia tobulinti plėtos politikos vertinimo sistemą. Vertinime per daug orientuojamasi į klausimą, kur keliauja pinigai, ir per mažai – į rezultatus. Jeigu norime, kad visuomenė toliau palaikytų bendradarbiavimą plėtos srityje, mums reikės įgyti didesnę supratimą apie mūsų darbo rezultatus.

Trečia, išteklių užsienio išlaidoms trūkumas pagal 4 išlaidų kategoriją buvo aptartas anksčiau. Tai susiję ne tik su ištekliais bendradarbiavimui plėtos srityje, bet ir skirtus Kosovui, Artimiesiems Rytams ir kt. Turime didžiulių siekių. Todėl šis straipsnis nusipelno struktūrinių fondų padidinimo.

Helmuth Markov, *Tarptautinės prekybos komiteto nuomonės referentas*. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, Tarybos pirmininke, noriu iškelti du klausimus dėl Juttos D. Haug pranešimo.

Pirmasis yra dėl to, kad Parlamento iniciatyva buvo įtraukta atskira biudžeto eilutė pagal išlaidų kategoriją „prekybos politika su prekyba susijusios pagalbos atžvilgiu“ – kitaip tariant „pagalba prekybai“ – siekiančią 1 mlrd. EUR per metus. Deja, Komisija kol kas nesugebėjo pateikti mums jokios išsamios informacijos apie tai, kaip bus įgyvendinti šie pagalbos įsipareigojimai ir ar jie bus veiksmingi. Vilčių teikia tai, kad Biudžeto komitetas įtraukė Tarptautinės prekybos komiteto pasiūlytą pakeitimą, kuriuo atšaukiamas Tarybos pasiūlytas 50 proc. mažinimas pagalbos prekybai skaičiais.

Mano antrasis klausimas susijęs su parama besivystančioms šalims su perduodant du medikamentais susijusią technologiją ir didinant kompetenciją. Praėjusiais metais Parlamentas ėmėsi konkrečių veiksmų, kad padėtų neturtingiausioms šalims apsirūpinti medikamentais, o atitinkama finansinė pagalba – šių veiksmų dalis. Deja, aišku, kad nei Komisija, nei Taryba nepalaiko šio požiūrio ir, jeigu teisingai suprantu, Biudžeto komitetas, deja, taip pat neįtraukė su tuo susijusio pakeitimo.

Januszo Lewandowski'o pranešime mano komitetas iškėlė svarbų klausimą dėl Europos Parlamento darbo tarptautinės prekybos ryšių srityje – jo dalyvavimo Ženevoje esančios Pasaulinės prekybos organizacijos Tarpparlamentinėje sąjungoje. Kadangi mūsų Parlamentas – vienas iš jos metinių susitikimų organizatorių ir žinant, kad ateinančiais metais svarbios ministrų konferencijos neabejotinai bus darbotvarkėje, susijusioje su Dohos derybų raundu, būtų verta padidinti tam skirtą finansavimą siekiant užtikrinti, kad mes turėtume tinkamą dalyvauti skirtų infrastruktūrų pasirinkimą. Be to, labai trokštame padėti AKR šalių atstovams apmokėdami jų kelionės ir gyvenimo išlaidas, susijusias su parlamento konferencija. Abu elementai gali ir turėtų padėti didinti skaidrumą ir stiprinti parlamentų, vyriausybių ir plačiosios visuomenės dialogą ir galų gale atvesti prie didesnio sąžiningumo ir pagrįstumo derybose ir sprendimuose, kaip PPO vykstančių diskusijų dalyje.

Pervenche Berès, *Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto nuomonės referentė*. – (FR) Gerb. pirmininke, Dalia Grybauskaite, Jean-Pierre Jouyetai Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto vardu noriu išreikšti pasitenkinimą, apgailestavimą ir viltį.

Man pasitenkinimą kelia tai, kad Biudžeto komitetas sutiko priimti mūsų pasiūlymą – būtent, kad priežiūros įstaigoms, priežiūrinčioms bankininkystę, draudimą arba vertybinius popierius, reikia didesnio finansavimo, kad būtų galima geriau dirbti kartu. Tai savaime suprantama, todėl netgi tie, kurie nėra Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto nariai, sutiks, kad tai gyvybiškai svarbu.

Apgailestauju, kad per dabartinę krizę, nors euras yra mūsų kertinis akmuo ir pats pagrindas, Komisija vis dėlto drastiškai mažina išteklius, skirtu komunikavimo veiklai, susijusiais su mūsų puikia valiuta.

Viliuosi, kad rytoj plenariniame posėdyje bus suvokta, kad turėtų būti padidinti Eurogrupės ištekliai, nepaisant jų lygio, kuriuo bus panaudojami nuo šio momento. Tai neturėtų būti lengva konstrukcija be pagrindo. Tai turi tapti tikrove. Dėl tikiuosi, kad rytoj Parlamentas sutiks balsuoti už didesnių Eurogrupei skiriamų išteklių principą.

Karin Jöns, *Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto nuomonės referentė*. – (DE) Gerb. pirmininke, noriu iš pradžių padėkoti Biudžeto komiteto nariams už tai, kad jie aiškiai palaiko Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto požiūrį į biudžetą.

Nepaisant to, noriu dar kartą pateikti argumentus už atitinkamo socialiniam dialogui skiriamo finansavimo didinimą, kaip mes siūlėme. Negalime toliau kalbėti apie tai, kad socialinis dialogas – mūsų Europos socialinio modelio ramsis ir po to iš kitos pusės mažinti finansavimą kaip tik šiai sričiai.

Šiuo momentu taip pat noriu paraginti Tarybą dirbti kartu su mumis siekiant surasti mažinimo išlygos problemos sprendimą. Ji turi ypač didelį poveikį profesinių sąjungų institutų darbui ir ateityje nuolatinis finansavimo mažinimas tiesiog nebus racionalus.

O dėl dviejų Komiteto bandomųjų projektų leiskite man pasakyti vieną dalyką – buvo platus sutarimas dėl bandomojo projekto, susijusio su komandiruotais darbuotojais ir esu įsitikinusi, kad šio projekto rezultatai suteiks mums svarbias išvagas dėl mūsų būsimų politinių sprendimų dėl direktyvos dėl darbuotojų komandiravimo. Todėl tikrai skirsime didelį dėmesį siekdami užtikrinti, kad Komisija savo ruožtu nukreiptų savo dėmesį į tuos aspektus, kurie šiame projekte svarbūs mums, kad būtų galima išvengti darbo užmokesčio ir socialinio dämpingo.

Antras projektas susijęs su smurtu prieš pagyvenusius žmones. Šiame projekte imamasi draudžiamos temos, todėl tai yra ypač svarbu.

Péter Olajos, *Aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos politikos komiteto nuomonės referentas*. – (HU) Labai ačiū jums, gerb. pirmininke, kaip Aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos politikos komiteto nuomonės dėl 2009 m. ES biudžeto referentė, noriu išreikšti savo pasitenkinimą mums pateikta medžiaga. Vienas iš svarbiausių pasikeitimų – kitais metais bus gaunama 10 proc. daugiau išteklių aplinkos apsaugos tikslams, negu 2008 m. Taigi, mes galėsime skirti 14 mlrd. EUR aplinkos apsaugos reikmėms.

Ypač džiaugiuosi tuo, kad vienas iš kitų metų prioritetų yra klimato kaita. Europa turi išsaugoti savo vadovaujantį vaidmenį tarptautinėje kovoje su klimato kaita, kaip vakar pabrėžė Prezidentas Nicolas Sarkozy. Aš norėčiau taip pat pabrėžti, kad LIFE+ biudžetas taip pat bus padidintas 9 proc. Aš taip pat džiaugsmingai priimu puikias galimybes pradėti vadinamuosius parengiamuosius arba bandomuosius projektus, iš kurių trims, parengtiems pagal mūsų pasiūlymus, šiais metais aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos klausimais ketinama gauti paramą iš Europos Komisijos 7,5 mln. EUR sumai. Niekada neturėjome tiek daug klimato kaitai ir jos poveikiui skirtų projektų, pradėtų per vienus metus.

Žiūrėdamas iš agentūrų pozicijų, manau, kad Komisijos rekomenduojami skaičiai iš esmės priimtini ir esu patenkintas, kad padidėjo parama tiek žmogiškiesiems ištekliams, tiek ir priemonėms. Vis dėlto rekomenduočiau dviejų punktų pataisymus. Pirmasis susijęs su Europos ligų prevencijos ir kontrolės centru, dėl kurio patartume išlaisvinti 10 proc. rezerve esančių lėšų, nes tik tokiu atveju ši agentūra galės įvykdyti jai duotą pavedimą. Antrasis – Europos maisto saugos agentūros atvejis, kuriuo mūsų iniciatyva visai priešinga, t. y., mes rekomenduojame atidėti 10 proc. į rezervą, kol agentūra negalės įrodyti, kad ji veikia tinkamai. Šiuos mano pasiūlymus taip pat palaikė Parlamento aplinkos ir Biudžeto komitetai. Raginu savo kolegas narius panašiai paremti balsais plenariniame posėdyje. Baigdama noriu padėkoti pranešėjai Juttai D. Haug ir pagalbiniam pranešėjui László'ui Surjánui, atstovaujančiam Europos liaudies partijai, už vertingą pagalbą mano darbe. Ačiū jums labai.

Gabriela Crețu, *Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto nuomonės referentė*. – (RO) Biudžetas – ne politinė ir ne techninė problema, bet nepaprastai gili politinė problema. Remdamiesi biudžetu mes nustatome, kokių išteklių reikia norint pasiekti tikslus. Taip pat suteikiame nuoširdumo mūsų prisiimamų įsipareigojimų atžvilgiu matą. Su vidaus rinka susijusios nuostatos atrodo turėtų būti pakankamos.

Norime padėkoti Juttai D. Haug už didžiules pastangas koordinuojant nepaprastai įvairius pageidavimus, pateiktus bendresniais politiniais tikslais. Tačiau problemos išlieka, nepaisant šių pastangų. Finansų rinka rodo savo ribas. Mes galime pažymėti trūkumus, kurie slypi už taisyklių, kurias, paprastų piliečių manymu, sunku suprasti. Jos iki šiol yra netvirtos.

Siūlomą pakeitimą, kuriame raginama išteklius skirti vartotojams šviesti finansiniais klausimais, atmetė Biudžeto komiteto dauguma. To priežastis nėra taupymas. Didesnė suma, negu pageidauta, buvo patvirtinta tiksliai neapibrėžtam tikslui, susijusiam su vartotojų apsauga. Norime paprašyti komiteto apsvastyti atitinkamam finansinio švietimo programų skyriui patvirtintų sumų panaudojimą. Su kai kuriais žmonėmis susijusi informacijos stoka sudaro sąlygas skatinti spekuliacijai rinkoje ir praturtinti kitus. Tačiau dabar ne laikas pašalinti apsaugą. Gerai informuotiems piliečiams geriau ginti save patiems.

Miloš Koterec, *Regioninės plėtros komiteto nuomonės referentas*. – (SK) Pirmiausia noriu padėkoti tiek pranešėjai Juttai D. Haug, tiek ir koordinatoriui už labai jautrų požiūrį į ES piliečių poreikius ir taip pat už tai, kad priima Regioninės plėtros komiteto, kurio narys aš esu, rekomendacijas. Sanglaudos politika ir toliau turi būti ES vidutinės trukmės biudžeto politika.

Kai aš, kaip Regioninės plėtros komiteto pranešėjas, rengiau jo nuomonę dėl Europos Parlamento pranešimo dėl minėto biudžeto, taip pat norėjau padėti išspręsti problemą, kurią valstybės narės bando išspręsti savo plėtros programomis, nesant bendro Europos požiūrio šioje srityje. Tai susiję su Europos Sąjungos romų bendruomenių integravimo problema. Siūlydamas bandomąjį projektą, kuris galėtų padėti spręsti šią problemą Europos lygmeniu, siekiau skatinti Europos supratimą apie galimybę spręsti šią problemą iš regioninės plėtros perspektyvos.

Šis dalykas ypač matomas naujosiose valstybėse narėse, kuriose maži romų bendruomenių anklavai iškelia rimtą vystymosi ir socialinę problemą. Projektas taip pat turėtų apimti atitinkamų išteklių suformavimą Europos institucijose. Be jų problema toliau būtų paliekama valstybėms narėms. Tada milijonai romų tautybės

Europos piliečių galėtų tapti fragmentiškos ekonominės ir socialinės plėtros ir labai menkos integracijos aukomis.

Kyösti Virrankoski, *Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto nuomonės referentas*. – (FI) Gerb. pirmininke, Komisijos išankstinio biudžeto projekto 2 išlaidų kategorija, kurią Komisija vėl sumažino, neatspindėjo Parlamento prioritetų. Jame tiesioginės žemės ūkio subsidijos ir rinkodaros išlaidos buvo per daug konservatyviai apskaičiuotos 2 027 mln. EUR žemiau viršutinės ribos, nustatytos daugiametei finansinei perspektyvai. Žemės ūkio komitetas pasiūlė, kad Biudžeto komitetas persvarstytų apskaičiuotas išlaidas, jis tai ir padarė.

Naujos biudžeto savybės – vaisių ir daržovių dalijimas mokiniams ir struktūrinių pokyčių fondas pieno pramonei. Pirmajai Komitetas atidėjo 181 mln. EUR, o antrajai atidedami 600 mln. EUR.

Kadangi yra didžiulis neįvykdytų įsipareigojimų (arba angl. RAL) kaimo plėtros programose (iš viso 9 mlrd. EUR) ir dėl to, kad Komisijos pasiūlyimuose parodytas 30 proc. įsipareigojimų ir mokėjimų skirtumas, Komisija padidino mokėjimus 898 mln. EUR.

Komitetas rekomenduoja suteikti tam tikrą skubią pagalbą maistu ir kad ji būtų finansuojama pagal 4 išlaidų kategoriją, priklausomai nuo jos pobūdžio. Tai reiškia, kad turėtų būti tarpinstitucinės derybos.

Emanuel Jardim Fernandes, *Žuvininkystės komiteto nuomonės referentas*. – (PT) Iš pradžių noriu pasveikinti pranešėją Juttą D. Haug už pastangas rengiant Parlamento poziciją. Visi žuvininkystei skiriami asignavimai bėgant metams turi būti laikomi neigiama tendencija atsižvelgiant į tai, kad ankstesniuose biudžetuose jau buvo numatytas minimumas, kad būtų galima įgyvendinti bendrąją žvejybos politiką su reikalingais ištekliais.

Žvejybos pramonėje didesnio išorinio spaudimo dėl degalų kainų padidėjimo, stagnacijos ir žuvininkystės produktų kainų sumažėjimo rezultatas – nemaži sektoriaus nuostoliai ir apskritai kritinės socialinės žvejų problemos.

Nors Komisija siūlo pertvarkyti žuvininkystės sektoriaus struktūrą pagal dabartinę makroekonominę padėtį, reikia konkrečių priemonių, kad būtų galima padėti užtikrinti sektoriaus išlikimą. Biudžeto projekte ir dabartinėje Parlamento pozicijoje numatomas didelis mažinimas, ypač žuvų išteklių kontrolės, tarptautinio bendradarbiavimo, žuvininkystės mokslinių tyrimų personalo ir duomenų rinkimo srityse.

Kita vertus, džiaugiuosi tuo, kad dabartinėje Parlamento pozicijoje yra bandomasis projektas, kurį pateikiau žuvininkystės rinkos kainų stebėjimo sistemai ir toliau remiama Europos jūrų politika ir visi su ja susiję projektai didinant moksliniams tyrimams numatomus asignavimus.

Helga Trüpel, *Kultūros ir švietimo komiteto nuomonės referentė*. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, grįžkime į 2004 m., kai svarbioje kultūros konferencijoje, vykusioje Berlyne, pirmininkas J. M. Barroso teigė, kad Europos kultūros politika visiškai pašvęsta Europai. Tačiau kultūros biudžetas mums rodo, kad šie didžiuliai uždaviniai sulaukė mažai sėkmės. Reikia pripažinti, kad dabar mums pavyko pradėti bandomąjį projektą, kad parūpintume daugiau pinigų menininkų mobilumui skatinti, ir taip pat norime padidinti išlaidas tęstiniam mokymuisi ir jaunimo problemoms, bet žinant tai, kad mums reikia įkvėpti Europos piliečius susipažinti su Europa, mes šioje srityje išleidžiame pernelyg mažai. Kaip jau pareiškė J. M. Barroso, Europos žmonės ne visai jaudina bendra rinką, bet jie nori sužinoti daugiau apie Europos kultūros lobius.

Mes ką tik skyrėme Parlamento prizą už Europos kiną. Mums taip pat reikia daugiau išleisti Europos kino produkcijai, nes mums reikia suteikti mūsų piliečiams daugiau žinių apie Europos kroniką ir Europos vizijas apie Europos istoriją ir ateitį.

Monica Frasson, *Teisės reikalų komiteto nuomonės referentė*. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, teisingumas, kuris yra lėtas, vargu ar pasiekiamas ir neaiškus, yra beviltiškas. Manome, kad Komisijos, Europos Parlamento ir Teisingumo Teismo personalas turėtų būti apskritai padidintas ir sustiprintas teisinio valdymo, Bendrijos teisės taikymo kontrolės ir geresnio reglamentavimo srityse būtent dėl to, kad dabartinės procedūros yra pernelyg ilgos ir neaiškios.

Manome, kad Komisija dar neturi pakankamai aiškaus supratimo apie būtinybę investuoti į atitinkamą personalą, dirbantį šiuose sektoriuose, todėl atrodo visiškai nepriimtina tai, kad Komisija toliau palieka mus visiškoje neaiškioje padėtyje dėl kai kurių žmonių, dirbančių konkrečiai pažeidimo procedūrose, ir toliau tvirtina, kad viskas vyksta sklandžiai.

O dėl Europos Parlamento, noriu atkreipti dėmesį į problemą, kurią kelia mūsų tekstų teisinė kokybė ir būtinybė daugiau ir tinkamiau investuoti į teisininkų lingvistų darbą. Tas pats tinka visai vidaus pertvarkos

problemai, susijusiai su Europos teisės taikymo kontrole. Raginame Komisiją pranešti mums apie priemones, kurių imamasi siekiant padaryti mūsų institucijas ekologiškesnes ir tvaresnes, ir išreikšti jas skaičiais, taip pat ir ekonominiu požiūriu.

Bárbara Dührkop Dührkop, *Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto nuomonės referentė*. – (ES) Gerb. pirmininke, pirmiausia noriu padėkoti Biudžeto komitetui už tai, kad palaikė mūsų pakeitimus.

Dėl laiko apribojimų aš tik trumpai paminėsiu du punktus. Pirmasis susijęs su tradicine FRONTEX biudžeto pataisa. Kaip visi žinote, dėl Komisijos iniciatyvumo stokos ir ypač dėl Tarybos nenuoseklumo, Parlamentas turėjo nustatyti FRONTEX veiksmų mastą biudžetine procedūra.

Šiais metais mes susitarėme padidinti jos biudžetą 10 mln. EUR ir pabandyti užtikrinti ir užtikrinti, kad jos misija išliktų nuolatinė. Tam reikalingi ne tik biudžeto asignavimai, bet ir, Tarybos pirmininke, valstybės narės turi atlikti savo pareigas šiuo atžvilgiu.

Mano antrasis punktas susijęs su romų integracijai skirtu bandomojo asignavimo patvirtinimu. Šį mėnesį Komisijos organizuota konferencija gali pažymėti ne nuoseklios romų integracijos į mūsų Europos visuomenę politikos pabaigą, o greičiau pradžią.

Costas Botopoulos, *Konstitucinių reikalų komiteto nuomonės referentas*. – (FR) Gerb. pirmininke, kalbu ne tik pagal savo, kaip Konstitucinių reikalų komiteto nuomonės referento, kompetenciją, bet ir kaip socialistams atstovaujantis Biudžeto komiteto narys. Be to, dėl šios priežasties turiu dvi minutes vietoj vienos.

ΕΝΚΩΣΤΑΣ ΜΠΟΤΟΠΟΥΛΟΣ, *Konstitucinių reikalų komiteto nuomonės referentas*. (EL) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, kalbant apie Konstitucinių reikalų komitetą, mes, deja, pastebėjome tai, kad metais, kuriais Airijoje mes turėjome referendumą dėl konstitucinės sutarties, kuris parodė – be savo rezultatų – būtinybę politikams kalbėtis su Europos Sąjungos piliečiais, airiai sako mums, kad pagrindinė balsavimo prieš priežastis kaip tik buvo kalbėjimosi stoka. Todėl akivaizdu, kad mums reikia daugiau bendrauti rengiantis artėjantiems rinkimams.

Buvo priimta dauguma mūsų pasiūlymų. Tačiau nepatenkinama tai, kad buvo nepriimti pasiūlymai, kuriais siekiama stiprinti dvi pagrindines politines institucijas, t. y. Europos politines partijas ir Europos politines institucijas. Galbūt kitą kartą.

Turiu pateikti keletą pastabų dėl faktinio šių metų biudžeto, dėl kurio mes balsuojame, o aš sakau politinio dėl to, kad biudžeto politinis vaidmuo galiausiai turėtų leisti mums remiantis biudžetu vaidinti savo, kaip Europos Sąjungos, vaidmenį. Kaip vakar pasakė Komisijos narys J. Almunia, o aš cituoju jį prancūziškai, nes jis kalbėjo prancūzų kalba, „*Il faut commencer à imaginer le budget de l'Europe*“. Mes vargu, ar pradėjome įsivaizduoti biudžetą, bet mums reikia tą padaryti.

Taigi, ką mes matome šiais metais? Mes matome žemo lygio mokėjimų biudžetą su didžiuliu išipareigojimų ir mokėjimų atotrūkiu ir su nepatenkinama reakcija į faktinius politinius Europos Sąjungos prioritetus. Taip, šioje vietoje yra problemų, ir taip, kaip sakė ministras Jean-Pierre Jouyet, mes turime palikti maržą, kad galėtume reaguoti į krizę. Tačiau faktinis Europos Sąjungos politinis pasirinkimas yra svarbus. Pvz., aš nematau, kad rinkimų metais tiek mažai pinigų turėtų būti skiriama bendravimui ir kad geopolitinės krizės metais tiek mažai pinigų turėtų būti skiriama užsienio politikai.

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, *Moteryų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomonės referentė*. – (PL) Įvertinus ambicingus Europos Sąjungos sau nustatytus tikslus, tolesnis Komisijos vykdomas mažinimas jau ir taip mažame 2009 m. biudžete yra stebinantis. Dėl šio mažinimo bus didesnis išipareigojimų ir mokėjimų už juos lygių disbalansas, prieštaraujantis subalansuoto biudžeto principui.

Tarybos patvirtinta suma – tik 0,89 proc.BVP – skiriama mokėjimų asignavimams, nesiderina su daug Europos Sąjungos politinių prioritetų ir išipareigojimų. Rezultatas bus toks, pagal kurį tik kai kurie svarbūs bandomieji projektai, kurie duos naudos piliečiams, bus įgyvendinti praktiškai.

Kaip Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomonės referentė dėl 2009 m. biudžeto, aš esu susirūpinusi dėl nepatenkinamo biudžeto panaudojimo esamų programų, pvz., PROGRESS ir DAPHNE programų, reikmėms. Europos Komisija taip pat turėtų žengti didelius žingsnius siekdama įgyvendinti lygybės principus biudžeto planavimo srityje, o valstybės narės turi veiksmingai skatinti juos naudodamos struktūrinius fondus ir Europos socialinį fondą.

Mairead McGuinness, *Peticijų komiteto nuomonės referentė*. – Gerb. pirmininke, aš taip pat noriu padėkoti pranešėjams už kruopštų ir labai veiksmingą darbą atliekant tokią sunkią užduotį ir kalbu konkrečiai apie Ombudsmeno tarnybą, kuriai biudžete bus numatytas beveik 6 proc. padidėjimas. Tai mūsų manymu yra tinkama, pripažįstant tai, kad pusės šios sumos gali neprireikti, jeigu šioje tarnyboje nebus faktinio pasikeitimo po 2009 m. rinkimų. Manau, kad mes taip pat pripažįstame, kad Ombudsmeno tarnyboje buvo šiek tiek darbo siekiant efektyviau pertvarkyti personalą ir išteklius.

Kaip Žemės ūkio komiteto narė norėčiau pasakyti, kad pagalbos maistu problema – taip pat sakau tai čia susirinkusiai publikai – kas iš tiesių stipriai paliečia žmones. Manau, visuomenė norėtų padėti mums pačiu kilniausiu būdu susitvarkyti su pagalba maistu. Galiu suprasti, kad nerimaujama dėl biudžeto, tiesą sakant, dėl taisyklių. Galbūt tai ką nors sako apie darbą, kurį mes dirbame antrame plane tol, kol paskelbiame, kad mes tai darome tinkamai, ir pasiunčiame tinkamą žinią visuomenei, kad remiame besivystantį pasaulį ir alkanus, ir skurstančius žmones.

Tačiau taip pat verta atkreipti dėmesį į tai, kad mūsų plėtos pagalba praeityje buvo orientuota į žemės ūkį ir maisto produktų gamybą, kaip minėjo kiti kalbėjusieji, ir kad pastaraisiais metais visiškai nekreipėme dėmesio į žemės ūkio gamybos besivystančiame pasaulyje svarbą. Galbūt mes taip pat darome čia, Europos Sąjungoje. Maisto krizė išpėjo mus apie maisto produktų gamybos pažeidžiamumą ir būtinybę puoselėti ją besivystančiame pasaulyje.

Šiuo ypatingu klausimu, mano kolegė Esthera De Lange ir aš remiame bandomąjį projektą, kuriuo siekiama susieti jaunuosius Europos ūkininkus ir besivystantį pasaulį. Manau, kad dėl to pasieksime kai kurių gerų rezultatų, nes jiems reikia pagalbos, o mums reikia suprasti jų padėtį.

László Surján, *PPE-DE frakcijos vardu*. – (HU) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, pirmiausia savo frakcijos vardu norėčiau padėkoti pranešėjui už darbą ir pagalbą. Biudžetas – bendras uždavinys, o rezultatai atitinka kelių politinių frakcijų reikalavimus. Liaudies partijos žinia yra tokia: tegul ES piliečių gyvenimas būna saugesnis. Saugumas reiškia daug dalykų, t. y. ne tik Šengeno zonos sienų apsaugą, nelegalios imigracijos prevenciją ir kovą su terorizmu, bet visų pirma darbo vietų išsaugojimą teikiant didesnę paramą mažosioms ir vidutinėms įmonėms ir tuo pačiu moksliniams tyrimams ir plėtrai, taip pat maisto saugai ir maisto tiekimo patikimumui. Saugumo interesais mums reikia kelių tarpusavyje nepriklausomų energijos šaltinių. Visam tam reikia daugiau pinigų, negu laikinai atidėjo Taryba.

Siekiant garantuoti bankininkystės operacijas pakako kelių dienų, kad būtų galima pasiūlyti 2 000 mlrd. EUR. Puiku. Tačiau mes turėtume suvokti, kad šiai pinigų sumai išleisti ES prireiks 20 metų. Parlamentas planuoja mažiau nei 10 mlrd. EUR papildomų lėšų kitų metų programoms, kurios visos tarnauja tikrajai ekonomikai, ir tai vis dar yra 1,5 mlrd. EUR mažiau sumos, kurią numatėme septynerių metų pagrindų biudžete. Todėl nederu tai, kad dabartinėje situacijoje vietoj biudžeto apribojimo mes išleidžiame 10 mlrd. EUR daugiau augimui, darbo vietų kūrimui ir mūsų piliečių saugumui. Krizė – ne tik finansų, bet ir ekonomikos problema. Taryba turėtų būti mūsų partnerė vykdant intensyvesnę ekonomikos plėtrą. Valstybės narės turėtų panaikinti kliūtis – pvz., per didelius reikalavimus jų pačių daliai – kurioms esant jiems dirbtinai sudaromi sunkumai naudojant paramą Europos plėtrai. ES privalo padėti savo piliečiams, kurie yra bėdoje dėl pasaulinės krizės. Įrodykime, kad Europos Sąjunga gali ne tik neleisti Europoje kilti karams, bet ir įveikti Europai kenkiančią finansų ir ekonomikos krizę. Ačiū jums už jūsų pagarbą dėmesį.

PIRMININKAVO: M. MAURO

Pirmininko pavaduotojas

Catherine Guy-Quint, *PSE frakcijos vardu*. – (FR) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nare, gerb. Tarybos Pirmininke, norėčiau pradžioje padėkoti visiems pranešėjams, ypač gerb. J. Haug ir gerb. J. Lewandowski bei visai biudžeto komandai, išrinktiesiems atstovams ir administratoriams už šį įprastinį finansų panaudojimą 2009 m. Tai – trečia finansinė perspektyva, ir ji rodo tik tai, kaip metinio biudžeto procedūra tapo nenatūraliu ir šiek tiek keistu veiksmu, susidūrus su padėtimi Europoje. Šį veiksmą sudaro žongliravimas ataskaitomis, užkertant kelią pateikti tikrai visą Bendriją apimančią mūsų visuomenės problemų sprendimą.

Po labai kuklaus Komisijos projekto Taryba padarė tai, ką ji nuolatos daro, ir atsiuntė mums ribotą pasiūlymą, kuris neleidžia įvykdyti nė vieno per metus jos pateikto pažado. Jūs esate teisus, gerb. J. P. Jouyetai, Europos biudžetas buvo iki galo nepanaudojamas nuo 1988 m. Lygiai kaip ir sporte reguliariai treniruojantis galima pasiekti geresnių rezultatų, taip ir Europos Sąjungos biudžetas, tarsi sportininkas, tapdamas mažesnis, tampa mažiau efektyvus ir vis labiau nepanaudojamas. Tai užburtas ratas, vedantis į politinę katastrofą.

Žinoma, negalime turėti tokių išlaidų, jų neapskaičiuodami, bet, atsižvelgiant į šiuos seniai duotus pažadus, yra įrašomi ne mokėjimų asignavimai, bet išipareigojimų asignavimai. Tai sukčiavimo biudžetu pradžia! Todėl turime žinoti, ar Europos Sąjunga nori pasiekti savo tikslų, ir ar valstybės narės nori, ar nenori prisidėti prie bendros politikos.

Susidūrus su šia neįmanoma užduotimi, Parlamentas per mūsų pranešėjų darbą prisiima savo įgaliojimus. Biudžeto struktūra yra labai griežta, o Komisijos iniciatyvos trūkumas privertė Europos Parlamentą sukurti naujus PP ir AP, paremsiančius būsimas naujoves. Tačiau labai svarbu, kad tuo metu, kai Europa nusprendžia suteikti 1 700 mlrd. EUR, siekdama padėti Europos Sąjungos zonos bankininkystės sektoriui, mums pavyksta rasti 250 mln. EUR maisto priemonei 2009 m. Parlamentas labai prisideda prie šio maisto pagalbos fondo.

Taigi lapkričio 21 d. kamuolys bus Tarybos pusėje. Parlamentas visomis formomis laikėsi leidžiamų procedūrų: laikėsi finansinės perspektyvos, ragino elgtis lanksčiai dėl 530 mln. EUR lubų ir ragino sudaryti neatidėliotinos pagalbos atsargą, numatytą finansinėje perspektyvoje. Mes veikiamo pagal savo prerogatyvas, todėl tikimės, kad Taryba laikysis panašaus atsakingo politinio požiūrio. Tai svarbu, kai kalbama apie Europos darbo patikimumo užtikrinimą visų gyventojų akyse.

Gerb. J. P. Jouyetai, kreipiuosi į Jus: politika susijusi su numatymu; Parlamento pozicija leidžia mums numatyti, kartu laikantis taisyklių, kurioms nusprendė paklusti trys institucijos. Įrodykite, kad esate kompetentingas vykdyti savo išipareigojimus!

Anne E. Jensen, ALDE frakcijos vardu. – (DA) Gerb. pirmininke, iš pradžių norėčiau padėkoti gerb. J. Haug už puikias pastangas suderinant visus skirtingus šios biudžeto procedūros aspektus. Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcija palaiko balsavimo rezultatą Biudžetų komitete. ALDE frakcijai energetika ir klimato politika bei tyrimai ir naujovės buvo svarbūs prioritetai kalbant apie 2009 m. biudžetą. Pritariame gerb. J. Haug nuomonei, kad klimato ir energetikos politika nepakankamai atspindėta biudžete, ir laukiame, kol Komisija pavasarį pateiks aiškų pasiūlymą dėl to, kaip šiai sričiai galima būtų suteikti biudžetinė paramą Europos Sąjungos lygmeniu. Atsižvelgiant į Rusijos invaziją į Gruziją, ALDE frakcijai buvo svarbu užtikrinti pagalbą Gruzijai atstatyti bei paremti „Nabucco“ dujotiekio, kurio paskirtis – užtikrinti dujų tiekimą į Europą apeinant rusų kontrolę, tiesimą. Esame patenkinti, kad dauguma palaikė šiuos prioritetus.

Dabartiniame biudžeto projekte panaikinama daug Tarybos santaupų ir realistiškiau įvertinami mokėjimų per ateinančius metus poreikiai. Mes pasieksime daugiamečio susitarimo dėl biudžeto lubų trijose antraštinėse dalyse: 1a dėl tyrimų, švietimo ir transporto, 3b antraštinėje dalyje dėl teisinės politikos, ir viršysime lubas 4 antraštinėje dalyje dėl užsienio politikos. Biudžeto lubos užsienio politikai ir toliau lieka per griežtos, ir kasmet turime kovoti, kad užtikrintume finansavimą naujiems prioritetams. Keista matyti, kaip valstybių vadovai išrašo sąskaitas Europos Sąjungos biudžetui, kurių nevykdys jų pačių finansų ministrai. Komisija pasiūlė finansuoti maisto priemonę besivystančioms šalims naudojant pinigus, kurie buvo sutaupyti iš Europos Sąjungos eksporto grąžinamųjų išmokų. Žinoma, pinigai buvo sutaupyti dėl aukštų maisto kainų, kurios savo ruožtu sukuria bado problemas neturtingose šalyse. Mintis teisinga, bet, kalbant apie biudžetą, turime elgtis kitaip, kad laikytumės tarp institucijų sudarytų susitarimų. Todėl dabar siūlome, kad maisto priemonė ir papildomi paskyrimai į Palestiną, Kosovą ir Afganistaną būtų rasti naudojant rezervus, pvz., lankstumo rezervą. Neteisinga paimti šiuos pinigus, sumažinant finansavimą neturtingoms šalims skirtoms svarbioms programoms.

ALDE frakcija pateikė pasiūlymą paskirti 12 proc. šių lėšų iš rezerve esančių struktūrinių fondų programų. Šio pasiūlymo aplinkybės buvo tokios, jog norėjome daryti spaudimą Komisijai, kad ji labiau stengtųsi, siekdama išvengti klaidų 12 proc. srityje, kurios pasirodė per diskusijas dėl 2006 m. biudžeto atsiskaitymo. Siekėme, kad šis rezervas būtų panaudotas kaip priemonė po 2006 m. atsiskaitymo, bet mums nepavyko užsitikrinti pakankamo palaikymo šiai strategijai, taigi turėsime į tai atkreipti dėmesį, bet tikiuosi, kad Komisija imsis veiksmų.

J. Lewandowski turėjo įdomią užduotį paruošti Parlamento ir kitų institucijų biudžetą. Manau, jam pavyko pasiekti gerą kompromisą, pagal kurį Parlamento biudžete yra numatyta mažiau nei 20 proc. administracinių išlaidų.

Helga Trüpel, Verts/ALE frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. Tarybos Pirmininke, gerb. Komisijos nare, ponios ir ponai, Europos Sąjungos biudžetas 2009 metams gali būti sėkmingas tik iš dalies, nes mes dirbame varžomi finansinės perspektyvos tramdomųjų marškinių. Žaliųjų frakcija / Europos laisvasis aljansas, kai balsavome dėl šio biudžeto, paaiškino, kad finansinė perspektyva neturi nieko bendro su naujais iššūkiais ir užduotimis, su kuriais susiduriame.

Ką tik girdėjome visus kalbėtojus sakant, kad Europos biudžetas užsienio politikai yra nepakankamai finansuojamas. Tačiau atsižvelgiant į pasaulio klimato kaitos iššūkius, mūsų Europos biudžetas nė kiek neleidžia mums tinkamai atsakyti į šiuos iššūkius.

Norėčiau jums visiems priminti prezidento N. Sarkozy vakar pasakytą puikią kalbą, kurioje jis atkreipė dėmesį į tai, kokių mastų būtina keisti Europos Sąjungą, atsižvelgiant į ekonomikos krizę ir klimato kaitos katastrofą. 2009 m. biudžetas visa atspindi tik labai ribotai, o tai yra mūsų bendra problema – mūsų Europos biudžetas tiesiog per menkas dabarties iššūkiams. Žemės ūkio politikoje taip pat jau seniai laikas susieti energijos gamybą su aplinkosaugos tikslais, ir, be to, – kaip vakar sakė J. M. Barroso – turime daugiau nuveikti dėl tyrimų bei plėtros ir, svarbiausia, dėl švietimo politikos. Galų gale tai yra Europos turtas. Turime atsakyti reakcinio biudžeto ir formuoti veiksmingą biudžetą bei naują politikos koncepciją.

Taip pat daugiau turime nuveikti kovodami su badu: Afrikoje, regione į pietus nuo Sacharos, vėl išplito badas, ir to negalima leisti. Daugiau nuveikti turime ir skatindami sąžiningą prekybą, kad besivystančios šalys pagaliau gautų tinkamas galimybes.

Dabar pereinu prie politinio rezultato. Kaip vakar sakė N. Sarkozy, turime iš naujo pradėti kurti kapitalizmą „žaliąja“ forma; mums reikia žaliojo susitarimo. Tik tada galėsime iš naujo pradėti formuoti Europos biudžetą.

Wiesław Stefan Kuc, *UEN frakcijos vardu*. – (PL) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nare, biudžeto projektas 2009 metams, kaip ir ankstesnieji biudžeto projektai, ne tikrai nepateisina mūsų lūkesčių, bet taip pat – o tai dar svarbiau – nepateisina mūsų rinkėjų lūkesčių. Jo svarbiausias trūkumas – per maži mokėjimų asignavimai. Jei norime pateisinti visus lūkesčius, jie turi būti bent jau dvigubai didesni.

Europos Vadovų Taryba apribojo finansavimą ir privertė sumažinti daug punktų – šie sumažinimai ypač paveikia III skyrių, apimančią žemės ūkį ir kaimo plėtrą, tačiau jie paveikia ir Europos agentūras bei likusius skyrius. Mažai tikėtina, kad bent kuris nors komitetas ar politinė frakcija Europos Parlamente būtų patenkinti šiuo biudžetu.

Nors buvo nustatyti politiniai prioritetai 2009 metams, nė vieno iš prioritetų nepavyko išlaikyti tokiu lygmeniu, kad būtų aišku, jog jie bus gerai finansuojami. Oficialiai biudžete lieka visi daugiametėje finansų struktūroje išdėstyti rodikliai, bet mes visi tikėjomės, kad jie bus aukštesni. Todėl biudžeto projekte siūloma grįžti prie pradinio projekto ir pašalinti sumažinimus, įvestus Europos Vadovų Tarybos. Balsuodami už pasiūlytą projektą, tikimės, kad pavyks padidinti sumažintas biudžeto išlaidas. Mums galbūt pavyks.

Esko Seppänen, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (FI) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nare, galima teisingai teigti, kad kitų metų biudžetas rodo biudžetinę discipliną. Mažos jame numatytos nacionalinės pajamos įves teisingumą ir tvarką Europos Sąjungoje.

Išlaidos pagal išorės veiksmus 4 antraštinėje dalyje neatitinka jokio biudžeto sudarymo kriterijaus. Visi žinome, kad nėra pakankamai pinigų viskam, ką Taryba laiko svarbiu, nes Parlamentas turi savo paties teisėtas pirmenybes dėl šių lėšų naudojimo.

Mes savo frakcijoje esame ne itin linkę palaikyti išorės išlaidų didinimą patį savaime. Nesame už Gruzijos perginklavimą po jos atakos prieš Pietų Osetijos civilius gyventojus ir Rusijos taikos palaikymo pajėgų karius, taip pat jos vėlesnį pasigailėtiną pralaimėjimą. Mes nepalaikome Tarybos prioritetų dėl Bendros užsienio ir saugumo politikos. Nesutinkame, kad Bendra užsienio ir saugumo politika turi būti plėtojama Europos saugumo ir gynybos politikos kryptimi, tarytum Lisabonos sutartis nebuvo atmesta. Tegu valstybės narės šiuo tikslu pasitenkina „Athena“ finansavimo mechanizmu.

Mes nepalaikome pagalbos teikimo Irakui, Afganistanui ir Gruzijai per tarptautines organizacijas be galimybės kontroliuoti Sąjungos pinigų panaudojimą. Žinoma, mes pasisakome už pagalbos teikimą engiamoms tautoms, pvz., palestiniečiams, bet kartu sakome, kad Tarybos pirmenybinės sritys sumažina atsargas finansavimo tikslams, kuriuos Parlamentas laiko svarbiais.

Visi tie, kurie dalyvavo sudarant biudžetą, žino, kad lubos išorės veiksmams neišlaikys, bet gries per biudžetinę procedūrą, lygiai kaip šių Rūmų lubos įgriuvo rugpjūčio mėn. Pasistenkime pasilikti po lubomis. Jei taip daroma gaminant apskaitos knygas, tai prieštarauja gerai biudžetinei praktikai ir tokia valdymo kultūra nėra skaidri Europos Sąjungos gyventojams, žmonėms, kurie turi apmokėti visas sąskaitas.

Nors mūsų frakcija mano, kad mes nelabai pasitikime Sąjungos išorės veiksmais, bet norime, kad faktai būtų pripažinti. Tai dabar – Tarybos užduotis.

Nils Lundgren, IND/DEM frakcijos vardu. – (SV) Gerb. pirmininke, tai tam tikra prasme yra gerai parengtas biudžeto projektas. Kvalifikuotiems ir dėmesingiems pranešėjams tenka visi nuopelnai už jų darbą pagal dabartinę struktūrą. Vis dėlto visa ši struktūra yra visiškai netinkama, tačiau ką Europos Sąjunga turi daryti esant dabartinei padėčiai? Tokiomis aplinkybėmis bent du trečdaliai pinigų tenka žemės ūkiui ir struktūriniais fondams, įskaitant prarandamus pinigus ir korupciją. Tai, ką Europos Sąjunga turi investuoti į, pvz., tokius stambaus masto tyrimus kaip sintezės projektas Barselonoje, ar tokią bendrą infrastruktūrą kaip „Galileo“, ar į anglies dioksido atskyrimą bei laikymą ir kt., tėra smulkmena šiame biudžete.

Dabar čia matome Globalizacijos fondą, suteikiantį 2,4 mln. EUR Portugalijai ir 10 mln. EUR Ispanijai. Abiem atvejais kalbame apie tūkstantąsias šių šalių bendrųjų nacionalinių produktų dalis. Nėra jokios priežasties, kodėl jos turėtų šiems tikslams gauti pinigų iš kitų šalių. Turime Solidarumo fondą, iš kurio 13 mln. atitenka Prancūzijai po nuniokojimo, kurį sukėlė uraganas „Dean“ Martinikoje ir Gvadelupoje. Ir vėl čia kalbame apie tūkstantąją Prancūzijos bendrojo nacionalinio produkto dalį. Visa tai neturi jokios prasmės. Mes kalbame apie turtingas šalis, kurioms būtų visai nesunku išspręsti šiuos reikalus, net ir negaunant menkos paramos iš kitų valstybių narių.

Kodėl taip daroma? Teigčiau, kad taip yra dėl to, jog tai viešųjų ryšių pinigai, skirti panaudoti ES reklamai. Nėra jokios kitos akivaizdžios šių veiksmų priežasties. Kitą kartą lėšos, be abejo, bus skiriamos sniegui valyti. Kartoju: einame visiškai neteisingu keliu. Mes svarstome biudžetą, kuris techniškai gerai parengtas, bet politiniu požiūriu – idiotiškas.

Sergej Kozlík (NI). – (SK) Pernai mus panašiai išgąsdino žemas išlaidų lygis Europos Sąjungos biudžete 2008 m. Šios išlaidos sudarė tik 0,95 proc. bendrojo vidaus produkto. Tuo laiku palyginau kasmetinio sumažinimo kreivę su krintančiu lapu. Manėme, kad ji negali dar daugiau nukristi. Mes klydome.

Išlaidos 2009 metams sudaro 0,89 proc. bendrojo vidaus produkto. Tai nebe kreivė – tai laisvasis kritimas. Kam rūpi, kad išlaidų lygis toli gražu neatitinka politinių Europos Sąjungos prioritetų ir įsipareigojimų? Kam rūpi, kad vis didėja tarpas tarp įsipareigojimų ir mokėjimų lygių? Visas neapmokėtų įsipareigojimų kiekis šiandien sudaro 139 mlrd. EUR, o tai daugiau negu metinis Sąjungos biudžetas.

Vidaus nesutarimas Europos Vadovų Tarybos politikoje buvo parodytas, kad visi jį pamatytų. Daugumos valstybių narių vyriausybės nesugebės išspręsti problemų, sukeltų visiško Europos Sąjungos lėšų sumažėjimo šiais metais. Anksčiau minėtas tarpas tapo biudžeto išlaidų sumažinimu kitiems metams. Tarpas plėtėja tarp finansinės struktūros 2007–2013 metams ir tikrųjų biudžetų, šitaip darant žalą gyventojams ir regionams, kurie negauna būtinų išteklių, ypač iš struktūrinių ir sanglaudos fondų.

Tai taip pat Europos Parlamento silpnumo klausimas. Mes savo šalyse nerasime veiksmingo būdo daryti spaudimą vyriausybėms, ministerijoms ir kitoms institucijoms viešojo administravimo sektoriuje, kad nukreiptume tinkamas apimties finansavimą į šias sritis. Remiu išlaidų iš Europos Sąjungos biudžeto padidinimą, kaip pasiūlė Jutta Haug savo puikiame pranešime. Tačiau tuo pat metu noriu paklausti, ar nekovojame su vėjo malūnais.

Salvador Garriga Polledo (PPE-DE). – (ES) Gerb. pirmininke, gerb. Tarybos Pirmininke, gerb. Komisijos nare, pranešėjai, ponios ir ponai, koks yra Europos Sąjungos biudžeto galutinis tikslas, *raison d'être*, tikros ir visuotinės finansų krizės metais?

Pirmasis tikslas – užtikrinti, kad šis biudžetas tiesiog nebūtų papildoma našta valstybių narių piniginėms. Kitaip tariant, jį turi sudaryti ne nereikalingos išlaidos, bet jis turi būti taikomas ten, kur valstybės narės negali ar neturi teisės veikti.

Antrasis tikslas – užtikrinti, kad šis biudžetas sukurtų pridėtinę vertę. Programas, kurioms finansavimas yra patvirtintas, turi tinkamai palaikyti politinę valdžią – Tarybą ir Parlamentą – ir techniškai palaikyti vykdomoji valdžią, tai yra Komisija.

Komisijos vaidmuo dar niekada nebuvo toks svarbus kaip šiais gilios krizės metais. Jos atsakomybė didesnė negu kada nors anksčiau, nes dabar turime išspausti kiekvieną galimą įplauką lašą iš kiekvieno euro, kurį investuoja Europos mokesčių mokėtojai.

Trečia, kai liberalai tampa socialdemokratais, o socialdemokratai yra linkę tapti liberalais, Europos Sąjungos biudžetas turi būti veiksmingas ir net nukreiptas prieš ciklus.

Tyrimas, kuriam vadovavo Ispanijos ekonomistas Rafael Flores, įrodė, kad didžiausią poveikį viešosioms investicijoms ir užimtumui turi viešosios išlaidos, skirtos transporto infrastruktūroms ir ryšiams. Kas gerai mano šaliai, taip pat turi būti gerai visai Europai.

Europos Sąjungos struktūriniai ir sanglaudos fondai – pagrindinis Bendrijos komponentas, kuriuo siekiama atgaivinti Europos infrastruktūras ir kartu padidinti užimtumą. Todėl mano frakcija, tarp kitų aspektų, pasisako už didesnę finansavimą transeuropiniams tinklams, kuriuos neatsakingai užmiršo Taryba, ypač už didesnę finansavimą energijos perdavimo tinklams ir taip pat už didesnę finansavimą mokėjimų asignavimams pagal konvergencijos antraštinę dalį.

Thijs Berman (PSE). – (NL) Gerb. pirmininke, kitų institucijų biudžetai pasižymi protinga pusiausvyra tarp vis didesnio, netgi beveik nuolatinio poreikio įdarbinti daugiau darbuotojų ir būtinybės riboti išlaidas.

Europos Parlamentas, būdamas atsargi biudžetinė įstaiga, neviršija sutartų ribų (vienos penktosios institucijų biudžeto), tačiau investuoja į žinias, keldamas darbuotojų lygį ir didindamas gebėjimus bibliotekoje. Tai būtina, nes klausimai, su kuriais susiduriame, nuolatos būna sudėtingi ir susiję su globalizacija bei viso pasaulio problemomis. Dedami pagrindai, leidžiantys įvesti Parlamento narių ir padėjėjų statusus, ir tai socialinio teisingumo klausimas, buvęs svarbus jau ilgą laiką.

Bus daugiau darbuotojų, palaikančių ryšius tarp Europos Parlamento ir valstybių narių parlamentų, o tai būtina netgi nepaisant to, kad šioje veikloje dalyvaus nedaug žmonių. Kalbama apie keitimąsi informacija su valstybių narių parlamentais, ir šie mainai turi būti tobulinami. Mūsų sostinėse dažnai labai trūksta žinių apie Briuselyje vykdomas darbotvarkes ir apie subsidiarumo klausimus, o Europos gyventojai labiau negu anksčiau užduoda kritiškus klausimus apie tai, ką reikėtų reguliuoti valstybių narių lygmeniu ir ką – Europos lygmeniu.

O dėl kitų įstaigų, leiskite man pasakyti tik šitai: svarbiausias dalykas turi būti prieiga gyventojams. Todėl svarbu didinti ombudsmenų skaičių, ir tai tik vienas aspektas. Europos Sąjunga turi būti atvira visiems gyventojams, o ypač – nusiskundimų turintiems gyventojams.

Nathalie Griesbeck (ALDE). – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, pirma, labai dėkoju mūsų dviem kolegoms Parlamento nariams iš Biudžetų komiteto – J. Lewandowskiui ir, žinoma, J. Haug, karštai ir veiksmingai prižiūrėjusiems mūsų darbą.

Pirma, norėčiau per man skirtą laiką labai trumpai jums pasakyti, kad esu sužavėta dėl tiek daug rekomendacijų, išsaugotų biudžeto struktūroje, nors pats biudžetas yra labai suvaržytas, netgi įtemptas, kaip sakė kai kurie mūsų kolegos Parlamento nariai. Buvo išsaugotos esminės rekomendacijos dėl vystymosi, darbo ir klimato kaitos, ir mes netgi padidinome viso lygmens mokėjimus pagal šiuos prioritetus.

Antra, džiaugiuosi dėl konkretesnio dalyko: dėl to, kad dėl Biudžeto komiteto pasiūlymo mums pavyko padaryti suprantamesnes eilutes dėl tyrimų ir naujovių bei viso to, kas susiję su struktūriniais fondais, ir tuo būdu pateikėme mūsų bendrapiliečiams praktinius atsakymus.

Esant dabartinei krizei, kurios mastas ir padariniai kelia nerimą ir, deja, bus ilgalaikiai, norėčiau pabrėžti Europos koordinuoto atsako svarbą. Pastarasis dalykas dabar yra ne tik akivaizdesnis nei bet kada anksčiau, bet jis taip pat labai svarbus, kai reikia palaikyti investicijas į pagrindinius infrastruktūros projektus, siekiant paskatinti mūsų Europos ekonomiką.

Gérard Onesta (Verts/ALE). – (FR) Gerb. pirmininke, aišku, kad kitais metais Lisabonos sutartis, deja, dar neįsigalios, bet visiems šiems dalykams mums vis dėlto reikia reguliavimo. Gali nebūti naujos sutarties, tačiau yra naujų poreikių. Yra užduočių, kurios neatitinka institucijų darbo tempo. Mums tereikia pažiūrėti žinias apie finansų krizę ir aplinkos krizę. Mums reikės išteklių savo struktūrinėje schemoje.

2009 metai taip pat yra šiek tiek ypatingi, nes turime susitikti su labai jautria būtybe, vadinama Europos piliečiu, tai yra rinkėju. Taigi neturime taupyti lėšų komunikacijai ir bendradarbiavimui. Šiuo klausimu raskime deramų išteklių mūsų internetinei televizijai, rinkiminei kampanijai, lankytojų centrui, piliečių forumams ir t. t.

Kalbant apie pastatus, mes dabar valdome beveik visus mūsų pastatus. Čia kalbu apie mūsų tris svarbiausias darbo vietas. Kalbant apie vieną vietą, kurios dar nevaldome, tai yra darbo vietą Liuksemburge, ketiname ten pradėti darbą po ateinančių kelių savaitių. Tai didelė, labai ambicinga statybų aikštelė, kurioje ketiname pastatyti vieną iš didžiausių pastatų pasaulyje su visiškai autonominiu energijos tiekimu. Galime tuo didžiuotis,

galime didžiuotis savo turto, bet, kaip gali patvirtinti šie Rūmai, turtą reikia išlaikyti! Taigi mes, kaip savininkai, dabar turime rasti išteklių išlaikyti aukštos kokybės turtą.

Kalbant apie aplinkos politiką, 2008 buvome viena iš pirmųjų institucijų, gavusių AVAS pažymėjimą, ir galime labai tuo didžiuotis. Dabar turime mūsų tyrimo dėl mūsų anglies pėdsako per dvi dienas rezultatą. Šie Rūmai kasmet suvartoja 200 000 metrinių tonų CO₂. Jei norime pasiekti mažiau kaip 30 proc. po 12 metų tikslą, mums reikės šiek tiek išteklių.

Apibendrinusi tiesiog pagirdamas mūsų kolegos J. Lewandowskio darbo kokybę, nes pritaikius naują derinimo metodą mums labai pasisekė, kad jis buvo mūsų vadovas.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nare, šiose diskusijose yra keturi dalykai, į kuriuos norėčiau atkreipti jūsų dėmesį. Pirmia, nepaisant to, kad biudžeto 124 mlrd. EUR dydžio išlaidų paskyrimams yra didžiausios Europos Sąjungos istorijoje, jos yra mažiausios lyginant su 27 valstybių narių bendruoju nacionaliniu produktu. Tarp kitko, ši lygį pasiūlė Europos Parlamento biudžetų komitetas, nes Europos Komisija siūlė dar mažesnius paskyrimus, o Taryba atliko dar daugiau šio kuklaus biudžeto sumažinimą.

2007–2013 m. finansinėje perspektyvoje lubos mokėjimų asignavimams buvo 0,97 proc. bendrojo nacionalinio produkto, kitaip tariant, susiduriame su reikšmingu skirtingumu tarp to, ką ketiname finansuoti prieš trejus metus, ir to, ką Sąjunga nori finansuoti dabar. Ketvirta, skirdami tiek mažai pinigų, mes negalime turėti nei didesnės Europos, nei stipresnės integracijos, nei Europos Sąjunga gali būti patikimu pasauliniu partneriu, nes jai kyla grėsmė neįvykdyti savo įsipareigojimų šioje srityje.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL). – (PT) Šią diskusiją apie Bendrijos biudžetą 2009 metams turėtų išskirti sprendimai, kurių ši mėnesį Europos Vadovų Taryba nepriėmė. Būtinai reikėjo aptarti skubias biudžeto priemones, kurių reikia norint veiksmingai paremti mažos apimties ir šeimų ūkių, žuvininkystę, tekstilės ir siuvimo pramonę, laivų statybos pramonę ir mikro, mažas bei vidutinio dydžio įmones. Be to, skubiai būtinos kitos priemonės, skirtos ginti produktyviems kiekvienos valstybės narės, ypač sanglaudos šalių, sektoriams, užimtumui su teisėmis ir padoriam darbo užmokesčiui darbuotojams.

Būtinai reikėjo aptarti tai, kad reikia nutraukti ryšius su Bendrijos biudžeto politika. Ši politika remia ekonomikos politiką, kuri yra viena iš priežasčių, sukėlusių struktūrinę krizę, jau taip ilgai užsitęsusių Europos Sąjungoje ir dėl kurios krenta produktyvaus sektoriaus rodikliai, didėja nedarbas, rizikingas darbas, socialinė nelygybė ir gilūs skirtumai tarp valstybių narių.

Ashley Mote (NI). – Gerb. pirmininke, suprantu, kad milijonai eurų iš mokesčių mokėtojų pinigų vis dar yra skiriami socialinei inžinerijai ir visuomenės palaikymui Europos Sąjungai pirkti šalyse kandidatėse, valstybėse narėse ir kitur. Vis dar turime kelių tirtų, kurie niekur neveda, keičiame šaligatvius Karinioje prie turkų kazino ir už 400 mln. EUR suteikiame elektros Kosovui, į kurį siunčiami kvitai tiesiog dingsta.

Tai labai abejotinas politinis visuomenės pinigų naudojimas. Nenuostabu, kad mokesčių mokėtojai šalyse rėmėjose, pvz., mano šalyje, vis labiau prieštariauja tam, kad Europos Sąjungos lėšos būtų duodamos šalims, kuriose mokesčių našta yra mažesnė – kartais daug mažesnė, ir tokiu būdu Europos Sąjungos lėšos padengia vietinių mokesčių įplaukų trūkumą.

Atsižvelgdamas į šį netinkamą reglamentavimą, neseniai parašiau Audito Rūmams, kad jie paaiškintų mokėjimų iš visuomenės lėšų, kurie yra vertinami pagal tarptautinius apskaitos standartus, teisėtumą.

Esther de Lange (PPE-DE). – (NL) Gerb. pirmininke, pabaigoje pasisakantis kalbėtojas turi pranašumą, kad jis gali praleisti daugelį dalykų, kurie buvo pasakyti anksčiau. Todėl iškart kalbėsiu apie du dalykus, kurie man yra ypač svarbūs. Pirmia, dabar Europoje vis daugėja nutukusių vaikų, ir mes, kaip visuomenė, turime daugiau investuoti į mokymą apie sveikus valgymo įpročius.

Mūsų siūlymas padidinti biudžetą mokyklose duodamam pienui tobulai atitinka šį siekį. Turėdami papildomus 13 mln. EUR, kuriuos ketiname atidėti, norėtume padidinti mokyklų skaičių, taip pat išplėsti produktų spektrą įvairiais sveikais gaminiais. Gaila, kad Komisijos atsakas į tokias iniciatyvas kaip vaisių dalijimo mokyklose programa yra, mano nuomone, pernelyg lėtas.

Europos Parlamentas norėjo turėti banke pinigų šiai programai 2008 m. Dabar jau 2009 m., ir tik dabar vaisiai bus nemokamai pateikiami mokyklose, be to, tik 1,3 mln. EUR buvo paskirta tinklui sukurti ir informacijai suteikti. Mano požiūriu, tai apgailėtina. Mokyklose dalijami vaisiai nenukris iš dangaus į mokyklas

po vasaros pertraukos. Šiai programai reikės atlikti didelį parengiamąjį darbą, o pinigų taip pat reikės ir kitais metais. Todėl tikrai nebūtų pro šalį šiek tiek daugiau dinamizmo.

Antra, norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į pasiūlytą tyrimą dėl pelno maisto gamybos grandinėje. Pvz., ar žinojote, gerb. Komisijos nare, kad pelnas iš obuolių pardavimo yra 22 proc. prekybos centruose, 23 proc. paskirstymo prekyboje, o pirminis šių obuolių gamintojas, ūkininkas, be kurio pastangų šių obuolių nebūtų, per kelerius pastaruosius metus patyrė 4 proc. nuostolį?

Remdamiesi mūsų siūlomą tyrimu, norėtume, kad ūkininkų padėtis būtų stebima. Galų gale, jei norėsime išsaugoti žemės ūkio gamybą Europoje, turėsime stebėti pirminių gamintojų padėtį ir galios koncentracijas grandinėje, pvz., didelius prekybos centrus. Tikiuosi, gerb. Komisijos nare, kad Jūs kartu su savo už konkurenciją atsakingu kolega norėsite pasigilinti į šią problemą.

Göran Färm (PSE). – (SV) Gerb. pirmininke, kaip Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto pranešėjas dėl biudžeto norėčiau padėkoti gerb. J. Haug už tai, kad ji taip rūpestingai išsiklausė į mūsų prioritetus, ir tai tikrai matyti biudžete. Mano kolegai euroskeptikui Parlamento nariui iš Švedijos gerb. N. Lundgrenui, kuris ką tik kalbėjo ir apibūdino biudžetą kaip idiotišką, pasakysiu tik tiek, kad biudžeto nepagerins jo paties siūlymai nutraukti kai kurias geriausias biudžeto dalis, susijusias, pvz., su laivybos saugos institucija ir „Veiklaus jaunimo“ programa.

Tačiau, žinoma, Europos Sąjungos biudžetas turi problemų. Mūsų patiriama triguba krizė rodo, dėl ko nesutariama. Kalbu apie klimato krizę, maisto krizę ir finansų krizę. Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetas siūlo visus su klimatu ir energetika susijusius veiksmų asignavimus padidinti bent jau 5 proc. bet tai tebėra lašas vandenyne. Aš, kaip socialistas, manau, reikia pagalbos maisto produktais, bet diskusija apie finansavimą rodo silpnumus biudžeto sistemoje. Tai rodo, kaip sudėtinga ištraukti į reikšmingesnių prioritetų nustatymą. Prezidentas N. Sarkozy vakar atkreipė dėmesį, kad reikia kartu stengtis padėti Europos prekybai ir pramonei, kurias paveikė krizė, bet tam nėra jokių išteklių Europos Sąjungos biudžete. Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetas pabrėžia, kad reikia daugiau finansuoti mažąsias ir vidutinio dydžio įmones, bet tai taip pat tik lašas vandenyne.

Vietoj to esame priversti išrasti vieną laikiną priemonę po kitos. Turime lankstumo priemonių, Globalizacijos fondą, Solidarumo fondą ir Maisto priemonę, o netrukus turėsime specialų mechanizmą, skirtą prižiūrėti pajamoms iš būsimo emisijų teisių pardavinėjimo iš varžytinių. Manau, atėjo laikas atlikti ambicingesnę ir į ateitį nukreiptą ilgalaikio biudžeto apžvalgą. Dabar turėdami atlikti vidutinės trukmės apžvalgą, turime galimybę užtikrinti, kad biudžetas būtų geriau pritaikytas spręsti vis sudėtingesnės mūsų gyvenamos tikrovės klausimams, kuriems reikia radikalių priemonių.

Seán Ó Neachtain (UEN). – Gerb. pirmininke, svarbiausias šio biudžeto aspektas yra tai, kaip jis bendrai padeda ir palaiko Europos ekonomiką bei prisideda prie ekonomikos plėtros ir stiprinimo – o dabar šitai iš tikrųjų būtina. Todėl pritariu biudžetui numatytai paramai, skirtai mokslinių tyrimų programoms ir naujų technologijų plėtrai, nes neplėtodami šių technologijų negalime tikėtis suteikti mūsų ekonomikai konkurentiškumo.

Taip pat norėčiau, kad ši parama taptų prieinama visiems Europos regionams – ne tik miesto sritims, bet ir kaimo bendruomenėms. Taip pat norėčiau matyti stiprų BŽŪP „medicininės apžiūros“ palaikymą per artimiausius metus, kad užtikrintume sveiko maisto aprūpinimą vietoje ir nereikėtų priklausyti nuo maisto importo iš tolimų kraštų.

Margaritis Schinas (PPE-DE). – (EL) Gerb. pirmininke, rinkimų metais biudžetas turi turėti dvi skiriamąsias savybes: pirma, išteklius, atspindinčius Europos Sąjungos ambiciją ir, antra, atsakymus ir politines žinias, atitinkančias vidutinio piliečio lūkesčius, ypač dabartinėmis sudėtingomis ekonomikos sąlygomis.

Jei pagal šiuos kriterijus vertiname biudžeto projektą, 0,96 proc. Bendrijos bendrojo vidaus produkto mokėjimų atitinkantis kiekis yra iš esmės tinkamas, bet tik jei Taryba jo nesumažins per antrąjį svarstymą. Manau, kad ministras atkreips ypatingą dėmesį į šį dalyką.

Geresnė padėtis politinių žinių ir politiniais tikslų aspektu, kur mes iš tikrųjų įtraukėme pagrindinius visuomenės prioritetus. Nesileisdamas į detales norėčiau, jei galima, paminėti vieną ypatingai svarbų klausimą, susijusį su mano šalimi ir kitomis šalimis Europos Sąjungos pietuose, būtent klausimą dėl nelegalios imigracijos.

Dabar tūkstančiai irakiečių, kurdų, afganų ir gruzinų atvyksta į Turkiją ir masiškai bando patekti į Europos Sąjungą. Graikija ir kitos šalys pietų Europoje turi dėti didžiules pastangas, kad kontroliuotų nelegalią

imigraciją, nors tam neturi pakankamų išteklių. Vien 2007 m. Graikijoje turėjome 110 000 nelegalių imigrantų, o iki šių metų rugsėjo mėn. jų buvo daugiau kaip 80 000.

Todėl džiaugiuosi, kad Bendrijos biudžete pirmą kartą yra atskiras punktas dėl Europos Sąjungos solidarumo su valstybėmis narėmis pietuose, ir manau, kad tai gera pradžia ir kad mes toliau to laikysimės.

Brigitte Douay (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, tą pačią dieną, kai Parlamentas, Komisija ir Taryba pasirašė politinę deklaraciją „Europos komunikacinė partnerystė“, ir taip Komisija ir Taryba parodė savo bendrą norą padidinti bei suderinti informaciją apie Europos Sąjungą, skirtą gyventojams, mes svarstome 2009 m. biudžetą ir „Institucijų komunikacijos“ biudžetą.

Šiais rinkimų metais, didėjant skepticizmui dėl Sąjungos, svarbu didinti gyventojų informuotumą Europos klausimais. Iš tiesų tikimės, kad rinkimuose dalyvaus labai daug rinkėjų. Siekiant, kad tai įvyktų, svarbios visos iniciatyvos, kuriomis norima paaiškinti Europą ir jos pridėtinę vertę kasdieniam gyvenimui ir rengimuisi ateičiai. Būsimasis lankytojų centras Briuselyje yra šių iniciatyvų dalis, bet būgštauju, kad dėl tam tikrų komitete priimtų pakeitimų bus atidėtas labai laukiamas šio centro atidarymas.

Savo frakcijos vardu iš tikrųjų norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kaip entuziastingai siekiame reikšmingai investuoti į visas komunikacijos iniciatyvas, skirtas gyventojams ir žiniasklaidai, ypač vietiniu lygmeniu. Reikia paraginti Parlamentą ir Komisiją vykdyti įvairią politiką, kuria siekiama paskatinti gyventojus labiau palaikyti Europos projektą.

Michael Gahler (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, susitelksiu ties 4 antraštine dalimi, susijusia su Europos Sąjungos išorės veikla. Dabartinių ar ankstesnių konfliktų vietose: Gruzijoje, Kosove, Palestinoje, Afganistane ar Pakistane norime pagerinti žmonių gyvenimą ir pasiekti taikios bei humaniškos plėtros.

Kadangi mūsų finansiniai planai nesuteikė pakankamų lėšų, 2009 m. dar kartą turime gauti papildomų išteklių iš valstybių narių, kad galėtume atlikti savo išaugusį darbą. Ypač negalima mažinti mūsų įsipareigojimų ir mokėjimų mūsų tiesioginiams kaimynams: šalims kandidatėms, mūsų Rytų Europos kaimynams ir mūsų partneriams prie Viduržemio jūros svarbu matyti Europos Sąjungą kaip patikimą partnerę, kuria jie gali pasikliauti.

Matydamas 2008 m. biudžeto vykdymą (pvz., vien Palestinai) ir pakeitimų raidžių skaičių, jau dabar galiu pasakyti, kad 2009 m. atsidursime panašioje situacijoje. Todėl norėčiau kreiptis į Tarybą pirmininkaujančią valstybę dėl derinimo susitikimo. Lapkričio 21 d. mes visi kartu mobilizuosime lankstumo priemonę pagal savo pasiūlymus, o tai reiškia, kad kitais metais mums nebus taip lengva susitikti ir priimti pakeitimus. Kaip žinote, artėja rinkimai, taigi jūs taip pat nežinote, kas sėdės priešais jus po rinkimų.

Mes papildomai pabrėžėme užsienio reikalų sritį, ir tai, mano manymu, yra geras žingsnis. Paskyrėme papildomus išteklius, kad galėtume skelbti Europos žinias farsi, Irane ir Afganistane vartojama kalba. Manau, kad svarbu skleisti mūsų politines pažiūras šiuose regionuose, kad žmonės žinotų, kokios pozicijos laikosi Europa.

O dėl kito klausimo, norėčiau paprašyti, kad Komisija pakeistų savo politiką. Kaip žinote, dabar veikia politinių fondų tinklas, apimantis penkias politines frakcijas, bet, deja, mūsų patirtis rodo, kad šioms frakcijoms veiksmingai neleidžiama įgyvendinti savo politikos ir palaikyti demokratijos. Tikiuosi, ši situacija kitais metais pasikeis.

Vicente Miguel Garcés Ramón (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, priešais save turime bendro biudžeto 2009 m. projektą, kuriuo siekiama sustiprinti Europos Sąjungos, kaip taikos ir progreso regiono, socialinį ir aplinkos matmenį.

Ypač turiu pabrėžti du per diskusiją įtrauktus parlamento pasiūlymus dėl jų simbolinės vertės. Pirmasis yra susijęs su finansavimu, skirtu Europos kosmoso tyrimams, daugiausiai susitelkiant ties pasauliniu aplinkos stebėjimu, gyventojų saugumu ir Tarptautiniais astronomijos metais.

Antrasis yra bandomasis projektas dėl socialinio turizmo, kuriuo bandoma rasti būdų, kaip atitikti reikalavimus naujoms laisvalaikio formoms. Apgailestaujame, kad biudžeto projekte neįtrauktas specialus fondas atkūrimui ir atstatymui šalyse, kurias nuniokojo uraganai ir taifūnai Karibų jūroje ir Azijoje.

Nenorime, kad dabartinė po visą pasaulį išplitusi ekonomikos ir finansų krizė neigiamai paveiktų Europos Sąjungos biudžetą.

Vladimír Maňka (PSE). – (SK) Socialistų frakcijoje esu atsakingas už finansinius reikalus pagal antraštinę dalį „Kitos institucijos“. Šiuo požiūriu galiu pasakyti, kad biudžeto sudarymo ir efektyvaus finansavimo naudojimo užtikrinimo procesas juda teigiama kryptimi. Tačiau čia taip pat yra išlygų, pvz., dėl ilgalaikio turto politikos. Tikrai taikant ilgalaikį požiūrį kartu su priemonių planavimu mums gali pavykti sutaupyti daugiau lėšų.

Kita išlyga susijusi su tyrimų dėl pastatų energijos vartojimo panaudojimu. Naujausiuose tyrimuose apie Europos Parlamento anglies pėdsaką teigiama, kad išskiriamo anglies dioksido kiekis atitinka 114 000 metrinių tonų per metus. Turime pritaikyti nemažai priemonių, iki 2020 m. padėsiančių sumažinti emisijas 30 proc. Svarbiausi taršos šaltiniai – šildymas ir elektra pastatuose, taip pat žmonių pervežimas nuo namų iki darbovietės ir atgal bei pervežimas tarp trijų svarbiausių darbuotojų.

Tikiuosi, kad Europos Parlamento Generalinis Sekretorius iki metų galo pateiks tyrimais paremtą veiksmų planą, kad galėtume kiek galima greičiau imtis priemonių, užtikrinsiančių lėšų taupymą ir švaresnę aplinką.

Ville Itälä (PPE-DE). – (FI) Gerb. pirmininke, visų pirma noriu padėkoti abiem pranešėjams už šį puikų darbą, ir man įdomu, kad per šią sesiją sugebėjome pasiekti sutarimo, galbūt net politiškai, ir jis stipresnis nei ankstesniais metais, nors artėja rinkimai. Tai puiku.

Norėčiau iškelti vieną klausimą, susijusį su tuo, kad Biudžetų komitetas dabar pristatė savo biudžeto eilutę dėl Baltijos strategijos. Tai nepaprastai svarbu. Komisija ruošia savo Baltijos strategiją kitiems metams, bet jokia strategija neturi reikšmės, jei ji neturi finansavimo, o finansavimas turi būti organizuojamas šiuo būdu.

Čia svarbiausia problema yra aplinka. Baltija – beveik negyva jūra. Šia prasme ji yra dėmė Europos kraštovaizdyje. Turime atlikti daug darbų. Kalbu apie mūsų ryšius su Rusija, energetikos politiką, gabenimus, ekonomiką: tai labai svarbūs reikalai, ir mes galime panaudoti šią biudžeto eilutę, kad užtikrintume teisingą šių problemų sprendimą.

Reimer Böge (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau pradėti nuo padėkos dviem pranešėjams: J. Lewandowskiui, labai apgalvotai ir rūpestingai parengusiam Parlamento biudžeto projektą; ir J. Haug, su dideliu atsidavimu dirbusiai, kad pristatytų mums itin veiksmingą strategiją dėl Komisijos biudžeto. Platus sutarimas, kurio, tikiuosi, pasieksime per rytojaus balsavimą, pasiųs labai aiškią politinę žinią, ypač skiriamą derinimo susitikimui lapkričio 21 d.

Visiškai aišku, kad, ypač dabartinėmis sąlygomis, plėtra, darbo vietos, transeuropiniai tinklai, mokymasis visą gyvenimą, kova su klimato kaita, Europos transporto tinklai ir išorės sienų saugumas turės būti formuojami taip, kaip nustatėme. Taip pat ir užsienio politikoje nuosekli kaimynystės politika ir pasaulinė plėtra, krizių valdymas ir Europos Sąjungos integracijos koncepcija yra dar svarbesni nei kada nors anksčiau. Todėl, gerb. Komisijos nare, kyla klausimas dėl mokėjimų. Proceso pabaigoje mokėjimų lygmuo bus įvertintas labai skirtingai, priklausomai nuo kategorijos. Jūs minėjote klausimą dėl atsargų, ir aš tiesiog pastebiu, kad, išskyrus šį klausimą, jūs neturite jokių prieštaravimų dėl Parlamento prioritetų. Tai geras ženklas deryboms.

Džiaugiamės, kad šiandien čia yra Tarybai pirmininkaujančios Prancūzijos atstovas J. P. Jouyet, nes Tarybai pirmininkaujanti valstybė ne visada dalyvaudavo per spalio mėn. vykusias diskusijas dėl biudžeto. Tai rodo, kad pradėjome vykusiai bendradarbiauti. Žinoma, pradžioje jūs turėjote kalbėti kaip finansų ministras: viskas per brangu, viskas per aukštai. Mes veikiamė čia, įskaitant tai, dėl ko balsuojame, visiškai neviršydami daugiamečio finansinio plano lubų.

Nors tarp eilučių tapo aišku, kad esate paruošę derėtis, nes pasakėte: dėl maisto pagalbos priemonės, ir, norėčiau pabrėžti, ne tik dėl jos, bet taip pat ir dėl kitų užsienio politikos prioritetų – BUSP, Kosovo, Palestinos, Afganistano ir Gruzijos – reikia derėtis ir rasti būdą optimaliai suderinti priemones. Esame pasiruošę tai daryti, naudodami visas galimybes, kurias mums numato Tarpinstitucinis susitarimas ir biudžeto sudarymo principai. Šiuo atžvilgiu laukiame konstruktyvių derybų.

Jan Olbrycht (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nare, 2009 m. bus ypatingas laikotarpis, nes per jį deramas investicijų įvykdymas bus susietas su sanglaudos politika. Tai bus treči metai iš eilės, pagrįsti n+3 principu. Tai reiškia, jog tai bus laikotarpis, per kurį savo viltis dėsime ne tiek į susitarimų pasirašymą, bet labiau į galutinį labai konkrečių išpareigojimų įvykdymą, todėl bet kokios pastangos mažinti su sanglaudos politika susijusį finansavimą tampa labai pavojingos.

Taip pat norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad Europos Parlamente yra balsų, susiejančių Europos Audito Rūmų patikrinimo rezultatus su biudžeto planavimu, ir todėl dabar kai kurie labai gerai žinomi komentarai dėl

apytiksliai dvylikos procentų nekvalifikuotų išlaidų neigiamai veikia diskusiją dėl biudžeto. Tikiuosi, kad nei šie Rūmai, nei Komisijos narė nepriims jokių susiejimų ir paskyrimų šio pobūdžio atsargoms.

Jean-Pierre Jouyet, Tarybos Pirmininkas. – (FR) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nare, ponios ir ponai, jau leidau šia diskusijai per daug užsitésti, tačiau diskusija iš tikrųjų buvo žavi. Norėčiau pasakyti, kad mes sutariame dėl prioritetų, kuriuos išsakė jūsų pranešėjai ir R. Böge, ir kad tikrųjų norime glaudžiai bendradarbiauti.

Apgailestauju, kad aš, deja, nekalbu kaip finansų ministras R. Böge, bet, ką gi, kol Tarybai pirmininkauja ši valstybė, galiu tiesiog patikinti šiuos Rūmus, kad norime pasiekti susitarimo pagal šią procedūrą.

Taip pat noriu patikinti jus, kad Taryba, neperžengdama minėtų ribų, laikysis konstruktyvaus požiūrio, kurio iš tikrųjų siekiame pagal minėtų prioritetų struktūrą – čia kreipiuosi į Komisiją ir šiuos Rūmus. Pritariu ypatingai svarbai, kuri buvo priskirta užsienio politikai, ryšiams ir temoms, susijusioms su finansų reguliavimu ir euru. Atkreipiau dėmesį į šiuos punktus bei į jūsų institucijos poreikį, kuris buvo pabrėžtas, ir į tai, kad šios diskusijos pabaigoje turime atrinkti du elementus.

Pirmasis – diskusija apie Europos biudžeto ateitį. Iš klausiau C. Guy-Quint ir kitus, bet daugelį išsakytų pastebėjimų reikia svarstyti punkto dėl pakartotinio finansų struktūros nagrinėjimo aplinkybėmis. Būtent šiomis aplinkybėmis Komisija, Europos Parlamentas ir valstybės narės turi užimti poziciją bei suprojektuoti būsimą daugiametę finansų struktūrą. Apie tai kalbėjome su R. Böge. Dėl dabartinių aplinkybių mes, kaip Tarybai pirmininkaujanti valstybė, taip pat susitelkėme ties kitais skubiais reikalais.

Antrasis elementas – siekiniai 2009 m. biudžetinėje procedūroje. Šiuo atžvilgiu turime sudaryti realistišką ir suderintą biudžetą bei rasti sprendimus dėl maisto priemonės finansavimo – sakau tai, kad šie žodžiai būtų įrašyti į protokolą, – nes tai lieka mūsų bendru tikslu. Šiandien tai – svarbus politinis prioritetas visoms Bendrijos institucijoms, ir šiuo klausimu taip pat tikimės rasti optimalų įvairių išteklių derinį.

Jutta Haug, pranešėja. – (DE) Gerb. pirmininke, dėkoju visiems dalyvavusiems šiose diskusijose. Jums, gerb. Komisijos nare, norėčiau pasakyti, kad aš, kaip ir mes visi, žinau, kad Komisija niekada nebūna labai patenkinta, kai Parlamentas nustato rezervus. Tikrai suprantame, kad jaučiate žnybtelėjimą, bet šiais metais norėjome – ir tai pamatysime rytoj per balsavimą – išdėstyti sąlygas dėl rezervo panaudojimo, kurias galėsite vykdyti ganėtinai nepriklausomai.

Šios sąlygos nėra išsigalvojimai, pagal kuriuos turite pasikliauti kitais žmonėmis ir iš jų kaulyti, kad gautumėte savo pinigų – Parlamentas šiuo klausimu pasiėmė labai protingai. Dažniausiai šiuos rezervus galėsime išleisti gana greitai, po antrojo svarstymo, nes turėsite laikytis mūsų nustatytų sąlygų – esu tvirtai tuo įsitikinusi.

Gerb. J. P. Jouyetai, suprantu, kad negalite čia ir dabar suteikti mums jokių konkrečių pažadų, bet manau, kad rimtai kalbėjote apie pripažinimą ir norą sukurti bendradarbiavimo sąlygas. Leiskite man pateikti vieną komentarą dėl jūsų prašymo, kad atsižvelgtume į finansinį politikos kontekstą, kuriame veikiame: manau, kad šis kontekstas yra per didelis vienu skaitmeniu. Mūsų biudžetas yra kiek mažesnis nei 130 mlrd. EUR; kartu turime vietos kelių šimtų milijonų eurų manevrams. Galime dėl to ginčytis, bet tai visiškai neturi jokio ryšio su platesniu kontekstu, apie kurį jūs kalbėjote.

Kartoju, esu labai dėkinga visiems savo kolegoms Parlamento nariams. Mes, tikiuosi, galėsime rytoj gana greitai baigti gerai parengtas diskusijas.

Janusz Lewandowski, pranešėjas. – (PL) Gerb. pirmininke, norėčiau pasinaudoti papildomu laiku ir pareikšti, jog palaikau daugelio Parlamento narių iš įvairių politinių frakcijų nuomonę dėl kritiškos situacijos pagal biudžeto 4 antraštinę dalį, skirtą Europos Sąjungos tarptautinėms ambicijoms finansuoti. Gerai atsimeinu derybų dėl finansinės perspektyvos pabaigą, ir Parlamento sprendimas buvo aiškus – ši dalis buvo netinkamai finansuota. Tai vyksta keletą metų iš eilės ir kiekvieną kartą, kai kyla naujų nesutarimų per biudžeto derybas. Šiais metais situacija buvo tokia pati, nes turime didžiulį įsipareigojimų dėl maisto pagalbos, Kosovo, Afganistano, Palestinos, kuri dažnai būdavo minima šiuose Rūmuose, taip pat ir dėl Gruzijos, iškilus klausimui ne tik dėl šalies orientacijos, bet ir dėl alternatyvių energijos tiekimo kelių saugumo. Atsakydami į šiuos klausimus turime susitarti persvarstyti Tarpinstitucinį susitarimą, o ne kasmet lopyti finansinių taisyklių kraštus, kai būname priremti prie sienos. Dėkoju visiems, kalbėjusiems šiuo Parlamento ir kitų institucijų biudžeto klausimu.

Pirmininkas. – Diskusija baigta.

Balsavimas vyks rytoj, ketvirtadienį, spalio 23 d.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Louis Grech (PSE), raštu. – Klausimas yra tas, ar Europos Sąjunga turi pakankamai išteklių ir surinks pakankamai lėšų, kad tinkamai įgyvendintų priemones dėl emisijų poveikio sušvelninimo, stabilizacijos ir adaptacijos.

Apskritai kalbant, Europos Sąjungos biudžetas su savo dabartiniu formatu yra nepakankamas, kad būtų galima veiksmingai spręsti su klimato kaita susijusias problemas. Išskyrus nemažai iniciatyvų ir programų, Europos Sąjungos biudžetas neturi aiškos ir integruotos strategijos, padėsiančios spręsti klimato kaitos problemas.

Todėl šiuo atžvilgiu teigiu, kad specialaus „Klimato kaitos fondo“ sukūrimas ar specialios biudžeto eilutės įrašymas reikšmingai pagerintų Europos Sąjungos gebėjimą veiksmingai spręsti klimato kaitos problemas iš biudžeto ir finansų perspektyvos.

Svarbiausias finansavimo šaltinis turėtų būti emisijų aukcionai pagal Europos prekybos apyvartiniais taršos leidimais sistemą. Manoma, kad sistema potencialiai galėtų kasmet suteikti milijardus eurų pajamų. Šią sistemą turėtų tvarkyti ir koordinuoti Europos Sąjunga, taip užkirsdama kelią regionų šališkumui.

Tarpvalstybinę taršą geriausia valdyti viršnacionaliniu lygmeniu, ypač kalbant apie išteklių ir paramos paskyrimus, kurie turi remtis poreikiu ir didžiausiu poveikiu, o ne iš anksto numatant tam tikras šalis ar sritis.

12. Europos Bendrijų ir Bosnijos ir Hercegovinos stabilizacijos ir asociacijos susitarimas. Europos Bendrijų ir Bosnijos ir Hercegovinos stabilizacijos ir asociacijos susitarimas (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – bendros diskusijos apie:

- D. Pack pranešimą (A6-0378/2008) Užsienio reikalų komiteto vardu dėl pasiūlymo dėl Tarybos ir Komisijos sprendimo dėl stabilizacijos ir asociacijos susitarimo tarp Europos Bendrijų ir jų valstybių narių, ir Bosnijos ir Hercegovinos išvados (COM (2008) 0182 – C6 0255/2008 – 2008/0073 (AVC));

- ir Tarybos bei Komisijos pareiškimus – Europos Bendrijų ir Bosnijos ir Hercegovinos stabilizacijos ir asociacijos susitarimas.

Doris Pack, pranešėja. – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, gerb. Tarybos Pirmininke, ponios ir ponai, neseniai skaičiau, kad Bosnija yra teigiamai nusiteikusi valstybė, bet ji nefunkcionuoja. Ši šalis turi laikytis Deitono susitarimo, kuris, dėkui Dievui, pabaigė karą 1995 m., bet kuriame numatyta per mažai, kad valstybė galėtų funkcionuoti kaip visuma, ir numatyta per daug, kad ji pražūtų.

Šalis turi politinį elitą, kuris yra vienodai geras ir nenaudingas, kai kalbama apie atsakomybės prisiėmimą. Šalyje politinę sceną valdo du politikai ir veikia vieną kitą kaip tarpusavyje sujungti vamzdžiai. Vienas nori grįžti į situaciją iki 1999 m.; kitaip tariant, jis nori dviejų subjektų atskyrimo. Kitas nori paversti savo teritorinį subjektą valstybe valstybės viduje.

Tačiau Bosnijos ir Hercegovinos valstybė gali funkcionuoti tik tuo atveju, jei visi atsižvelgs į faktus ir supras, kad konstitucijos reforma yra galima tik pritariant visoms trimis tautinėms grupėms. Abu teritoriniai subjektai turi sustiprinti valstybę kaip visumą. Todėl Bosnijos politikai patys turi pradėti vykdyti konstitucijos reformą per kompetentingas institucijas, ypač parlamentą, ir įtraukti į procesą pilietinę visuomenę.

Akivaizdus pavyzdys galėtų būti musulmonų ir kroatų federacija. Neveiksmingas bendruomenių, dešimties kantonų ir federacinės vyriausybės derinys buvo beprasmis. Sprendimų priėmimo lygmenis reikia kuo labiau sumažinti ir priartinti prie gyventojų, jei norima įvykdyti Stabilizacijos ir asociacijos susitarimo bei prisijungimo prie Europos Sąjungos reikalavimus.

Labiausiai valstybę alina maždaug 167 ministrai ir tai, kas su jais susiję. Konkurencija tarp dviejų anksčiau minėtų politikų ir jų pasekėjų turi lemtingų padarinių. Jie supriešina tautines grupes išbandytu būdu, kurstydami nerimą ir nepasitikėjimą. Etninė perskyra tapo platesnė, o ne siauresnė. Užuočius spręsti bendro aprūpinimo energija klausimą, sukūrus veikiančią bendrą rinką, pagerinus bendrą švietimo sistemą ir pritraukus investuotojų į šalį su patikima politika, dabartinėje politikoje vyrauja politinės rietenos ir beribis nepasitikėjimas.

Ar Sarajevui vis dar reikia vyriausiojo igaliojimo? Jis jau ilgą laiką nesinaudoja savo plačiais igaliojimais. Niekas daugiau nebebijo jo komandų, net jei jos būtų duodamos; todėl galime savęs paklausti, ar yra kokia nors priežastis, kodėl Europos Sąjungos ypatingasis igaliojimas neturėtų perimti jo posto ir rūpintis Europos Sąjungos sąlygomis, kad Bosnijos politikai galėtų pagaliau pradėti svarbiausias reformas, kurių reikia siekiant pažangos šalyje?

Politikai jau nebegali būti neveiklesni, net jam išvykus. Lieka tik tikėtis, kad galbūt jie tada pabustų ir paimtų likimą į savo rankas. Europos Sąjunga, teikdama finansavimą ir praktines žinias, daug metų bandė išvaduoti šalį iš agonijos, bet rezultatai nebuvo stebinantys. Norintys sugrįžti žmonės negali to padaryti, todėl vis labiau įsitvirtina etninis pasidalijimas. Šešėlinė privatizacija ir korupcija, spaudos laisvės trūkumas kai kuriose šalies dalyse, NVO bauginimas – visa tai priverčia žmones nuleisti rankas ir atsukti nugaras valstybei.

Nesibaigianti diskusija apie politinę reformą politinėje scenoje vyko daugiau kaip trejus metus, kol buvo pasiektas susitarimas dėl visiškai nepagrįstos sąskaitos. Vis dėlto Europos Sąjunga griebėsi šio šiaudo ir pasirašė susitarimą, kad šalyje pagaliau pajudėtų kiti svarbūs politiniai projektai.

Mes čia, Parlamente, taip pat palaikome šį žingsnį ir laukiame, kol politikai pasinaudos šia galimybe. Norėčiau dar kartą pabrėžti, kad tikrai visa Bosnijos ir Hercegovinos valstybė gali tapti Europos Sąjungos nare. Tas, kas kenkia jos galimybei funkcionuoti, nenori pasiekti šio tikslo, kad ir ką sakytų. Todėl galiu tik kreiptis į visus regiono parlamento narius, kad jie pagaliau atsipeikėtų ir vykdytų nuspėjamą politiką dėl savo gyventojų gerovės.

Jean-Pierre Jouyet, Tarybos Pirmininkas. – (FR) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, brangios O. Rehn, D. Pack, ponios ir ponai, iš pradžių norėčiau padėkoti D. Pack už jos pranešimo kokybę ir už tai, ką ji ką tik pasakė, nes galėsiu kalbėti trumpiau šia sudėtinga tema.

Kaip žinote, Taryba deda daug vilčių dėl Europos perspektyvos į Vakarų Balkanų šalis, ir tai galiu šiandien patvirtinti. Šis judėjimas už Balkanų integraciją į Europą prasidėjo pagal Tarybai pirmininkaujančios Prancūzijos iniciatyvą, ir ši valstybė ir toliau palaiko šį tikslą. Judėjimas prasidėjo 2000 m., kai Europos Sąjunga pirmą kartą subūrė visas šias šalis per Zagrebo aukščiausiojo lygio susitikimą ir pripažino jų siekius prisijungti prie Sąjungos.

Kiekviena iš Balkanų šalių šiandien turi tokią perspektyvą, užtikrinančią regiono stabilumą ir visų šalių plėtrą, tiek politinę, tiek ekonominę. Be to, ši perspektyva turi reikšmės, o Bosnijai ir Hercegovinai – netgi ypatingos reikšmės, nes ši šalis – ar reikia man tai priminti? – labiausiai nukentėjo nuo konfliktų, kilusių po buvusiosios Jugoslavijos žlugimo. Tačiau šiandien – kaip Jūs, gerb. D. Pack, atkreipėte dėmesį – ši šalis yra kryžkelėje ir ji renkasi tarp Europos perspektyvos, kuri leistų jai prisijungti prie Europos Sąjungos, ir pasitraukimo į vidų, vadovaujantis atgal žvelgiančia nacionalistine retorika.

Taigi nepaprasta pažanga, pasiekta per pirmąjį 2008 m. ketvirtį, leido Sąjungai priimti istorinį sprendimą pasirašyti šį stabilizacijos ir asociacijos susitarimą su Bosnija ir Hercegovina. Tai buvo ženklas, kad šios šalies politikai, remdamiesi valia ir apsisprendimu, įstengė pasiekti sutarimą ir imtis būtinų reformų. Būtent šį apsisprendimą Taryba norėjo pripažinti, birželio mėn. pasirašydama šį susitarimą, kai buvo įvykdytos keturios sąlygos. Priminsiu jums šias keturias sąlygas: geras bendras bendradarbiavimas su Tarptautiniu baudžiamuoju teismu buvusiąją Jugoslaviją; visuomeninio transliuotojo reforma; viešosios administracijos patobulinimas ir policijos reformos pradėjimas.

Susitarimo ir laikinojo susitarimo pasirašymas Liuksemburge birželio 16 d. buvo ypač svarbus Sąjungos ir Bosnijos ir Hercegovinos santykių etapas. Tai turėtų duoti naują impulsą šalies pastangoms prisijungti prie Europos Sąjungos. Šį impulsą reikia nedelsiant paversti kapitalu.

Norėčiau jums priminti, kad laikinas susitarimas įsigaliojo liepos 1 d. Tai pirmasis žingsnis, bet norėčiau pasakyti, kad tai nėra pradžios pabaiga! Dar daug ką reikia nuveikti. Būtent tai mes ir šiose diskusijose dalyvaujantis Komisijos narys O. Rehn pasakėme šalies pareigūnams, susitikę su jais per Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos posėdį ir per Trejeto susitikimą.

Svarbiausiose susitarimo ir Europos partnerystės srityse turime ne tik konsoliduoti atliktą pažangą, bet taip pat turime, kaip jūs, gerb. D. Pack, pabrėžėte, pagreitinti reformas. Nepaprastai svarbu, kad reformų dėl teisinės valstybės principų taikymo, demokratinių taisyklių laikymosi ir taip pat reikalų, susijusių su policijos reforma, momentas būtų daug stipresnis nei jis yra šiandien.

Nesutikime su teiginiais, kad yra problemų dėl politikų ir visuomenės atotrūkio Bosnijoje ir Hercegovinoje, nes visos apklausos rodo, kad Bosnijos ir Hercegovinos gyventojų siekis prisijungti prie Europos Sąjungos

nepaprastai stiprus. Daugiau kaip 80 proc. gyventojų tikrai nori prisijungti prie Europos Sąjungos! Kas gi trukdo Bosnijos ir Hercegovinos politikams atsakyti į teisėtus šalies žmonių troškimus?

Sąjungos aplinkybėmis darome tai, ką galime, siekdami palaikyti šią šalį ekonomiškai ir finansiškai, padėti jai žengti pirmyn kelyje į saugumą ir kelyje į policijos modernizavimą, ir todėl siunčiame policijos ir karines misijas.

Patirtis iš paskutinių prisijungimų prie Sąjungos – čia jau baigsiu – rodo, kad dėl Europos darbotvarkės įdėtos pastangos tikrai atsiperka. Norėčiau, kad Bosnijos ir Hercegovinos politiniai vadovai suprastų, kad stabilizacijos ir asociacijos susitarimas suteikia rimtą pagrindą ir svertus rimtam šios šalies išipareigojimui. Mes nenustosime jiems padėti, bet jau įvykdėme tai, ką turėjome įvykdyti pagal savo atsakomybę. Dabar tos šalies politikams reikia iš tikrųjų suprasti, kokie yra jų išipareigojimai, ir juos vykdyti, siekiant užtikrinti vienintelį galimą maršrutą, būtent – tvirtą išipareigojimą dėl glaudesnių ryšių su Europos Sąjunga.

PIRMININKAVO: E. McMILLAN-SCOTT

Pirmininko pavaduotojas

Olli Rehn, *Komisijos narys*. – Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti Doris Pack už jos puikų pranešimą. Džiaugiuosi galimybe šiandien su jumis aptarti Bosniją ir Hercegoviną šiai šaliai ir jos siekiams prisijungti prie Europos labai svarbią akimirką.

Praėjusių metų birželio mėn. pasirašytas stabilizacijos ir asociacijos susitarimas (SAA) Bosnijai ir Hercegovinai buvo reikšmingas žingsnis į priekį. Kartu su dialogo dėl vizų panaikinimo pradžia jis davė aiškų signalą tos šalies žmonėms, kad jų ateitis siejama su Europos Sąjunga.

Europos Sąjunga sugebėjo inicijuoti SAA praėjusių metų gruodžio mėn. ir pasirašyti jį birželio mėn., nes šalies politiniai vadovai susitelkė ir pasiekė sutarimą dėl svarbiausių sąlygų, ypač dėl policijos reformos. Tai įrodo, kad pažangos galima pasiekti ir krizes galima įveikti, kai yra politinė valia, kaip teisingai pažymėjo J. P. Jouyet.

Tačiau šis sutarimas vėliau dingo, o reformos buvo sustabdytos. Nacionalistinė retorika prieš savivaldos rinkimus spalio mėn. buvo vienas iš veiksnių, skatinusių šį pablogėjimą. Tačiau šalies politinės problemos yra dar gilesnės.

Nesant bendros vizijos tarp šalies lyderių apie jos ateitį ir nesant sutarimo dėl Europos Sąjungos reformų, rimtai pakenkiama savo perspektyvoms dėl prisijungimo prie Europos Sąjungos. Taip pat atvirai nesutariama dėl daugumos politinių klausimų, ir kartu neįveikiama joks būtinumas ar atsakomybė įveikti šią politinę aklavietę.

Aš išreiškiau savo rimtą susirūpinimą šios šalies vadovams per savo vizitą į Sarajevą prieš kelias dienas. Pabrėžiau, kad Bosnija ir Hercegovina savo politinėje darbotvarkėje dabar turi teikti ypatingą svarbą su Europos Sąjunga susijusioms reformoms ir spręsti Europos partnerystės prioritetus, įskaitant valstybės ir institucijų kūrimą.

Jūsų rezoliucija siunčia stiprų signalą Bosnijos ir Hercegovinos lyderiams, kad jie tęstų reformas ir grąžintų savo šalį į kelią Europos link.

Taip pat Bosnija ir Hercegovina turi sugebėti kalbėti vienu balsu, jei ši šalis nori paspartinti savo integraciją į Europą. Kitas lakmuso testas dėl šalies gebėjimų vykdyti Europos Sąjungos integraciją – surašymas. Iš Europos Sąjungos perspektyvos – mes visi tai žinome – surašymo duomenys gyvybiškai svarbūs socialiniam ir ekonominiam planavimui, plėtrai ir daugumai Bendrijos politikos veiksmų.

Komisija pasiūlys savo vertinimą dėl situacijos Bosnijoje ir Hercegovinoje pažangos ataskaitoje lapkričio 5 d. Kaip ir jūs, taip ir mes atkreipsime dėmesį į tai, kad Bosnijos ir Hercegovinos lyderiai gali arba toliau ginčytis ir atsilikti nuo savo kaimynų, arba tęsti reformą ir judėti Europos Sąjungos link.

Jūsų rezoliucijoje pabrėžiama, kad mūsų galutiniu tikslu turi likti vyriausiojo įgaliotinio biuro (OHR) uždarymas ir Europos Sąjungos vaidmens sustiprinimas. Sutinku su tuo.

OHR ateitis – tai klausimas, kurį turi spręsti Taikos įtvirtinimo taryba, bet Bosnijos ir Hercegovinos interesus aiškiai atitinka būsimoji situacija, kai OHR daugiau nebereikės, ir taip bus paruošta dirva platesniam Europos Sąjungos atstovavimui bei bus išsąmoninta šalies perspektyva prisijungti prie Europos Sąjungos. Kitaip tariant, mums pereinant į kitą savo santykių etapą, Bosnija ir Hercegovina pati turi priimti visą atsakomybę

už reformos procesą, palaikantį šios šalies perspektyvą prisijungti prie Europos Sąjungos. SAA pasirašymas šią vasarą suteikė galimybę, kurios nereikėtų prarasti. Bosnijos ir Hercegovinos lyderiai susiduria su iššūkiu pasiekti tokį politinio sutarimo laipsnį, koks kitur Vakarų Balkanų regione leido pasiekti pažangos dėl Europos Sąjungos integracijos. Jie tai padarė anksčiau, taigi jie gali tai padaryti ir vėl. Tikiuosi, mūsų žinia dabar bus išgirsta.

Anna Ibrisagic, PPE-DE frakcijos vardu. – (SV) Gerb. pirmininke, šių metų birželio mėn. Bosnija ir Hercegovina pasirašė stabilizacijos ir asociacijos susitarimą su Europos Sąjunga. Taip šalis žengė esminį žingsnį pirmyn savo kelyje į Europos Sąjungos narystę, bet darbas dar tikrai nėra pabaigtas. Europos Sąjungos įsipareigojimai negali ir neturi mažėti dėl įsitikinimo, kad viskas dabar susitvarkys savaime. Lieka dar daug iššūkių. Konstitucijos reforma nebuvo įgyvendinta. Klausimas dėl valstybės turto Brčko rajone vis dar neišspręstas.

Požiūriai dėl to, kada ir kaip turi būti uždarytas vyriausiojo įgaliotinio biuras, labai skiriasi tiek pačioje Bosnijoje, tiek ir tarptautinėje bendruomenėje. Tvirtai manau, kad šio biuro uždarymas negali būti tikslas savaime. Tačiau turi būti siekiama, kad Taikos įtvirtinimo tarybos Bosnijai nustatyti reikalavimai ir sąlygos būtų įvykdyti taip, kad vyriausiojo įgaliotinio biurą būtų galima paversti Europos Sąjungos ypatingojo įgaliotinio biuru. Dėl to, taip pat ir dėl kitų iššūkių, su kuriais susiduria Bosnija, labai svarbu, kad tarptautinė bendruomenė būtų vieninga. Naivu ir, galima sakyti, visiškai pavojinga manyti, kad vietinės partijos Bosnijoje pačios sugebės sutarti, pvz., dėl konstitucijos reformų.

Nauja konstitucija turi leisti sukurti stiprią ir bendrą valstybę, jei ši šalis įstengs ir toliau siekti priartėti prie Europos Sąjungos. Tačiau politinis dialogas Bosnijoje nerodo jokio suinteresuotumo šiuo tikslu. Taip pat pavojinga manyti, kad tarptautinės bendruomenės įsipareigojimas gali mažėti dabar, kai Bosnija atliko tam tikrą pažangą ir kai tarptautinės karinės misijos yra nuolat mažinamos. Priešingai, būtent dabar pati Europos Sąjunga prisiima dar daugiau atsakomybės. Tam tikros priemonės, pvz., geresnių sąlygų sukūrimas žmonėms važiuoti ir mokytis užsienyje, pagalba besivystančiai demokratijai ir būtinoms reformoms įgyvendinti yra tik du pavyzdžiai sričių, kuriose Europos Sąjunga gali ir turėtų tapti aktyvesnė.

Mūsų įsipareigojimas ir tai, kaip tvarkysimės su situacija Bosnijoje kelis ateinančius mėnesius ir metus, turės lemiamos reikšmės ne tik Bosnijos ateičiai ir saugumui, bet ir bendrai regiono ateičiai bei saugumui.

Libor Rouček, PSE frakcijos vardu. – (CS) Stabilizacijos ir asociacijos susitarimas yra pirmasis išsamus tarptautinis susitarimas – Bosnijos ir Hercegovinos ir Europos Sąjungos. Susitarimas turėtų palengvinti ir pagreitinti Bosnijos ir Hercegovinos tapimą visiškai veikiančia teisine valstybe ir taip pat visiškai veikiančia ekonomika. Šio susitarimo įvykdymas išpildys būtinas išankstines sąlygas, kurių reikia būsimai Bosnijos ir Hercegovinos visateisei narystei Europos Sąjungoje. Tačiau šio susitarimo įsigaliojimo sparta daugiausia priklausys nuo bendro Bosnijos ir Hercegovinos gyventojų ir jų politinių vadovų noro ir pasiruošimo.

Sutartis buvo pasirašyta su Bosnija ir Hercegovina kaip viena visuma, o ne su jos atskirais teritoriniais subjektais. Jei Bosnija ir Hercegovina ketina kada nors tapti Europos Sąjungos nare, abu teritoriniai subjektai ir visos trys grupės turi būti suinteresuotos dirbti išvien, kad sukurtų suvienytą ir tinkamai veikiančią valstybę. Todėl jungtinės bosnių, serbų ir kroatų pajėgos per savo svarbiausias politines partijas turi siekti sustiprinti šalies administraciją visais lygmenimis. Viena svarbi šio proceso dalis – klausimas dėl būsimos institucinės sandaros. Tarptautinė bendruomenė, įskaitant Europos Sąjungos atstovus, čia gali pasiūlyti pagalbos ranką. Tačiau institucinė sandara turi būti savanoriško Bosnijos ir Hercegovinos gyventojų susitarimo rezultatas. Mano nuomone, asociacijos procese taip pat svarbu atsižvelgti į šalies ekonominę veiklą. Čia taip pat reikia, kad abu teritoriniai subjektai glaudžiau bendradarbiautų, siekdami sukurti bendrą vidaus rinką, apimančią visą Bosniją ir Hercegoviną. Būtų neįsivaizduojama situacija, jei šalis kreiptųsi dėl narystės bendroje Europos rinkoje, nors jos pačios rinką liktų fragmentuota. Baigdamas norėčiau pareikšti, kad labai vertinu Doris Pack pranešimą, ir paprašyti Europos Sąjungos valstybių narių skubiai ratifikuoti šį susitarimą.

Jules Maaten, ALDE frakcijos vardu. – (NL) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, gerb. Tarybos Pirmininke, ponios ir ponai, rytoj balsuosime dėl rezoliucijos dėl stabilizacijos ir asociacijos susitarimo tarp Europos Sąjungos ir Bosnijos ir Hercegovinos. Mano frakcija palaiko susitarimą ir tikrai norime, kad jis būtų panaudotas siekiant reformuoti ir modernizuoti šalį daugelyje svarbių sričių.

Bosnija nėra pasiruošusi Europos Sąjungos narystei, ir jos dar laukia tolimas kelias. Kalbant apie vyriausybės ir jurisdikcijos formą, Bosnijoje dar daug reikia nuveikti. Be to, daugiau dėmesio turi būti skiriama karo nusikaltėliams susekti ir patraukti baudžiamojon atsakomybėn, taip pat kovai su korupcija ir tarptautiniu nusikalstamumu. Kaip jau ne vieną kartą čia buvo pasakyta, labiausiai reikia spręsti vidaus struktūrų, biurokratijos ir vidaus bendradarbiavimo problemas.

Turiu pripažinti, kad per mano neseniai įvykusį vizitą į Sarajevą buvau labai sukrėstas dėl tos šalies politikų atsakomybės stokos. Komisijos narys apie tai anksčiau užsiminė, o D. Pack skyrė daug dėmesio šiam aspektui savo puikiam pranešime.

Susidaro įspūdis, kad visos problemos, su kuriomis susiduria ta šalis, yra sukeltos išorės pasaulio, ir todėl iš išorės pasaulio turi ateiti ir visi sprendimai. Tarytum šalies viduje skirtinguose lygmenyse ir skirtinguose matmenyse „stalo tenisas“ žaidžiamas dėl išorės pasaulio kaltės, ir todėl turime išspręsti šią problemą. Tai nėra tinkamas veikimo būdas. Ne vien mūsų interesus yra grąžinti tvarką Bosnijoje ir kad Bosnija pasitiktų mus pusiaukeleje, eidama į Europą, – tai taip pat yra ir Bosnijos interesus.

Kalbant apie tai, ką radau teigiamo, galiu paminėti – ir tai norėčiau pabrėžti – įvairių verslininkų, didelių ir mažų bendrovių, siekiančių plėsti savo ekonominę veiklą, pastangas – nors jiems tai daryti labai sunku, nes trūksta vidaus rinkos – NVO, šalinančias kliūtis ir užsiimančias gera veikla, ir ypač Europos indėlį toje šalyje: ten esančius Europos karius, vyriausiąjį įgaliotinį ir – o tai taip pat svarbu – Komisijos ten atliktą darbą. Manau, kad Komisija ten daro gerus darbus, ir dėl to didžiuojusi būdamas Europos Sąjungos pilietis.

Gisela Kallenbach, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, iš pradžių norėčiau padėkoti pranešėjai už jos įprastinį puikų bendradarbiavimą. Ši rezoliucija turi pasiųsti stiprų signalą mūsų partneriams Bosnijoje ir Hercegovinoje, aiškų daugelio partijų „taip“ Europos Sąjungos integracijos proceso tąsai, aiškų atliktos pažangos pripažinimą, bet aiškų „ne“ tolesnėms nacionalistinėms ar net separatistinėms tendencijoms, kuriomis tarnautojai gina savo pozicijas ir dėl kurių kenčia žmonės.

Daugelį metų rimtos gyventojų sugrįžimo programos buvo suderintos tik popieriuje. Tikra ir politinė valia jas praktiškai įgyvendinti nėra pakankamai susiformavusi. Teisė ir galimybė sugrįžti, susitaikymo projektai ir traukimas baudžiamojon atsakomybėn dėl karo nusikaltimų visais lygmenimis – pagrindinė išankstinė sąlyga laukiamai taikiai, demokratinei teisėtumo plėtrai šioje Europos dalyje. Esminis pagrindas – Deitono susitarimo pakeitimas konstitucija, kurią priimtų demokratiškai išrinkti parlamento nariai Bosnijoje ir Hercegovinoje, dalyvaujant pilietinei visuomenei ir neatiduodant visiškos sprendimo teisės partijų vadovybėms.

Turiu prašymą Komisijai: palikite nuošalyje gerai pramintą kelią ir būkite kiek galima lankstesni, kad Europos Sąjungos lėšos būtų panaudotos veiksmingiau ir tikslingiau. Leiskite man dar kartą kreiptis į valstybes nares: kiek galima skubiau ratifikuokite stabilizacijos ir asociacijos susitarimą, kad įrodytumėte savo patikimumą.

Ryszard Czarnecki, *UEN frakcijos vardu*. – (PL) Gerb. pirmininke, turime pareigą pagreitinti Bosnijos ir Hercegovinos prisijungimą prie Europos Sąjungos. Europos Sąjunga turi jausti tam tikrą kaltę ir prisiimti dalį priekaištų dėl to, kad tylėjo, ėmėsi gėdingų ar netinkamų veiksmų arba apskritai nepajėgė nieko daryti, kai 1990 m. Balkanuose, įskaitant Bosniją ir Hercegoviną, buvo pralietas kraujas ir žuvo tūkstančiai žmonių. Todėl šiandien turime padėti Bosnijai ir Hercegovinai ir palengvinti jos žygį į Sąjungą, žinodami, kad kelias į Briuselį yra status ir nėra paprastas įveikti ekonominiu ar valstybiniu požiūriu. Neturime slopinti Sarajevo, bet kartu turime stebėti ten veikiančias valdžios institucijas. Parodykime žalią šviesą Bosnijos transporto priemonėi. Tikėkimės, kad Bosnija nepateks į nelaimingą atsitikimą kelyje, ir kad mes, kaip Sąjunga, neturėsime už tai skirti baudos taškų, be to, nesiimkime iš anksto spręsti, ar Briuselį pasiekusi transporto priemonė bus ta pati, kuri išvyko iš pradžių. Leiskime ten gyvenantiems žmonėms nuspręsti dėl savo ateities.

Erik Meijer, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (NL) Gerb. pirmininke, praėjus 16 metų po Jugoslavijos žlugimo, Bosnija ir Hercegovina vis dar yra protektoratas su užsienio prižiūrėtoju ir užsienio karinėmis pajėgomis. Nėra jokio susitarimo tarp trijų ten gyvenančių tautų ir jų svarbiausių politinių partijų dėl būsimos vyriausybės struktūros. Visos Europos Sąjungos pastangos nustatyti šią struktūrą nepavyko, ir taip bus tolesnėje ateityje. Serbai, kroatai ir bosniai turės rasti savo kelią. Visiems, kas norės išlaikyti šią sumažintą Jugoslaviją kartu, reikės federacinių ar konfederacinių sprendimų, pagal kuriuos visos trys tautos būtų lygiavertės ir priimtų atsakomybę už vyriausybę ir už savo sritis.

Mano frakcija palaiko asociacijos susitarimą, kuris, mūsų nuomone, turėtų būti patvirtintas daug greičiau ir be reikalavimo įvykdyti administracinę reformą. Užsienio reikalų komitete mano frakcija pateikė pakeitimus, kuriais siekiama ilgalaikių kiekvieno administracinio vieneto vykdomų sprendimų ir vidaus ekonomikos apsaugos. Tai užtikrins greitą Europos Sąjungos atitraukimą iš visų vidaus sričių. Dauguma atmetė šiuos sprendimus ir nori pasilikti Bosnijoje. Deja, tai reiškia, kad mano frakcija negali paremti galutinio D. Pack pranešimo rezultato.

Bastiaan Belder, *IND/DEM frakcijos vardu*. – (NL) Gerb. pirmininke, leiskite pradžioje pasakyti bendro pobūdžio komentarą. Dvi Nyderlandų partijos, kurioms aš atstovauju, tvirtai pasisako už Bosnijos ir Hercegovinos Europos perspektyvą.

Turiu du klausimus Tarybai ir Komisijai. Praėjusį šeštadienį Nyderlandų spaudoje pasirodė straipsnis su nerimą keliančia antrašte: „Bosnijai gresia sprogitas“. Straipsnyje buvo interviu su vietos atstovu, tikru situacijos Bosnijoje ekspertu. Norėčiau paklausti Tarybos ir Komisijos, ar jos sutinka su šiuo pavojaus signalu, kad Bosnija iš tikrųjų gali sprogti, taip pat ir dėl toje šalyje plačiai paplitusių ginklų.

Antrasis mano punktas yra, mano nuomone, dar rimtesnis. Jau kurį laiką skaičiau apie salafizmo ir musulmonų radikalizmo reiškinių Bosnijoje ir Hercegovinoje, kurį tyrė mokslininkai, taip pat ir mano šalyje. Norėčiau paklausti Tarybos ir Komisijos, koks yra jų požiūris į Bosniją kaip radikalių musulmonų prieglaudą ir veikimo bazę Balkanuose ir Europoje. Ekspertai tvirtina, kad Europos institucijos tiesiog ignoruoja šią rimtą problemą. Todėl reikia būti atsargiems. Norėčiau sužinoti, koks jūsų požiūris į šią problemą. Tai juk pakankamai rimta: Bosnija ketina prisijungti ir su šiais radikaliais musulmonais. Viduje, išorėje, taip pat aktyviose Europos Sąjungos valstybėse narėse, įskaitant Austriją, Nyderlandus, Skandinaviją – neturime į tai žiūrėti pro pirštus. Būčiau dėkingas už jūsų reakciją į tai.

Philip Claeys (NI). – (NL) Gerb. pirmininke, manau, kad turime būti ypač atsargūs ir persvarstyti, ar išmintinga siūlyti Bosnijai ir Hercegovinai Europos Sąjungos narystės perspektyvą. Ką tik buvo atkreiptas dėmesys, kad daugelis sąlygų dar neįvykdytos.

Nors tai savaime akivaizdu, norėčiau paminėti islamo fundamentalizmo plėtros problemą Bosnijoje. Vis labiau aiškėja, kad salafistų tinklai yra vystomi naudojantis finansiniu ir logistikos palaikymu iš Saudo Arabijos. Šie tinklai ne tik kelia grėsmę taikai pačioje šalyje – jie taip pat pakerta visos Europos saugumą.

Todėl norėčiau palaikyti B. Belderio iškeltus klausimus. Ar galėtų Taryba ir Komisija atsakyti į priemonės, kurių imamasi, siekiant neleisti galimų teroristų tinklų problemai išplisti po Europos Sąjungą?

Hubert Pirker (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. Tarybos Pirmininke, gerb. Komisijos nary, asociacijos susitarimo išvada yra, be abejonės, geras dalykas abiem pusėms – ir Europos Sąjungai, ir Bosnijai ir Hercegovinai, bet tikrai tam tikromis sąlygomis; būtent, jei susitarimas bus skubiai ratifikuotas ir, svarbiausia, jei bus greitai imtasi vykdyti reformas, ypač valdymo ir politinių sprendimų priėmimo procesų reformas Bosnijoje ir Hercegovinoje.

Visi žinome, kad Deitono susitarimas, viena vertus, atnešė taiką; tačiau, kita vertus, pagal jį buvo sukurta labai sudėtinga struktūra su įvairiomis vyriausybėmis ir parlamentais bei buvo atsižvelgta į etninę priklausomybę. Kitaip tariant, norint priimti prieglobsčio įstatymą šioje šalyje, reikia tai suderinti su dešimt kantonų ir maždaug 13 vidaus reikalų ministrų. Politinis procesas turbūt užimtų aukščiausią vietą pagal sudėtingumą.

Šie sunkumai išryškėjo per policijos reformą. Reikėjo kelių metų, kad būtų pašalintos kliūtys ir pasiektas šių policijos reformų įgyvendinimas kaip viena iš išankstinių sąlygų. Man tai reiškia, kad Bosnija ir Hercegovina turi ugdyti norą bendradarbiauti peržengdama ribas, kurios buvo taikomos ligi šiol, ir savarankiškai įgyvendinti reformas visais lygmenimis.

Po policijos reformos dabar turime galimybę imtis Bosnijoje ir Hercegovinoje tikrų atsargumo priemonių dėl sienos apsaugos, nuspręsti dėl vizų taikymo ir geriau koordinuoti kovą su organizuotu nusikalstamumu bei prekyba narkotikais ir žmonėmis.

Saugumas ir stabilumas – gyvybiškai svarbūs dalykai, jei norime pagerinti gyventojų pasitikėjimą Bosnijos ir Hercegovinos valstybe. Todėl, mano požiūriu, Bosnija ir Hercegovina turi įveikti vis dar esančias vidaus kliūtis. Europos Sąjunga per asociacijos susitarimą parodė, kad ji buvo ir yra pasiruošusi padėti, bet tikros pažangos turi siekti pati šalis.

Hannes Swoboda (PSE). – (DE) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau širdingai padėkoti gerb. Doris Pack už jos pranešimą ir ypač už jos įsipareigojimą. Taip pat norėčiau atmesti kai kurių Parlamento narių pareikštus kaltinimus, kad Bosnija ir Hercegovina yra vertintina tik tariamų ar tikrų Islamo teroristų tinklų požiūriu. Tai visiškai nesąžininga, taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, jog mūsų kolega Parlamento narys, anksčiau paklauses Komisijos, ką galima dėl to padaryti, jau paliko Rūmus. Štai kaip rimtai žiūrima į šią problemą.

Komisijos narys O. Rehn taip pat sakė, kad 2009 m. Balkanams galėtų būti lemiamieji metai. Makedonija, tikėkimės, pradės derybas, Kroatija, tikėkimės, pabaigs derybas, Juodkalnija, Serbija ir galbūt net Albanija

igis kandidačių statusą. Tada visi klausia savęs, kas nutiks Bosnijai ir Hercegovinai? Iš tikrųjų būtų gėda daugeliui išpareigojusių žmonių šioje šalyje, jei jai neduotume jokios galimybės pasistūmėti pirmyn.

Norėčiau pabrėžti tai, ką sakė D. Pack: reikia sustiprinti šalies gebėjimą funkcionuoti. Kaip jau minėjo kai kurie garbingi Parlamento nariai, šalies neturi paimti įkaite nei M. Dodik, nei H. Silajdžić, nei kas nors kitas. Pradžios taškas, įskaitant teritorinių subjektų reikalus, turi būti *status quo*, bet reformos turi būti įgyvendinamos. Šaliai turi būti nustatytos išankstinės sąlygos, kad ji galėtų prisijungti prie Europos Sąjungos, be to, savaime suprantama, kad prie Europos Sąjungos gali prisijungti tik visa šalis.

Kalbant apie vyriausiąją įgaliotinę, galiu tik sutikti su tuo, kas jau buvo pasakyta. Klausimas yra ne tas, kad šaliai daugiau nereikia asmens, veiksmingai stebinčio šalies ruošimąsi prisijungti, bet šios pareigos turbūt daugiau negali vykdyti vyriausiasis įgaliotinis, o jį turi pakeisti Europos ypatingasis įgaliotinis. Tai užduotis Europos Sąjungai, kuri turi įvykdyti ją šiam Parlamentui palaikant, kalbant konkrečiau, padedant Doris Pack ir kitiems, kurie ir toliau skirs savo darbą šiai šaliai. Netrukus pamatysime, kad ši šalis taip pat turės galimybę prisijungti prie Europos Sąjungos.

Jelko Kacin (ALDE). – (SL) Pabėgėlių sugrįžimas – ypatingos svarbos klausimas visoms Vakarų Balkanų šalims, taigi, nuoširdžiai palaikau pranešėjos ir Annos Ibrisagic pasiūlytus pakeitimus dėl pabėgėlių sugrįžimo į Posavinės sritį.

Tai taip pat taikytina pabėgėlių iš visų bendruomenių sugrįžimui į visas kitas Bosnijos ir Hercegovinos sritis.

Jei mūsų raginimai ir pastangos bus sėkmingi, taip pat reikės papildomų priemonių ir ypač investicijų darbo vietoms kurti.

– Pernelyg dažnai pabėgėliai ir į kitą gyvenamąją vietą perkelti asmenys laikinai sugrįžta, turėdami tik vieną tikslą: parduoti savo turtą ir vykti kitur. Jie išvyksta ir todėl, kad neturi tinkamos sveikatos apsaugos ar pensijų, ir politinės sąlygos jų sugrįžimo vietoje nėra palankios. Jie išvyksta ir dėl vėluojančio policijos depolitizavimo ir pertvarkymo bei bendro saugumo trūkumo.

Atsakingi už karo nusikaltimus asmenys turi būti pašalinti ir jiems turi būti uždrausta dirbti policijoje. Todėl ALDE frakcija ėmėsi iniciatyvos paskelbti liepos 11 d. tarptautine diena Srebrenicos genocido aukoms atminti. Projekto tekstą praėjusią savaitę pateikė Srebrenicos anklavo motinų pirmininkė ir „Žepa“ asociacija. Mums iš tikrųjų reikia tokios dienos jų daliai palengvinti.

Johannes Lebech (ALDE). – (DA) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, gerb. J. P. Jouyet, matau Bosnijos ateitį Europoje. Turi pavykti ir pavyks sukurti taiką ir stabilumą šioje šalyje, kur jos istorijos šimtmečiai susijungė, kad būtų galima to pasiekti. Tačiau dar reikia daug nuveikti. Tačiau dažnai geriausia pradėti nuo praktinių patobulinimų ir bendradarbiavimo sprendžiant gana bendro pobūdžio ir praktines kasdienes problemas, susijusias su, pvz., prekyba, policijos struktūra, energijos tiekimu ir ypač leidimu daugeliui į kitą gyvenamąją vietą perkeltų asmenų grįžti į savo namus. Todėl svarbu investuoti į jaunimą. Jiems reikia suteikti tikėjimą savo ateitimi šioje šalyje. Turi būti užtikrintos geros mokymosi galimybės, įskaitant galimybes vykti į praktines ir mokomąsias stažuotes tiek į Europos Sąjungos valstybes nares, tiek į kaimynines šalis. Mano nuomone, labai svarbu, kad jaunimas Vakarų Balkanuose laiko save europiečiais, nes sprendimas dėl šio regiono ateities slypi Europoje. Europos Sąjungos požiūriu turime būti pasiruošę skatinti šį procesą ir pakartoti, kad perspektyva, iš kurios jį reikia žvelgti, yra Europos Sąjungos narystė. Stabilizacijos ir asociacijos susitarimas – šiam tikslui naudosima priemonė. Tačiau jei norime, kad išsipildytų mūsų bendra viltis ir vizija, Bosnijos gyventojai ir politikai turi būti aktyvūs ir teigiamai nusiteikę, palaikantys žaidėjai.

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau prisijungti prie padėkų, kurias nemažai Parlamento narių jau visiškai teisingai išsakė pranešėjai Doris Pack. Jos asmenyje matome žmogų, ne švaistantį savo laiko ir pastangų, bet tikrai investuojantį daug laiko ir pastangų į šią sritį. Aš džiaugiuosi kartu su ja ir su tais, kurie taip pat sakė, kad buvo pasiekta tam tikros pažangos, įskaitant policijos bendradarbiavimo sritį. Tai svarbu, jei norime, kad tikrasis gyvenimas vietoje vyktų protinga eiga.

Vis dėlto manau, kad turime ir toliau pabrėžti savo partneriams Bosnijoje ir Hercegovinoje, kad jie asmeniškai turi dar daug padaryti, netgi daugiau nei jau daroma daugelyje sričių. Reikia nuolat skatinti vidaus bendradarbiavimą ir pasirengimą ištraukti į vidaus bendradarbiavimą tarp etninių grupių. Nenorime, kad kiekvienas bandytų eiti savo keliu. Taip pat yra svarbus dalyvavimas regioniniame bendradarbiavime Vakarų Balkanuose.

Pierre Pribetich (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, jie visi gyvena viename iš labiausiai kosmopolitinių miestų Europoje, Sarajeve. Tuo metu Sarajevas buvo atviros Bosnijos, kurioje gyvena musulmonai, serbai ir kroatai, simbolis.

Tuo tarpu nacionalizmas smogė akiai, žudydamas vyrus ir moteris bei be atrankos naikindamas tokius kultūrinius simbolius kaip Sarajevo biblioteką, labai turtingą biblioteką, tapusią žmonijos beprotystės auka. Tai buvo labai seniai – prieš 16 metų.

Leidžiu sau prisiminti šiuos tragiškus įvykius tam, kad įvertintume atliktą pažangą, kad pažvelgtume iš perspektyvos į šį ilgą kelią iki stabilizacijos ir asociacijos susitarimo. Todėl visi turi džiaugtis šia situacija. Taip, 2 500 Euroforo kareivių lieka toje šalyje. Taip, vis dar kyla baimė dėl kitos bendruomenės politinio dominavimo valdomoje šalyje, o spalio 5 d. savivaldybės rinkimų rezultatai atspindi nacionalistinių partijų dominavimą.

Tačiau šią popietę Europos Parlamento atliktas gestas išreiškia pasitikėjimą ir įtampų panaikinimą ateityje, iš naujo atrastą kultūrinę įvairovę ir pasiruošimą priimti tokiai kultūrinei įvairovei atstovaujančias tautas. Šiandien turime atsiminti šią vilties žinią, ir niekada nepamirškime žodžių, kuriuos šiuose Rūmuose ištarė prezidentas F. Mitterrand: „nacionalizmas yra karas“.

Metin Kazak (ALDE). – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, sveikinu šio susitarimo pasirašymą, nes juo bus prisidėta ne tik prie šios konkrečios šalies, bet taip pat ir prie visų Balkanų politikos ir ekonomikos stabilumo. Bosnija ir Hercegovina patyrė žiaurų karą tarp etninių grupių, o Bulgarija buvo pateikiama kaip pavyzdys Balkanuose dėl išminties, kurią parodė jos pilietinė visuomenė, išminties, kuri leido pasiekti susitaikymo. Labai reikšmingas yra švietimo vaidmuo. Todėl reikia, kad Bosnijos valdžios institucijos susitelktų ties taikos mokymu. Be to, jos turi skatinti tarpkultūrinį ir tarpkonfesinį dialogą, neleidžiantį kilti konfliktams tarp pabėgėlių, žmonių, kurie grįžta į savo šalį, ir vietos gyventojų.

Nedarbo lygis turi būti sumažintas teikiant daugiau svarbos mokomosioms programoms ir protų nutekėjimo problemai. Regionų bendradarbiavimas yra nepaprastai svarbus kalbant apie valstybės integravimą į Europos struktūras. Infrastruktūros gerinimas turi būti prioritetu. Manau, kad laisvosios prekybos zonos įkūrimas gali būti naudingas ir gali paruošti šalį priimti Europos standartus.

Justas Vincas Paleckis (PSE). – (LT) Neseniai teko pabuvoti Kosove ir norėčiau atkreipti dėmesį į paraleles dėl situacijos toje šalyje ir Bosnijoje ir Hercegovinoje. Kaip žinome, Europos Sąjunga ir šalių narių dauguma pripažino Kosovo nepriklausomybę, tačiau padėtis toje šalyje itin sunki, ypač šiaurinėje dalyje. Ten atsirado paralelinės struktūros, policinės pajėgos neturi sąlygų veikti. Vis garsėja kalbos apie Kosovo padalijimo galimybes. Norėčiau paklausti ir ministro, ir Komisijos nario, ar tokia padėtis Kosove neatsiliepia į situaciją Bosnijoje ir Hercegovinoje? Jeigu nepavyktų sulipdyti taip sunkiai lipdomo valstybės indo Bosnijoje ir Hercegovinoje, ką tokiu atveju Europos Sąjunga pasiryžusi daryti?

Gisela Kallenbach (Verts/ALE). – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau pasinaudoti šia proga ir užduoti Komisijos nariui O. Rehnui kitą klausimą. Ar galėtumėte mums pranešti, kaip vykdomas demilitarizavimo ir nusiginklavimo finansavimas bei kaip panaudojamos lėšos, skirtos užtikrinti, kad pertekliniai ginklai būtų teisėtai sunaikinti?

Jean-Pierre Jouyet, Tarybos Pirmininkas. – (FR) Gerb. pirmininke, gerb. E. McMillan-Scott, gerb. Komisijos nary O. Rehnai, ponios ir ponai, labai ačiū už šias turiningas ir įdomias diskusijas. Norėčiau dar kartą padėkoti gerb. D. Pack, parodžiusiai savo didelį aktyvumą ir labai geras žinias apie šį regioną, taip pat dažnai dalyvavusiai vietos susitikimuose, išklausiusiai tai, ką vietos lyderiai turi pasakyti – todėl mums reikia jos bendradarbiavimo – ir siekiančiai draugiškų santykių atnaujinimo su Europos Sąjunga, bet be kokių nors lengvatų vertybių klausimais.

Lygiai kaip ir ji, Taryba irgi yra susirūpinusi, kaip minėjau anksčiau, dėl politinės padėties Bosnijoje ir Hercegovinoje, kurią apibūdino keli kalbėtojai. Ši šalis, kaip jūs pabrėžėte, yra kryžkelėje ir apimta nesutarimų dėl santykių tarp centrinės valdžios ir institucijų bei, kaip jau sakiau, dėl į Europos Sąjungą nuvesiančio kelio. Jos lyderiai turi priimti visą atsakomybę dėl šalies plėtros ir tokiu būdu užtikrinti, kad bus konsoliduota viso regiono stabilizacija.

Taip pat atsakysiu į man užduotą klausimą, ir mano atsakymas toks: saugumo situacija išlieka rami. Nei Kosovo nepriklausomybė, nei R. Karadziciaus suėmimas šalyje neramumų nesukėlė. Spalio 5 d. galutinis terminas savivaldybės rinkimams jau praėjo, ir Europos Sąjunga turi nuo šiol taikyti spaudimą, kad Bosnija ir Hercegovina susitelktų ties savo Europos reikalų darbotvarke.

Gerb. H. Swoboda buvo visiškai teisus atsakydamas dėl paviršutiniškų palyginimų, susiejančių teroristų keliamą baimę ir daugiaetninę Bosnijos ir Hercegovinos pobūdį. Pastarasis elementas kaip tik praturtina šalį ir galėtų būti jos įnašu į Europos Sąjungą. Kalbant apie ateitį, mes sieksime trukdyti bet kokiam pasiūlymui, kad Europos Sąjunga paliktų Bosniją ir Hercegoviną. Norėčiau dar kartą patikinti gerb. R. Czarnecki dėl šio dalyko: Europos Sąjunga turi priimti savo sprendimą dėl vyriausiojo įgaliotinio biuro ateities, žinodama, kad mes nesiekiamo nei pirmalaikio besąlyginio uždarymo, nei dirbtinio šio biuro darbo pratęsimo.

Kalbant apie „EUFOR–Althea“ karinės operacijos ateitį, mes negalime jos pratęsti neapibrėžtai. Sąjunga turės iš naujo parengti šią operaciją, o užsienio reikalų ministrai turės ją svarstyti per Tarybos posėdį lapkričio 10 d.

Apibendrinamas ir atsakydamas keliems kalbėtojams, norėčiau pasakyti, kad Bosnijos ir Hercegovinos padėtis turi būti derinama su regiono struktūra. Norime, kad visas regionas siektų draugiškų santykių atnaujinimo su Europos Sąjunga. Šiuo atžvilgiu reikia pažymėti, kad įvyko daug teigiamų pokyčių.

Tai, kad Kroatija išitraukė į aktyvų derybų etapą, yra geras dalykas. Tai, kad Serbijoje pirmą kartą suformuota vyriausybė, siekianti megzti glaudesnius ryšius su Europos Sąjunga ir patvirtinusi savo išsipareigojimą, kai suėmė R. Karadžićių, yra tikrai teigiamas elementas, nusipelnantis pagyrimo.

Bosnijos lyderiai turi pasirūpinti, kad neliktų šios plėtros nuošalėje, galvodami tik apie tai, kaip suvesti iš praėjusių karų paveldėtas sąskaitas. Kaip ir E. McMillan-Scott, aš taip pat girdėjau prezidento François Mitterrand'o šiuose Rūmuose pasakytą kalbą. Aš taip pat atsimenu jo žodžius, bet iš tikrųjų svarbu pakilti virš šių konfliktų tų pačių principų vardan, kuriuos tuo laiku pabrėžė prezidentas F. Mitterrand.

Apibendrinamas norėčiau pasakyti, jog Europos Sąjungos reikalaujamų reformų tikslas nėra vien galimybė šiai šaliai užmegzti glaudesnius ryšius su Europos Sąjunga, bet, svarbiausia, šiomis reformomis siekiama užtikrinti, kad visi jos gyventojai turėtų naudos iš pažangos, kurią siekiame skatinti. Aš visiškai sutinku su J. Maatenu. Akivaizdu, kad galime didžiuotis būdami europiečiai, galime didžiuotis tuo, ką daro Komisija ir kitos institucijos, siekdamos padėti Bosnijai ir Hercegovinai einant vieninteliu tikru keliu – keliu į draugiškų santykių su Europos Sąjunga atnaujinimą, remiantis vertybėmis!

Olli Rehn, *Komisijos narys*. – Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti jums už labai turiningas ir atsakingas diskusijas apie politinę padėtį Bosnijoje ir Hercegovinoje. Taip pat noriu padėkoti jums už platų ir stiprų stabilizacijos ir asociacijos susitarimo su šia šalimi išvados palaikymą. Tai iš tikrųjų labai svarbu Bosnijos ir Hercegovinos ekonomikos plėtrai ir politiniam stabilumui, taip pat ir jos tikslams dėl Europos perspektyvos.

Šiandien diskusijose buvo iškelti du klausimai, kuriuos norėčiau pakomentuoti. Pirmasis klausimas – teisėtumas ir jo svarba visos visuomenės ir ekonomikos pagrindui. Teisėtumas ir teisinis užtikrintumas yra Europos modelio kertiniai akmenys. Tai šiandien, deja, yra dar vienas Bosnijos ir Hercegovinos Achilo kulnas.

Nors buvo pasiekta tam tikros pažangos, kurią pripažįstame, organizuotas nusikalstamumas ir korupcija išlieka rimta problema šalyje, ir šios šalies institucijos turi skubiai atkreipti dėmesį į šiuos iššūkius.

Antrasis klausimas yra dėl konstitucijos reformos, ir visi žinome, kad ši reforma yra ir būtina, ir sudėtinga. Komisijos vardu galiu pasakyti, kad numatome konstitucinę evoliuciją, o ne revoliuciją, kurią galima ir reikia atlikti laikantis Deitono–Paryžiaus taikos susitarimo. Komisija neturi projekto tam tikrai konstitucijos reformai Bosnijoje ir Hercegovinoje, bet mes, kaip Europos Sąjunga, tikrai esame suinteresuotieji asmenys.

Mes visi esame suinteresuotieji asmenys dėl šios konstitucijos reformos ta prasme, kad būtina, jog Bosnija ir Hercegovina galėtų kalbėti vienu balsu kaip būsima valstybė narė ir kaip šalis kandidatė su Europos Sąjunga ir Europos Sąjungoje, ir kad šalis turėtų veiksmingą ir veikiančią valstybės struktūrą, institucinę struktūrą, gebančią įgyvendinti ir vykdyti Europos teisės aktus ir taisykles visoje šalyje. Būtent to nori jos gyventojai ir jie to nusipelnė.

Šalies politiniai vadovai ir gyventojai turi apsispręsti, kokios konstitucijos jie nori, bet galiu jus patikinti, kad Komisija nori padėti konstitucijos reformai tiek teikdama teisės ir konstitucijų ekspertų pagalbą, tiek ir finansinę pagalbą.

Iš esmės Bosnija ir Hercegovina šiandien turi skubiai įveikti dabartinę politinę aklavietę, kad rimtai pajudėtų Europos Sąjungos link. Mes negalime to padaryti už juos, bet galime atkreipti gyventojų ir šalies vadovų dėmesį, kad norime ir tikimės jų sėkmės bei šiuo metu juos palaikome. Todėl Komisija ir aš tęsime darbą su Taryba pirmininkaujančia valstybe, su Javieru Solana, su Europos Parlamentu ir visais kitais partneriais bei

suinteresuotaisiais asmenimis, kad sustiprintume savo įsipareigojimus ir kad kiti, 2009 metai galų gale taptų metais, kai Vakarų Balkanai, taip pat Bosnija ir Hercegovina pasiektų pažangos kelyje į Europos Sąjungą.

Doris Pak, pranešėja. – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. Tarybos Pirmininke, gerb. Komisijos nary, norėčiau pasakyti savo kolegai Parlamento nariui, kuris daugiau čia nedalyvauja, ir galbūt taip pat gerb. B. Belderui, kad turime būti atsargūs šiuo klausimu: neturėtume priskirti teroristų pavojaus Bosnijai ir Hercegovinai. Ryžtingų veiksmų gali imtis bet kas, bet tokia perdėta reakcija yra naudinga vien ekstremistams ir nacionalistams. Prisimenu, kad būtent tokių perdėtų veiksmų ėmėsi S. Milosevic, šitaip elgęsis daugelyje sričių. Turime to nepamiršti.

Einant keliu į Europos Sąjungą reikia, taip pat ryžtingai kovoti su korupcija, organizuotu nusikalstamumu, siekti skaidrumo privatizacijos procese ir kurti bendrąją rinką, įskaitant energetikos rinką. Tikrai iš tikrųjų to norintys ir atitinkamai besielgiantys politikai nusipelno savo gyventojų pasitikėjimo ir Europos Sąjungos pasitikėjimo. Turime retsykiais kitiems parodyti raudoną kortelę. Tai vienintelis dalykas, kurį jie ten supranta.

Kartais su siaubu stebiu, kaip Bosnija ir Hercegovina, būdama kryžkelėse, kurias apibūdino Komisijos narys O. Rehn, pasirenka kelią į izoliaciją. Su Bosnija ir Hercegovina besiribojančios šalys, kaip sakė Hannes Swoboda, veikiausiai pasieks tikslą greičiau – štai kodėl turime ir toliau padėti Bosnijai ir Hercegovinai rasti teisingą kelią ir prisijungti prie Europos Sąjungos, kai tik ši šalis įvykdys sąlygas. Bosnijos ir Hercegovinos, esančios Europos Sąjungos viduryje, stabilumas taip pat yra ir mūsų stabilumas.

Kartais noriu, kad politikai Bosnijoje ir Hercegovinoje patirtų tiek daug bemiegių naktų, kiek man teko, kai jie galvotų apie savo šalį. Galbūt tada jie dirbtų geriau.

Pirmininkas. – Gavau vieną pasiūlymą dėl rezoliucijos, ⁽¹⁾ pateiktą pagal Darbo tvarkos taisyklių 103 (2) straipsnį.

Diskusija baigta.

Balsavimas vyks 2008 m. spalio 23 d., ketvirtadienį.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Dragoș Florin David (PPE-DE), raštu. – (RO) Visų pirma norėčiau pasveikinti gerb. D. Pack už pastangas atliekant anaip tol ne lengvą užduotį parengti šį rezoliucijos projektą. Europos Bendrijų ir Bosnijos ir Hercegovinos stabilizacijos ir asociacijos susitarimas rodo Europos Sąjungos apsisprendimą ir toliau atlikti svarbų vaidmenį Balkanų regione bei stiprinti regiono politinį, ekonominį ir socialinį stabilumą.

Šis susitarimas suteikia Bosnijai ir Hercegovinai naują ekonomikos plėtros perspektyvą ir ypač naujas galimybes Europos integracijai ne tik suteikiant regionui stabilumo, bet taip pat ir atveriant galimybes vykdyti ekonominius mainus, taip žengiant žymų žingsnį integracijos Europos rinkoje link.

Tunne Kelam (PPE-DE), raštu. – Sveikinu neseniai pasirašytą stabilizacijos ir asociacijos susitarimą su Bosnija ir Hercegovina. Europos Sąjungos plėtra į Vakarų Balkanus – kitas svarbus žingsnis vienijant Europą ir užtikrinant, kad praeityje buvę smurto protrūkiai daugiau regione nepasikartos.

Todėl taip pat primygtinai siūlau Bosnijos ir Hercegovinos valdžios institucijoms nuosekliai ir skaidriai vykdyti reformas, siekiant užtikrinti greitą integraciją į Europos Sąjungą.

Su susirūpinimu stebiu kai kurių regiono politikų pastangas destabilizuoti šalį ir kviečiu Europos Sąjungą parodyti savo politinę valią bei įsipareigojimą Bosnijai ir Hercegovinai, kad neleistume kilti jokiems konfliktams dėl etninės kilmės ar religijos.

Atsižvelgdama į tai, kad vizų į Europos Sąjungą gavimas vis dar yra didelė problema Bosnijos ir Hercegovinos gyventojams, raginu Komisiją tęsti dialogą ir padaryti viską, kas įmanoma, kad įgyvendintume gaires, numatančias kiek galima greičiau įvesti bevizį režimą su Bosnija ir Hercegovina. Siūlau valstybėms narėms kiek įmanoma labiau sumažinti biurokratinės kliūtis kreipiantis dėl vizos ir įvesti supaprastintą vizų suteikimo sistemą studentams ir pilietinės visuomenės veikėjams.

⁽¹⁾ Žr. protokolą.

Dumitru Oprea (PPE-DE), raštu. – (RO) Kai minima Bosnija, iš tikrųjų kalbama apie kitą puslapį daug iškentusio Balkanų pusiasalio istorijoje. Karas Bosnijoje sugriovė daugiau kaip 75 proc. šalies, atnešė mirtį daugiau kaip 200 000 žmonių ir privertė pasitraukti 1,8 mln. pabėgėlių.

Asociacijos ir stabilizacijos susitarimas su Europos Sąjunga buvo pasirašytas praėjus 13 metų po karo pabaigos. „Susitarimas Bosnijos ir Hercegovinos gyventojams atveria duris į klestėjimą ateityje ir tuo pat metu jame Bosnijos politikai raginami palikti praeitį už nugarų ir judėti pirmyn,“ – kartą pareiškė Sven Alkalaj, šalies užsienio reikalų ministras. Jiems tikrai verta judėti pirmyn. Tik pagalvokite apie Sarajevą, kuriame buvo surengtos 1984 m. žiemos olimpinės žaidynės, senąją Mostaro tiltą, įtrauktą į UNESCO pasaulio paveldo sąrašą, Kravicos krioklius, Sutjesko nacionalinį parką ar Jahorinos ir Bjeslanicos kalnus, kuriuose vyko kai kurios olimpinės varžybos – yra daugybė vietų, kviečiančių jus apsilankyti Bosnijoje ir Hercegovinoje. Tačiau ši šalis turi taip pat pagreitinti valstybės reformą ir užtikrinti nediskriminacinę prieigą prie švietimo.

PIRMININKAVO: D. WALLIS

Pirmininko pavaduotoja

13. Klausimų valanda (klausimai Komisijai)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – Klausimų valanda (B6-0475/2008).

Šie klausimai užduodami Komisijai.

I dalis

Klausimas Nr. 40, kurį pateikė **Armando França** (H-0733/08)

Tema: Kovos su narkotikais strategija

Strateginės kovos su narkotikais kampanijos įgyvendinimas yra paremtas dviem veiksmų planais dviem skirtingiems laikotarpiais, t. y. 2005–2008 m. ir 2009–2012 m. Taip pat numatomas „poveikio įvertinimas“ 2008 m., vykstantis prieš 2009–2012 m. veiksmų planą pagal aiškų grafiką.

Dabartinė situacija dėl narkotikų vartojimo Europos Sąjungoje kelia nerimą, ir konkrečios priemonės, kurių imamasi kovai su šia problema, turi būti nepaprastai griežtos, pastovios, ilgalaikės ir nuoseklios.

Kokia yra Komisijos nuomonė, remiantis 2005, 2006 ir 2007 m. ataskaitomis, apie dabartinę situaciją, ir koks buvo veiksmų vykdymo lygmuo, lyginant 2005 m. ir dabartinę situaciją?

Kokie veiksmai atliekami dėl poveikio įvertinimo, kuris turi būti baigtas 2008 m.? Kokios yra Komisijos prognozės 2009–2013 m. laikotarpiui, ypač dėl naujų priemonių kovai ir bendradarbiavimui policijos ir teisės srityse, taip pat dėl pilietinės visuomenės dalyvavimo?

Siim Kallas, Komisijos pirmininko pavaduotojas. – Gerb. pirmininke, aišku, kad niekas negali būti patenkintas dėl narkotikų problemos. 2008 m. rugsėjo 18 d. Komisija priėmė pasiūlymą dėl Europos Sąjungos kovos su narkotikais veiksmų plano 2009–2012 m., ir buvo prijungta ataskaita apie paskutinį Europos Sąjungos kovos su narkotikais veiksmų plano 2005–2008 m. įvertinimą. Tai yra poveikio įvertinimas, paminėtas klausime.

Abu dokumentai tuo metu tapo prieinami Parlamentui. Įvertinimą atliko Europos Komisija pirmoje 2008 m. pusėje pagal tolesnio veiksmų plano 45.3 veiksmą. Įvertinimas pateikė svarbų įnašą į naują veiksmų planą. Rezultatai buvo tokie:

Kalbant apie naujojo Europos Sąjungos kovos su narkotikais veiksmų plano įgyvendinimą, galima padaryti išvadą, kad skirtingais laipsniais buvo pasiekta pažangos dėl beveik visų konkrečių tikslų ir veiksmų. Europos Sąjungos kovos su narkotikais veiksmų planas tinkamai perkeltas į nacionalinę valstybių narių politiką ir buvo taikomas valstybių narių politikoje, ir (arba) šie tikslai jau buvo perkelti į esamus dokumentus.

Valstybės narės praneša, kad veiksmų planas atspindi svarbiausias politikos sritis valstybių narių lygmeniu. Įvertinimas rodo, kad veiksmų planas palaiko valstybių narių kovos su narkotikais politikos konvergencijos procesą, kurį Komisija laiko gana svarbiu.

Kalbant apie narkotikų vartojimo situaciją, nebuvo pastebėta reikšmingo narkotikų vartojimo sumažėjimo, bet atrodo, kas kai kurių labiausiai paplitusių narkotikų vartojimas stabilizavosi ir (arba) truputį sumažėjo.

Kokaino vartojimas kai kuriose valstybėse narėse didėja. Ilgalaikė Europos Sąjungos tendencija dėl su narkotikais susijusių infekcinių ligų, ypač ŽIV ir AIDS infekcijos, plitimo yra tokia, kad jų pastaraisiais metais sumažėjo, lygiai kaip sumažėjo su narkotikais susijusių mirčių.

Pastaraisiais metais iškilo naujos narkotikų vartojimo tendencijos, ypač susijusios su polinarkotikų vartojimu. Kokaino konfiskavimo skaičiai ir kiekiai didėjo, o žolinių kanapių, heroino, ekstazio ir amfetaminų konfiskavimo statistika tampa stabili. Uždraustų medžiagų kainos apskritai nukrito, o jų grynumo lygmenys yra gana stabilūs.

Kalbant apie veiksmų plano poveikį kovos su narkotikais situacijai, poveikio įvertinimas, apie kurį kalba gerb. Parlamento narys, yra, manau, įvertinimo ataskaita dėl įgyvendinimo. Viena vertus, pastebimas su narkotikais susijusių infekcinių ligų ir su narkotikais susijusių mirčių sumažėjimas, ir, kita vertus, visos Europos Sąjungos mastu vykdomas žalos sumažinimo priemonių įgyvendinimas rodo aiškią koreliaciją su veiksmų planais, nors tokią sąsają yra neabejotinai sunku visiškai tvirtai įrodyti.

Kai kurioms valstybėms narėms pavyko gerokai sumažinti su narkotikais susijusią žalą sveikatai, kai buvo įvestos žalos mažinimo priemonės. Panašių išvadų galima prieiti tiekimo sumažėjimo, Europos koordinacijos ir bendradarbiavimo įgyvendinant kovos su narkotikais teisės aktus srityse.

Armando França (PSE). – (PT) Dėkoju, gerb. pirmininke. Ypač turiu padėkoti Komisijos atstovui, daugiausia už tai, kad atsakė į mano klausimą, bet taip pat ir už atsakymo kokybę. Aš labai rūpestingai perskaičiau Komisijos dokumentus.

Pirma, turiu pasakyti, kad sutinkame dėl strategijos ir veiksmų plano, kuriais pirmiausia skiriamas dėmesys tiekimui, o tik paskui paklausai. Būtent apie tiekimą ir norėčiau pareikšti savo nuomonę.

Kalbant apie tiekimą, esame nepaprastai susirūpinę dėl kokaino gausos, taip pat dėl sintetinių produktų gausos. Be to, esame nepaprastai susirūpinę dėl vietinių konfliktų, kylančių tarp gaujų, kai kuriose valstybėse narėse kovojančių už narkotikų rinkos kontrolę. Norėčiau paprašyti, kad paaiškintumėte man, kokie konkretūs veiksmai pasiūlyti dėl bendradarbiavimo tarp valstybių narių ir tarp valstybių narių policijos bei teisminės valdžios institucijų ir, tarp valstybių narių ir šalių gamintojų, ypač kokaino gamintojų. Esame labai susirūpinę šia strategijos sritimi, todėl norėtume apie tai išgirsti konkrečius atsakymus iš Komisijos.

Siim Kallas, Komisijos pirmininko pavaduotojas. – Gerb. pirmininke, žinoma, bendradarbiavimas tarp valstybių narių kovojant su narkotikais, narkotikų karteliais ir su narkotikais susijusiu nusikalstamumu yra nepaprastai svarbus ir nepaprastai sudėtingas dėl didžiulio apyvartoje esančių pinigų kiekio. Mūsų pirmasis prioritetas, kaip matėte veiksmų plane, iš tikrųjų yra kova su kokaino tiekimo grandine. Turime kelias iniciatyvas, kuriose numatomas ir tvarkomas bendradarbiavimas tarp šalių gamintojų Lotynų Amerikoje ir Vakarų Afrikoje, siekiant sustabdyti neteisėtą prekybą kokainu. Yra specialių centrų, pvz., Jūrų analizių ir operacijų centras – narkotikai, taip pat „Centre d'Enquête et de Coordination de la Lutte Anti-drogue en Méditerranée“. Abi iniciatyvos skirtos kovai su neteisėta prekyba kokainu.

Taigi esama bendradarbiavimo ir iniciatyvų, bet sritis yra sudėtinga, o kova sunki. Turiu pabrėžti, kad negalima pasitenkinti esama padėtimi. Tai iš esmės nesibaigianti kova. Tačiau esu laimingas, kad galiu pranešti apie tam tikrus teigiamus rezultatus. Sumažėjo ligų ir su narkotikais susijusių mirčių.

Pirmininkė. – Klausimas Nr. 41, kurį pateikė **Péter Olajos** (H-0755/08)

Tema: Naminių paukščių mėsos gaminių importas iš Kinijos

2008 m. liepos 30 d. Komisijos Sprendimas Nr. 2008/638/EB, ⁽²⁾ keičiantis Sprendimą Nr. 2007/777/EB, ⁽³⁾ dėl mėsos gaminių importo iš trečiųjų šalių. Pagal anksčiau priimtą sprendimą Kinijai buvo leista eksportuoti į Bendriją tiksliai termiškai apdorotus naminių paukščių mėsos gaminius, kurie buvo apdoroti hermetiškoje pakuotėje iki trečios ar didesnės Fo vertės.

Tuo pat metu kompetentingoms Kinijos valdžios institucijoms pateikus prašymą, Komisija pritarė naminių paukščių mėsos gaminių importui iš Kinijos Šandongo srities, kur šie gaminiai buvo apdorojami žemesnėje temperatūroje (mažiausiai 70 °C).

⁽²⁾ OL L 207, 2008 8 5, p. 24.

⁽³⁾ OL L 312, 2007 11 30, p. 49.

Atsižvelgiant į aukščiau minėtus faktus, ar Komisija nemano, kad taisyklių sušvelninimas silpnins Europos Sąjungos griežto gyvūnų sveikatos, maisto higienos ir gyvūnų apsaugos reguliavimą? Ar ji nemano, kad tokio sprendimo, taikomo tik vienai šaliai, priėmimas kelia susirūpinimą, ir ar ji mano, kad šiuos naminių paukščių mėsos gaminius galima visiškai patikrinti, kad jie buvo atvežti tiksliai iš Šandongo srities? Ar ji nemano, kad leidimo vienai šaliai suteikimas sukels prašymų srautą, kad būtų sušvelnintos taisyklės ir kitose srityse (dėl to jau yra požymių)? Ar įvestos priemonės nekelia pavojaus Europos Sąjungos naminių paukščių augintojų padėčiai?

Siim Kallas, *Komisijos pirmininko pavaduotojas*. – Gerb. pirmininke, gyvūnų ir visuomenės sveikatos taisyklės, taikomos naminių paukščių mėsos eksportui iš Kinijos, užtikrina tinkamą apsaugos lygmenį, lyginant su Europos Sąjungos vidaus taisyklėmis. Šios importo taisyklės užtikrina, kad visi importuoti gaminiai atitinka tuos pačius aukštus standartus, kaip ir gaminiai iš Europos Sąjungos valstybių narių, ir ne vien higienos bei visais kitais vartotojų saugumo aspektais, bet taip pat ir gyvūnų sveikatos padėties aspektu. Principas, pagal kurį maistas turi būti saugus neatsižvelgiant į jų kilmę, yra Europos Sąjungos metodo kertinis elementas.

Per tris Komisijos patikrinimus vietoje patikrinta oficiali kontrolės sistema Kinijoje. Rezultatas buvo paskelbtas Sveikatos ir vartotojų apsaugos generalinio direktorato interneto svetainėje. Patikrinimai parodė, kad kompetentingos institucijos, ypač Šandongo srityje, yra pakankamai gerai suformuotos, kad užtikrintų Bendrijos teisės aktų dėl termiškai apdorojamų naminių paukščių mėsos gaminių laikymąsi. Be to, šios patikrinimų misijos taip pat patikrino, kad kompetentingos institucijos geba įgyvendinti Bendrijos importo reikalavimus.

Per šį patikrinimą Kinijos valdžios institucijos parodė Komisijos tarnyboms, kad jos gali patvirtinti, jog į Europos Sąjungą eksportuotų termiškai apdorotų naminių paukščių mėsos gaminių siuntos buvo pagamintos pagal Bendrijos reikalavimus ir atvežtos būtent iš Šandongo srities.

Visos patvirtintos gamyklos, įtrauktos į Bendrijos parengtą įmonių, iš kurių leidžiamas termiškai apdorotų naminių paukščių mėsos importas, sąrašą, yra Šandongo srityje. Tai patikrino trys vietoje nustatančios faktus misijos: viena 2004 m., dvi 2006 m.

Pagal PPO susitarimą dėl sanitarinių ir fitosanitarinių priemonių bet kuri trečioji šalis gali prašyti Komisijos leidimo eksportuoti prekes iš visos ar dalies savo teritorijos, ir šis prašymas svarstomas bei įvertinamas pagal atitinkamus Bendrijos reikalavimus. Jei trečiosios šalies duotos garantijos laikomos pakankamomis ir yra veiksmingai patikrinamos, tokie trečiųjų šalių prašymai yra priimami ir suteikiamas leidimas eksportui.

Bet kokiam pavojui dėl konkurencijos iškraipymo Europos Sąjungos naminių paukščių augintojų atžvilgiu yra užkertamas kelias dėl to, kad taikomos priemonės numato pakankamas garantijas, jog termiškai apdoroti naminių paukščių mėsos gaminiai iš tam tikrų sričių atitinka apsaugos lygmenį, kurį Europos Sąjunga laiko būtinu. Atsakymas į konkurencinį spaudimą būtų motyvuotas vartotojų pasirinkimas.

Kinijos valdžios institucijos išreiškė norą gauti Komisijos patvirtinimą dėl termiškai apdorotos naminių paukščių mėsos importo iš Jilin srities. Norėdamos gauti šį patvirtinimą, Kinijos valdžios institucijos turės užtikrinti, kad Jilin srityje taikomos sanitarinės termiškai apdorojamos naminių paukščių mėsos gamybos sąlygos atitinka Europos bendrijos reikalavimus, ir Komisija patikrins šias garantijas, nusiųsdama į vietą tikrintojus.

Péter Olajos (PPE-DE). – (HU) Labai ačiū, gerb. Komisijos nary, už Jūsų atsakymą. Problema ta, kad šiais metais Kinijoje buvo numatyta atlikti šešis patikrinimus, bet ligi šiol nebuvo atliktas nė vienas. Dabar, spalio mėnesį, ten buvo numatyta atlikti naminių paukščių patikrinimą, bet jis taip pat neįvyko, nes kinai neturėjo jam laiko. Mano klausimas toks: jei negalėjome atlikti nei vieno iš šešių šiais metais suplanuotų patikrinimų, o kitiems metams suplanavome dar 15, kaip šie 15 patikrinimų bus atlikti? Jei kinai nebendradarbiauja su savo Europos prekybos partneriais, kodėl mes atidarome savo vartus importui iš Kinijos ir kodėl naikiname Europos naminių paukščių augintojus? Jei Kinija nebendradarbiauja, tai mes neturime atidaryti savo vartų jų importui – tokia mano nuomonė. Labai jums ačiū.

Siim Kallas, *Komisijos pirmininko pavaduotojas*. – Pirmiausia noriu pasakyti, kad Kinija nori bendradarbiauti, ir nematome jokių požymių, kad Kinija bendradarbiauti nenori. Antra, dėl patikrinimų ir misijų: šios misijos ligi šiol buvo laikomos patenkinamomis. Kai kils abejonių ar klausimų, pasiūsiu naujas misijas. Laiko tarpas tarp paskutinių misijų ir šių metų susidarė dėl administracinės veiklos Kinijoje, kurią vykdė dvi ministerijos. Tačiau bent jau Komisijos vardu negalime pasakyti, kad su mumis nenorima bendradarbiauti dėl standartų ir produktų kokybės.

Jei yra kokių nors požymių, Komisija pasiruošusi organizuoti naujas misijas. Ligi šiol jos nelaikytos būtinomis.

Jim Allister (NI). – Gerb. Komisijos nary, girdžiu, ką sakote, bet tai tikrai primena nesutarimą dėl Brazilijos jautienos, kai daug mėnesių Komisija laikėsi tos pačios pozicijos, kaip ir jūs šiandien, bei patikino mus, kad viskas yra gerai, o paskui galų gale buvo priversta įvesti draudimą.

Sakėte, kad su šia mėsa bus atlikti panašūs bandymai. Ar galite be išlygų pasakyti, kad kiekviena importuotos mėsos dalis bus ištirta lygiai tokiais pačiais griežtais veterinariniais bandymais, kokie yra taikomi mūsų pačių gamintojams? Ar bus išbandytas tas pats produkcijos santykinis kiekis, ir kaip žinosite, ar gaminys iš tikrųjų yra iš Šandongo srities? Ar pakanka to, kad jis ten bus tiesiog apdorojamas? Šie klausimai kelia pasipiktinimą mūsų gamintojams, kurie turi vykdyti įvairius reikalavimus, įskaitant reikalavimą neauginti gyvulių uždaroje patalpose. Ar tai vyks Kinijoje tokiu pat mastu? Jie tikisi pigiu importu numušti kainą.

Armando França (PSE). – (PT) Labai ačiū, gerb. pirmininke, kalbėsiu trumpai. Mano klausimas panašus į anksčiau kalbėjusio Parlamento nario klausimą. Sutinku, kad pastaruoju metu buvo stengtasi apžiūrėti ir kontroliuoti gaminius, ir svarbu, kad ir toliau būtų dedamos šios apžiūrų ir kontroliavimo pastangos. Tačiau ar tikrai čia nebuvo sušvelnintos taisyklės? Verčiau reiktų jas sugriežtinti, ir Europos Sąjunga turėtų nustatyti tikslas ir aiškias taisykles, taikomas visoje Kinijoje, o ne tik kai kuriose iš sričių, kaip minėjo Parlamento narys. Būčiau dėkingas, jei paaiškintumėte šiuos dalykus. Labai ačiū, gerb. Komisijos nary.

Siim Kallas, Komisijos pirmininko pavaduotojas. – Ligi šiol visi šioje srityje pagaminti gaminiai buvo paženklinėti. Valdžios institucijos šioje srityje yra atsakingos už kokybę, taip pat kilmės taisyklių laikymąsi.

Žinoma, visada kyla klausimas, ar galima patikrinti kiekvieną paukštį – tai taip pat galioja ir Europos Sąjungoje. Bet Komisija, atlikdama tikrinimus, – man sakė, kad kitas tikrinimas vyks kitais metais, taigi jis buvo jau suplanuotas – gali patikrinti, kad administracinės sistemos geba kontroliuoti, kaip ši paukštiena yra gaminama ir koks yra gyvūnų sveikatos apsaugos lygmuo. Ligi šiol atsakymai laikyti patenkinamais.

Žinoma, faktai bus nuolat tikrinami, bet tai Pasaulio prekybos organizacijos taisyklės, o mums atvirumas visada būdavo naudingas. Kokybė svarbi; standartai svarbūs. Esame įsitikinę, kad ligi šiol naminių paukščių gaminių iš Kinijos kokybė buvo pakankama, ir kita sritis, kaip jau minėjau, taip pat pasiruošusi pradėti bendradarbiavimą.

Pirmininkė. – Klausimas Nr. 42, kurį pateikė **Ona Juknevičienė (H-0786/08)**

Tema: Europos socialinio fondo naudojimas valstybėse narėse

Europos socialinis fondas (ESF), kaip vienas iš ES struktūrinių fondų, buvo įsteigtas siekiant sumažinti gerovės ir gyvenimo lygio skirtumus visose ES valstybėse narėse ir regionuose, jo tikslas – skatinti užimtumą bei ekonominę ir socialinę sanglaudą. Per 2007–2013 m. laikotarpį 75 mlrd. EUR bus išdalyta ES valstybėms narėms ir regionams tam, kad jie pasiektų šių tikslų. Valstybės narės finansuoja tam tikrą skaičių įvairių programų, todėl svarbu žinoti, kaip valstybės narės, ypač naujosios, naudoja teikiamas lėšas ir kokių rezultatų pasiekta keliant gyvenimo lygį ir skatinant užimtumą.

Ar Komisija ketina paskelbti komunikatą dėl ESF lėšų naudojimo valstybėse narėse ir, jei taip, kada galima jo tikėtis? Jei Komisija planuoja tokį komunikatą paskelbti, ar galima tikėtis, kad jame bus pateikta kokybinė ir kiekybinė ESF lėšų panaudojimo analizė? Ypatingai svarbu ne tik žinoti, kiek lėšų išleista įvairioms programoms įgyvendinti, bet ir užtikrinti, kad ES piliečiai taip pat gautų apčiuopiamos ir ilgalaikės naudos.

Jei Komisija neplanuoja tokio komunikato paskelbti, kodėl ir kaip Komisija gali užtikrinti, kad ESF lėšos naudojamos skaidriai ir efektyviai?

Siim Kallas, Komisijos pirmininko pavaduotojas. – Komisija primena, kad Europos bendrijos steigimo sutarties 146 straipsniu buvo įkurtas Europos socialinis fondas, kurio paskirtis – pagerinti darbuotojų įsidarbinimo galimybes vidaus rinkoje ir taip prisidėti prie gyvenimo lygio kėlimo. Socialinis fondas taip pat vykdo veiksmus, kuriais siekiama stiprinti visuomenės ekonominę ir socialinę sanglaudą.

Komisija sutinka su gerb. Parlamento nare dėl to, kad svarbu pranešti apie konkrečią Europos socialinio fondo suteiktą naudą. Šiuo klausimu Komisija ketina pristatyti nemažai teminių pranešimų apie Europos socialinio fondo palaikymą ir veiklą, paramos gavėjus ir pasiektus rezultatus. Pirmas pranešimų kompleksas turi būti pateiktas 2009 m. pradžioje.

Be to, Europos bendrijos steigimo sutarties 159 straipsnyje nustatoma, kad Komisija kas trejus metus turi pateikti ataskaitą Europos Parlamentui, Tarybai, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų

komitetui apie pasiektą ekonominės ir socialinės sanglaudos pažangą. Paskutinė Sanglaudos atskaita buvo paskelbta 2007 m. ir joje atkreiptas ypatingas dėmesys į investavimo į žmones klausimą. Kita Sanglaudos atskaita bus pristatyta 2010 m. Be to, Komisija paskelbs vadinamąją „Ataskaitą apie pažangą“ per tarpinius metus.

Ona Juknevičienė (ALDE). – Esu labai patenkinta Jūsų tikslu ir konkrečiu atsakymu, taigi labai Jums ačiū. Tikrai vertinu, kad Komisija mano, jog mano iškeltas klausimas yra svarbus ne tik parlamentarams, bet ir Komisijai. Tačiau manau, kad jis yra ypač svarbus mūsų žmonėms. Jie turi žinoti apie šių lėšų naudojimo skaidrumą ir šių lėšų naudojimo efektyvumą. Todėl lauksiu ataskaitos 2009 m. pradžioje.

Ar galėtumėte man pasakyti, kuris generalinis direktoratas paruoš šią ataskaitą 2009 m.?

Siim Kallas, Komisijos pirmininko pavaduotojas. – Už šias ataskaitas yra atsakingas Užimtumo, socialinių reikalų ir lygių galimybių generalinis direktoratas, kuriam vadovauja mano geras kolega V. Špidla. Skaičiai yra įdomūs, mes kasmet rengiame mokymus devyniems milijonams žmonių Europoje, taigi jie tikrai gauna naudos.

Zita Pleštinská (PPE-DE). – (SK) Išlaidas, susijusias su statyba ar rekonstrukcija, galima kontroliuoti. Europos socialinio fondo finansuojamuose projektuose tikslinės grupės gauna praktinių žinių, naujų įgūdžių ir patirties, todėl balansas priklauso nuo subjektyvaus tarnautojų požiūrio. NVO ir nepriklausomų institucijų nemokumas, kurį sukelia biurokratinės valstybių narių praktikos, dažnai trukdo Europos socialinio fondo finansavimo gavėjams įsitraukti į kitą veiklą pagal šios programos struktūrą. Kokias priemones Komisija turi tam, kad galėtų užtikrinti, jog valstybės narės nekurs per daug administracinių kliūčių, kai reikia apmokėti išlaidas, susijusias su Europos Socialinio fondo finansuotais projektais?

Gay Mitchell (PPE-DE). – Galėčiau paprašyti Komisijos nario, ar jis galėtų šiais laikais, kai recesija lipa mums ant kulnų, paieškoti galimybes, kad Socialinis fondas bendradarbiautų su vietos plėtros partnerystės tarybomis, veikiančiomis tokiose valstybėse narėse kaip Airijos Respublika, taip pat ir kitose valstybėse narėse? Jis galėtų aptarti šį klausimą su EBPO, atlikusia tyrimą apie vietos plėtros efektyvumą skatinant mokymą, švietimą, mikro darbo vietų kūrimą ir pagerintą aplinką bedarbiais tapusiems žmonėms.

Nesitikiu, kad Komisijos narys šiandien sugebės atsakyti į šiuos klausimus, bet aš iš tikrųjų prašau, kad jis paieškotų šios galimybės ir galbūt pasikonsultuotų su EBPO, kad pamatytų, kaip Socialinis fondas ir socialinė partnerystė bei vietos plėtros partnerystės galėtų dirbti išvien, siekdamos pagerinti bendruomenių mokymą ir mūsų gyventojų darbo poreikius, ypač miestuose.

Siim Kallas, Komisijos pirmininko pavaduotojas. – Pirma, apie biurokratiją ir administracinę našą: jos, be abejo, egzistuoja. Kaip sakiau, mano kolega V. Špidla yra atsakingas už pinigų išleidimą, o aš esu atsakingas už skolų padengimą – užtikrinant, kad jokie pinigai nebūtų iššvaistyti. Tai visada yra dilema.

Bandome kiek galima būti lankstesni, bet tuo pat metu gaunamas lėšas ir galimus rezultatus taip pat rūpestingai tikrina valstybių narių institucijos, mokėjimus atliekančios agentūros ir turbūt atsakingos ministerijos. Šią veiklą taip pat vykdo Europos Audito Rūmai ir mūsų generalinis direktoratas, taigi yra skirtingi kontrolės lygiai.

Rezultatą įvertina gausiai dalyvaujanti visuomenė, ir projektai turi būti matomi, taigi dabar esame įsipareigoję interneto svetainėje skelbti viską apie finansavimą, kad visi galėtų tai matyti. Tačiau Socialinis fondas daugiausia finansuoja mokymus.

Atsakant į kitą klausimą: vyksta bendradarbiavimas tarp skirtingų struktūrinių fondų finansavimo šaltinių, įskaitant Socialinį fondą ir regioninės plėtros fondus, ir, bent jau mano šalyje, jie labai glaudžiai tarpusavyje bendradarbiauja. Šis bendradarbiavimas priklauso nuo valstybių narių institucijų. Mes galime tik palaikyti gerą bendradarbiavimą ir veiksmingą pinigų panaudojimą.

II dalis

Pirmininkė. – Klausimas Nr. 43, kurį pateikė **Dimitrios Papadimoulis (H-0746/08)**

Tema: Bendrijos bendrai finansuojami projektai ir „Siemens“ pinigai kyšiams

Graikijos ir Vokietijos teisėsaugos institucijos toliau tiria „Siemens“ pinigų kyšiams bylą. Šiuos pinigus firma naudojo tam, kad papirktų politines partijas ir asmenis valdžioje ir tokiu būdu gautų pagrindinius visuomeninio sektoriaus darbus bei tiekimo sutartis. Vokietijos teismai jau nuteisė buvusį vyriausiąjį bendrovės vadovą, kuris pripažino, kad pinigai kyšiams taip pat buvo naudojami Graikijoje.

Atsižvelgiant į tai, kad šie kyšiai gali būti susiję su Bendrijos bendrai finansuojamais projektais, ar Komisija gali pasakyti, kad OLAF ar bet kuri kita jos tarnyba tiria sutarčių sudarymo procedūrų teisėtumą ir tokių projektų įgyvendinimą?

Siim Kallas, Komisijos pirmininko pavaduotojas. – Šios problemos visada yra labai sudėtingos ir rimtos. Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) turi kompetenciją tirti atvejus, kai naudojamos Europos Sąjungos lėšos ir yra pakankamai rimti įtarimai dėl apgaulės ar taisyklių nesilaikymo, pažeidžiančio Europos Sąjungos finansinius interesus.

Tais atvejais, kai projektai yra bendrai finansuojami iš Europos Sąjungos lėšų – pvz., struktūrinių fondų atveju, – valstybės narės ir Komisija dalijasi atsakomybe dėl šių lėšų tvarkymo. Šiuo atžvilgiu būtent valstybės narės pirmiausia atsakingos už išlaidų paskirstymą ir būtiną kontrolę. Be to, kadangi taikoma tokia kontrolė, atliekami tyrimai ir OLAF pranešama apie galimus sukčiavimo ar taisyklių pažeidimo atvejus, gerb. Parlamento narys turbūt žino, kad veikia reguliavimo priemonės pagal Reglamentą (EB) Nr. 1681/94, kuriame nustatoma, kad valstybės narės turi tinkamu metu pranešti Komisijai apie tokių galimo sukčiavimo ar taisyklių pažeidimo atvejų tyrimo detales. Be to, kai tik prireikia, OLAF palaiko glaudžius ryšius su kompetentinga nacionaline institucija dėl tokių bylų pažangos.

Kalbant apie gerb. Parlamento nario paminėtus dalykus, OLAF informavo Komisiją, kad ji žino apie tiriamas bylas Vokietijoje ir Graikijoje, bet iki šiol jokios valstybės narės teisėsaugos institucijos neprašė OLAF suteikti tiesioginę pagalbą dėl struktūrinių fondų „Siemens“ byloje Vokietijoje ir (arba) Graikijoje. Be to, Komisija norėtų pasiremti atsakymu, kuris jau buvo pateiktas į gerb. Parlamento nario raštišką klausimą, ir kuriame nustatyta, kad pagal Reglamento (Euratom, EB) Nr. 2185/96 3 straipsnį Komisija ir valstybių narių institucijos nekontroliuoja ekonominių operatorių tuo pačiu metu ir tų pačių faktų pagrindu, laikantis Bendrijos sektorių reguliavimo ar valstybių narių įstatymų. Be to, Komisija bet kuriuo metu gali pradėti pažeidimų procedūrą prieš valstybes nares, remdamasi Europos bendrijos steigimo sutarties 226 straipsniu, jei yra pakankamų požymių, rodančių Bendrijos viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimą. Kalbant apie konkrečius gerb. Parlamento nario paminėtus dalykus, Komisija neturi jokių įkalčių, kuriais galėtų pagrįsti pažeidimų procedūros taikymą.

Dimitrios Papadimoulis (GUE/NGL). – (EL) Gerb. Komisijos nary, būtent šito Jūs ir klausiu. Puikiai žinote, kad „Siemens“, didelė ir ilgai veikianti bendrovė, pasirašė kelių milijonų eurų vertės sutartis pagal bendrai finansuojamas programas. Jos pagrindinė būstinė yra Vokietijoje, o sutartis ji pasirašė Graikijoje ir kitur. Buvo pateikti kaltinimai ir prielaidos, kad ši bendrovė naudojosi kyšininkavimu ir korupcija.

Kaip galite būti taip įsitikinęs, kad ji nenaudojo tų pačių metodų ir tų pačių pinigų papirkinėti bendrai finansuojamoms programoms? Gerb. Komisijos nary, kiek dar ketinate slėptis už Vokietijoje ir Graikijoje atliekamų tyrimų? Galite veikti savo iniciatyva. Ar Jūs, kaip kompetentingas Komisijos narys, ketinate paprašyti, kad OLAF ištirtų šį klausimą, ar ketinate nieko nedaryti, nes bijotės milžino, besivadinančio „Siemens“?

Siim Kallas, Komisijos pirmininko pavaduotojas. – Ne, nebijau „Siemens“ ir mielai pasiūsiu OLAF, kad ji ištirtų šiuos atvejus, bet, kaip žinia, yra aiški teisinė struktūra, kurioje galime veikti ir galime imtis tyrimų. Kaip jau sakiau, sekame situaciją ir galime paraginti valstybes nares, galime pareikalauti, kad jos mus informuotų (juk jos yra įsipareigojusios mus informuoti) ir veikėtų aktyviai. Bet šiuo metu turi būti požymių ir prašymas iš valstybių narių, kad OLAF suteiktų pagalbą. Ligi šiol to nebuvo, bet mes seksime situaciją.

Turime aiškiai ir kartais labai sudėtingai atskirtas valstybių narių ir Bendrijos institucijų pareigas bei įsipareigojimus. Tai ypač juntama, kai tyrimo taisyklės būna labai tiksliai apibrėžtos.

Pirmininkė. – Kadangi klausimą Nr. 44 pateikęs Ch. Heaton-Harris nedalyvauja, šis klausimas atkrenta. Klausimas Nr. 45, kurį pateikė **Nirj Deva** (H-0752/08)

Tema: Administraciniai reikalai ir Lisabonos sutartis

Ar galėtų Komisija išsamiau pasakyti, kaip keisis Personalo ir administracijos generalinio direktorato turimos Europos Sąjungos kompetencijos patvirtinus Lisabonos sutartį? Ar Komisija turi kokių nors planų įvesti kurią nors iš tų reformų?

Siim Kallas, Komisijos pirmininko pavaduotojas. – Lisabonos sutartyje yra trys svarbiausios pakeistos Sutarties dėl Europos Sąjungos funkcionavimo nuostatos, kuriose aptariamais administraciniais reikalais: 197 straipsnis apie administracinį bendradarbiavimą, 298 straipsnis apie atvirą, veiksmingą ir nepriklausomą Europos administraciją ir 336 straipsnis apie Pareigūnų tarnybos nuostatus.

197 straipsnyje numatoma, kad Sąjunga imtųsi priemonių, išskyrus bet kokią suderinimą, siekdama palaikyti valstybių narių pastangas pagerinti savo gebėjimus įgyvendinti Sąjungos teisės aktus. 336 straipsnis pataisytas, siekiant pakeisti Institucijų pareigūnų tarnybos nuostatų priėmimo procedūrą į įprastą teisėkūros procedūrą (tai reiškia normalią bendro sprendimo procedūrą) – šiuo metu Taryba priima aktus kvalifikuotos daugumos balsavimu pagal Komisijos pasiūlymą po konsultacijos su kita institucija.

Pagal naują 298 straipsnį reikia priimti reglamentus, užtikrinančius „atvirą, veiksmingą ir nepriklausomą Europos administraciją,“ ir būtent tai bandome sukurti, nelaukdami, kol galutinai įsigalios Lisabonos sutartis.

Nirj Deva (PPE-DE). – Ar galiu padėkoti Komisijos nariui už jo labai aiškų atsakymą ir pasveikinti su atviro ir veiksmingo būdo įgyvendinimu Komisijos darbe, nepaisant to, kad Lisabonos sutartis niekada neišvys dienos šviesos?

Vis dėlto, ar Komisija turi kokių nors planų įvesti kurią nors iš tų reformų, kurioms nereikia Lisabonos sutarties įsigaliojimo, pvz., dėl gebėjimų įgyvendinti Europos Sąjungos teisės aktus dėl Pareigūnų tarnybos nuostatų gerinimo?

Siim Kallas, Komisijos pirmininko pavaduotojas. – Turiu pasakyti, gerb. Parlamento nary, kad kiekvieną dieną bandome gerinti administracijos darbą, ir šiuo metu rengiamos intensyvios diskusijos su mūsų darbuotojų sąjungomis dėl Parlamento narių padėjėjams taikomų nuostatų, kurie taip pat yra Pareigūnų tarnybos nuostatų dalis. Tai neabejotinai suteikia daugiau skaidrumo ir daugiau aiškumo šiai ligi šiol probleminei sričiai. Taigi labai džiaugiamės, kad atidarėme daug interneto svetainių, kurios smarkiai pagerina mūsų veiklos skaidrumą.

Taigi darbas vyksta. Kalbant apie Pareigūnų tarnybos nuostatus – o tai yra vientisas dokumentas, – mūsų laukia didžiulis ir sudėtingas projektas, jei iš tikrųjų siekiame padaryti pakeitimus. Turbūt aptarsime su Parlamentu galimus pakeitimus per kitą kadenciją, bet mažos reformos vyksta ir šiuo metu. Viduje ką tik pakeitėme taisyklės dėl vadinamųjų „karjeros plėtros apžvalgų“. Taigi beveik kiekvieną dieną čia įvyksta pakeitimų.

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Gerb. Komisijos nary, Jūs paminėjote, kad Komisija turi atlikti ir atliks savo Pareigūnų tarnybos nuostatų nuolatinis pakeitimus ir pagerinimus. Vienas tikrai keliantis nerimą pasikeitimas pastaraisiais metais yra tas, kad daug (ir ilgainiui vis daugiau) darbų užsakoma iš agentūrų ir kitų administracinių padalinių. Ar tai nepažeidžia vienodos administracijos principo, ypač administracijos politinės kontrolės vienodumo principo?

Siim Kallas, Komisijos pirmininko pavaduotojas. – Tai geras klausimas, ir jis, beje, dažnai būdavo aptariamas Parlamento biudžeto kontrolės komitete. Kaip už administraciją, auditą ir kovą su sukčiavimu atsakingas Komisijos narys, esu, žinoma, labai susirūpinęs; mano kolegė Dalia Grybauskaitė ir aš visada užduodame klausimus apie tai, kad reikia įsteigti naujų institucijų, ir primygtinai reikalaujame, kad šioms naujoms institucijoms taikomos taisyklės būtų tokios pat skaidrios ir aiškos, kokios taikomos mūsų pagrindinėms institucijoms ir vadovybėms.

Tai, kad naudojames agentūromis, galinčiomis būti lankstesnėmis ir gebančiomis tiksliau įgyvendinti Europos Sąjungos politiką, iš esmės yra sprendimas dėl politikos formavimo. Tai esame labai daug kartų aptarę čia, Parlamente, ir daugeliu atskirų atvejų susilaukėme palaikymo.

Galiu būti biurokratu, visada keliančiu klausimą, kaip tikrinti ir kaip kontroliuoti šias agentūras, bet tuo pat metu nemanau, kad tam tikras Europos Sąjungos institucijų padalijimas ar tam tikras Europos Sąjungos institucijų išplitimas Europoje yra blogai. Taigi išlyginkime ir pasverkime abi puses: vienoje pusėje – politikos formavimo poreikis ir laimėjimus, o kitoje pusėje – administracijos skaidrumą ir audito skaidrumą. Mes bandėme visuose sprendimuose pasiekti tam tikros pusiausvyros.

Pirmininkė. – Klausimas Nr. 46, kurį pateikė **Ryszard Czarnecki** (H-0789/08)

Tema: Europos Sąjungos pareigūnų piktnaudžiavimas tarnyba ir korupcija

Gana dažnai Europos viešąją nuomonę sukrečia pranešimai apie Europos Sąjungos pareigūnų piktnaudžiavimą tarnyba ir korupciją. Ar gali Komisija pateikti išsamius duomenis apie šios problemos mastą per pastaruosius mėnesius, bendrai per šiuos metus ir per praėjusius metus, ir palyginti su praėjusiais metais?

Siim Kallas, Komisijos pirmininko pavaduotojas. – Pirmiausia turiu pasakyti, kad Komisija nemato jokių požymių, rodančių, kad ES institucijose yra daugiau sukčiavimo atvejų negu kitose organizacijose. Komisija

atkreipia dėmesį, kad Britanijos Lordų Rūmai specialiaame pranešime padarė išvadą, kad nėra jokių įrodymų dėl Komisijoje plačiai paplitusios korupcijos ir kad sukčiavimo Europos Sąjungos biudžeto atžvilgiu lygmuo yra ne didesnis negu palyginamose viešųjų išlaidų programose, įskaitant programas Didžiojoje Britanijoje.

OLAF vidutiniškai pradeda apie 40 vidaus tyrimų per metus, kuriose dalyvauja pareigūnai iš visų institucijų. Per apytiksliai pusę šių atvejų prieinama išvados, kad tyrimą reikia pratęsti, ir šis tęsinys gali būti administracinis, drausminis, teisminis, finansinis ar net įstatyminis arba jų kelių derinys.

Komisijos visiško nepakantumo politika ir oficialaus pareigūnų įpareigojimas nedelsiant pranešti apie rimtą pažeidimą leidžia išlikti budriems dėl galimo sukčiavimo ar korupcijos. Tai taip pat gali skatinti pradėti nemažai tyrimų, per kuriuos išaiškėja, kad pradiniai įtarimai buvo nepagrįsti.

Kalbant apie Komisiją, 2007 m. 15 darbuotojų buvo pritaikytos drausminės priemonės, palyginti su vidutiniškai penkiais darbuotojais nuo 2004 iki 2006 m. 2007 m. sankcijos buvo pritaikytos septyniais atvejais dėl įvairių pažeidimų, įskaitant išorinę veiklą, nesuderinamą su darbo funkcija, neleistiną nedalyvavimą ir finansinius pažeidimus.

Darbuotojų taisyklės užtikrina gerai išvystytą drausminę sistemą su galimomis sankcijomis nuo paprasto įspėjimo iki pažeminimo pareigose ir, rimčiausiais atvejais, atleidimo su teisių į pensiją sumažinimu ar be jo. Be to, darbuotojams gali būti pritaikyta asmeninė finansinė atsakomybė už žalą, kilusią dėl jo ar jos rimto asmeninio nusizengimo.

Ryszard Czarnecki (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, Jums nereikėjo užimti tokios gynybos padėties. Dabartinė Komisija neabejotinai gali didžiuotis, kad, palyginti su J. Santero Komisija, ji prilygsta šv. Pranciškui. Tačiau yra kitas dalykas, apie kurį norėčiau pakalbėti, ir noriu paklausti, ar kuris nors Europos Sąjungos administracijos darbuotojas buvo suimtas ir patrauktas baudžiamojon atsakomybėn, o ne tiesiog atleistas iš darbo.

Siim Kallas, Komisijos pirmininko pavaduotojas. – Kaip sakiau, turime keletą tiriamų bylų, bet per praėjusius šešerius metus dar nesame baigę jokių kriminalinių bylų. Joks Europos Komisijos pareigūnas nebuvo teismo pripažintas kaltu. Turime keletą tiriamų bylų, bet jos visos yra valstybių narių jurisdikcijoje. Be to, nuo 2002 m. Komisija panaikino neliečiamybę. Jei reikia ištirti pareigūno veiklą, Komisija priima sprendimą, kad panaikintų jo neliečiamybę. Mes panaikinome 35 žmonių neliečiamybę – baudžiamosioms byloms teismuose – ir ligi šiol pusė jų buvo išteisinti, o bylos buvo nutrauktos. Kai kurios bylos dar svarstomos ir dar nebuvo priimta jokių nutarčių dėl baudžiamosios atsakomybės. Tokia yra situacija dėl baudžiamųjų bylų prieš Komisijos pareigūnus. Esame pakankamai įsitikinę, kad kai kurie asmenys bus nuteisti, bet tam tikrų valstybių narių teisminėse institucijose tam reikia labai daug laiko. Mes neabejotinai bendradarbiaujame per visus šiuos tyrimus.

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Gerb. Komisijos nary, ką tik paminėjote, kad kaip už nusikaltimą turi būti baudžiama per teismus, taip už korupciją taip pat turi būti traukiama baudžiamojon atsakomybėn ir tai turi atlikti valstybių narių teisėsaugos institucijos. Ar dauguma šių bylų – manau, kad jų yra – yra Belgijos teismuose, ar yra pareigūnų kitose valstybėse narėse, kurie buvo patraukti baudžiamojon atsakomybėn už korupciją?

Siim Kallas, Komisijos pirmininko pavaduotojas. – Dauguma, o galbūt visos bylos yra Belgijos teismuose, nes pareigūnai gyvena Belgijoje. Todėl dauguma bylų yra Belgijoje, taip pat Liuksemburge.

Pirmininkė. – Kadangi šie klausimai yra ta pačia tema, jie bus aptariami kartu: Klausimas Nr. 47, kurį pateikė **Eoin Ryan (H-0712/08)**

Tema: BKPMB poveikio vertinimas

Kreipdamasis į ekonomikos ir pinigų politikos komitetą šių metų birželio mėn., Komisijos narys L. Kovacs paminėjo BKPMB poveikio įvertinimą, kurį jis apibūdino kaip „esmingai svarbų“ jo pasiūlytam teisėkūros pasiūlymui. Ar gali Komisija suteikti mums išsamesnės informacijos apie šį poveikio vertinimą ir patvirtinti, kad jei jis bus nepalankus BKPMB pasiūlymui, Komisija atidės tokio teisėkūros pasiūlymo planus?

Klausimas Nr. 48, kurį pateikė **Marian Harkin** (H-0724/08)

Tema: BKPMB

Kokia yra dabartinė situacija dėl svarstymų įvesti bendrą konsoliduotą įmonių pelno mokesčio bazę, ir ar, atsižvelgdama į Airijos rinkėjų per balsavimą dėl Lisabonos sutarties šiuo klausimu išreikštus nuogąstavimus, Komisija kaip nors pakeitė savo požiūrį?

László Kovács, *Komisijos narys*. – Šiuo metu atliekamas bendros konsoliduotos įmonių pelno mokesčio bazės (BKPMB) poveikio įvertinimas. Šiame vertinime bus aptarta nemažai galimų pasirinkimų dėl įmonių pelno mokesčių sistemos reformos Europos Sąjungos lygmeniu.

Laikantis dabartinės Komisijos praktikos, tokio pobūdžio pasiūlymai turi būti kartu su poveikio vertinimu, parengiamu pagal pagrindinius Poveikio vertinimų gairėse išdėstytus analitinius žingsnius. Pagrindiniais analitiniais žingsniais turi būti nustatyta problema, apibrėžti tikslai, išvystyti svarbiausi politikos pasirinkimai, išanalizuoti jų poveikiai, palyginti pasirinkimai ir bendrais bruožais aprašytas politikos kontroliavimas ir vertinimas.

Vertinime bus apibūdintos ir parodytos dabartinės tarpvalstybinių įmonių mokesčių kliūtys vidaus rinkoje, taip pat bus apibrėžti šia reforma siektini tikslai. Bus išanalizuota daug alternatyvių politikos pasirinkimų, įskaitant BKPMB, kurie būtų tinkami kliūtims panaikinti, ir bus įvertinti jų atitinkami ekonominiai, aplinkos ir socialiniai poveikiai.

Dėl labiausiai tinkamų įvairių politikos pasirinkimų poveikių tipų, vertinime bus siekiama įvertinti: (a) alternatyvių mokesčio reformų padarinius visos ekonomikos mastu Europos Sąjungos konkurencingumui, Europos Sąjungos ekonomikos ir gerovės plėtrai; (b) jų atitinkamus padarinius bendrovių atitikties išlaidoms; ir (c) ypač jų atitinkamus poveikius valstybių narių įmonių mokesčio bazėms ir mokesčių administravimo išlaidoms.

Rengiant poveikio vertinimą, buvo pasiekta reikšmingos pažangos, bet darbas dar nėra baigtas. Kai tik poveikio vertinimas bus baigtas ir įvertinti skirtingi pasirinkimai, Komisija padarys būtinas išvadas. Tai, kad Komisija atlieka poveikio vertinimą, nebūtinai reiškia, kad pasiūlymas bus teikiamas.

Eoin Ryan (UEN). – Sakyti, kad esu nusivylęs atsakymu, būtų labai švelnu: būtent tai jūs sakėte mums praėjusį birželio mėn. Sakėte mums, kad turėsime vertinimą rugsėjį. Turiu pasakyti, kad sklendo labai daug gandų, kad gavote tarpinę ataskaitą apie BKPMB. Jūs oficialiai jos nepriėmėte, bet darau išvadą, kad ši ataskaita nėra palanki BKPMB pasiūlymui, ir mes negalime šios ataskaitos pamatyti būtent todėl, kad jūs formaliai jos nepriėmėte.

Norėčiau paklausti jūsų, ar taip yra iš tiesų, nes tai nepaprastai nesąžininga, nes šis klausimas jau buvo ilgą laiką svarstytas. Šiuo klausimu iš abiejų pusių yra daug stiprių jausmų, ir manau, kad turite mums parodyti tą ataskaitą arba tarpinę ataskaitą, kad galėtume sužinoti, koks yra ataskaitoje išdėstytas požiūris šiuo labai svarbiu klausimu. Norėčiau primygtinai paprašyti, kad jūs tai padarytumėte. Manau, kad neteisinga, jei jūs gavote tarpinę ataskaitą, ir jos nerodote mums todėl, kad joje nėra to, ko šiuo klausimu Komisija nori.

Marian Harkin (ALDE). – Noriu pakartoti E. Ryano komentarus. Buvo užduotas konkretus klausimas: jei vertinimas bus nepalankus, ar Komisija atidės BKPMB įgyvendinimo planus? Į šį klausimą nebuvo atsakyta.

Taip pat buvo atlikta daug kitų vertinimų – aišku, juos atliko ne Komisija, – parodžiusių, kad daugeliu atvejų BKPMB sugriūtų nuo savo svorio.

Bet kadangi neatsakėte į užduotą klausimą, noriu jums pateikti dar vieną ar du. Ar nesutiktumėte, kad tai nėra supaprastinimas? Dabar turime 27 mokesčių bazes. Su BKPMB turėtume 28 bazes. Jei ji veiktų, ar nesutiktumėte, kad tai pažeistų Europos gebėjimą pritraukti tiesioginių užsienio investicijų, nes tarptautinių bendrovių mokėtinas mokestis vienoje šalyje nebebūtų nustatomas tos valstybės įstatymu, bet nuoroda į sudėtingą formulę, kuri gali būti apskaičiuota tikrai retrospektyviai? Kitaip tariant, nebeliktų jokio politikos tikrumo, ir tai ypač sumažintų tiesiogines užsienio investicijas. Aš tik noriu jūsų nuomonės šiuo klausimu, gerb. Komisijos nary.

László Kovács, *Komisijos narys*. – Taip, tai tiesa, kad siekėme pateikti pasiūlymą šių metų rudenį, bet turite suprasti, kad tokia ambicingame projekte kaip BKPMB neįmanoma tiksliai numatyti, kada būsime pasiruošę pateikti pasiūlymą, nes pasiūlymo laiko parinkimas priklauso nuo poveikio vertinimo pabaigimo ir pasiūlymo vystymo Komisijoje.

Kalbant apie ryšį tarp Airijos referendumo dėl Lisabonos sutarties ir BKPMB, noriu pabrėžti, kad Komisija laikosi apgalvoto metodo, pagrįsto plačiomis konsultacijomis ir detalio visų BKPMB aspektų analize. Komisija žino apie rinkėjų iškeltus klausimus per referendumą Airijoje dėl Lisabonos sutarties. Tačiau norėčiau atkreipti dėmesį, kad Lisabonos sutarties nuostatos neturi jokios tiesioginės įtakos procesui, kuriuo valstybės narės galų gale nuspręstų dėl bet kokio pasiūlymo dėl galimo Komisijos pasiūlymo dėl BKPMB.

(Eoino Ryano šūksnis iš salės)

Pirmininkė. – Apgailestauju, gerb. E. Ryanai. Taisyklės leidžia Jums pateikti papildomą klausimą. Aš nesuteiksiu Jums žodžio.

Pirmininkė. – Klausimas Nr. 49, kurį pateikė **Georgios Papastamkos** (H-0716/08)

Tema: ES ir Kinijos muitinių bendradarbiavimas

Kaip Komisija vertina Europos Sąjungos ir Kinijos muitinių bendradarbiavimo organizavimą ir efektyvumą?

László Kovács, Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, ar galėčiau labai trumpai atsakyti į gerb. E. Ryano komentarus? Tenorių Jums pasakyti, kad netrukus gausite išsamų, teisiškai pagrįstą atsakymą iš mano kanceliarijos vadovo. Tada suprasite mūsų poziciją.

Kalbant apie antrą klausimą, muitinių bendradarbiavimas – svarbi ES ir Kinijos strateginės partnerystės dalis. EB ir Kinijos susitarimas dėl muitinių bendradarbiavimo ir administracinės tarpusavio pagalbos suteikia šiam bendradarbiavimui teisinį pagrindą. EB ir Kinijos jungtinis muitinių bendradarbiavimo komitetas susitinka kartą per metus, kad tvarkytų ir prižiūrėtų susitarimo įgyvendinimą.

Pagal Muitinių bendradarbiavimo susitarimą EB ir Kinija stiprina sąveiką pagrindinėse muitinių veiklos srityse, organizuotuose taip, kad gerai atitiktų Europos bendrijos interesus.

Klastojimo problema – mūsų pagrindinis prioritetas santykiuose su Kinija, iš kurios į Europos Sąjungą per išorės sienas patenka daugiausia klastočių. Per savo vizitą į Pekiną sausio mėn. ir 2008 m. balandžio mėn. susitariau su savo Kinijos kolegomis, kad parengtume ambicingą veiksmų planą dėl INT vykdymo su konkrečiais tikslais ir priemonėmis, kuris turėtų būti priimtas per Europos Sąjungos ir Kinijos aukščiausiojo lygio susitikimą gruodžio mėn. Į veiksmų planą, taip pat turėtų būti įtraukta keitimosi informacija apie INT rizikas sistema, operatyvinės veiklos pareigūnų mainų programa ir bendradarbiavimas, siekiant vystyti partnerystes su verslo bendruomenėmis Kinijoje ir Europos Sąjungoje.

Tiekimo grandinės apsaugojimas – kitas būtinas EB ir Kinijos muitinių bendradarbiavimo aspektas. Jungtinis bandomasis projektas dėl saugaus ir apsaugoto prekybos kelio buvo vykdomas nuo 2007 m. lapkričio mėn., ir jame dalyvavo trys uostai: Shenzhen Kinijoje, Roterdamas Nyderlanduose ir Felixstowe Jungtinėje Karalystėje.

Šiuo projektu siekiama stiprinti saugumą, lengvinti prekybą tarp Europos bendrijos ir Kinijos naudojant šiuolaikines technologijas ir keitimąsi pažangia informacija. Taip pat ši veikla padės geriau spręsti prekybos neteisėtomis prekėmis problemą. Be to, bandomuoju projektu siekiama paruošti pagrindą būsimam susitarimui dėl saugumo priemonių ir įgaliotų ekonominių operatorių (AEO) bei jų analogų Kinijoje tarpusavio pripažinimo. Jis apima bendradarbiavimą tokiose svarbiose srityse kaip Kinijos saugumo įstatymų suderinimas, keitimasis informacija ir rizikos analizė. Kinija iki 2008 m. balandžio 1 d. priėmė ir įgyvendino savus AEO reglamentuojančius įstatymus, kurie, atrodo, yra labai panašūs į Europos bendrijos koncepciją.

EB ir Kinija taip pat plečia bendradarbiavimą kitose svarbiose srityse. Tikimasi, kad ES ir Kinijos susitarimas dėl koordinuotos veiklos kontroliuojant prekybą narkotinių medžiagų pirmtakais bus pasirašytas per ateinančią ES ir Kinijos aukščiausiojo lygio susitikimą, ir šis susitarimas leis mums veiksmingiau kovoti su prekyba neteisėtomis narkotinėmis medžiagomis.

Susitarėme toliau stiprinti mūsų bendradarbiavimą kovoje su sukčiavimu naudojant sukurtą tarpusavio pagalbos mechanizmą.

Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) paskyrė vieną iš savo atstovų į Kiniją, siekdama sustiprinti tarnybos vykdomą kovą su kontrabanda ir su klastotėmis veikla, ypač dėl cigarečių kontrabandos.

Europos Sąjunga pasiruošusi ir toliau padėti Kinijai stiprinti muitinių gebėjimus, tai pat ir taikydama neseniai paskelbtus muitinių projektus.

Nors pasiekėme didelės pažangos stiprindami muitinių bendradarbiavimą su Kinija, reikia žengti ir tolesnius žingsnius, ypač kovojant su klastojimu ir piratavimu. Deramas aukščiau minėtų iniciatyvų, ypač pasiūlyto INT vykdymo veiksmų plano įgyvendinimas lems šio bendradarbiavimo veiksmingumo lygį.

Georgios Papastamkos (PPE-DE). – (EL) Dėkoju, gerb. Komisijos nary, už atsakymą. 2007 m. Europos Sąjungos ir Kinijos prekybos deficitas siekia 160 mln. EUR Europos Sąjungai nenaudai. Šis deficitas dideliu mastu susidarė dėl neišvystyto muitinių bendradarbiavimo tarp Europos Sąjungos ir Kinijos. Be skaičių kalbos, mes taip pat labai domimės – nes tai pagrįsta – visuomenės sveikata, Europos vartotojų apsauga ir, žinoma, Europos gaminių konkurencingumu.

Manau, kad šios kontrolės priemonės bus sustiprintos artimiausioje ateityje, kad galėtume apsaugoti mano minėtus visuomenės interesus.

László Kovács, Komisijos narys. – Visiškai pritariu Jūsų susirūpinimui – mano nuomone, klastojimas – daug daugiau negu finansinė problema.

Visų pirma, tai teisinis klausimas: intelektinės nuosavybės teisės pažeidimas.

Antra, tai – finansinė ar ekonominė problema, nes klastotės sumažina valstybių narių pajamas, taip pat sumažina originalius gaminius gaminančios bendrovės pelną. Ši problema netgi gali būti darbo vietų praradimo mūsų valstybėse narėse priežastimi.

Bet, trečia, – o tai man kelia didžiausią rūpestį – klastojimas – nauja grėsmė mūsų gyventojų saugumui, sveikatai ir netgi gyvybei, taigi, kaip jūs labai aiškiai pabrėžėte, tai yra vartotojų apsaugos klausimas. Kai pirmą kartą gavau informacijos, kad Europos Sąjungos muitinė sulaikė kai kurias vaistų, medikamentų nuo širdies ir kraujagyslių ligų siuntas, ir kapsulėse buvo plytų milteliai ir geltoni dažai, buvau iš tikrųjų sukrėstas.

Taigi tai daug daugiau negu finansinis ar teisinis klausimas. Tai mūsų gyventojų saugumo problema, ir turime pasistengti.

Galėčiau sakyti, kad dabar turiu daugiau optimizmo: balandžio mėn. susitikau su savo naujuoju kolega, nauju ministru, atsakingu už muitines Kinijoje. Dar bendraudamas su savo ankstesniu kolega jutau tam tikrus teigiamus kinų stiliaus, jų derėjimosi būdo pasikeitimus. Po 2005 m. jie tapo konkretesni, vis geriau mus suprato, ir Kinija atliko kai kuriuos žingsnius. Pvz., jie net pakeitė įstatymus dėl kovos su klastojimu.

Bet jūs esate teisūs, kad jie vis dar neveikia optimaliai. Todėl inicijavome veiksmų programą, ir aš labai aiškiai išdėščiau savo naujam kolegai, kad mes tikimės iš Kinijos konkrečių priemonių ir konkrečių rezultatų rinkoje, ir manau, kad jis suprato mano žinią.

Dar viena ar dvi priežastys, kodėl esu optimistas: pirma, Kinija, kylanti valstybė, atliekanti vis svarbesnį vaidmenį pasaulio ekonomikoje ir pasaulio politikoje, manau, tiesiog negali leisti sau būti siejamai, būti laikomai pagrindiniu suklastotų gaminių šaltiniu. Antra, Kinija vis daugiau nukencia pati. Visai neseniai girdėjome apie Kinijoje suklastotus pieno miltelius, dėl kurių mirė keletas kinų vaikų. Taigi jie nėra tik kilmės šalis, bet ir patys nukencia nuo klastotojų.

Avril Doyle (PPE-DE). – Kaip Europos Parlamento delegacijos ryšiams su Kinijos Liaudies Respublika narė, aš įdėmiai klausiausi jūsų atsakymo.

Ar po Kinijos prisijungimo prie PPO pavyko bent kiek sumažinti baisų rekordą, kurį ši šalis pasiekė dėl klastočių ar intelektinės nuosavybės vagysčių, ir kokios priemonės taikomos Kinijai, kad būtų pasiekta pažangos šioje srityje?

Jūs minėjote EB ir Kinijos jungtinį muitinių komitetą. Kas jame dalyvauja iš EB pusės, ir kokių reikia kvalifikacijų norint tapti šio komiteto nariu?

Mano paskutinis punktas: ar šis jungtinis komitetas turi nusistatęs terminus, kada svarstys prekybos įvairiomis atliekomis, pervežamomis iš Europos į Kiniją, problemą?

László Kovács, Komisijos narys. – Vienas iš skaičių, kuriuos galiu pateikti savo atsakyme, yra tai, kad 2005 m. daugiau kaip 80 proc. konfiskuotų suklastotų gaminių buvo atvežti iš Kinijos. Dabar ši proporcija yra apytiksliai 60 proc. Manau, būtų per anksti sakyti, kad tai yra dėl Muitinių bendradarbiavimo susitarimo ir kad tai yra kasmetinio Muitinių bendradarbiavimo komiteto susitikimo rezultatas, bet esu gana tvirtai įsitikinęs, kad yra tam tikras ryšys tarp šių dviejų dalykų.

Kaip jau esu sakęs, buvo priimti Kinijos įstatymų pakeitimai: suklustotų prekių gamyba ir platinimas dabar įtraukti į baudžiamąjį kodeksą, nors anksčiau to nebuvo, ir taip pat buvo įvesta eksporto kontrolė. Negalėčiau teigti, kad ši eksporto kontrolė yra sisteminga ir veikia reikiamu mastu. Ji gana sporadinė ir atsitiktinė, bet tai yra žingsnis į priekį. Tai konkretūs faktai, rodantys, kad Kinija vis daugiau bendradarbiauja ir rimtai žiūri į šią problemą. Aš jau kalbėjau apie Kinijos motyvaciją.

Kalbant apie Jungtinį muitinių bendradarbiavimo komitetą, jame kolegialiai pirmininkauja ministras iš Kinijos ir aš pats kaip Europos Sąjungos ar Europos bendrijos atstovas; taip pat jungtiniame komitete ekspertų lygyje dalyvauja visų valstybių narių atstovai. Jie kasmet daugiau kaip vieną kartą susitinka ekspertų lygyje. Kartą per metus taip pat susitinka du jungtinio komiteto pirmininkai ir aptaria klausimus.

Pirmininkė. – Klausimas Nr. 50, kurį pateikė **Sean Ó Neachtain** (H-0708/08)

Tema: Saugumo priemonių Europos regioniniuose oro uostuose finansavimas

Tikimasi, kad Komisija iki 2008 m. pabaigos paskelbs pranešimą apie saugumo priemonių Europos oro uostuose finansavimą, ir po šį pranešimą gali lydėti naujas teisėkūros pasiūlymas šiuo klausimu.

Atsižvelgiant į tai, kad saugumo išlaidos tampa sunkia našta Europos regioniniams oro uostams, ar gali Komisija nurodyti, kokių, jos nuomone, reikia imtis sprendimų, kad padėtų regioniniams oro uostams tvarkyti didėjančias saugumo išlaidas? Be to, ar Komisija planuoja įvesti naujas priemones, įpareigosiančias visas valstybes nares iš dalies finansuoti saugumą Europos regioniniuose oro uostuose?

Antonio Tajani, *Komisijos pirmininko pavaduotojas.* – (IT) Gerb. pirmininke, Komisija, laikydamosi 2008 m. Reglamento Nr. 300 dėl bendrų taisyklių civilinės aviacijos saugumo srityje 22 straipsnyje nustatyto įsipareigojimo, šių metų gruodžio mėn. pristatys pranešimą apie išlaidų, susijusių su saugumo priemonėmis, finansavimą Europos oro uostuose.

Atsižvelgdama į dabartinę situaciją, Komisija peržiūri konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis ir su valstybėmis narėmis rezultatus, kad nustatytų naujo teisėkūros pasiūlymo šiuo klausimu turinį. Komisija pristatys savo išvadas šiame pranešime ir, siekiant spręsti kai kuriuos konsultacijų metu iškilusius klausimus, Komisija taip pat gali būti paraginta imtis tolesnių veiksmų šioje srityje.

Seán Ó Neachtain (UEN). – Gerb. pirmininke, man reiktų daugiau informacijos. Ką būtent Komisija ketina daryti, kad padėtų oro uostams dėl šių išlaidų? Mano Airijos šiaurės vakarų rinkimų apygardoje yra penki oro uostai, ir jiems yra labai sudėtinga išsilaikyti ekonomiškai dėl jiems daromo spaudimo. Tarp jų yra du tarptautiniai oro uostai, Šanono oro uostas ir Airijos vakarų oro uostas, kartu su kitais trimis regioniniais oro uostais. Ką Komisija gali padaryti, kad padėtų tiems oro uostams išlikti ir leistų jiems ekonomiškai funkcionuoti?

Antonio Tajani, *Komisijos pirmininko pavaduotojas.* – (IT) Gerb. S. Ó Neachtain, deja, negaliu duoti jums skubaus, konkretaus atsakymo, kaip Jūs norėtumėte. Tačiau Komisija peržiūri jos rengtų konsultacijų rezultatus, kad juos išnagrinėtų ir tokiu būdu apsispręstų, ar, kaip, koku mastu, kaip atsižvelgiant į valstybes nares, ar tai yra tik pačių valstybių narių reikalas, mes turime baigti peržiūrėti konsultacijas.

Kai tik baigsime peržiūrėti konsultacijas, jei pageidautumėte, aš jus tuojau pat informuosiu, ir bet kuriuo atveju, kaip jau sakiau anksčiau, mes iki metų galo pristatysime savo pranešimą apie visą šį sektorių. Tai yra tikrai kelių savaičių laukimo klausimas, kol mūsų pareigūnai galutinai įvertins visas konsultacijas. Mano biuras ir mano darbuotojai yra pasiruošę suteikti jums visą būtiną informaciją, kad galėtumėte atsiskaityti savo rinkėjams.

Manolis Mavrommatis (PPE-DE). – (EL) Gerb. Komisijos nary, atsižvelgiant į tai, ką pasakėte, ar bus galima įvertinti saugumo reikalavimus kiekvienai valstybei narei ir regioniniams oro uostams – nes apie tai buvo klausimas – kur jų yra labai daug, pvz., Graikijos salose ir Italijoje, Ispanijoje ir Portugalijoje?

Jūs, aišku, žinote, kiek ten yra salų ir kiek yra tokių sričių; ar finansavimas iš Jūsų bendro biudžeto bus proporcingas ir diferencijuotas?

Paul Rübiger (PPE-DE). – (DE) Žinome, kad šias išlaidas turės padengti keleiviai. Todėl taip pat turime diferencijuoti. Šiais laikais nėra didelio skirtumo, ar naudojamos traukiniai, pvz., greituojų traukiniai (TGV), ar kuriuo nors kitu didelio greičio geležinkelio, ar lėktuvu. Pažiūrėjus į saugumo priemones geležinkelio stotyse ir oro uostuose, galbūt čia galima matyti galimybę suderinimui. Ar manote, kad čia būtų galima įvesti vienodas teisės aktų nuostatas?

Pirmininkė. – Gerb. Komisijos nary...

(Jimo Higginso šūksnis iš salės)

Labai apgailestauju, gerb. J. Higginsai, aš įtraukiau du papildomus klausimus, ir tai viskas, kiek galiu įtraukti, ir juos kaip įmanoma tinkamiau aptarėme.

(Jimo Higginso šūksnis iš salės)

Taisyklėse numatomi du papildomi klausimai. Apgailestauju, bet negaliu leisti į diskusiją su Jumis. Tai nesąžininga tų atžvilgiu, kurie turi ir nori išsakyti savo klausimus.

Antonio Tajani, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (IT) Gerb. pirmininke, tiems Parlamento nariams, kurie dėl darbo tvarkos taisyklių negali išgirsti atsakymų į rūpimus klausimus, norėčiau pasakyti, kad mano biure, pateikę užklausa, gali gauti bet kokios jiems reikalingos informacijos.

Atsakant į M. Mavrommatiso klausimą: iš esmės jis klausė, ar valstybės narės gali įvesti griežtesnes saugumo priemones, nei numatyta 2008 m. Reglamente Nr. 300; žinoma, valstybės narės gali įvesti griežtesnes priemones, nei nurodyta reglamentavimo sistemoje. Tačiau šios griežtesnės priemonės gali atsiliepti tarptautinei aviacijos rinkai, nes jos neretai skiriasi skirtingose valstybėse narėse.

Pranešime, kuris, pažadu, bus paskelbtas labai greitai, Komisija pateiks svarstymus, ar tokios griežtesnės priemonės iškraipo konkurenciją tarp oro transporto bendrovių ir oro uostų. Dėl salose esančių oro uostų problemos: Komisija ją taip pat sprendžia, atsižvelgdama į gautus atsakymus. Be abejo, salose esantys oro uostai įtraukti į bendrą oro uostų sistemos tyrimą. Juk žinote, kad Komisija labai vertina regionus, tokius, kaip jūsų šalyje, taip pat man geriau pažįstamose šalyse esančios salos, kurias galima pasiekti tik lėktuvu arba laivu. Todėl Komisija šiems susisiekimo keliams skiria daug dėmesio.

Dėl P. Rübigo klausimo: Komisija svarsto įvairias galimybes. Galima naudoti viešąsias lėšas: tai yra vienas galimų būdų padengti aviacijos saugumo išlaidas. Todėl nebuvo minėta, kad reikėtų padidinti bilietų kainas. Galima rasti ir kitų finansavimo būdų. Tačiau pasakysiu atvirai ir ne taip oficialiai: norėčiau pabrėžti, kad Komisija atidžiai tiria visą surinktą informaciją ir, kai ji bus ištirta, peržiūrėta ir apsvarstyta, pamėginsime paruošti visapusišką, Europos piliečių interesus atitinkantį pranešimą.

Gerb. P. Rübigo, jums norėčiau pasakyti tą patį kaip ir kitiems gerb. Parlamento nariams: nariai visada gali kreiptis į mano biurą, norėdami ką nors išsiaiškinti ar paskirti susitikimą dėl su transporto sektoriumi susijusių klausimų.

Pirmininkė. – Klausimas Nr. 51, kurį pateikė **Stavros Arnautakis** (H-0713/08)

Tema: Kokybiškas transportas ir Europos Sąjungos mažų salų regionai

Kokių priemonių Komisija imsis, siekdama užtikrinti, kad Europos Sąjunga turėtų tvarias ir kokybiškas transporto sistemas, bei norėdama apsaugoti savo piliečių teises ir saugumą? Kaip Komisija prisidės, kuriant patikimą transporto sistemą (laivais, lėktuvais, sraigtasparniais), aprėpiančią Europos Sąjungos mažų salų regionus?

Antonio Tajani, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (IT) Gerb. pirmininke, tam tikra prasme tai praplečia M. Mavrommatiso užduotą klausimą. Kad užtikrintume tvarų, kokybišką transportą Europoje ir apsaugotume piliečių teises bei jų saugumą, siūlome Europos Parlamentui ir Tarybai atitinkamą teisinę ir reglamentavimo sistemą. Kai Parlamentas ją priims, mes užtikrinsime, kad ji būtų įgyvendinta.

Norėčiau pateikti tris pavyzdžius: keleivių teises, tvarų transportą ir keleivių saugumą. Taip pat prašėte plačiau paaiškinti, kaip šie veiksmai prisidės kuriant patikimą transporto laivais, lėktuvais ar sraigtasparniais sistemą, skirtą Europos Sąjungos mažų salų regionams. Didžiausia problema šiame pasiūlyme yra finansavimas. Taigi grįžtame prie ankstesnio klausimo temos.

Gerb. Parlamento nariai – beveik norėčiau kreiptis „koligos Parlamento nariai“, nes negaliu pamiršti pats daugelį metų buvęs EP nariu, – čia reikia ką išsiaiškinti. Dėl susisiekimo mažų salų regionuose bei tarp šių regionų ir žemyno kiekio bei kokybės sprendžia valstybės narės bei regioninės valdžios institucijos. Mūsų, Komisijos, vaidmuo yra antraeilis, į jį įeina dvi išskirtinės pareigos. Pirma, Komisija vykdo Europos sanglaudos politiką, kuri remia nepalankioje geografinėje ir gamtinėje padėtyje esančių regionų plėtrą. Remdamasi Sanglaudos politika Bendrija gali teikti bendrąjį finansavimą, kad būtų pagerintas susisiekimas su salų

regionais. Antra, Komisija turi pareigą užtikrinti, kad transporto tiekėjams suteikta finansinė parama neiškraipytų konkurencijos vidinę rinkoje, kas kenkia bendram interesui.

Šį saugiklį užtikrina Bendrijos vidinės transporto rinkos teisės aktai. Komisija negali įgaluoti teikti valstybinę pagalbą kokybiškam transportui į salų regionus ir jų viduje, ypač kompensacijos už privalomas viešąsias paslaugas forma. Vidinę jūrų ir oro transporto sektorių rinką reguliuojantys teisės aktai palieka valstybėms narėms daug laisvės renkantis, kaip organizuoti viešojo transporto paslaugas, jungiančias salas su žemynu bei salas tarpusavyje, jei tik visi galimi transporto tiekėjai turi lygias galimybes teikti minėtąją viešąją paslaugą.

Costas Botopoulos, *vietoj autoriaus*. – (IT) Komisijos nary A. Tajani, kadangi jūs kalbėjote itališkai, man irgi norėtųsi kreiptis šia kalba, tačiau susilaikysiu ir kalbėsiu graikiškai.

(EL) – Gerb. Komisijos nary, mano klausimas susijęs ne tiek su finansavimu, kurį aptarė mano gerbiamasis bičiulis M. Mavrommatis, bet su trimis konkrečiais dalykais, kuriuos jūs paminėjote ir kuriuos norėčiau pakomentuoti. Pirma – tai transporto standartai, labai svarbus dalykas. Antra – išskirtinis mažų salų atvejis, kaip žinote, mano šalyje yra daugybė labai mažų salų, kurios yra ypatingas atvejis; ir trečia – tai, kaip jaučiasi šių mažų salų gyventojai: jie jaučiasi kiek izoliuoti, šiuo konkrečiu atveju – nuo likusios Graikijos dalies ir nuo Europos apskritai, kai mes neskiriame ypatingo dėmesio jų problemoms, ypač transporto klausimui. Taigi mano klausimas yra pirmiausia politinis klausimas, aprėpiantis daugiau nei finansavimo problemą: ar manote, kad Europos Sąjunga šiuo atveju taip pat turėtų vaidinti politinį vaidmenį?

Antonio Tajani, *Komisijos Pirmininko pavaduotojas*. – (IT) Norėčiau padėkoti gerb. Parlamento nariui, kad man atsakė mano kalba. Knieti jums atsakyti senąją graikų kalbą, kurios mokiausi daugelį metų (mano motina taip pat ilgus metus dėstė senąją graikų kalbą), tačiau galbūt pridaryčiau klaidų ir rizikuočiau likti jūsų nesuprastas. Vis viena ačiū už tokį gestą.

Gerb. C. Botopoulos, pats tvirtinau tą patį, būdamas Parlamento nariu, išrinktu apygardoje, kurioje irgi buvo daug mažų salų, taigi man puikiai pažįstamos rimtos šių toli nuo *terra firma* esančių salų susisiektimo problemos, ypač padidėjančios žiemą. Kadangi daugelyje tokių salų lankosi turistai, vasarą laivai gabena lankytojus, o kartu ir salose gyvenančius žmones, tad du – tris mėnesius (birželį, liepą ir rugpjūtį) jie nesusiduria su sunkumais. Problemos prasideda rugsėjo mėn., ir tuomet tikrai iškyla grėsmė jaustis izoliuotiems.

Manau, kad Europos Komisija, nors ir negali priimti tiesioginio sprendimo šiuo klausimu (tą minėjau savo kalboje, visada gerbiame subsidiarumo principą), gali suteikti paramą, pvz., prisidedama prie tam tikrų transporto sistemų finansavimo, taip neiškreipdama vidinės rinkos, kad minėtieji piliečiai, kurie yra Europos piliečiai ir turi tokias pačias judumo teises kaip ir gyvenantys dideliuose miestuose ar žemynė, turėtų teisę keliauti ir gauti pristatymus, nes problema kai kuriose salose liečia ir maisto bei vandens tiekimą.

Gerb. Parlamento nary, suprantu ir palaikau jūsų susirūpinimą. Europos Komisija, siekianti visada apsaugoti visų piliečių teises, yra pasiruošusi, kai tik tai bus įmanoma ir kiek leis dabartiniai teisės aktai, visomis išgalėmis remti gyvenančius mažiausiose salose, siūlydama praktiškus būdus šių išties nepalankiomis sąlygomis, ypač žiemą, gyvenančių piliečių poreikiams patenkinti.

Esu pasirengęs su jumis ir visais Graikijos – ir, žinoma, ne tik Graikijos – atstovais Europos Parlamente aptarti bet kokias jūsų iniciatyvas, kurias siūlote patvirtinti, kad mažose salose gyvenantiems piliečiams galėtumėme pateikti praktiškas išeitis.

Avril Doyle (PPE-DE). – Gal galėtumėte plačiau pakomentuoti tinkamos reglamentavimo sistemos, kuri, kaip minėjote, yra ruošiamą, turinį, ypač apie ekonominį susisiektimo transporto su mažų salų regionais tvarumą?

Ar galite patvirtinti, gerb. Komisijos nary, kad ši jūsų siūloma būsima reglamentavimo sistema niekaip nepaveiks dabartinio viešųjų paslaugų įpareigojimų režimo? Tai būtina ekonominiam šių periferinių regionų tvarumui.

Antonio Tajani, *Komisijos Pirmininko pavaduotojas*. – (IT) Dėkui už užduotą klausimą, gerb. Parlamento nare. Man regis, tą minėjau savo pagrindinėje kalboje, kuria atsakiau į klausimą. Mūsų tikslas – užkirsti kelią bet kokiam konkurencijos iškraipymui. Bet kokių atveju, bet kokia intervencija turėtų būti vykdoma tik siekiant patenkinti piliečių poreikius ir neturėtų sutrikdyti vidinės rinkos ar pažeisti konkurencijos, kartoju, turėtų būti vykdoma tik siekiant nepalankioje padėtyje (ypač žiemos mėnesiais) esančiose vietovėse gyvenantiems žmonėms suteikti galimybę būti tokiais piliečiais kaip ir visi kiti. Mūsų pagalba niekam nepakenks ir tikslingai užtikrins, kad šie piliečiai galėtų gyventi tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir visi kiti Europos Sąjungos piliečiai.

Todėl galiu dar kartą jums patvirtinti, atsižvelgdamas į jums nerimą keliančius klausimus, kad mūsų tikslas – padėti šiems piliečiams, neiškraipant rinkos ar konkurencijos.

Pirmininkė. – Klausimas Nr. 52, kurį pateikė **Marie Panayotopoulos-Cassiotou** (H-0715/08)

Tema: Laivybos saugai skirtos Europos teisinės priemonės

Ar Komisija įvertino padarinius Europos laivybai, kurių ji susilauks, jei išgalios laivybos saugai skirtos Europos teisinės priemonės, kurios persidengs su iki tol veikusiomis vienodomis tarptautinėmis taisyklėmis?

Kodėl Komisijai neatrodo pakankama, kad valstybės narės ratifikuotų Tarptautinės jūrų organizacijos (IMO) tarptautines konvencijas – tokiu atveju klausimai, kuriais valstybės narės turi išskirtinę kompetenciją, ir klausimai, kuriais jos turi bendrą kompetenciją su Europos bendrija, būtų reguliuojami vien tarptautiniais teisės aktais, kuriuos valstybės narės priimtų, pasinaudodamos savo išskirtine kompetencija, pagrįsta jų suverenėmis teisėmis?

Ar, siekdama įtvirtinti išskirtinę Bendrijos kompetenciją ir įgyti naujų galių tokiu metu, kai Europos piliečiai itin jautriai žiūri į savo šalių suverenias teises, ypač tokiam didelę ekonominę įtampą patiriančiame sektoriuje kaip laivyba, Bendrija nerizikuoja galų gale pridaryti daugiau bėdos nei naudos?

Antonio Tajani, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (IT) Gerb. pirmininke, M. Mavrommatis visuomet labai aktyvus ir ištraukęs į su transportu susijusių problemų sprendimą. Komisijos pasiūlymai visada pateikiami drauge su poveikio vertinimu. Taip padaryta ir teikiant 2005 m. lapkričio mėn. pasiūlymus dėl trečiojo saugios laivybos priemonių paketo.

Komisijos pasiūlymai šiame sektoriuje atidžiai atsižvelgia į susijusias tarptautines konvencijas. Daugeliu atveju teisės aktų pasiūlymų tikslas – paraginti valstybes nares ratifikuoti konvencijas arba įgyvendinti jas Bendrijoje. Pasiūlymai niekada neatsiranda siekiant užkariauti naujas kompetencijos sritis. Norėčiau išaiškinti abipusį nesusipratimą: Bendrija jau turi reikalingą kompetenciją saugios laivybos srityje, vadovaujantis bendrąja transporto politika. Tačiau neišvengiama, kad Europos Parlamentui ir Tarybai priėmus teisės aktus, apribojamos valstybių narių galimybės tarptautiniu lygmeniu veikti savarankiškai.

Vis dėlto tai nėra neparanku valstybėms narėms. Iš tiesų tai sustiprina mūsų bendrą įtaką tarptautinėje bendruomenėje, todėl pagerėja piliečių gyvybių apsaugojimo ir aplinkosaugos lygis. Kartais Europa paprasčiausiai turi imtis iniciatyvos. Pvz., taip atsitiko, kai inicijavome greitesnį viengubo korpuso naftos tanklaivių pašalinimą iš rinkos, ir po mūsų sprendimo sekė analogiškas Tarptautinės jūrų organizacijos sprendimas.

Gerb. M. Mavrommatis, jums puikiai žinomos su Tarptautine jūrų organizacija susijusios problemos: mes ne visada galime priimti sprendimus savarankiškai. Yra kompetencijos sričių, kurios nepriklauso Europai, todėl būtina nuolatos derinti veiksmus su šia organizacija – dar ir todėl, kad mūsų jūromis dažnai plaukioja laivai su Sąjungai nepriklausančių šalių vėliavomis.

Tačiau siūlydama naujus saugios laivybos teisės aktus, Komisija tikisi atkurti jūrų transporto pasaulinio aspekto pusiausvyrą, kuri primena, kad reikia pasaulinių sprendimų, kuriuose būtų atsižvelgti į pasaulinės teisinės sistemos ribotumą.

Gerb. M. Mavrommatis, Bendrijos veiksmai – apčiuopiama bendrų valstybių narių pastangų ir atsidavimo išraiška, o ne kažkas, kas primetama iš šono, prieštaraujant jų interesams. Dėl mūsų ir jūsų pastangų Europos vandenyse ryškiai sumažėjo laivų, neatitinkančių dabartinių standartų. Komisija ir toliau vykdys suderintą, bet aktyvią politiką, laikydama mūsų piliečių gyvybės bei pragyvenimo šaltinių apsaugojimą savo pagrindiniu tikslu.

Manolis Mavrommatis, vietoj autorės. – (IT) Gerb. Komisijos nary, jums žinoma, kaip mane džiugina mūsų diskusijos. Be to, jūs visada galite man atsakyti. Todėl būtinai norėčiau jums padėkoti už tuos teiginius, kurie susiję su visomis Europos Sąjungos šalimis.

(EL) Ar nemanote, kad siekis įtvirtinti išskirtinę Bendrijos kompetenciją ir įgyti naujų galių Komisijai tokiu metu, kai Europos piliečiai ypač jautriai žiūri į savo šalių suverenias teises, ypač tokiam didelę ekonominę įtampą patiriančiame sektoriuje kaip laivyba, galų gale atneš daugiau bėdos nei naudos?

Antonio Tajani, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (IT) Gerb. M. Mavrommati, nemanau, kad yra žalos rizika; tikslas – remiantis tam tikra sistema, suderinti tai, kas jūrų teisėje visada labai komplikuota, nes, deja,

visada turime atsižvelgti į IMO sprendimus ir, kaip sakiau, laimė, kad Europa kartais imasi vadovaujančio vaidmens, o tarptautinė organizacija seka mumis.

Kartoju, mes siekiame – ne apriboti valstybių narių teises, bet tiesiog suderinti, kas ES piliečiams tegali reikšti, jog veiksmų jie sulauks greičiau ir veiksmingesnių.

Colm Burke (PPE-DE). – Man įdomu, ar Komisijos nariui atrodo, kad valstybės narės pakankamai stengiasi įgyvendinti esamus teisės aktus bei reglamentus. Dirbant teisės srityje, teko susidurti su atveju, kai įvyko labai rimta nelaimė, bet net nuo jos praėjus 12-ai mėnesių, laivybos įmonė dar nebuvo įvykdžiusi to, kas jai priklausė pagal reglamentus, kurie tuomet galiojo jau daugiau nei trejus metus.

Antonio Tajani, Komisijos pirmininko pavaduotojas. – (IT) Norėčiau padėkoti gerb. Parlamento nariui už šį klausimą, nes gavau galimybę užsiminti apie labai sėkmingą rezultatą, pasiektą Transporto taryboje Liuksemburge prieš dvi savaites, kur Taryba pagaliau uždegė žalią šviesą trečiojo saugios laivybos priemonių paketo priėmimui. Už šį pasiekimą taip pat reikia dėkoti Europos Parlamento užsispyrimui, atsidavimui ir tam, kad Parlamentas pasistengė būti išgirstas kartu su Komisija, siekdamas, kad būtų priimti išsamesni viešąjį saugumą visomis prasmėmis (įskaitant jūras, aplinkosaugą bei atsakomybę nelaimingų atsitikimų atveju) saugantys reglamentai.

Kai šie reglamentai įsigalios, Bendrijos kontrolė tikrai sustiprės. Galiu patvirtinti, kad, kalbant apie Komisijos pasiryžimą, mes ir toliau atidžiai stebėsime situaciją, taip pat ir per savo agentūros Lisabonoje darbą, siekdami užtikrinti, kad visų Bendrijos teisės aktų visuomet laikomasi ir, svarbiausia, kad užtikrintume dar didesnę saugumą mūsų jūrose, imdamiesi bendrų teisinių ir operatyvinių veiksmų visose Europos Sąjungos kompetencijai priklausančiose jūrose.

Pirmininkė. – Klausimas Nr. 53, kurį pateikė **Emmanouil Angelakas (H-0717/08)**

Tema: Miestų transporto gerinimas

Akivaizdu, kad miestų transporto būklė šiuo metu ne tokia, kokios Europos piliečiai galėtų tikėtis. Didelių spūsių keliamas stresas, didelis užterštumas ir kelionės miestuose, kuriuose išmetama 40 proc. ir daugiau viso transporto išmetamo CO₂, taip pat nepakankamas vairuotojų ir pažeidžiamų grupių, tokių kaip pėstieji ir dviratininkai, saugumas – tai tik dalis problemų, su kuriomis dideliuose miestuose gyvenantys Europos piliečiai susiduria kasdien. Kokius tikslus išsikėlė ir kokių veiksmų imtis ketina Komisija, kad rastų išeitį iš tokios situacijos, kad atsirastų tvaresnės miestų transporto rūšys, ir koks priemonių tikslams pasiekti taikymo tvarkaraštis?

Antonio Tajani, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (IT) Gerb. pirmininke, norėčiau gerb. Parlamento nariams – į galvą vis ateina „kolegos nariai“, tai turbūt įprotis; Komisijos narys tesu kelis mėnesius, o EP nariu buvau daugelį metų, tad aiškiai tebesijaučiu jo dalimi – norėčiau gerb. nariams priminti, kad miestų transportas buvo viena temų, aptartų 2008 m. rugsėjo 1 ir 2 d. La Rochelle susirinkusioje neformalioje Taryboje, ir buvo aptartas išsamiai. Komisija ir valstybės narės problemai skyrė daug dėmesio, pakvietė apie miestų transportą pasisakyti ekspertus, didelių ir vidutinio dydžio miestų merus bei sektoriaus specialistus.

Pats šia tema kalbėjau per Europos kelių saugos dieną, prieš kelias dienas surengtą Paryžiuje – tai buvo oficiali Komisijos ir Tarybos diena per Kelių saugos savaitę. Kalbėdamas pabrėžiau, kad kelių sauga taip pat turėtų reikšti gerą miestų transporto sistemą. Mano manymu, taip neišvengiamai sumažės dideliuose miestuose įvykstančių nelaimių aukų – ten įvyksta daugiausia nelaimių ir aukų skaičius didžiausias.

Komisija ruošia mobilumui mieste skirtų veiksmų planą, remdamasi konsultacijomis, įvykusiomis paskelbus Žaliąją knygą. Rengiamės planą pristatyti prieš metams pasibaigiant. Šiame plane bus pasiūlyta konkrečių Europos Sąjungos lygmens veiksmų, kurių galima imtis artimiausiais metais.

Čia – akivaizdžiai ne Europos Komisijos jurisdikcija, o valstybių narių rūpestis, bet, remdamiesi subsidiarumo principu – žodis, kaip visi žinote, kilęs iš žodžio *subsidium* – norime padėti valstybėms narėms ir didmiesčių merams. Buvęs Milano meras, Transporto ir turizmo komiteto pirmininko pavaduotojas Gabriele Albertini gali visa tai paliudyti: vykdydami šį veiksmų planą, mes užtikrinsime, kad visiems miestams, ypač didmiesčiams, turintiems eismo problemų, būtų prieinama visa mūsų turima informacija, patarimai, idėjos, pasiūlymai.

Veiksmų planas taip pat pagelbės vietinės, regioninės ir nacionalinės politikos formuotojams, visiškai nenukrypstant – kartoju, nenukrypstant, – nuo subsidiarumo principo. Veiksmai, kuriuos pasiūlysiu, padės sumažinti išlaidas, garantuoti tinkamą vienos rinkos finansavimą ir sukurti naujas rinkas naujoms

technologijoms, vystant tvarų mobilumą mieste. Ne sutapimas, kad kaip tik vakar vakare baigėme diskutuoti ir balsavome dėl direktyvos, kuri turėtų paraginti, jos tikslas – paraginti vietines valdžios institucijas pirkti viešojo transporto priemones, išmetančias mažiau žalingų dujų.

Nors šiandien dar per anksti išdėstyti arba konkrečiai nurodyti veiksmų plano turinį, vis dėlto tikimės, ir jūs galite tikėtis, kad jis apims įvažiavimo į žaliąsias zonas taisyklių laužymą, miesto prekių transportą ir logistiką, geresnę Europos miestų viešojo transporto sistemų informaciją ar bendro pobūdžio tvaraus miestų mobilumo planus bei pasiūlymus, kaip susieti miestų planavimą su mobilumu. Veiksmų plane taip pat gali būti pasiūlymų dėl dalijimosi informacija ir kaip tobulinti duomenų rinkimą bei tyrimus, galbūt netgi bus paliestas labai slidus finansavimo klausimas. Visa tai, kartoju, bus grindžiama pagarba subsidiarumo principui.

Emmanouil Angelakas (PPE-DE). – (EL) Gerb. Komisijos nary, jūsų siūlomo veiksmų plano nekantriai lauksime, ir tuomet turėsime galimybę vėl padiskutuoti.

Tačiau norėčiau išgirsti jūsų asmeninę nuomonę vienu klausimu: daug kalbama apie spūsčių mokesčius, kurie buvo įvesti tokiuose miestuose kaip Londonas, Roma ir Stokholmas ir kurie padėjo sumažinti spūstis bei padidinti viešojo transporto keleivių skaičių. Tačiau kituose miestuose, kur nėra organizuoto tinklo, vis dar esama skeptikų, ir norėčiau išgirsti jūsų, patyrusio Komisijos nario, nuomonę, ar – ir kiek – jūs pritariate arba nepritariate spūsčių mokesčiams.

Antonio Tajani, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (IT) Gerb. Parlamento nary, klausimas ypač slidus: jei visada toks dosnus G. Albertini mus panorėtų pasikviesti kavos, galėtume padiskutuoti ir susipažinti su didelio Europos miesto mero patirtimi.

Paprastą atsakymą rasti neįmanoma. Penkerius metus, būdamas EP nariu, Romoje dirbau miesto tarybos nariu ir sprendžiau tuos pačius klausimus. Šitas problemas reikia spręsti atskirai kiekvienam miestui, kiekvienam atvejui, nes kai kurie miestai – dabar omenyje turiu Romą – turi istorinį centrą su labai siauromis gatvėmis, kur sunku vykti eismui. Kitur – kitokia miesto aplinka, todėl nelengva įvesti vieną taisyklę visiems.

Manau, kad, visada remdamiesi subsidiarumo principu, merai su miesto tarybų sutikimu turėtų įvesti spūsčių mokestį, jei jie mano, kad jis naudingas ir jei jų valdomame mieste būtina apriboti eismą, nes ypač senuose miestuose centre labai lengvai susidaro spūstys. Todėl miestuose situacija skiriasi ir nelengva rasti išeitį. Galiu tvirtai pasakyti, kad tokio sprendimo nereikėtų atmesti, net jei jis kartais ir kelia sumaištį. Turite pažiūrėti, kur bręžti ribą. Dar pakartosiu, kad pasirinkimą turi daryti kiekvienas miestas atskirai. Asmeniškai iš principo tam neprieštarauju, tačiau pavieniais atvejais tokią išeitį primesti nesąžininga, o kitais ji gali būti visiškai tinkama.

Tad, atsižvelgdamas į Europos miestų įvairovę, manau, kad, ypač šiuo atveju, galutinį sprendimą reikėtų visada palikti vietinėms valdžios institucijoms, nors veiksmų plane mes vis viena pateiksime siūlymų ir idėjų. Svarbu, kad piliečiai visada būtų informuojami, kad jie žinotų, kas vyksta, kokie sprendimai priimami, nes kalbant apie mokesčių mokėjimą, visada gerai, kai piliečiai supranta, už ką jie moka.

Gailiuosi, kad negaliu duoti tvirto principinio atsakymo. Išties manau, kad turime ištirti faktus ir poveikį, taip pat ir miestų aplinkai, ir priimti sprendimus kiekvienam atvejui atskirai. Baigdamas norėčiau pasakyti, kad iš principo nesu prieš spūsčių mokestį, bet gali būti atvejų, kuriais tokį mokestį įvesti būtų beprasmiška.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Gerb. Komisijos nary, atkreipiau dėmesį į du jūsų panaudotus žodžius: kad finansai – „slidus“ reikalas; taip pat jūs kartojote žodį „subsidiarumas“, o tai yra svarbu.

Ar Komisija atsižvelgia į tai, kad valstybių narių ekonominiai sunkumai sukels kliūčių reikalingoms investicijoms į efektyvias viešojo transporto sistemas? Tuo pačiu metu valstybės narės galbūt didmiesčiuose spūsčių mokesčius taikys vargo prispaustiems automobilineikams, kurie neturi kito pasirinkimo.

Paul Rübzig (PPE-DE). – (DE) Gerb. A. Tajani, žinoma, labai džiaugiamės, turėdami galimybę užduoti klausimus, ypač apie raginimus skelbti konkursą dėl miestų transporto. Ar esama planų skelbti konkursą dėl miestų transporto, kaip ne vieną kartą padaryta Švedijoje, kur dabar miestų transporte esama konkurencijos?

Antra: ar tikrai esama planų bendroms visos Europos kontrolės sistemoms? Atvykus į nepažįstamą miestą, dažnai sunku suprasti, kaip veikia jų sistema, ir galbūt čia reikia Komisijos pasiūlymo.

Antonio Tajani, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (IT) Gerb. pirmininke, ačiū už klausimą. Visų pirma, manau, kad ruošiamame veiksmų plane turėtume reikalauti, kad Europos piliečiai, keliaujantys iš vieno

miesto į kitą, gautų informaciją, iš kurios sužinotų, kokia situacija ir ką jie ras, nukeliaivę iš Stokholmo į Madridą ar iš Romos į Vieną, kad galėtų suprasti struktūrą, kokius mokesčius gali prisiimti sumokėti, ir galėtų planuoti savo keliones – nesvarbu, ar darbo, ar turizmo tikslais. Tai svarbu jau dabar, ir manau, kad yra ką nuveikti.

Žinoma, gerb. Parlamento nariai, norėčiau pabrėžti subsidiarumo principą, nes Europos Sąjunga neturi kištis į reikalus, kurie priklauso tik vietos valdžios institucijų kompetencijai. Tą patį galiu pasakyti ir apie finansinius aspektus: Komisijai nepritaria kištis. Finansavimas – problema. Žinoma, savo veiksmų plane stengsimės sudėti visus pasiūlymus, pateiktus per įvairius svarstymus, kad padėtume, pasitarnautume vietos valdžios institucijoms, kurios tada turės visišką laisvę priimti ar atmesti tuos siūlymus. Mūsų tikslas – pamėginti suderinti sistemą, bent jau informacijos piliečiams atžvilgiu, ir įvairioms vietos valdžios institucijoms suteikti kiek įmanoma daugiau informacijos apie kitų miestų patirtį, kad norėdamos šios institucijos galėtų tokia informacija pasinaudoti. Tai svarbu.

Dėl finansavimo: manau, kad vietos valdžios institucijos gali elgtis taip, kaip joms atrodo tinkama, žinoma, neiškraipydamos rinkos ar laisvo piliečių judėjimo. Kiekvienu atveju visuomet reikia parinkti tinkamiausią sprendimą. Kita vertus, atsakant į paskutinį P. Rübigo klausimą: viešųjų paslaugų įpareigojimų direktyva palieka vietos valdžios institucijoms laisvę nuspręsti, ar skelbti konkursą. Manau, kad žiūrint iš šio taško, Europos Sąjunga ir vėl reikalauja laikytis subsidiarumo principo.

Mano manymu, taip elgtis teisinga, nes mes neturėtume kištis: neturėtume reguliuoti visko ir bet ko, turėtume rūpintis didelio masto problemomis, teikti didelius atsakymus ir, galų gale, padėti vietos institucijoms bei valstybėms narėms spręsti problemas, kur tik įmanoma, galbūt padedant Europos Sąjungai, bet kad ši pagalba nebūtų kišimasis ar dominavimas. Mano galva, šio principo turėtume laikytis vietos viešojo transporto atžvilgiu, ir, regis, esame pasirengę taip ir daryti.

Pirmininkė. – Klausimų valanda baigta.

Atsakymai į klausimus, į kuriuos nebuvo atsakyta dėl laiko stokos, bus pateikti raštu (žr.priedą).

(Posėdis buvo baigtas 19.45 val. ir vėl pradėtas 21.00 val.)

PIRMININKAVO: R. KRATSA-TSAGAROPOULOU

Pirmininko pavaduotoja

14. Holodomoro, Didžiojo Ukrainos bado (1932–1933), minėjimas (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – Komisijos pareiškimas dėl holodomoro bado Ukrainoje (1932–1933) minėjimo.

Pasinaudodama galimybe, norėčiau pasveikinti į Europos Parlamentą atvykusią Ukrainos delegaciją, kuriai vadovauja ambasadorius.

(Plojimai)

Antonio Tajani, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (IT) Gerb. pirmininke, gerb. Parlamento nariai, man didelė garbė dalyvauti šioje diskusijoje, skirtoje paminėti didžiajam 1932–1933 m. badiui – vienai iš didžiųjų XX a. tragedijų. Prabėgus daugeliui tylos metų, mūsų dėmesio prašyte prašosi liudijimai apie tuometinę kančią bei daugelio tą baisią nelaimę išgyvenusiųjų pasakojimai.

Holodomoro patirties jokių būdu negalima pamiršti. Didžiojo bado istorijoje ne tik atsispindi Ukrainos žmonių tragedija, bet ir slypi priminimas, ką gali padaryti žmogus. Vis dėlto iš holodomoro galime pasimokyti šio to svarbaus: tokia gausybė aukų nebuvo bevertės. Šių žmonių auka mums primena, kad niekada nesitaikstytume su jokios valstybės bandymu pavergti individus, nesvarbu, kokia būtų priežastis ar tikslas. Šis pragaištingas badas parodė, kad konstitucinė valstybė viršesnė už valstybę, kurioje neleidžiami jokie nuomonių skirtumai. Tokios kaip holodomoro tragedijos vyksta tik visuomenėse, kurios pažeidinėja piliečių teises, teisinės valstybės bei demokratinius principus.

Europos Sąjunga iškilo iš pelenų, likusių po karo ir ne vieno totalitarinio režimo, po tų diktatūrų, kurios paliko gilius randus Europos ir viso pasaulio istorijoje. Bet iš tų pačių tragedijų ir nelaimių užgimė Europos demokratijos, o ant griuvėsių per paskutinį penkiasdešimtmetį buvo statoma taika; taika, kurią ginti ir nešti

už Sąjungos sienų – mūsų pareiga: penkiasdešimt metų taikos, kurie yra didžiausias suvienytos Europos pasiekimas.

Šiandien pasikeitusi ir Ukraina. Būdama nepriklausoma valstybė, Europos Vadovų Tarybos narė ir Europos Žmogaus teisių konvencijos bei daugelio kitų pagrindines teises saugančių dokumentų signatarė, Ukraina turi išskirtinę galimybę įsitvirtinti, sustiprinti savo, kaip demokratinės, žmogaus teises ir teisinės valstybės principus gerbiančios valstybės, padėti. Matėme daug neramumų; per pastaruosius metus šalis patyrė daug politinių mūšių, ir jos demokratija sustiprėjo.

Šiuo istoriniu metu turime suteikti kokią tik galime politinę paramą ir padrąšinimą teismų santvarkos nepriklausomumui. Svarbu, kad Ukraina ir toliau kovotų su korupcija ir atsižvelgtų į pastarųjų rinkimų rezultatus, kad laikytųsi demokratinės principų. Ukraina taip pat neturėtų pamiršti, kad reikia saugoti silpniausius, labiausiai nustumtus į paribius, kokia bebūtų jų rasė, tautybė ar religija, ar, galų gale, seksualinė orientacija ar sveikatos būklė.

Europos Sąjunga ir toliau remis Ukrainą šiuose svarbiuose darbuose. Taip pat ir toliau dirbsime drauge su partneriais Ukrainoje, siekdami pakelti visų šios tautos piliečių pragyvenimo lygį: atversime naujas rinkas ir plėsimė ekonominės veiklos bei investicijų galimybes, be to, stiprinsime mūsų piliečių santykius.

Kaip Komisijos narys, atsakingas už transportą, norėčiau dar pasakyti, kad, kalbėdami apie transeuropinius tinklus, turėtume prisiminti, kad jie gali ne tik sustiprinti mūsų vidinę rinką, bet ir praplėsti Europos ribas, atverti Europą naujiems horizontams ir sustiprinti ryšius su gretimomis su Europos Sąjunga besiribojančiomis draugiškomis šalimis, tokiomis kaip Ukraina.

Holodomoro aukoms negali būti geresnio atlygio už klestinčios, stabilios, demokratiškos, besiremiančios tvirtomis institucijomis ir veiklia pilietine visuomene Ukrainos sukūrimas. Tik pasiekus šį tikslą, daugybės nekaltų žmonių auka nebebus beprasmė.

Charles Tannock, PPE-DE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, Europos Sąjunga pagrįsta susitaikymu: tikėjimu, kad galime sukurti geresnę ateitį, pripažindami savo praeitį su visais jos žiaurumais.

Vokietija tinkamai stojo akistaton su neįsivaizduojamais nacių eros ir holokausto žiaurumais bei pasistengė juos atpikkti. Naujesnės mūsų Sąjungos valstybės narės randa savų būdų siekti tiesos ir susitaikymo, atvirai ir nenuolaidžiai analizuodamos savo komunistinę totalitarinę praeitį. Bet kai kurios šalys vis dar bando pasislėpti nuo savo istorijos. Pvz., Turkija, mano manymu, vis dar neigia prieš armėnus ir asirus prisidengiant Pirmuoju pasauliniu karu vykdytą genocidą. Rusija taip pat sunkiai susitaiko su Stalino komunistinės diktatūros žiaurumu.

Šiandien pateiktos rezoliucijos tikslas – išsakyti, kaip baisinės holodomoru, 1932–1933 m. tyčia sukeltu badmečiu. Rezoliucijoje atsispindi mūsų pasiryžimas paminėti milijonus šio bado aukų, iš kurių dalis dar gyvi šiandien ir gali papasakoti savo siaubingas istorijas. Jų liudijimai yra ypač svarbūs, nes greitai šių žmonių nebebus. Tik primindami sau apie tokius bjaurius nusikaltimus žmoniškumui, galime užtikrinti, kad jie nepasikartos. Šioje rezoliucijoje nėra žodžio „genocidas“, nes kitos šio Parlamento frakcijos nemano, kad, pagal griežtą apibrėžimą, šį terminą tinka taikyti holodomorui. Šiaip ar taip, Genocido konvencija priimta tik po Antrojo pasaulinio karo. Bet galbūt taip pat – dar pridėčiau, „deja“, – taip elgiamasi, bijant ižeisti šiuolaikinę Rusiją.

Bet nė vienas netrokštame sumenkinti Ukrainą ištikusią neįsivaizduojamą kančią. Nėra vieno žodžio ar žodžių, kurie galėtų tinkamai apibūdinti holodomoro žiaurumą. Svarbu ne tiek mūsų naudojamas tekstas, kiek jausmas, kurį bandomė perteikti rezoliucija: solidarumas su Ukraina, minint 75-tąsias jos ilgai kentėjusios tautos žudynių metines.

Viena pamoka, kurią galime išmokti iš istorijos, – tai kokia svarbi yra tarptautinė teisė ir išlikusios teismų struktūros, jei norime, kad tokią kančią sukėlę žmonės būtų nubausti. Niurnbergas buvo to ilgo, išsėtusio proceso pradžia. Karo nusikaltimų teismas buvusiai Jugoslavijai, kuris greitai teis Radovaną Karadžićų, rodo, kad šiandien tie principai svarbesni nei bet kada anksčiau. Vakar šis Parlamentas išreiškė tvirtą paramą Ugandos Viešpaties pasipriešinimo armijos vado Josepho Kony teisimui Tarptautiniame baudžiamajame teisme. Tironai, kur jie bebūtų (o šiuo atveju kalbame apie Josifą Staliną), linkę į masines žudynes ir destruktiją, niekur neturėtų rasti prieglobsčio.

Per savo istoriją Ukraina patyrė daug vargo, ir aš tikiuosi, kad kitas šios šlovingos istorijos etapas bus, kai Ukraina, kaip ir pridera, ne tokioje tolimoje ateityje taps visateise Europos Sąjungos nare. Po krizės Gruzijoje

galime neabejoti, kad daug Rusijos nacionalistų nepatenkinti, pvz., tuo, kad Ukraina valdo Krymą. Bet esu tikras, kad, jei būsime išvien su Ukrainos žmonėmis, vieną dieną ji užims savo vietą Europos tautų šeimoje.

Adrian Severin, *PSE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, ši diskusija ypatinga. Europos Parlamento, kaip politinės institucijos, prašoma išleisti teisės aktą ir priimantiems vykdomuosius sprendimus pateikti politines gaires, kaip tinkamai atsiliiepti į šių dienų iššūkius, galimybes ir pavojus. Kitaip tariant, esame istorijos kūrėjai, ne istorikai. Mūsų prašoma ne įvertinti praeitį, bet kurti dabartį, o mus pačius įvertins ateitis.

Todėl Socialistų frakcija nenoromis sutiko priimti rezoliuciją, kuria, regis, siekiama įtvirtinti istorinę tiesą apie tragišką Ukrainos praeities įvykį.

Bet rezoliuciją palaikėme, nes supratome, kad solidarumas su ukrainiečiais ir jų kančiomis galėtų suteikti paskatą ukrainiečiams, jiems stengiantis suvienyti, demokratizuoti, modernizuoti šalį ir įvesdinti ją į jos tikrąją šeimą – Europos Sąjungą. Tuo pačiu metu suvokėme, kad net jei praeities tragedijos ir nusikaltimai užmiršti, yra stubinamai didelis pavojus, kad jie pasikartos. Istorinis nusikaltimų pasmerkimas negali atlyginti aukoms ar jų palikuonims, bet tai – moralinė kompensacija. Be to, tai – intelektualinė ir politinė garantija, kad nusikaltimai ir blogi juos sukėlę instinktai nepasikartos.

Pasmerkdami senus totalitarinius nusikaltimus, sugėdiname ne tik praeities nusikaltėlius, bet ir tuos, kurie gali sumanyti ateityje imtis tokios pat kriminalinės veiklos. Juos gali sulaikyti supratimas, kad nebaudžiamumas neįmanomas.

Šiandien turime paskelbti, kad nėra jokio valstybei logiško paaiškinimo, jokio socialinio tikslo, jokio ideologinio principo, kuriais galima pateisinti tokį nusikaltimą kaip holodomoras, dirbtinai sukeltas badas, atnešęs tiek daug kančių šitokiai daugybei nekaltų žmonių, nes tai buvo beprotiškas bandymas sunaikinti didžios Ukrainos tautos moralinę garbę, nacionalinį orumą ir biologinį egzistavimą.

Kita vertus, pasmerkdami nusikaltimus, reikšdami solidarumą su aukomis ir smerkdami šį bandymą sunaikinti visą tautą, negalime tais nusikaltimais apkaltinti kitos tautos.

Holodomoras buvo totalitarinio politinio režimo produktas. Visi tame režime gyvenę žmonės tapo įvairių panašių nusikaltimų bei sunkumų aukomis. Šiandienė diskusija turėtų mums priminti ne tik kad visada turime būti susivieniję prieš totalitarizmą, bet ir kad dabartinė Ukrainos karta holodomoro aukų vardu ir joms atminti turėtų iš savo šalies ir istorijos išnaikinti visus autoritarinius instinktus, polinkius bei įpročius. Jie turi sutvirtinti savo nacionalinę vienybę ir kartu įgyvendinti savo demokratinį idealus.

Mūsų solidarumo parodymas taip pat turėtų įkvėpti ukrainiečius susivienyti ir susitaikyti savo šalyje ir už jos ribų. Šalies viduje – su kitais savo šalies žmonėmis, priklausantiems įvairioms etnokultūrinėms grupėms; už šalies ribų – su mūsų kaimynais.

Tai – vienas geriausių būdų tapti Europos Sąjungos nariais, ir jei jie nutars eiti šiuo keliu, mūsų šiandienė diskusija nebus praėjusi veltui. Ukrainos narystė ES būtų pats geriausias istorinis atlygis, kurį patys ukrainiečiai gali suteikti holodomoro aukoms.

Grażyna Staniszevska, *ALDE frakcijos vardu*. – (PL) Gerb. pirmininke, holodomoras, Ukrainoje dirbtinai sukeltas badas, yra vienas iš didžiausių Europoje XX a. įvykdytų nusikaltimų. Kad įrodytų, jog kolektyvinė ekonomika veikia, ir sunaikintų pagrindinę grėsmę koministinei Sovietų Sąjungai – nepriklausomus Ukrainos ūkininkus, – Stalino režimas sukėlė dirbtinį badą, dėl kurio mirė keli milijonai ukrainiečių. Visas maistas iš žmonių buvo atimtas. Badas gynė aibes žmonių iš kaimų į miestus, kuriuos valdžia uždarė, išdavusi vidaus pasus ir uždraudusi keliones traukiniais. Likę kaimuose buvo priversti nelegaliai ieškoti maisto kolektyvinių ūkių laukuose, už ką grėsė įkalinimas ar net mirties bausmė. Jiems nebuvo leista pasilikti net saujos grūdų. Buvo įvesta „penkių javų varpų“ taisyklė, kuria remiantis mirties bausmė grėsė visiems, nuskynusiems daugiau nei penkias varpas javų.

Deja, holodomoras, arba didysis badas, yra istorinis įvykis, vis dar praktiškai nežinomas daugelyje Vakarų Europos šalių. Dar visai neseniai šiuos istorinius faktus griežtai neigė SSRS. Bet koks jų paminėjimas iki žlungant Sovietų Sąjungai buvo laikomas „antisovietinės propagandos“ nusikaltimu. Prieš Vakarų žurnalistus buvo aktyviai naudojama dezinformacija. Tik neseniai buvo paviešinti gyventojų registrų dokumentai, iš kurių galima sužinoti nuo masinio bado nukentėjusių žmonių skaičių.

Badą Ukrainoje genocidu pripažino 26 šalių vyriausybės ir parlamentai, tarp jų ir Lenkijos. Esu įsitikinusi, kad Europos Parlamentas šiam klausimui neliks abejingas. Turime pripažinti, kad holodomoras buvo

nusikaltimas ukrainiečių tautai ir žmoniškumui, ir griežtai pasmerkti stalinistinio režimo veiksmus prieš Ukrainos ūkininkus.

Taip pat manau, kad seniai laikas paviešinti visą su badmečiu susijusią informaciją. Buvusios Sovietų Sąjungos šalys turėtų atverti mokslininkams savo archyvus, kuriuose yra informacijos apie holodomorą Ukrainoje 1932–1933 m., kad būtų galima vykdyti nešališkus tyrimus.

Šiomet – 75-osios šio siaubingo nusikaltimo metinės. Norėčiau pasinaudoti šia galimybe ir pareikšti nuoširdžiausią užuojautą Ukrainos žmonėms, kuriems reikėjo išgyventi tokią didelę tragediją.

Rebecca Harms, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, savo kalbai paruošiau beveik tokią pačią įžangą kaip ir Ch. Tannock. Taip nedažnai nutinka. „Praeitį – tai įžanga į ateitį“: tokia maksima užrašyta prieš įėjimą į Nacionalinį archyvą Vašingtone, ir tam yra gera priežastis. Šioje frazėje išsakyta viltis, kad žmonės gali iš istorijos pasimokyti. Kartais jie pasimoko, bet ne visada. Mes tegalime pamėginti.

Ne kartą teko atkreipti dėmesį (pasiūlymas dėl rezoliucijos dėl holodomoro buvo dar viena proga), kad ne visi Rytų ir Vakarų Europos paskutinio šimtmečio istorijos epizodai vienodai žinomi. Frakcijoms diskutuojant, ar pateikti šiandienos rezoliuciją, iš pradžių viršesnė buvo skeptiška nuomonė; paklausti dauguma Parlamento narių pripažino, kad visiškai nežino, ką holodomoras iš tiesų reiškia ir kokia jo simbolinė prasmė. Galbūt tai – pradžia bendro mokymosi apie tokį siaubingą istorinį įvykį, įvykusį Europos širdyje net ne prieš šimtmetį, o truputį daugiau nei prieš pusę šimto metų, ir suteiksiantį mums galimybę drauge su išlikusiųjų pagalba tiksliai parašyti istoriją.

Žaliųjų frakcijai / Europos laisvajam aljansui šios tragedijos aukų minėjimas turi būti šios rezoliucijos pasižadėjimų šerdis. Manome, kad tinkamas aukų paminėjimas priklauso nuo to, kaip gerai apie tragediją, apie šį sovietų įvykdytą milžinišką nusikaltimą žinome.

Antra, tikimės, kad šią istoriją drauge apsvaistys Ukraina ir Rusija. Bet nenorime – tą sakau kaip vokiečių, gimusi XX a. 6 deš., – kad šis istorijos svarstymas ir tinkamas perrašymas padidintų plyši tarp tautų. Nenorime, kad taip nutiktų nei pačioje Ukrainoje, nei tarp Ukrainos ir Rusijos.

Todėl manau, kad atverti archyvus yra būtina sąlyga. Tai – reikalavimas, kurį būtina įgyvendinti. Europos Vadovų Taryba taip pat turėtų tai aptarti, kad Maskva atvertų tuos archyvus.

Džiaugiuosi, kad Europos Parlamentas rado bendrą poziciją. Išties viliuosi, kad istorijos rašymas ir aukų paminėjimas – pagrindinis Ukrainai rūpintis dalykas ir kad šia nelaime nemanipuliuojama politiniais tikslais. Tuomet mes būsimės žengę didelį žingsnį svajonės, kad žmonės sėkmingai mokytųsi iš praeities, išsipildymo link.

Adam Bielan, *UEN frakcijos vardu*. – (PL) Gerb. pirmininke, šiomet minime 75-ąsias 1932–1933 m. bado Ukrainoje metines. Badas buvo ne gamtos nelaimė, jį sukėlė Josifo Stalino genocidinis planas, kuriuo jis, susidorojęs su Ukrainos inteligentija, bandė sunaikinti Ukrainos kaimiečius. Dėl šio genocido mirė apie 10 mln. vyrų, moterų, vaikų. Tai buvo tikslingas ir sistemiškas naikinimas, kurį vykdė Sovietų Sąjungos valdžia. Komunistų nusikalstami tikslai buvo akivaizdūs. Ukrainiečiams mirštant iš bado, sovietai eksportavo milijonus tonų grūdų ir uždarė Ukrainos sienas, kad į neviltį puolę žmonės neimtų plūsti į Rusiją. Jie atsisakė pasiūlytos tarptautinės humanitarinės pagalbos, teigdami, kad jokio bado nebuvo.

Šiandienėje Rusijos Federacijoje į komunistų nusikaltimų istoriją žiūrima veidmainiškai, Stalinas apibūdinamas kaip puikus vadovas. Kai kurios Vakarų šalys per šią milžinišką ukrainiečių tragediją tylėjo, nes mezgė diplomatinius ryšius su Sovietų Sąjunga, kurią norėjo padaryti priklausomą nuo ekonominio bendradarbiavimo. Šiandien negalime tylėti, mūsų pareiga pagerbti holodomoro aukų atminimą.

Helmuth Markov, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, į jus kreipiuosi kaip žmogus, daugelį metų praleidęs Ukrainoje, ten gyvenęs ir todėl, natūralu, labai emociškai į tai reaguojantis.

Nėra jokios priežasties, jokio pasiteisinimo, galinčio pateisinti 1932–1933 m. badą. Jis palietė Ukrainą, Rusiją, ypač vietoves palei Volgą, Doną ir Kubaną, Vakarų Sibirą, pietinį Uralą ir šiaurinę Kazachijos dalį. Iš bado mirė milijonai įvairių tautybių žmonių: ukrainiečių, rusų, kazachų, žydų, vokiečių, baltarusių, totorių ir daug kitų. Turime paminėti šias aukas ir aiškiai parodyti, kad šis badmetis buvo nežmoniškos politikos, nusikalstamo grūdų eksportavimo, leidžiant savo tautai mirti badu, išraiška ir padarinys.

Tuomet kodėl negaliu sutikti su šia rezoliucija? Pirma, todėl, kad rezoliucija šią nelaimę, šį nusikaltimą sieja tik su Ukraina ir ukrainiečių tautybės žmonėmis. Kaip sakiau pradžioje, tai neatspindi istorinės tiesos. Tie,

kas neatsižvelgia į kitas Sovietų Sąjungos socialistines respublikas ir įvairias kitas tautas, yra rasistai ir nepaiso visų su nelaimė susidūrusių kančios.

Antra, ši rezoliucija holodomorą laiko genocidu. Genocidas apibrėžiamas kaip naikinimas, remiantis etniniais kriterijais. Toks apibrėžimas ypač tinka holokaustui. Sulyginus vieną su kitu, numenksta nacionalsocialistų nusikaltimo – žydų naikinimo Europoje – išskirtinumo idėja, kuri iki šiol buvo pripažįstama plačiu demokratiniu sutarimu.

Norint griežtai pasmerkti įvykius Sovietų Sąjungoje, toks sulyginimas visai nebūtinas. Esu tikras, kad iš esmės dėl šios priežasties Izraelio ambasadorė Ukrainoje Z. Kalay-Kleitman per interviu *Serkalo Nedeli* pareiškė, kad Izraelis negali holodomoro pripažinti etninio genocido aktu.

Trečia, 2008 m. gruodžio 10 d. – 60-tosios JT Žmogaus teisių deklaracijos metinės. Žmogaus teisės yra visuotinės ir nedalomos. Negalima jų interpretuoti pasirinktinai, taikantis prie aplinkybių ar didesnės naudos. XX a. buvo įvykdyta siaubinga daugybė kraupių nusikaltimų, kurių tarpusavyje lyginti negalima, bet vis viena dėl jų mirė milijonai nekaltų žmonių: tai – Pirmasis pasaulinis karas, fašistų invazija, Japonijos agresija Kinijos ir Korėjos atžvilgiu, JAV ant Hirosimos ir Nagasakio numestos atominės bombos, J. Stalino politika, nukreipta prieš jo paties valdomus žmones, įvairių kolonijinių galingųjų valstybių siautėjimas savo įtakos zonose, Raudonųjų khmerų teroras, tutsi ir hutų žudynės. Šis siaubingas sąrašas – beveik be pabaigos. Europos Parlamentui turėtų būti svarbu pasmerkti tokį nežmoniškumą visais jo pavidalais.

Ketvirta, daugiau niekada neturėtų būti bado – nei dėl politinių, nei dėl ekonominių priežasčių. Kadenciją baigianti organizacijos *Welthungerhilfe* pirmininkė Ingeborg Schäubel, atkreipusi dėmesį į bankams suteiktą milijardinę pagalbą, paragino pagalbos paketą suruošti kovai su bado pasaulyje. Per metus besivystančių šalių žemės ūkiui reikia 14 mlrd. EUR, kad būtų galima pasiekti Tūkstantmečio vystymosi tikslus ir iki 2015 m. badaujančių žmonių skaičių sumažinti perpus. 2007 m. šis skaičius buvo 923 mln. žmonių.

Turime daryti viską, kad badą išnaikintume taip, kaip buvo išnaikintas maras.

Bastiaan Belder, IND/DEM frakcijos vardu. – (NL) Gerb. pirmininke, žodis „holodomoras“ sudarytas iš dviejų ukrainietišų žodžių: *holod* (badas) ir *moryty* (nužudyti), tad jo reikšmė – „mirtis bado“. Holodomoras reiškia 6–7 mln. žmonių mirtį bado 1932–1933 m.; 3,5 mln. šių aukų buvo Ukrainoje, 2 mln. – Kazachijoje ir šimtai tūkstančių Šiaurės Kaukaze palei Volgą bei Vakarų Sibire.

Holodomoras reiškia tai, kad iš Ukrainos ūkininkų J. Stalinas ir jo pakalikai jėga išplėšė grūdų derlių, taip veiksmingu bolševikiniu būdu ugdydami šalies žmones prievartine žemės ūkio kolektyvizacijos dvasia.

Holodomoras reiškia tyčinį baisaus bado Ukrainoje ir kitur Sovietų Sąjungoje neigimą iš stalinistų pusės, dėl ko milijonai aukų negalėjo gauti jokios pagalbos nei regiono viduje, nei iš išorės.

Holodomoras reiškia sovietų valdžios per badmetį 1932–1933 m. nenutrūkstamai vykdytą grūdų eksportą, nors šiais grūdais būtų buvę galima visus metus maitinti apie pusantro milijono žmonių.

Holodomoras reiškia Ukrainos kaimiečių genocidą, įvykdytą paprasčiausiai priėmus bado politiką visiškos ekonominės Ukrainos kaimo blokados pavidalu: ėmus skirti baudas natūra, užšaldžius tiekimą ir sudarius juoduosius sąrašus, paremtus 1932 m. lapkričio 18 d. dekretu, kaip nurodė V. Molotovas, tuometinis J. Stalino pasiuntinys Charkive.

Holodomoras reiškia J. Stalino paranoją dėl ukrainiečių nacionalizmo, dėl kurio, kaip manė didysis vadas, iš Europos aruodo tiekiamas, jo nuomone, nepakankamas kiekis grūdų.

Holodomoras reiškia J. Stalino norą amžiams sugriauti visas Ukrainos svajones apie autonomiją, ar net nepriklausomybę.

Šiandien žinome, kad jo velniškasis planas nepavyko.

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Gerb. pirmininke, nuo V. Lenino sovietinės Rusijos iki Kim Il-Sungo šiuolaikinės Šiaurės Korėjos, per Mao Kiniją, Mengistū Etiopiją ir Pol Poto Kambodžą – deja, čia toli gražu ne visas sąrašas, – galima sakyti, kad badas ir komunizmas tiesiog žengia greta.

Tačiau badmetis, per kurį 1932–1933 m. mirė beveik 10 mln. ukrainiečių, buvo ne tik ekonominio bei socialinio komunizmo absurdiškumo ar tos neapykantos, kurią komunizmas jaučia valstiečių bendruomenei, padarinys, bet ir buvo suplanuotas sovietų valdžios, kurie, viena, rekvizavo visas valstiečių maisto atsargas, įskaitant grūdus, antra, pasinaudojo policija, kad visomis įmanomomis priemonėmis užkirstų kelią dėl

rekvizavimo grėsusios mirties bandančių išvengti ukrainiečių masiniam migravimui. Šiandien tas pats vis dar vyksta Šiaurės Korėjoje.

Tarptautinio baudžiamojo teismo statuto 6 straipsnis apibrėžia genocidą kaip veiką, padaromą turint tikslą iš dalies ar visiškai sunaikinti kokią nors nacionalinę, etninę, rasinę ar religinę grupę, kaip tokia; į apibrėžimą taip pat įeina, cituoju, „išankstinis tyčinis sudarymas kokiai nors grupei tokių gyvenimo sąlygų, kuriomis siekiama ją visiškai ar iš dalies fiziškai sunaikinti“. Sunaikinimas badu, holodomoras, kurį sukėlė sovietų komunistai 1932 m., ši apibrėžimą atitinka, nesvarbu, kokios pozicijos laikosi mūsų kolega Parlamento narys H. Markov.

2006 m. lapkričio 28 d. Ukrainos parlamentas holodomorą apibūdino kaip genocidą. Gaila, kad Jungtinės Tautos, dėl Rusijos veto ir Prancūzijos bei Jungtinės Karalystės vyriausybių bailumo atsisakė holodomorą taip įvardyti. Be to, apibrėžimas nepažeidžia Rusijos žmonių, taip pat tapusių komunizmo aukomis, garbės, užtat pasmerkia totalitarizmo žiaurumą, dėl kurio visame pasaulyje žuvo 200 mln. žmonių ir kurių reikia pasakyti, mes imame smerkti labai pavėluotai.

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra (PPE-DE). – (ES) Gerb. pirmininke, šiandienos diskusijomis siekiama paminėti (t. y. išlaikyti savo atmintyje) auką, paaugotą tiek milijonų žmonių, kuriuos palietė taikos metui beprecedentė J. Stalino politikos sukelta nelaimė.

Gerb. pirmininke, manau, kad badas, dėl kurio kentėjo šie žmonės, buvo tiesioginė ataka, nukreipta prieš Ukrainos valstiečius, kurie aršiai priešinosi kolektyvizacijai.

Kaip buvo kalbėta šiame Parlamente, ypač A. Bielano kalboje, tai buvo tyčinė veika, nes 1932 m. derliaus, nors jis ir buvo menkesnis už vidutinį, būtų užtekę išmaitinti visiems gyventojams: tą įrodo faktas, kad tais metais Sovietų Sąjunga eksportavo daugiau nei milijoną tonų grūdų į Vakarų Europą.

Rezultatas, kaip pabrėžė visi kalbėjusieji diskusijoje, buvo 6–8 mln. žmonių visoje Sovietų Sąjungoje ir 5–6 mln. žmonių Ukrainoje mirtis. Šio įvykio baisumas – ne tik tiek žmonių mirtis, bet ir tylą bei nuslėpimas.

Todėl manau, gerb. pirmininke, kad Europos Parlamentui būtina pasielgti taip, kaip pasielgė kitos institucijos, pvz., Jungtinės Tautos arba Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos Parlamentinė Asamblėja: garsiai pagerbti ir išsaugoti tų totalitarinės ir kriminalinės ideologijos paliestų žmonių aukos atminimą.

Vis dėlto, gerb. pirmininke, ir tai Parlamente jau buvo minėta, svarbiausia – žvelgti į ateitį ir užtikrinti, kad šiandien didžiojoje Ukrainoje gimstantiems vaikams, norintiems sužinoti apie vyresnių kartų per holodomorą patirtą siaubą, tektų kreiptis į spaudos archyvus ir istorines knygas.

Józef Pinior (PSE). – (PL) Gerb. pirmininke, šiandien Europos Parlamentas mini 75-tąsias masinio bado Ukrainoje, vieno didžiausių XX a. nusikaltimų žmoniškumui, metines. 1932–1933 m. badmetį Ukrainoje, Volgos regione, Kazachijoje ir kitose Sovietų Sąjungos dalyse sukėlė ne natūralios priežastys, bet J. Stalino galios naudojimo sistema. Prievartinė žemės ūkio kolektyvizacija ir kova su privačia nuosavybe kaimo vietovėse, totalitarinės diktatūros vykdytas vidurinės klasės ir privataus verslo naikinimas, valstybės žiaurus elgesys su ūkininkais milijonams žmonių reiškė pralaimėjimą, badą ir mirtį siaubingomis aplinkybėmis. Europos Sąjunga reiškia pagarbą šio nusikaltimo aukoms ir sveikina jį išgyvenusiuosius – paskutinius gyvus šios tragedijos liudininkus.

Nuo didžiojo bado ypač nukentėjo ukrainiečiai. J. Stalino politika Ukrainoje ne tik įvedė nežmoniškas kolektyvizacijos sąlygas, bet ir naikino nacionalinę kultūrą, bažnyčias, vykdė represijas prieš inteligentiją. Daug Ukrainos rašytojų 4-tajame dešimtmetyje sušaudyta, įkalinta ar išsiųsta į darbo stovyklas. 1932 m. išformuotos veikusios rašytojų grupės. Žuvo daug nacionalinės kultūros veikėjų. XX amžiaus Ukrainą simbolizavo *Rozstriliane Vidrozdenniya* („Sušaudymo būrio atgimimas“).

Masinis badas Ukrainoje, taip pat kituose Sovietų Sąjungos regionuose, yra svarbi mokslinių tyrimų užduotis istorikams, politikos analitikams ir totalitarizmo specialistams. Negalima leisti didžiuoju badmečiu ideologiškai manipuliuoti ar atiduoti jį kitokios nacionalistinės politikos rankas. Visus stalinistinės sistemos archyvus reikia atidaryti ir pradėti kruopščius tyrimus, kad būtų atskleistas aukų skaičius, tiksliai akademiškai aprašytos badmečio priežastys, eiga ir padariniai. Tiesos apie praeitį žinojimas padės vienybei, padės demokratinę kultūrą padaryti amžinu Europos pagrindu.

Norėčiau pasinaudoti diskusija ir prisiminti puikius darbus, nuveiktus išeivio iš Lenkijos Jerzy Giedroyc, kurio *Kultura*, leista Paryžiuje, padėjo Lenkijai ir Ukrainai suprasti vienai kitą. Kaip pavyzdį norėčiau paminėti antologiją ukrainiečių kalba *Rozstriliane Vidrozdenniya*, išspausdintą *Kultura* 1957 m. ir redaguotą Lavrinenko,

apie ukrainiečių rašytojų persekiojimą; taip pat lenkų-ukrainiečių 1952 m. kronikas, parašytas profesoriaus Bohdano Osadchuko ir išspausdintas tame pačiame žurnale. Šiuos pavyzdžius Europos Parlamentui pateikiu kaip atvejį, kai Europa dirbo kartu, kad įveiktų istorinį fatalizmą ir padėtų tautoms susitarti dėl būsimos demokratinės bendruomenės.

Šarūnas Birutis (ALDE). – (LT) Kolegos, Ukrainoje vykęs didysis badmetis holodomoras – Europos istorijos dalis, kurios nevalia pamiršti. Įsitikinęs, kad holodomoras turi būti tarptautiniu mastu pripažįstamas kaip Sovietų Sąjungos vykdytas ukrainiečių tautos genocidas. Tai tik viena iš visų Sovietų Sąjungos gyvavimo laikotarpiu vykdytų nusikaltimų prieš žmoniją viršūnių. Ukrainos žmonių tragedija buvo kruopščiai slepiama, net Europoje menkai žinoma, jog viena žiauriausių XX a. nusikaltimų vykdytas ne kažkur, o čia Europoje ne karo metu. Milijonai Ukrainos žmonių tapo dirbtinai sovietų valdžios sukulto bado aukomis. Sovietinio totalitarinio režimo sunaikinti valstiečiai reiškia ir ukrainiečių tapatumo krizę, todėl, pirma, turime pasmerkti režimo gynėjus buvusiose sovietų respublikose, neigiančius šio ir kitų komunistinio laikotarpio nusikaltimus, antra, privalome palaikyti Ukrainos siekį, mūsų būsimos kolegės siekį, kad tarptautiniu mastu būtų pripažintas šis ukrainiečių tautos genocidas. Trečia, holodomoras tik vienas iš komunizmo nusikaltimų, komunizmo, kurio nusikaltimai neišvengiamai dar turi sulaukti antrojo Niurnbergo.

Milan Horáček (Verts/ALE). – (DE) Gerb. pirmininke, Europos Sąjunga drauge su daug kitų šalių Ukrainą 1932–1933 m. ištikusią nelaimę, vadinamą holodomoru, pripažino nusikaltimu prieš ukrainiečių tautą. Net Jungtinės Tautos savo Generalinėje Asamblėjoje 2007 m. priėmė rezoliuciją, kuria pagerbiamas holodomoro aukų atminimas ir pasmerkiamas režimas.

Stalinistinis režimas Sovietų Sąjungoje dirbtinai sukėlė maisto trūkumą, kad priverstų Ukrainą, ir ne tik ją, pereiti prie planinės žemės ūkio ekonomikos. Šis tikslas to meto valdančiųjų buvo laikomas vertingesniu už žmonių gyvybės išsaugojimą. Nebuvo nė susimąstyta apie žmones, ir milijonai mirė agonijoje. Tai reiškia, kad holodomoras nebuvo natūrali nelaimė: ją suplanavo ir šaltakraujiškai įvykdė žmogus.

Sveikinu šiandienos diskusiją. Nuolatinis nusikaltimų atkūrimas ir viešinimas – vienintelis būdas susitaikyti su praeitimi. Archyvų atvėrimas – pirmasis svarbus žingsnis reikalinga linkme. Tai taikytina ne tik Ukrainai, bet ir visoms kitoms šalims, gyvenusioms valdomoms sovietų komunistų valdžios, taip pat, žinoma, ir pačiai Rusijai.

Kaip tapo aišku iš patirties dirbant su archyvais, neužtenka vien bendro ir viešo priėjimo. Priešingai: ieškant informacijos turi būti teikiama pagalba. Tą galima padaryti, pvz., atidarius dokumentacijos centrus ir įdarbinus istorikų.

Įvykusių nusikaltimų neištrinsi, bet jų – o dar svarbiau, jų aukų – niekada negalima pamiršti. Pasaulinis holodomoro pripažinimas masinėmis ukrainiečių ir kitų žudynėmis turi didelę reikšmę pasaulio politikai. Tai gali sukurti precedentą daugeliui kitų tautų, kuriose praeityje buvo įvykdytos masinės žudynės.

Bet kokių atveju, Europos Sąjunga Rusijai siunčia aiškų ženklą, prisimindama įvykdytą nusikaltimą ir griežtai jį pasmerkdamą; taip prieš būsimas partnerystės ir bendradarbiavimo derybas aiškiai parodoma, kad vienas pagrindinių ES remiančių principų – pagarba žmogaus teisėms – nesikeis.

Wojciech Roszkowski (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, 1932–1933 m. SSRS valdžia pradėjo prievarta rekvizuoti maistą iš kolektyvinių ūkių Ukrainoje, taip palikdama ūkių darbininkus be maisto. To padarinys buvo badmetis, vadinamas *holodomoru*, ir milijonų šalies, buvusios krašto aruodu, gyventojų mirtis. Kadangi šios operacijos, už kurią atsakingi J. Stalinas ir jo pakalikai, objektas buvo Ukrainos ūkininkai kaip socialinė grupė ir tauta, *holodomoras* atitinka genocido apibrėžimą, pateiktą 1948 m. JT Konvencijoje.

Rezoliucija, kurią paruošėme 75-tosioms *holodomoro* metinėms, yra kompromisas, kuris didžia dalimi pripažįsta šio nusikaltimo tiesą. Viskas, ko jai trūksta, – tai atviras *holodomoro* pavadinimas genocido nusikaltimu. Tai – daugelio šio Parlamento frakcijų pasiektas rezultatas. Per derybas dėl kompromiso pastebėjau, kad socialistų frakcija, apskritai imant, nusiteikusi prieš istorines diskusijas. Tai – patogi pozicija, jei prisiminsime, kaip Europos socialistai visuomet pasiruošę pasmerkti nacizmą ir generolą F. Franco, bet emocingai atsisako tą padaryti sovietų valdžios ar Ispanijos respublikonų atveju.

Per šias derybas aš taip pat girdėjau, kad aukas minint būtinas pagarbumas, todėl reikia vengti tokių žodžių kaip genocidas. Toks moralizavimas ir selektyvi atmintis tarp Europos socialistų rodo, kad istorinį materializmą pakeitė isterinis reliatyvizmas. Tačiau tebeturiu vilties, kad taip yra ne su visais kairės atstovais šiame Parlamente.

Taip pat girdėjau, kad socialistai prieštarauja balsavimui dėl istorinės tiesos. Tai – tikra tiesa. Problema ta, kad čia kalbame ne apie holodomoro teisingumą, bet tik apie tiesos apie save pačius išsakymą. Rezoliucija istoriniais klausimais visada yra vertybių pripažinimas, o pozicijos neturėjimas jau savaime yra pozicija. Tai reiškia, kad išsakytieji žodžiai tušti. Kaip įmanoma išreikšti savo santykį su vertybėmis, jei ne vertinant praeities įvykius? Genocidas yra genocidas, nesvarbu ar jį vykdė A. Hitleris, ar J. Stalinas, ar kaip į jį žiūri dabartinė Rusijos vyriausybė. Jei kas nors šiandien pasakytų, kad holokausto aukoms užtenka mažiau dėmesio nei dujų kameroms, pasisakiusių patikimumu būtų suabejota. Visi esame lygus prieš įstatymą ir prieš tiesą!

Georgios Toussas (GUE/NGL). – (EL) Gerb. pirmininke, bado Ukrainoje strėlė traukiama iš antikomunizmo strėlinės, kad pasitarnautų antikomunistinei kampanijai ir padėtų perrašyti istoriją, paversti komunistinę ideologiją nusikaltėliška ir uždrausti komunistų veiklą. Be to, galėtume paminėti dar daug pavyzdžių: šalių, kuriose komunistų partijų simboliai ir veikla vis dar uždrausta – tos šalys priklauso Europos Sąjungai.

Taigi visai nesislepiant bandoma iškraipyti istorinius faktus ir interpretuoti juos savavališkai, nemokslškai, paprasčiausiai todėl, kad pagrindinis tikslas – pasitarnauti nuosekliam socializmo ir komunizmo šmeižtui.

Koja kojon su antikomunizmu visada žengė žiauriausi, negailestingiausi žmonių puldinėjimai. Stiprėjant Europos Sąjungos vykdomiems liaudies puldinėjimams, nukreiptiems prieš pagrindines teises, kurias darbo klasė sunkiai, daug paaukojusi išsikovojo, kapitalo vykdomam darbo klasės išnaudojimui tampant vis negailestingesniam ir barbariškam, Europos Sąjungos imperialistinei politikai, nukreiptai prieš šalis ir tautas, agresyvėjant ir darantis vis labiau nusikalstamai, sustiprėja ir antikomunizmas, reakcinis socializmo šmeižtas, kokį matėme XX a., darbo klasės avangardo ir priespaudoje esančių komunistų partijų puldinėjimai.

Šia vulgaria propaganda pratęsimi bandymai grubiais melais ir šmeižtu daugiausia jaunų žmonių akyse apjuodinti didelių socialistinės sistemos pasiekimus; jos indėlį į fašizmo nugalėjimą ir į pirmą kartą žmonijos istorijoje sukurtą visuomenę, kurioje žmogus neišnaudoja kito žmogaus. Bandoma socializmą, t. y., viską, kas progresyvaus yra žmogaus sugalvota, prilyginti reakcionieriškam, nežmoniškam fašizmui, kuris yra tikroji barbariškos kapitalistinės sistemos atžala.

Šio konkretaus badmečio Ukrainoje priežastis buvo, kaip pripažįsta visi objektyvūs istorikai, masinis turtingųjų valstiečių sabotazas; jie, reaguodami į naują atėjusią sovietų galią ir žemės kolektyvizavimą, pirmiausia sukėlė pilietinį karą, tuomet sunaikino techniką, išžudė gyvulius, padegė kolchozų nuosavybę ir visais įmanomais būdais sabotavo javų sėją ir derliaus nuėmimą; taip pat priežastys buvo didelė sausra ir šiltinės epidemija, tuo metu prasidėjusi tame Ukrainos regione.

Akivaizdu, kad negalima šitaip vykdyti tokių istorinei tiesai atskleisti skirtų diskusijų. Jei iš tiesų manote, kad turite argumentų, surenkite diskusiją, kurioje bus galima pateikti visus mokslinius faktus, padėsiančius atskleisti tiesą.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, holodomoras – faktas ir simbolizuoja vieną nežmoniškiausių žudynių metodų. Ideologija, skelbianti, kad tarnauja paprastiems žmonėms, ėgavo pavidalą, kokio šiandien tiesiog neįmanoma įsivaizduoti. Tai buvo paprastas metodas: jam nereikėjo nei ginklų, nei vykdytojų, nei dujų kamerų. Užteko surinkti viską, ką suteikė žemė, ir „nepaklusnieji“ gyventojai pranyko iš savo kaimų, nes netilpo į sistemą. Žmonės buvo stumiami į utopinę viziją, ir, nepaisant jos baisumų ir kainos, ne vienas ta vizija vis dar patraukli, ją gina kai kurie kairiosios pakraipos šio Parlamento nariai. Bolševikinė ideologija naudojo niekaip nepateisinamus metodus. Savo daktaro disertacijoje apie Ukrainą nagrinėjau šį socialistinį siaubą išgyvenusius žmonių traumas, nors išlikusieji buvo išimtis. Išgyvenusiujų pasakojimai atskleidžia, kad badas atvedė į kanibalizmą; pvz., žinomas atvejis, kai motina vidury žiemos į mišką išsiuntė savo šešiametį sūnų, nes kaime jis nebūtų išgyvenęs – būtų buvęs suvalgytas.

Viena vertus, turime 4-tąjį dešimtmetį, su Josifu Stalinu, išmintinguoju tėvu ir tautų draugu, pranašaujančiu pasaulinę revoliuciją, kita vertus – milijonus, mirstančius gatvėse išsipūtusiais pilvais. Net politiniams Komisijos nariams, dirbantiems valdžios institucijoms, tai turėjo būti siaubingas vaizdas. Šitaip buvo Rytų Ukrainoje. Tačiau po 10 metų panaši, nors ir mažesnio masto nelaimė ištiko lenkus tuometinėje Rytų Lenkijoje. Nacionalistinė Ukrainos sukilėlių armijos (UPA), bendradarbiavusios su naciais, ideologija baigėsi etniniu lenkų išvalymu. Metodai buvo ne mažiau žiaurūs: gyvųjų deginimas, nėsčiųjų pilvų pjaustymas, vaikų galvų kirtimas kirviais. Vyrų tuo metu buvo fronte. Šiandien ši Rytų Golgota, kaip ją vadina išgyvenusieji, yra tabu, nepatogi tyla; ir, kaip ironiška, to meto nacionalistų vadams dabar statomi paminklai. Galbūt dabar tinkama proga – čia yra stebėtojų iš Ukrainos, – pagerbiant holodomoro aukas, taip pat pagerbti lenkus ir ukrainiečius, kuriuos taip žiauriai išžudė, nes jie nepritarė tai ideologijai. Tokius faktus pripažinti nelengva, bet to nepadarius, bus sunku suartinti tautas, priimti Ukrainą į europietišką vertybių, kurias išlaikyti šiame Parlamente siekiame, sferą.

Suprantu Rusijos protestus prieš Europos Sąjungą. Jei kalbame apie holodomorą, jie siūlo, kad kalbėtume ir apie kolonizatorių vykdytą indėnų naikinimą Naujajame Pasaulyje. Holodomorą verta ypatingai pasmerkti. Tačiau taip pat pridėkime milijonus per Antrąjį pasaulinį karą išsiųstų į darbo stovyklas, t. y. mirties stovyklas Sibire – ukrainiečius, lenkus, totorius. Tik šio posėdžio naudai norėčiau pridurti, kad iš 100 tūkst. generolo F. Pauluso armijos karo belaisvių, išsiųstų į Sibirą po Stalingrado, tik 5 tūkst. išgyveno iki 1955 m. Europos labui jos Parlamentas negali sumenkinti šių XX a. tragedijų.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). – (HU) Svarbiausias XX a. vengrų poetas pasakė, kad „Turime išpažinti savo praeitį!“ Taip, turime išpažinti savo praeitį, bet ne tam, kad kurstytume įtampą tarp tautų ir šalių. Kiekviena tauta turi atsigręžti į savo nuodėmes; geras pavyzdys – kaip vokiečiai atsigręžė į savo vaidmenį Antrajame pasauliniame kare. Z. Zaleski, būdamas lenkas, užsiminė, kad daug žmonių turi išpažintinų nuodėmių, ir holodomoras – ne vienintelė. Kalbu kaip atstovas tautos, kurios parlamentas 2003 m. pirmasis pasmerkė holodomorą. Taip pat labai norėčiau, kad ši diskusija nebūtų nukreipta prieš Rusiją, nes esantys Parlamente kalbėtojai turėtų būti pažįstami su etniniu Ukrainos žemėlapiu ir turėtų žinoti, kurias apskritis paveikė šis stalinistinis siaubas, kuriuo komunistų diktatūra stengėsi išnaikinti valstietiją: dauguma mirusiųjų buvo ukrainiečiai, bet ne tik jie. Tuose miestuose – Donetske, Dnepropetrovkse, Odesoje, taip pat buvo rumunų, rusų, žydų ir kitų grupių, kurios išmirė. Tose vietose siekta išnaikinti valstietiją.

Turime pripažinti, kad tai buvo genocidas, bet ne etniniu pagrindu. Remdamiesi nepriimtinos, žlugusios XX a. stalinistinės, komunistinės diktatūros principais, jie siekė išnaikinti visą klasę – valstiečius, ūkininkus. Šios kampanijos aukos daugiausia buvo ukrainiečiai, bet turime pagerbti visas aukas, nesvarbu, kokia jų tautybė. Tai, ką sakė W. Roszkowski, nėra tiesa – turiu omenyje tai, kad socialdemokratų frakcija bando kažką išteisinti. Ne, mes tiesiog atsižvelgiame į faktus, nes prisiimdami poziciją dėl holodomoro, nesame pasirengę dalyvauti pasmerkiant Rusiją – nors Rusija turi gerokai perkratyti sąžinę dėl stalinizmo, dėl žudynių Katynėje, – bet neturėtume ir pamiršti, kad rusai ne mažiau nukentėjo nuo Stalino diktatūros ir turėjo ne mažiau aukų nei kitos tautos.

Todėl manau, kad turėtume pareikšti pagarbą, bet taip pat pasistenkime per diskusijas parodyti šiek tiek pagarbos istorijos faktams. Lenkiame galvas prieš holodomoro aukas, bet negalime tarnauti Ukrainos nacionalizmui; geriau turėtume siekti, kad Rusija, Ukraina ir visos kitos šalys atsigręžtų į praeitį ir su ja susitaikytų.

István Szent-Iványi (ALDE). – (HU) Gerb. pirmininke, po daugelio metų neigimo ir tylos, šiandien niekas nebesiginėja, kad holodomoras buvo vienos iš rimčiausių, tyčia sukeltų ir politiškai motyvuotų XX a. masinių žudynių. Lenkdamas galvą aukoms atminti, Europos Parlamentas vykdo seniai jam priklausančią pareigą. Nuodėmei artimiausias yra abejingumas ir užmaršumas. Neturime pamiršti! Milijonai mirė, kad Stalinas galėtų įvykdyti savo diktatorišką planą. Tas planas buvo ne tik jėga kolektyvizuoti žemės ūkį – tai buvo vienas jo tikslų, – bet ir palaužti ukrainiečių tautinę savimonę ir sunaikinti tautinės tapatybės institucijas. Per holodomorą ir per 4-tąjį dešimtmetį išžudyta 80 proc. Ukrainos intelektualų. Panaikinta nepriklausoma Ukrainos bažnyčia. Ukrainiečių kalba ištumta iš viešojo gyvenimo. Todėl holodomoras – neištrinama ukrainiečių tautinės tapatybės ir kolektyvinės atminties dalis.

Turime suvokti auką, kurią Ukrainos piliečiai sudėjo, kad galėtų gyventi laisvai ir spręsti savo pačių ateitį. Europos Parlamentas mato Ukrainos europietiškus siekius. Priimdami šią rezoliuciją, siunčiame žinią, kad ne tik Ukrainos praeitis, bet ir jos ateitis neatskiriamai susijusi su Europos ateitimi. Ačiū už suteiktą žodį.

Inese Vaidere (UEN). – (LV) Ponai ir ponios, dirbtinai Ukrainoje sukeltas badas, arba genocidinis badas, yra vienas didžiausių pasaulio istorijoje nusikaltimų žmoniškumui. Jis atitinka genocido apibrėžimą pagal visus kriterijus. Pirmia, jis yra etninio pobūdžio, nes buvo nukreiptas prieš maištaujančius ukrainiečius, kurie ne vieną kartą parodė, kad nepritaria rusifikacijai. Antra, tai taip pat buvo socialinis genocidas, nukreiptas prieš klestinčius Ukrainos ūkininkus, nors badas žudė visus, neatsižvelgdamas į jų klestėjimo lygį. Nusikaltimas buvo visiškai ciniškas. J. Stalino totalitarinis komunistinis režimas atrado pigiausią būdą išžudyti didelį skaičių žmonių. Milijonai Ukrainoje mirė iš lėto, nuo siaubingo bado. Dabar prieinami dokumentai, įrodantys, kad net naciai 4 deš. keliavo į Maskvą, kad pasisemtų masinių žudynių organizavimo patirties. To meto sprendimai dėl maisto nusavinimo buvo priimti Maskvoje. Sprendimai dėl dujų karo tarp Ukrainos ir Rusijos 2006 m. taip pat priimti Maskvoje. Per savo užsienio politikos supratimą šiuolaikinė Rusija aiškiai rodo, kad atsikovoja poziciją savojoje pasaulio dalyje. Maskvos dvaro istorikai nesigėdija sakyti, kad dirbtinai Ukrainoje sukeltas badas buvo vien žmogaus veiksmų padarinys. Tikėkimės, kad Ukraina nebus kita valstybė po Gruzijos, prieš kurią Rusija galės panaudoti brutalią agresiją. Turime aiškiai pareikšti, kad įvykiai Ukrainoje buvo genocidas. Mano šalis Latvija tai jau padarė, kaip ir daug kitų valstybių – pareiškimais savo parlamentuose. Dar sykį norėčiau pabrėžti, kad totalitarinio komunizmo nusikaltimus reikia pasmerkti taip, kaip buvo pasmerkti

nacių nusikaltimai. Reikia antro Niurnbergo, nes nekaltos aukos yra aukos, nesvarbu, kas prieš jas įvykdė nusikaltimą. Nors mūsų tautų patirtys skirtingos, Europos Sąjungai būtinai reikia vienodo istorinių įvykių supratimo. Tiesą sakant, tai – pagrindas mūsų bendrai ateičiai. Ačiū.

Tunne Kelam (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, dirbtiniai, žmogaus sukelti badmečiai komunistinių totalitarinių režimų naudoti metodiškai, kaip priemonė. Prieš septyniasdešimt penkerius metus J. Stalinas nusprendė sunaikinti ukrainiečių tautinę tapatybę ir pasipriešinimą, sukeldamas tokį badą pačiame Europos aruode.

Bado paveiktiems regionams ne tik nesuteikta pagalba. Dar blogiau: šimtus kaimų apsupo Raudonoji Armija. Badaujantiems žmonėms neužtikrinta pati paprasčiausia žmogaus teisė – teisė išvengti mirties pavojaus. Bandžiusius bėgti žmones medžiojo ir šaudė kaip laukinius žvėris. Tik šiandien reaguojame į vieną siaubingiausių komunistinės diktatūros nusikaltimų. Autoritetingas tokių nusikaltimų įvertinimas gerokai pavėluotas.

Visos nusikaltimų žmoniškumui aukos nusipelno tokio paties statuso. Negali būti pirmos klasės nacių aukų ar antros klasės komunizmo aukų tik todėl, kad Europa vis dar neturi bendro požiūrio į visus totalitarinius režimus ir dvejota prisiimti aiškią poziciją rytinėje žemyno dalyje vykdytų nusikaltimų atžvilgiu.

Mūsų pareiga žinoti, kas vyko valdant J. Stalinui, lygiai taip pat, kaip žinoma, kas vyko valdant A. Hitleriui. Turime ne tik pareikšti solidarumą su ukrainiečiais ir, tiesą sakant, visomis tautomis, nukentėjusiomis nuo totalitarinių režimų, bet ir paskelbti moralinį verdiktą. Tik taip galime pasiekti šių diskusijų tikslą: užtikrinti, kad šis didžiulis, destruktivus žmogaus gyvybės ir orumo nevertinimas niekada nepasikartos nė vienoje Europos dalyje.

Reikia visą Europą apimančio susitaikymo – susitaikymo, kuris gali gimti tik iš tiesos ir teisingumo. Mūsų pareiga – užtikrinti, kad garsusis „daugiau niekada“ lygiai taip pat galiotų ir ukrainiečių tautai.

Janusz Onyszkiewicz (ALDE). – (PL) Paklaustas, ar verta rizikuoti branduoliniu karu, kad būtų nuverstas kapitalizmas, Mao Zedongas atsakė, jog verta paaukoti net šimtą milijonų gyvybių, kad likusi žmonijos dalis galėtų laimingai gyventi komunizme. Josifo Stalino logika buvo tokia pati siaubinga ir nusikalstama. Didėjant valstiečių pasipriešinimui kolektyvizacijai, jis nusprendė fiziškai sunaikinti maištingiausių regionų gyventojus. Tuose regionuose gyveno ukrainiečiai. Jų išnaikinimas taip pat išsprendė tautybės problemą, nes, kaip Stalinas pasakė kita proga, „tautybės problema iš esmės yra valstiečių problema“.

Todėl dėl suplanuotos nusikalstamos kampanijos vien Ukrainoje mirė milijonai žmonių. Daug pasako vien tai, kad oficialioje Ukrainos statistikoje nurodomas gyventojų skaičius 1926 m. yra gerokai daugiau nei 31 mln., o 1939 m., nepaisant žymaus natūralaus gyventojų prieauglio, gyventojų skaičius tebuvo 28 mln.

Išmirė ne vien sovietinės Ukrainos gyventojai. Dėl administracinio įsako rekvizuoti maistą bei maisto importo iš kitų regionų uždraudimo badas prasidėjo Volgos regione, Kubane ir šiaurės Kaukaze. Didžioji dauguma šių vietovių gyventojų buvo ukrainiečiai, bet taip pat buvo rusų. Šiandien kalbame apie badą Ukrainoje, kad parodytume esą įsitikinę, jog ši dramatiškos mūsų bendros Europos istorijos atkarpa vis dar nepakankamai žinoma.

(Plojimai)

Andrzej Tomasz Zapłowski (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, per paskutinį šimtmetį įvykdyta daug siaubingų žudynių. Kai kurios vykdytos sušaudant, dujomis, kirviais ir šakėmis, kitos – verčiant badauti. Tuometinės sovietinės Ukrainos teritorijoje žudynės vyko pasmerkus milijonus badauti vietovėje, kurios dirva derlingiausia pasaulyje. Tai padaryta tyčia, ne sukelta klimato ar gamtos nelaimės.

Nerimą kelia tai, kad bėgant metams šis genocidas prieš ukrainiečius, lenkus ir rusus nebuvo vadinamas jam tinkamu vardu, lygiai taip pat neramu, kad genocidu nevadinamas genocidas, įvykdytas prieš šimtus tūkstančių lenkų, žydų ir ukrainiečių, kurie priešinosi Ukrainos nacionalistų fašizmui buvusioje ir dabartinėje Lenkijos teritorijoje per Antrąjį pasaulinį karą. Ir dar didesnį nerimą kelia tai, kad pasmerkimo nebuvimas šiandien pateisina ir įteisina organizacijas, kurios susijusios su šių žudikų palikimu. Šios organizacijos šiandien Europoje veikia legaliai. Nėra politiškai pateisinamo genocido. Bet kokį genocidą būtina įvardyti ir pasmerkti.

Ari Vatanen (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, dabar, nuo įvykių praėjus 75-iems metams, apie šį žmogaus sukeltą badmetį kalbame, nes, jei apie jį nekalbėsime dabar, viskas gali virsti savotiška teisingumo vidurnakčio tamsa. Dabar iki vidurnakčio dar dvi valandos, bet mes statome ateitį. Negalime statyti ateities ant netvirtų pamatų. Ją reikia statyti ant tvirtų pamatų, o tvirti pamatai reiškia tiesą. Ateities negalima statyti ant melų, tai būtų tas pats, kaip statymas ant smėlio.

Nelabai svarbu, kiek žmonių mirė Ukrainoje. Užtat svarbu, kad to žmogaus sukulto bado aukos – Ukrainos gyventojai – jaučia, kad vykdomas teisingumas, nes turime atkurti žmonių tikėjamą teisingumą. Kitaip negalime sukurti teisingos visuomenės, o žmonės negalės tikėti ateitimi. Reikia išgirsti visų aukų šauksmus, nesvarbu, ar tai būtų nacizmo, apartheido, vergijos ar komunizmo aukos.

Šis Parlamentas atstovauja pagrindinėms žmoniškumo vertybėms. Negalime pasiūsti dviprasinės žinios. Todėl turime būti visiškai nešališki, kad ir kaip tai mums būtų politiškai skausminga. Kitaip nebūsime žmogaus orumo gynėjai. Didelį nerimą kelia tai, kad šiandienėje Rusijoje perrašoma istorija, tad kaip galime kurti bendrą ateitį? Dabar tinkamas metas mums aptarti Ukrainą, nes būtent dabar, 2008 m., Ukrainai reikia pagalbos. Jai reikia geresnės ateities vilties, o tai reiškia kada nors būsimą įstojimą į ES.

Jana Hybášková (PPE-DE). – (CS) Badas kilo dėl kruopščiai suplanuotos sistemingos J. V. Stalino politikos, kuria buvo siekiama aiškiai nustatytų tikslų: savanoriško žemės savininkystės atsisakymo, žemės ūkio kolektyvų įkūrimo, visų žemės ūkio produktų ir sėklų atsargų nukreipimas Rusijos armijai maitinti ir tyčinis Ukrainos miestų maršimas bado. Pagrindinis tikslas buvo prispausti ir sunaikinti Ukrainą kaip tautą. Tai buvo genocidas. Į ją įėjo civilių šalies gyventojų persekiojimas dėl politinių ir rasinių priežasčių ir todėl tai atitinka teisinį nusikaltimo žmoniškumui apibrėžimą. Tai – ne vien badmečio paminėjimo klausimas. Tai – simbolinio atlygio aukoms, atidžių studijų, analizės, žinojimo, bendros atsakomybės pripažinimo ir drauge bendro sąskaitų suvedimo Europos lygmeniu klausimas. Komunizmas yra nusikaltimas žmoniškumui. Jo padarinius galima palyginti su fašizmo ir nacizmo padariniiais.

Tad įkurkime Europos sąžinės institutą (angl. *European Institute of the European Conscience*) ir minėkime rugpjūčio 23-iąją kaip Visų totalitarinių sistemų aukų dieną. Suvokime komunizmą kaip siaubingą mūsų bendros Europos istorijos dalį. Tik kartu pripažinę turį atsakomybę praeičiai, rasime kelią į ateitį. Tokios situacijos kaip, tarkime, situacija, su kuria dabar susidūrė Irako visuomenė ir kitos pasaulio dalys, moko mus, kad kuo gilesnė žaizda visuomenės audinyje, tuo skausmingiau, brangiau ir žmonių atžvilgiu sudėtingiau ją užgydyti. Ukraina tebeturi ryškių randų. Ištieskime jai pagalbos ranką.

Urszula Gacek (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, šiandien Europos Parlamentas prisimena vieno didžiausių J. Stalino nusikaltimų aukas: aukas bado, kurį tyčia sukėlė despotiškas bolševikų režimas, valdęs Sovietų Sąjungą ir siekęs susilpninti ir sunaikinti Ukrainos tautą ir drauge užgniaužti jos laisvės troškimą bei troškimą įkurti savo nepriklausomą valstybę. Ukrainoje, kaip ir kai kuriuose pietiniuose Rusijos regionuose, Šiaurės Kaukaze bei Kazachijoje, iš bado mirstančios ištisos šeimos puolė į baisų, siaubingą sielvartą, kančią, neviltį.

Šiandien norime pagerbti visus, žuvusius per didįjį badmetį Ukrainoje. Masinių žudynių, karinių žudynių, etninių valymų aukos visos lygiai nusipelno, kad jų atminimas būtų pagerbtas ir kad jiems tekusi neteisybė būtų prisimenama. Nesvarbu, dėl kokios priežasties vykdyti tokie veiksmai ir kokie ideologiniai tikslai suteikė jiems postūmį, jiems bendras vienas dalykas: aukų kančios.

Pareikškime solidarumą su ukrainiečiais, bet taip pat paprašykime Ukrainos susitaikyti su tamsiais jos istorijos puslapiais. 1939–1945 m. Ukrainos nacionalinės armijos nacionalistai žiauriai nužudė 150 tūkst. lenkų, daugiausia moterų ir senų žmonių. Į Sibirą ištremti vyrai ir tėvai ten gal ir gyveno tarsi Gehennoje, bet vylėsi, kad rytiniuose pakraščiuose likusios jų šeimos buvo saugios. Deja, šios šeimos tapo nacionalistų, nemačiusių naujoje Ukrainos valstybėje vietos savo kaimynams lenkams, aukomis. Žudynių rytiniuose pakraščiuose aukos laukia dienos, kai jų likimas taip pat bus užkrautas bendrajai Europos sąžinei, kaip šiandien ten užkrautos didžiojo badmečio aukos.

Colm Burke (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, būdamas iš Airijos, šalies, kuri daugiau nei prieš 150 metų taip pat nukentėjo nuo tragiško bado, suprantu ukrainiečių troškimą paminėti dirbtinai sukulto 1932–1933 m. bado aukas.

Ši Parlamento rezoliucija eina po ankstesnių atminimo rezoliucijų, paskelbtų tarptautinių organizacijų, pvz., UNESCO ir Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO, angl. OSCE). Mūsų rezoliucija dėl holodomoro Ukrainoje aukų paminėjimo buvo priimta 34-tojoje UNESCO generalinėje konferencijoje, ir ją, be kitų šalių, rėmė Airija.

Madride vykusiame ESBO ministrų susitikime 2007 m. lapkritį 30 šalių pareiškė pritarimą Ukrainos pareiškimui, dėl 75-tųjų holodomoro metinių minėjimo.

Europos integracija ir toliau turi būti grindžiama pasirengimu susitaikyti su tragiška XX a. istorija. Ši Europos Parlamento rezoliucija žengia svarbų žingsnį, ragindama buvusias Sovietų Sąjungos šalis suteikti visišką

priėjimą prie archyvų, kuriuose esama medžiagos apie šią tragediją, kad būtų galima atlikti išsamius kruopščius tyrimus, atskleisti ir iki galo išnagrinėti šio bado priežastis ir padarinius.

Dabar gyvenantys aukų artimieji siekia baigti šį reikalą ir todėl turėtų turėti teisę gauti tokią informaciją, kad galėtų suprasti didžiausią šiuolaikinės Ukrainos istorijos nelaimę.

Prisidedu prie šios užuojautos milijonams ukrainiečių, nukentėjusių nuo tos nelaimės, ir ypač per šį dirbtinai sukeltą badmetį mirusių žmonių artimiesiems.

Zita Pleštinská (PPE-DE). – (SK) Mano tėvas Štefan Kányai, kuris praleido daugiau nei dešimtį siaubingų metų Rusijos gulaguose Urale, Karagandoje ir Kazachijoje, dažnai man sakydavo: „Yra dar gyvų liudininkų, kurie matė ir pamena J. Stalino genocidą, masinę žmogžudystę, įvykdytą nenaudojant ginklų. J. Stalino režimas išplėšė daug puslapių iš Europos istorijos metraščių, o tavo pareiga – atverti buvusios Sovietų Sąjungos archyvus ir įklijuoti tuos trūkstamus puslapius. Aukų atminimas šventas, todėl privalai veikti!“

Esu labai sujaudinta, kad mano vardas drauge su mano kolegų iš PPE-DE frakcijos bei kitų politinių grupių kolegų vardais įrašytas viršum rezoliucijos, kuria patvirtiname, kad Europos integracija grindžiama pasirengimu susitaikyti su tragiška XX a. istorija. Tebūna ši rezoliucija, priimama 2008 m., per 75-tąsias badmečio metines, mūsų artumo Ukrainos žmonėms, o ypač – badą išgyvenusiesiems bei aukų šeimoms ir artimiesiems, ženklas.

Tebūna ši rezoliucija pamoka naujai kartai, kuri nepatyrė persekiojimų. Laisvė brangi ir neturi būti laikoma savaime esamu dalyku. Blogis tebeegzistuoja ir būtina kovoti su juo.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, tik sugriuvus Rytų blokui pradėjome suvokti siaubingą tiesą apie tai, kas įvyko Ukrainoje ir kitose Sovietų Sąjungos vietose, valdant J. Stalinui. Totalitarizmas sutrukdė pasauliui sužinoti apie šiuos bjaurius nusikaltimus žmoniškumui. Didysis badmetis Ukrainoje 1932–1933 m. yra istorinis faktas, kurį komunistų valdžia neigė per visą Sovietų Sąjungos laikotarpį. Dabar žinome apie daugybę nekaltų žmonių, pasmerktų lėtai mirti iš bado. Nors nuo holodomoro praėjo daug metų, mes toli gražu nežinome, kiek tiksliai žmonių pradžė J. Stalino politika.

Norėčiau pabrėžti, kad bet koks didžiojo badmečio pripažinimas genocidu ar J. Stalino totalitarizmo apnuoginimas nėra nukreiptas tiesiai prieš Kremlių, kaip dažnai neteisingai suprantama. Tai tėra pagarbos pareiškimas totalitarinės sistemos aukoms. Europos Sąjunga, būdama tarptautinė institucija, taip atsidėjusi žmogaus teisėms, turėtų aiškiai ir nedviprasmiškai pareikšti savo poziciją. Jei norime oriai, kaip priklauso pagerbti aukų atminimą, turėtume priimti rezoliuciją, kuri aiškiai atskleidžia istorinę tiesą ir reiškia Europos Sąjungos solidarumą ir užuojautą.

Mieczysław Edmund Janowski (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, šiandien mums sunku įsivaizduoti, ką reiškia masinis badas. Taip pat sunku įsivaizduoti, kaip galėjo iš bado mirti milijonai žmonių Ukrainoje, kuri galėjo išmaitinti visą Europą. Tai buvo totalitarinio komunizmo darbas, čia užgeso vaikų, moterų, vyrų ukrainiečių ir kitų tuometinės Sovietų Sąjungos tautybių gyvybės. Kaip turėtume pavadinti šį nusikaltimą, padarytą prieš 75-erius metus? Jam yra tik vienas vardas: genocidas. Už penkių grūdų varpų vagystę iš kolektyvinio ūkio žmonės buvo baudžiami mirties bausme ar siunčiami metų metams į stovyklas.

Šiandien, kalbėdami apie šį įvykį, nekeliamo balso prieš Rusiją. Norime pareikšti pagarbą komunizmo aukoms ir aiškiai ir garsiai ištarti: daugiau niekada nebus tokio nusikaltimo.

Antonio Tajani, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (IT) Gerb. pirmininke, gerb. Parlamento nariai, nežinau, ką dar galima būtų pridėti pasmerkiant nusikaltimą, tokį žiaurų, kaip sukeltasis J. Stalino diktatūros, vienos iš dviejų nusikaltėlišių diktatūrų, praeitą šimtmetį siaubusių Europą. Daugiau nereikia žodžių, nes jau kalbėję Parlamento nariai viską išsakė įtikinamai ir deramai.

Norėčiau šią diskusiją pabaigti, gerb. pirmininke, paskaitydamas žodžius, parašytus didžiojo rašytojo Vasilijaus Grossmano, kuris tragiškiausius holodomoro momentus aprašė savo romane „Nuolatinė tėkmė“ (angl. *Forever Flowing*). Skaitau šiuos žodžius tarsi pasaulietišką maldą, atminimą milijonams aukų, su kuriomis susijęs prisiminimas šitokios daugybės kitų nekaltų žmonių, kurių auka, pasikartosiu, Europai negali likti bevertė.

Praeitą šimtmetį žiaurių diktatūrų nužudytų milijonų žmonių mirtis turi būti sėkla, iš kurios ir toliau turi dygti demokratija. Poveikis turi būti visiškai priešingas tam, kurio siekė diktatoriai nusikaltėliai. Kaip sakiau pradžioje, Europos Sąjunga atsirado taikai statyti ir užtikrinti. Vis dėlto negalime pamiršti tiek nekaltųjų aukos.

Paskaitysiu jums paprastus žodžius, kuriais V. Grossman nupasakojo tą prieš daug metų įvykusią nelaimę: „Badas ištuštino šalį. Pirmiausia jis pasiėmė vaikus, tuomet – senius, galiausiai – vidutinio amžiaus žmones. Iš pradžių dar kasė kapus mirusiesiems laidoti, paskui nustojo, kai nebeturėjo jėgų. Mirusieji gulėjo kiemuose, galop – likdavo savo trobelėse. Visi nutilo, buvo sunaikinta visa šalis. Nežinau, kas mirė paskutinis.“

Nous n'oublierons jamais. Niekada nepamiršime tų nekaltų aukų, siekdami sukurti kitokią ateitį.

Pirmininkė. – Sulaukiau keturių pasiūlymų dėl rezoliucijos pagal Darbo tvarkos taisyklių 103(2) straipsnį.

Ši jausminga diskusija baigta.

Balsavimas vyks rytoj, spalio 23 d., ketvirtadienį.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

András Gyürk (PPE-DE), raštu. – (HU) Esu įsitikinęs, kad stiprindamas integraciją, Europos Parlamentas taip pat turi sistemingai stengtis atsigręžti į tamsiausius mūsų bendros istorijos laikotarpius. Todėl džiaugiuosi, kad šiandienos posėdis tapo galimybe atkreipti dėmesį į badą Ukrainoje – vieną iš liūdniausių, nežinia kodėl užmirštų XX a. komunistinių diktatūrų paliktų prisiminimų.

Ginčai, kylantys dėl badmečio, kainavusio apie 3 mln. žmonių gyvybių, gerai parodo, kad iki šios dienos minėtasis istorijos periodas vis dar ne iki galo ištirtas. Nesutinkame su tais, kurie nelaimę laiko tik blogesnio nei vidutinis javų derliaus, Ukrainos gyventojų pasipriešinimo arba kelių klaidingų ekonominės politikos sprendimų padariniu.

Turime aiškiai pasakyti, kad Ukrainos tragediją tiesiogiai lėmė iki valstybinio lygmens iškelta teroro politika. Sustabdę priverstinę kolektyvizaciją ir maisto atsargų konfiskavimą, Sovietų Sąjungos lyderiai būtų galėję išgelbėti milijonus žmonių gyvybių, bet jie to nepadarė. Todėl 4-tojo deš. pradžios įvykiai Ukrainoje niekuo nesiskiria nuo baisiausių istorijoje genocidų.

Mano manymu, visos diktatūros, nesvarbu, ar kalbame apie nacionalsocialistų, ar komunistų sistemų žiaurumus, išauga iš tų pačių šaknų. Turime panaudoti visas įmanomas priemones, kad sustiprintume naujų kartų dėmesį siaubingiems komunizmo darbams. Europos tyrimų instituto bei paminklo diktatūrų istorijai sukūrimas galėtų suvaidinti svarbų vaidmenį šiame procese.

José Ribeiro e Castro (PPE-DE), raštu. – (PT) Prieš 75 metus stalinistinis aparatas pradėjo vieną baisiausių Europoje įvykdytų nusikaltimų: holodomorą, didįjį badą, nusinešusį daugiau nei trijų milijonų ukrainiečių gyvybes.

Ukrainiečiai neteko – ir dabar dar neturi – svarbių, esminių savo kolektyvinės tapatybės elementų, o tuomet buvo atimtas ir maistas, žiauriomis priemonėmis demonstruojant „tikrąjį socializmą“ ir vienam žmogžudiškiausių istorijoje režimų vykdant priverstinę kolektyvizaciją ir sovietizaciją.

Ukrainiečiai drauge su kitais europiečiais šiandien prisimena prieš juos nukreiptą komunistų brutalumą, tironiją ir smurtą, kurie pagal tarptautinę teisę yra aiškus genocido atvejis. Akivaizdu, kad buvo sąmoningai numatytas „išankstinis tyčinis sudarymas kokiai nors grupei tokių gyvenimo sąlygų, kuriomis siekiama ją visiškai ar iš dalies fiziškai sunaikinti“, cituojant pažodžiui iš 1948 m. „Konvencijos dėl kelio užkirtimo genocido nusikaltimui ir baudimo už jį“.

Prieš metus šio Parlamento pirmininkas apibūdino holodomorą kaip „siaubingą nusikaltimą žmoniškumui“. Visiškai palaikau tokį požiūrį ir lenkiu galvą, pagerbdamas aukas. Sveikinu visus ukrainiečius, ypač gyvenančius ir dirbančius mano šalyje Portugalijoje.

15. Oro uostų mokesčiai

Pirmininkė. – Kitas klausimas – rekomendacija antrajam svarstymui dėl oro uostų mokesčių, kurią pateikė Ulrich Stockmann Transporto ir turizmo komiteto vardu. (08332/2/2008 – C6-0259/2008 – 2007/0013(COD)) (A6-0375/2008).

Ulrich Stockmann, pranešėjas. – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, ponios ir ponai, nuo šio jaudinančio klausimo pereiname prie formalesnių dalykų. Norime rytoj per antrąjį svarstymą priimti direktyvą dėl oro uostų mokesčių; po aiškaus balsavimo Transporto ir turizmo komitete esu tikras, kad mums tai pavyks.

Apie ką ši direktyva? Ja visoje Europoje įvedami vienodi principai ir procedūros oro uostų mokesčiams rinkti. Tai reiškia, kad tarp sąžiningiems oro uostų mokesčiams užtikrinti siūlomų priemonių yra skaidrūs skaičiavimo pagrindai, oro transporto bendrovių nediskriminavimas ir nustatyta konsultavimo procedūra. Išskylančius konfliktus, remdamasi aiškiomis taisyklėmis, gali išspręsti nepriklausoma priežiūros institucija. Taip bus sustiprinta nuolatinė oro uostų ir oro transporto bendrovių partnerystė, bus panaikinta bet kokia piktnaudžiavimo įtaka rinkoje galimybė.

Nuo ko viskas prasidėjo? Per paskutinius 15 metų du sykius bandėme suderinti susikertančius oro uostų ir oro transporto bendrovių interesus šioje srityje. Viena iš nesėkmės priežasčių buvo ta, kad valstybėse narėse veikia visiškai skirtingos procedūros ir struktūros. Pvz., Jungtinėje Karalystėje yra griežta reguliavimo institucija, kuri gali nustatyti kainų lubas, penkiose valstybėse narėse yra oro uostų tinklai ir kryžminio subsidijavimo praktika, turime parlamentus, kurie nusprendžia oro uostų mokesčius, decentralizuotą kompetenciją Vokietijoje ir dar daug kitų pavyzdžių. Vis dėlto sugebėjome su Taryba rasti tvarų kompromisą.

Iš ko susideda šis kompromisas? Į savo akiratį įtraukėme oro uostus, kuriuose per metus aptarnaujama daugiau nei 5 mln. keleivių, prie jų pridėjome didžiausią kiekvienos valstybės narės oro uostą. Šiuo metu tai reiškia, kad direktyva galioja 69-iems Europos Sąjungos oro uostams. Įvedėme privalomą procedūrą reguliariam oro uostų ir oro transporto bendrovių konsultavimuisi, taip pat įvedėme struktūruotą arbitražo procedūrą su terminais bei, žinoma, numatėme mano minėtą priežiūros instituciją.

Ką turime omenyje, kalbėdami apie sąžiningus mokesčius? Oro uostų mokesčiai turėtų ateityje būti griežčiau susieti su sąnaudomis, būti grindžiami skaidriais skaičiavimais ir taikomi atsižvelgiant į sutartą paslaugos lygį. Taip pat yra griežtai uždrausta diskriminacija. Iš principo tai reiškia, kad tame pačiame oro uoste visoms oro transporto bendrovėms teikiamoms tokioms pačioms paslaugoms taikomi tokie patys mokesčiai, yra galimybė diferencijuoti. Džiaugiuosi, kad visų pirma atsižvelgėme į triukšmą ir taršą. Kai kuriose šalyse ir toliau veiks bendros apmokestinimo sistemos anksčiau minėtiems oro uostų tinklams ir tam, kas vadinama oro uostų sistemomis miestuose ir aglomeracijose, bet ir tokiu atveju reikės laikytis direktyvoje numatytų skaidrumo reikalavimų.

Sudarydami sąlygas išankstiniam infrastruktūros finansavimui mokesčiais, mėginame išspręsti tam tikras mūsų kolegoms Rytų Europos valstybėse narėse išskylančias problemas. Tai bus įmanoma, net jei ir sudėtinga, remiantis nacionaliniais kriterijais, jei tik bus laikomasi Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO) standartų.

Kokių tikimės rezultatų? Didesnės konkurencijos tarp Europos oro uostų, didesnės konkurencijos tarp įvairių oro transporto bendrovių oro uoste, galbūt pamažu krentančių bilietų kainų, jei oro transporto bendrovės mažesnius mokesčius perleis keleiviams.

Direktyvą reikia įgyvendinti per dvejus metus.

Dėkoju visiems pagalbiniais pranešėjams už sėkmingas derybas, taip pat ačiū Tarybos pirmininkui iš Slovėnijos bei Komisijos pirmininkui.

Antonio Tajani, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (IT) Gerb. pirmininke, norėčiau pasveikinti pranešėją U. Stockmanną už šį puikų darbą: jis labai gerai apibūdino teksto – pasiūlymo dėl direktyvos, kurią ruošiamės priimti, – turinį. Šiuo siūlymu siekiama į Bendrijos teisę įvesti tam tikrus principus, kurių visos valstybės narės jau laikosi Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO) rėmuose: nediskriminavimas, skaidrumas ir konsultavimasis.

Direktyvos numatyti pagrindai leis mums pradėti sistemingą dialogą tarp vežėjų ir oro uostų dėl mokesčių nustatymo ir rinkimo. Pvz., direktyva įpareigos oro uostus konsultuotis su oro transporto bendrovėmis prieš priimant sprendimus dėl oro uosto mokesčių. Aš pats, prieš rengdamas šį pasiūlymą, kurį abi pusės iš esmės priėmė, dariau tą patį: konsultavausi su oro transporto bendrovėmis ir oro uostais.

Kaip minėjo U. Stockmann, direktyva iškelia nepriklausomų nacionalinių priežiūros institucijų idėją. Šios institucijos vaidins svarbų vaidmenį, nes joms klius atsakomybė užtikrinti pagrindinių mano išdėstytų principų laikymąsi. Tokie, bendrais bruožais, pasiūlymo tikslai. Norėčiau darsyk padėkoti pranešėjui už per antrąjį svarstymą nuveiktą darbą, siekiant sutarimo su Taryba. Dėl rezultato, tiesa, visiems mums teko gerokai padirbėti, rinktis į daug susitikimų ir visokeriopai atsidėti, bet manau, kad pavyko paruošti gerą dokumentą.

Derybų rezultatus galima rasti daugelyje pataisymų, kurių Komisija reikalauja, kad visiškai susitarimą patvirtintų. Labai džiaugiuosi, kad Transporto ir turizmo komitetas taip pat vienbalsiai pritarė šiam susitarimui. Žinoma, esu pasirengęs atidžiai sekti diskusiją ir atkreipti dėmesį į visas jūsų pastabas.

Zsolt László Becsey, *PPE-DE frakcijos vardu*. – (HU) Ačiū, gerb. pirmininke. Gerb. Komisijos nary, nors ir lyja, diena galėtų būti visai nebloga. Norėčiau pasveikinti ir pranešėją, ir pagalbinį pranešėją, nes, dirbant drauge su Komisija, Komisijai pirmininkaujančia šalimi Slovėnija, o vėliau – Prancūzija, mums pavyko po ilgų diskusijų atrasti gerą kompromisą. Mes taip pat perkame katę maiše, todėl būčiau dėkingas, jei valstybės narės pradėtų šią direktyvą įgyvendinti kuo greičiau, o ne tik po išsidereto dvejų metų laikotarpio. Tai mums leis geriau patikrinti, ko verta mūsų teisės aktų leidimo veikla ir per ketverių metų laikotarpio persvarstymą pataisyti, kas reikalinga.

Tikiuosi, kad valstybės narės tai supras ir greitai baigs būtinas institucines pertvarkas, kur jų reikia. Taip pat viliousi, kad dėl direktyvos atsiras skaidresni mokesčiai ir saikingai padidės kainos, nes taip galėsime užkirsti kelią grobikiškų oro transporto bendrovių piktnaudžiavimui išskirtine įtaka, siekiant įgauti pranašumą prieš savo konkurentus, tą pačią paslaugą pasiūlius už mažesnę kainą oro uostuose, kuriuose verkiama reikia klientų. Taip pat galėtume užtikrinti, kad oro uostai nekeltų savo mokesčių savavališkai, neskaidriai ir, kaip dažnai daroma, nepaprastai greitai. Abiem atvejais tikslas – užtikrinti, kad Europos vartotojai mokėtų tik už tai, kuo pasinaudojo. Tai – kita priežastis, kodėl į mokesčius neleidome įtraukti saugos ir pagalbos neįgaliesiems išlaidų. Manau, tai – geras kompromisas, kad valstybės narės paliekama spręsti, ar atsižvelgti į pajamas iš oro uosto komercinės veiklos. Taip pat pasiekėme gerą rezultatą, sutarę dėl oro uostų tinklų: ten leistina bendra valdanti institucija, bet tinklo nariams, kaip pažadėjo Komisija, galios konkurencijos taisyklės mokesčių nustatymo srityje, net jei yra rinkos iškraipymo pavojus gretimų oro uostų kaimyninėse šalyse atžvilgiu. Kompromisas dėl įtakos sferų yra geras.

Pritačiau, kad be oro uostų, kuriuose per metus pervežama daugiau nei 5 mln. keleivių, ir kiekvienos valstybės narės oro uosto su didžiausiu keleivių judėjimu, taip pat būtų įtraukti mažesni ir galbūt gretimi konkuruojantys oro uostai. Tačiau kad būtų pasiektas susitarimas, šios pozicijos atsisakiau, nors per kitą persvarstymą norėčiau taip pat aptarti šią galimybę. Susitaukau, net jei ir nesu patenkintas, su tuo, kad konstatuojamosiose dalyse patvirtinome išankstinio finansavimo galimybę, remiantis Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO) politika, nors pats būčiau linkęs tai matyti pagrindinėje teksto dalyje. Tikiuosi, kad palaipsnis mokesčių didinimas vietoj staigių kainų šuolių keleivių bus priimtas ramiau, bet tai taip pat reikės aptarti per persvarstymą. Pasiekimas bus valstybės ar kitų viešųjų institucijų teikiamo finansavimo skaidrumas. Tai – svarbus veiksnys oro uostų konkurencijoje, taigi taip atsižvelgiama ir į aplinkosaugą. Svarbiausiu pasiekimu laikau tai, kad visos valstybės narės turi įsteigti stiprią, nepriklausomą nacionalinę valdžios instituciją, turinčią nemenkas galias. Didžiuojuosi, kad buvo priimtas ir į pranešimą įtrauktas principas, kad iškilus ginčams dėl mokesčių nustatymo neturėtų prasidėti nesibaigiantis derinimo procesas. Užuoat taip elgusis turėtų būti priimtas laikinas sprendimas, kuris gali pradėti derinimo procesą. Gerb. pirmininke, labai dėkoju.

Brian Simpson, *PSE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, džiaugiuosi savo kolegą Ulricho Stockmanno pateiktu pranešimu ir dėkoju jam už sunkų darbą, ruošiant šią dokumentų rinkinį.

Per visą šio pranešimo rengimo procesą mano frakcija rūpinosi, kad būtų užtikrinta, kad oro uostų mokesčių sistema visoje ES būtų ir sąžininga, ir skaidri, ir kad iškilus ginčams veiktų detali apeliacinių skundų sistema. Dažnai žmonės aviaciją laiko vieninga pramone, bet atidžiau pažvelgus į tokius klausimus kaip oro uostų mokesčiai, tampa aišku, kad oro uostų ir oro transporto bendrovių sektoriai turi skirtingus požiūrius ir siekius.

Pateiktas pranešimas siūlo suderintą sprendimą, kuriame neteikiama pirmenybė nei oro transporto bendrovėms, nei oro uostams. Nors asmeniškai būčiau linkęs taikymo sritį nustatyti remiantis nacionalinių keleivių procentu, o ne sutartiniu skaičiumi, pranešimą pateikęs pranešėjas užtikrino, kad skaičius nustatytas tinkamai – 5 mln., o ne Komisijos siūlytas absurdiškas 1 mln., taip pat turi būti įtrauktas valstybės narės didžiausias oro uostas.

Visų mūsų diskusijų svarbiausias klausimas buvo, ar tam tikri oro uostai užima dominuojančią padėtį versle. Mano frakcija mano, kad, kai atvejis būtent toks, oro uostų mokesčius reikia reguliuoti. Tačiau daugeliui oro uostų tenka konkuruoti, ir oro transporto bendrovės gali laisvai pasirinkti, kur skristi. Mano regione Manchesterio oro uostas per metus aptarnauja 22 mln. keleivių, bet oro uostas konkuruoja su aštuoniais oro uostais 150 km spinduliu. Akivaizdu, kad tokiomis aplinkybėmis pati rinka gerai sureguliuoja.

Todėl sutinku, kad Jungtinei Karalystei būtų leista išlaikyti esamą oro uostų mokesčių stebėjimo sistemą, nes ten veikia reguliacinė sistema, skatinanti konkurenciją ir reguliuojanti mokesčius per savarankišką priežiūros instituciją tik tuose oro uostuose, kurie užima dominuojančią poziciją. Gali būti, kad kitos šalys galėtų pasekti šia reguliacine sistema, kaip priemone įvesti sąžiningą ir skaidrią oro uostų mokesčių sistemą.

Dabar viliuosi, kad galime dėl šios direktyvos susitarti per antrąją svarstymą. Tai mums padėtų įvesti direktyvą, kuri padarys galą slaptiesiems susitikimams, per kuriuos oro uostų mokesčiai nustatomi, remiantis monopoline ar dominuojančia pozicija versle. Nuoširdžiai tikiuosi, kad oro transporto bendrovės taip pat mato, kad dabar turėsime skaidrią sistemą su detalio apeliacinių skundų teikimo procedūra, išsamia konsultavimo sistema – taigi baigsis nuolatiniai skundai dėl oro uostų mokesčių ir bus dirbama drauge su oro uostais, kad ir naudotojai, ir keleiviai gautų rentabilią, vertą sumokėtų pinigų paslaugą.

Arūnas Degutis, *ALDE frakcijos vardu*. – (LT) Gerb. Komisijos nary, gerb. kolegos, manau, kad niekam nekilo abejonių dėl Europos bendrijos oro uostų rinkliavų ir sąnaudų skaidrumo bei pagrįstumo būtinybės. Jau vien dėl to, kad dalis Bendrijoje esančių oro uostų veikia natūralaus monopolio sąlygomis. Tačiau jau pačiame dokumento svarstymo pradžioje EP labai atsargiai pažiūrėjo į Komisijos siūlymus ir norus kontroliuoti daugiau kaip 150 Bendrijos oro uostų.

Dalyvaujant ruošiant įvairius dokumentus Parlamento nariai dažnai susiduria su dilema kiek ir kaip kontrolė bei reguliavimas yra būtini, tiek kad ji pati nepasidarytų savitiksle ir nesuparalyžiuotų pačio kontroliuojamojo veiklos.

Tai aktualu būtent šių dienų krizės akivaizdoje, kai jautrumas priimant verslui svarbius klausimus yra tiesiog būtinas.

Manau, kad rytoj balsuoti teikiamame dokumente Europos Parlamentas sugebėjo surasti ir apginti aukso vidurį realiai nustatydamas kontroliuoti būtinų oro uostų skaičių. Malonu, kad ir Taryba buvo panašios nuomonės, o Komisija parodė reikiamą lankstumą siekiant konstruktyvaus kompromiso.

Kitas nemažiau svarbus klausimas buvo surasti pusiausvyrą tarp pagrindinių žaidėjų veikiančių šiame sektoriuje, t. y. oro uostų bei aviakompanijų interesų. Manau, kad ir čia mes pasirodėme neblogai sugebėdami patenkinti abiejų pusių lūkesčius. Juolab, kad bet koks vienašališkas, nesuderintas siūlymas vienaip ar kitaip paveiks ES vartotojų galimybes naudotis saugiausia transporto rūšimi.

Visa tai buvo pasiekta dėl profesionalių pranešėjo pastangų. U. Stockmann pasižymi kaip nešališkas ir į visus įsiklausantis politikas. Tai man jau bene 4 kartas kartu su juo ruošiant įvairius oro transporto reguliavimo dokumentus. Šis kartas mane taip pat nenuvylė, o tik dar labiau praturtino nauja patirtimi. Dėkoju ir sveikinu gerb. U. Stockmanną ir kitus savo kolegas su šio dokumento svarstymo pabaiga Europos Parlamente. Taip pat noriu palinkėti sėkmės Europos Komisijai, kuriai teks nelengvas darbas įgyvendinti ir kontroliuoti šios direktyvos veiksmingumą, atstovams – visokeriopos sėkmės.

Roberts Zīle, *UEN frakcijos vardu*. – (LV) Ačiū, gerb. pirmininke, gerb. A. Tajani, visų pirma norėčiau pasveikinti pranešėją U. Stockmanną ir visus pagalbinius pranešėjus, pasiekus kompromisą su Taryba per antrąją svarstymą. Mano nuomone, susitarimą dėl direktyvos taikymo srities taip pat reikia sveikinti, nes jis nulems bent jau pagrindinių valstybių narių oro uostų reguliavimą, taigi paveiks jas visas. Tikiuosi, kad po dvejų metų, kai ši direktyva įsigalios, Europos Sąjungoje nebegalės pasikartoti tokie teisiškai nesuprantami teismo sprendimai kaip tas, kurį Lietuvos apygardos teismas neseniai skyrė Latvijos oro bendrovei ir jos pagrindiniam oro uostui. Pagal šį sprendimą, vienos valstybės narės teismas pasisavina nuosavybę, priklausančią ne tik kitos šalies oro uostui, bet ir kitos šalies oro bendrovei kitoje valstybėje narėje. Teismo sprendimas buvo pagrįstas keista diskriminacija dėl oro uosto mokesčių Latvijos pagrindiniame oro uoste. Labai tikiuosi, kad ši direktyva tokias teisiškai neaiškias interpretacijas padarys nebeįmanomas, nes jos aviacijos verslui daro žalingą įtaką. Ačiū.

Gerard Batten, *IND/DEM frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, šis pranešimas turėtų užkirsti kelią paskirų oro uostų piktnaudžiavimui savo dominuojančia padėtimi rinkoje ir sudaryti vienodas galimybes veiklos vykdytojams bei apsaugoti vartotojų interesus.

Kiek kartų jau girdėjome tokius argumentus? Įgyvendintas toks oro uostų mokesčių suderinimas bus tiek pat sėkmingas kaip ir suderinimas, kuris mums atnešė bendrąją žemės ūkio politiką, bendrąją žvejybos politiką ir vis sunkėjančią ES verslo reglamentų našta, kuri Jungtinei Karalystei kainuoja mažiausiai 26 mlrd. GBP per metus.

Ką pranešimas atneš – tai pareikalaus visiškai nereikalingų su oro uostų mokesčiais ir transporto reikalais susijusių pokyčių Britanijos teisėje. Pareikalaus įsteigti tariai nepriklausomą priežiūros instituciją, kuri pridės dar vieną biurokratijos sluoksnį ir neišvengiamai padidins išlaidas.

Žinoma, JK veikia didžiausių kainų ribos reglamentas, skirtas paskatinti oro uostų veiklos vykdytojus siekti ekonomiškumo. Šio nenutrūkstanto teisės aktų srauto tikslas – suderinti visus gyvenimo Europos Sąjungoje

aspektus ir pajungti juos galutinei Europos Sąjungos kontrolei. Visos kitos mintys antraeilės ir nesvarbios. Dėl ko galime būti visiškai tikri, tai tik kad šios priemonės reikš didesnes išlaidas keliautojui oro transporto priemonėmis.

Georg Jarzembowski (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos Pirmininko pavaduotojau, ponios ir ponai, manau, kad prieš mane kalbėjęs narys paprasčiausiai nesuprato dokumentų rinkinio. Mes teruošame taisyklės skaidrioms atsargumo priemonėms, pagal kurias būtų organizuojamas oro uostų mokesčių rinkimas, viso to tikslas – užtikrinti, kad oro uostų mokesčiai būtų nustatomi objektyviai ir kad jie sumažėtų vartotojų labui. Tai – mūsų darbas.

Iš tiesų esama dviejų skirtingų situacijų. Kai kurie oro uostai taip dominuoja, kad oro transporto bendrovės iš esmės susiduria su monopoline situacija ir, galimas daiktas, moka pernelyg didelius oro uosto mokesčius. Kituose, greičiausiai mažuose oro uostuose, oro transporto bendrovės gali nuspręsti, ar naudotis oro uostu, remdamosi oro uosto mokesčių dydžiu: tai – visiškai kitokia situacija.

Todėl turiu pasakyti, kad tai, ką U. Stockmann pasiekė savo pranešimu – už tai jam dėkoju, – yra geras sąrašas, kuriame išdėstyti kriterijai, nurodantys, kaip, nacionalinei priežiūros institucijai atliekant kontrolės institucijos vaidmenį, nustatyti teisingus, tinkamai pagrįstus oro uosto mokesčius, kuriuos taip pat tenka mokėti keleiviams.

Gerb. Pirmininko pavaduotojau, jūs, žinoma, turėsite per artimiausius dvejus metus užtikrinti, kad nacionalinės priežiūros institucijos būtų ištis nepriklausomos. Tai reiškia, kad nacionalinės priežiūros institucijos negali būti susijusios su oro uostais ar oro transporto bendrovėmis. Reikalaujame, kad nacionalinės priežiūros institucijos naudotojų labui išlaikytų pusiausvyrą tarp oro transporto bendrovių ir oro uostų.

Antra, panaudodami šiuos naujus kriterijus, mes taip pat norime palaikyti sąžiningesnę konkurenciją tarp oro uostų. Kai kuriais atvejais, dviejų valstybių narių oro uostai yra vos keli kilometrai vienas nuo kito. Norime būti tikri, kad nėra jokios nesąžiningos konkurencijos tokiais atvejais. Manau, kad naujieji kriterijai teisingi.

Leiskite baigti klausimu jums, gerb. Pirmininko pavaduotojau. Atrodo, praėjo beveik dveji metai nuo tada, kai Komisija pateikė gaires regionų oro uostams. Per paskutinius keletą mėnesių jūs tyrėte, ar kai kuriuose oro uostuose nebūta nelegalių subsidijų, turio omeny, konkrečioms oro uostams suteiktas valstybines subsidijas, iškraipancias konkurenciją. Mes visi norėtume žinoti, kokias padarėte išvadas. Tikimės, kad jūs mums dabar galite pažadėti, kad greitai pateiksite tyrimą dėl nelegalios ar legalios regioninės pagalbos, nes čia yra vienas pagrindinis klausimas: keleivių labui norime matyti sąžiningą konkurenciją tarp oro uostų.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Norėčiau pasveikinti U. Stockmanną už pastangas siekiant bendros pozicijos Taryboje dėl direktyvos, numatančios bendrus oro uostų mokesčių skyrimo Bendrijos oro uostose principus. Oro uostų naudotojams siūlomas teisės aktas suteikia sistemą mokesčiams nustatyti, kurioje į sprendimų priėmimą yra įtraukti ir jie; tai skaidru ir sudaro galimybę teikti apeliacinius skundus.

Taryba priėmė Parlamento siūlymą įtraukti tik oro uostus, aptarnaujančius daugiau nei 5 mln. keleivių per metus, bei didžiausią oro uostą kiekvienoje valstybėje narėje. Oro uostų mokesčių diferenciacija turi būti pagrįsta skaidriais, objektyviais ir aiškiais kriterijais. Atsižvelgiant į bendrą poziciją, oro uostai turi veikti remdamiesi ekonominio efektyvumo principu, turi būti pritarta pasiūlymams dėl naujų maršrutų į nepalankioje padėtyje esančius ir atokiausius regionus. Tačiau šias iniciatyvas reikia priimti, remiantis skaidriais kriterijais.

Mes palaikome idėją, remdamiesi Komisijos pateikta informacija, sutampančia su Bendrijos teisės aktais, kad valstybės narės galėtų įgalinti oro uostą valdančią instituciją pritaikyti bendrą, skaidrią mokesčių sistemą oro uostams, kurie aptarnauja tą patį miestą ar aglomeraciją, jei kiekvienas oro uostas visiškai atitinka direktyvoje nustatytus skaidrumo reikalavimus. Be to, aplinkosaugos kriterijai taps pagrindu taikant oro uosto mokesčius. Oro uostą valdanti institucija paviešins sprendimus dėl mokesčių sistemos pakeitimų mažiausiai prieš du mėnesius, kol jie įsigalios.

Dėl išankstinio oro uostų investicijų finansavimo: valstybės narės turėtų atsižvelgti į ICAO politiką arba įvesti savo saugiklius. Parlamentas mano, kad nepriklausomoms priežiūros institucijoms reikia turėti galimybę, priisiimant visą atsakomybę, perduoti kitoms nepriklausomoms priežiūros institucijoms direktyvos priemonių taikymą, jei tik laikomasi tų pačių standartų.

Paweł Bartłomiej Piskorski (ALDE). – (PL) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, norėčiau prisidėti prie sveikinančiųjų U. Stockmanną su jo darbo vaisiais. Tam, apie ką diskutuojame, reikia reguliavimo, ir nei toks reguliavimas, nei reguliuojančios institucijos neprieštarauja mano liberaliajai dvasiai. Dabar, po finansų

krizės, galime matyti, kad laisvoji rinka turėtų veikti ir veikia, tačiau turime sukurti sistemas, galinčias modernioje ekonomikoje reguliuoti mechanizmus, kurie kartais užstringa ar peržengia įprastinių ekonominės konkurencijos mechanizmų, gryniosios laisvosios rinkos konkurencijos ribas.

Dabar diskutuojame dėl galutinio vieno dokumento varianto, dėl darbo, iki kurio pabaigos, visada žinojome, bus ilgas kelias, nes sudėtinga reguliuoti bet kokią natūralią monopoliją, o oro uostai dėl suprantamų priežasčių paprastai paklūsta natūralių monopolijų taisyklėms. Tai – žingsnis į priekį, atnešiantis naudos mūsų piliečių, Europos Sąjungos piliečių interesams: jie vėl iš šio Parlamento ir Europos Komisijos darbo gaus kažką apčiuopiamo, tai paveiks jų gyvenimą. Sveikinu dalyvavusius šiame darbe ir tikėsimės, kad per dvejus metus, per kuriuos sistema bus įgyvendinama, valstybės narės susidoros su uždaviniu.

Luís Queiró (PPE-DE). – (PT) Daug mūsų čia, šiame Parlamente, naudojasi internetu rezervuoti skrydžiams ir pirkti bilietams. Tačiau manau, kad dauguma mūsų nežino, kaip nustatomi oro uostų mokesčiai, sumokami drauge su mokesčiu už bilietą.

Tačiau kadangi žinau, kad ne visi ant bilieta paminėti mokesčiai yra oro uosto mokesčiai, norėčiau paprašyti jus išspręsti vieną uždavinuką: jei keleivis iš Lisabonos į Briuselį skrenda, pvz., su *Brussels Airlines*, ant bilieta minimas 48 EUR mokestis; jei jis keliauja Portugalijos avialinijomis *TAP*, mokestis mažesnis 2 EUR. Tačiau skrendant priešinga kryptimi šis skirtumas dingsta, ir keleiviui užkraunama 15 EUR papildomų mokesčių už kiekvieną kelionę. Kodėl?

Tačiau, jei mūsų įsivaizduojamas keleivis su *Brussels Airlines* keliaus į Londoną, į Gatwick oro uostą skrisdamas iš Briuselio, kelionės pirmyn ir atgal mokesčiai bus 124 EUR, o jei jis su *BMI* skris į Heathrow oro uostą, mokesčių sumokės tik 65 EUR. Jei į Heathrow jis skris su *BMI*, o grįš su *Lufthansa*, mokės 70 EUR mokesčių. Iš kur šitie skirtumai? Kartais keleivis sumoka vieną sumą kelionei į priekį, kitą – kelionei atgal. Kartais oro transporto bendrovės visos ima tokį patį mokestį už tą patį oro uostą, kartais – ne. Kai kuriais atvejais gali net nežinoti, kiek sumokėjai.

Vis dėlto skirtingi oro uostų mokesčiai savaime nėra blogai. Už skirtingas paslaugas turi būti mokami skirtingi mokesčiai. Negerai būtų, jei tie patys mokesčiai būtų mokami už skirtingas paslaugas arba, atvirkščiai, už iš pažiūros vienodas paslaugas būtų mokami skirtingi mokesčiai.

Ko mes ypač norėtume, tai kad šie mokesčiai būtų visuotiniai ir nustatyti remiantis aiškiais ir skaidriais kriterijais. Tai – mūsų galutinis tikslas. Norime užtikrinti sąžiningą ir skaidrią konkurenciją tarp didžiųjų Europos oro uostų ir šitaip ne tik padėti pagerinti vidinę rinką, bet ir sumažinti išlaidas, kurias patiria keleiviai, pirkdami bilietus. Todėl puoselėjame viltį ir remiame šį pasiūlymą dėl direktyvos.

Inés Ayala Sender (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, visų pirma turiu pasveikinti savo kolegą U. Stockmanną su puikiu pranešimu ir ypač su jo kantrybe ir atkaklumu dirbant.

Tai – tekstas, padėsiantis mums sukurti bendrą oro erdvę ir pasiruošti, ypač pabrėžiant skaidrumo ir nediskriminavimo svarbą, būsimam didžiuliam šuoliui į bendrą Europos dangų.

Per šią bendrą naudotojų mokesčių rinkimo sistemą galėsime palaikyti reikalingas sąlygas sąžiningai ir skaidriai konkurencijai. Taip pat ruošimės ateičiai, atsižvelgdami į aplinkosaugos kriterijus kaip rinkliavų diferencijavimo pagrindą, taip pat netaikydami rinkliavų už neigaliams keleiviams teikiamas paslaugas. Šiuo atžvilgiu taip pat ruošiamės ateičiai.

Norėčiau taip pat pabrėžti, kad buvo atkreiptas dėmesys į būtinybę vengti užkrauti pernelyg didelę našta mažiems oro uostams, nustatant mažiausią 5 mln. keleivių per metus ribą.

Galiausiai, džiaugiamės, kad oro uostų tinklų valdymas viena institucija buvo pripažintas, nes yra pavyzdžių, kad tai veikia gerai – pvz., Ispanijos oro uostų valdžios institucijos AENA atveju, – taip pat džiaugiamės, kad buvo atsižvelgta į kitus teisinio nagrinėjimo reikalaujančių mokesčių kontrolės ir skyrimo būdus (tokių yra ir mano šalyje), ne vien į nepriklausomų priežiūros institucijų būdą. Todėl džiaugiuosi, kad tie pasiūlymai apsvarstyti.

Taip pat turiu pasveikinti pranešėją, kad nustatė griežtus terminus sprendimams paskelbti. Taip bus išvengta teisinių neaiškumų ir naudotojams suteiks garantiją dėl terminų, kada tokie sprendimai turi būti įgyvendinti. Tai – taip pat teigiamas dalykas, nes šiuose terminuose ir sprendimuose atsižvelgiama į Parlamento vykdomą nagrinėjimą.

Fiona Hall (ALDE). – Gerb. pirmininke, džiaugiuosi, kad šiomis naujomis oro uostų mokesčių taisyklėmis įvedamas didesnis skaidrumas. Pernelyg dažnai, sudarydami sandėrius, oro uostai slapstosi, net jei visai ar iš dalies priklauso valstybės institucijoms. Visuomenė turi teisę žinoti, kaip tokie oro uostai gauna ir išleidžia savo pinigus. Tačiau esu nusivylusi, kad slenkstis griežtesniam atskaitingumui nustatytas ties 5 mln., niekaip jo nesusiejant su kontroliuojama nacionalinės rinkos dalimi procentais.

Dėl šio slenkščio ypač daug sunkumų patirs regioniniai oro uostai, tokie kaip Newcastle. Newcastle aptarnauja 6 mln. keleivių per metus, taigi peržengia slenkstį, tačiau šis oro uostas tėra smulki žuvelė, palyginus su milžiniais Heathrow ir Gatwick. Kadangi regioniniai oro uostai daugiausia konkuruoja su savo artimiausiais kaimynais, būtų buvę sąžiningiau įvesti sistemą, kuri taikytų vienodas sąlygas visiems mažiesiems ir vidutinio dydžio oro uostams.

Todėl gailiuosi, kad Taryba atmetė galimybę direktyvos taikymo sritį nustatyti tokią, kad apimtų oro uostus, aptarnaujančius daugiau nei 5 mln. keleivių metus ir kontroliuojančius daugiau nei 15 proc. nacionalinių keleivių judėjimo. Toks slenkstis vis viena būtų užtikrinęs, kad didieji Europos oro uostai nediktuotų oro linijoms mokesčių už uždary durų. Tikiuosi, kad, persvarstydama direktyvą, Komisija atidžiai išnagrinės, ar tokie regioniniai oro uostai kaip Newcastle nepatiria žalos dėl rinkos iškraipymo.

Emanuel Jardim Fernandes (PSE). – (PT) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau pasveikinti U. Stockmanną už atvirumą ir pasirengimą priimti kompromisą, ruošiant šį puikų pranešimą, kuris tiesiogiai palies oro uostus, aptarnaujančius daugiau nei 5 mln. keleivių, ir konkrečiai – mano šalies Faro ir Lisabonos oro uostus.

Šį pasiūlymą Parlamentas ir Taryba turi priimti, nes jis garantuoja, kad taikant oro uostų mokesčius nebus diskriminuojama, išskyrus ten, kur to reikia ir kur tai suderinama su Sutartimi. Reikėtų įvesti privalomą konsultavimosi tarp oro uostų valdančių institucijų ir oro uosto naudotojų procedūrą. Visi mokesčių skirtumai bus skaidrūs ir pagrįsti aiškiais kriterijais. Oro uostai taikys tą patį mokestį už tokią pačią paslaugą, nors oro uosto naudotojams galima teikti nuolaidas, pagrįstas naudotos paslaugos kokybe, jei tik visi oro uosto naudotojai gali pasinaudoti šia nuolaida viešomis, aiškiomis ir objektyviomis sąlygomis. Nuolaidas taip pat galima taikyti naudotojams, kurie atveria naujus maršrutus, remiantis konkurencijos teisės aktais. Turėtų būti įkurta nacionalinė nepriklausoma priežiūros institucija, galinti įsikišti, kai atsiranda nesutarimų dėl sprendimų dėl mokesčių. Turi būti leidžiamos iniciatyvos pradėti naujus maršrutus, kuriais būtų sujungti mažiausiai patrauklūs, atokiausi regionai. Galiausiai, valstybės narės turėtų turėti galimybę įgalioti už oro uostų tinklą atsakingą valdančią instituciją, kad įvestų mokesčių sistemą, būdingą šiam tinklui.

Gerb. pirmininke, su šia nauja direktyva ateityje oro uostuose, net ir atokiausiuose regionuose, tokiuose kaip maniškis, taikysimi oro uostų mokesčiai užtikrins visiems vienodą priejimą prie oro transporto. Tai ypač svarbu tokiuose regionuose kaip maniškis, kur oro uostas – vienintelis būdas atvykti ar išvykti. Štai kodėl tikiuosi, kad šis pasiūlymas rytoj bus priimtas ir kad Komisija ir Taryba jam pritars, kaip dera.

Robert Evans (PSE). – Gerb. pirmininke, pakartosiu savo kolegų U. Stockmannui skirtas padėkas už tai, ką jis, man regis, apibūdino kaip tinkamą kompromisą 69-ių Europos oro uostų labui.

Taip pat pritariu tam, ką sakė Zs. L. Becsey, taip pat mano kolega Brian Simpson, apie sąžiningą ir skaidrią konkurenciją. Džiaugiuosi, kad šis pranešimas, koks pateikiamas dabar, yra geras susitarimas ne tik trims Londono oro uostams (Heathrow, Stansted ir Gatwick), bet ir kitiems oro uostams Europoje, ar tai būtų R. Zilės Latvijos, S.-A. Ćicau Rumunijos, ar Portugalijos, ar Komisijos nariams, Italijos oro uostai, atrodo, Vokietijoje taip pat yra oro uostų, nors į juos keliauja nedaug keleivių.

Bet taip pat manau, kad susitarimas naudingas ir Europos keleiviams, o oro uostai, žinoma, yra niekas be piliečių, be keleivių. Jie – mums pirmenybė, kaip, lygiom teisėm, yra ir aplinkos apsauga, kurią pranešimas taip pat, atrodo, pamini.

Mano kolega iš Londono G. Batten savo kalboje, po kurios, galima sakyti, pabėgo iš įvykio vietos, teigė, kad bus prikurti naujų institucijų ir visaip kaip keliama panika. Tačiau šios institucijos – civilinės aviacijos institucijos – jau egzistuoja. Todėl manau, kad jo atžvilgiu įvyko nesusipratimas – kalbant mandagiai.

Fiona Hall: nesu tikras, kad Newcastle tiesiogiai konkuruoja su Londonu. Tarp jų yra nemažas atstumas, bet kas, nusprendęs skristi ne į Newcastle, o į Londoną, vis viena turi papildomai keliauti didelį atstumą. Todėl manau, kad jūs lyginate tai, ko nereikėtų lyginti.

Manau, tai kompromisas geras ir tinkamas. Manau, atsakyta į visus mums anksčiau iškilusius klausimus ir, kaip paketas, jis yra pusiausviras ir oro transporto bendrovių, ir keleivių interesų atžvilgiu, ko mes ir siekėme, taip pat sprendimas suteikia oro uostams pakankamai laisvės veikti konkurencingoje aplinkoje.

Gyvenu su viltimi, kad dėl viso šito vieną dieną galbūt – niekada negali žinoti, kolegos, niekada negali žinoti – turėsime padorius skrydžius į Strasbūrą. Viltis drąsi, bet niekada negali žinoti: ir dėl to verta dirbti.

Bogusław Liberadzki (PSE). – (PL) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti mūsų pranešėjui Ulrichui Stockmannui. Jis nudirbo didelį darbą, pradėjęs nuo direktyvos projekto, kurį rengdamas buvo išradingas, nes norėjo tinkamai paruošti pranešimą, bendradarbiaudamas su Komisija ir Taryba – tai jam pavyko. Užvis labiausiai norėčiau pabrėžti jo iniciatyvą tikslinant oro uostų mokesčių apibrėžimą, taip pat – įtraukiamų oro uostų, oro uostų paslaugų lygio ir jų koreliacijos su oro uostų veiklos vykdytojų pareigomis. Lygiai taip pat svarbus, ypač naujosioms valstybėms narėms, yra naujų infrastruktūros projektų finansavimas. Pateikiame direktyvos projektą, kuris, iš keleivių požiūrio taško, leis mums, Europos gyventojams, kurie naudojasi, vykdo ar moka už paslaugas, žinoti, kiek turėsime sumokėti, kodėl ir kur tie pinigai keliaus. Tai – didelis žingsnis tikros europietiškos sistemos ir Europos oro transporto bendrovių tinklo sukūrimo link. Dėkoju jums už tai ir nuoširdžiai tikiu, kad šis direktyvos projektas tinkamai pasitarnaus civilinei aviacijai.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Sklandžiai vykdomos oro uostų paslaugos svarbios vidinės Europos Sąjungos rinkos funkcionavimui. Ir keleiviai, ir oro transporto bendrovės kritikuoja skaidrumo nebuvimą ir kartais taip pat pernelyg aukštus oro uostų mokesčius, kurie nepateisinamai padidina kelionės išlaidas. Galiausiai į tai atsiliepiame, priimdami šią direktyvą per antrąjį svarstymą. Reglamentai įpareigos oro uostus, aptarnaujančius daugiau nei 5 mln. keleivių, padaryti savo įkainius skaidrius ir pagrįsti savo kainas. Jie taip pat supaprastins ginčus tarp oro uosto naudotojų ir oro uosto veiklos vykdytojų. Tvirtai tikiu, kad taip sumažės mokesčiai ir pagerės konkurencinga aplinka. Džiaugiuosi, kad Taryba taip pat pripažino, jog pasiūlymų teikimo procesą reikia daryti atviresnį, tai padės sukurti naujus maršrutus į nepalankioje padėtyje esančias, atokesnes vietas; taip pat džiaugiuosi, kad pavyko pasiekti bendrą oro uostų tinklą, kuriuos kontroliuos tos pačios valdančios institucijos, apibrėžimą. Sveikinu pranešėjus pasiekus šių rezultatų.

Mieczysław Edmund Janowski (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, U. Stockmann nusipelno mūsų padėkų. Kompromisas iš tiesų geras. Sveikinu pranešėją.

Šiandien baigiame darbą dėl oro uostų mokesčių. Trumpai tariant, po dvejų metų visoje Europos Sąjungoje turėsime bendrą sistemą šiems mokesčiams nustatyti. Ji paveiks oro uostus su didesniu nei 5 mln. keleivių per metus judėjimu ir didžiausius kiekvienos šalies oro uostus. Dėl skaičių dar galima diskutuoti, bet manau, kad jie geri. Kiek man žinoma, sistema galios maždaug 80-iai Europos Sąjungos oro uostų.

Ypač geras priimtų reglamentų bruožas – jų skaidrumas: tai padės priežiūros institucijoms. O uostai nepatraukliuose regionuose galės pritaikyti atitinkamas pirmenybes. Dokumente taip pat atsižvelgta į aplinkosaugos aspektus ir neigiamų keleivių poreikius. Tikiuosi, kad direktyva ne tik sudarys sąlygas sąžiningai konkurencijai oro uostuose, bet ir padidins keleivių saugumą ir apsaugos keleivius nuo pernelyg didelių pakilimo ar nusileidimo rinkliavų.

Antonio Tajani, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (IT) Gerb. pirmininke, manau, diskusija parodė, kad Parlamentas ir Komisija gerai pasidarbavo, o U. Stockmannui skirtos pagyros tik patvirtina, kad jis pasirinko teisingą kryptį. Norėčiau dar kartą jam viešai padėkoti už jo darbą ir bendradarbiavimą su Komisija, ieškant sėkmingo kompromisinio sprendimo, kuris, kiek matau, patiko visiems kalbėjusiesiems.

Manau, kad pasiūlymas dėl direktyvos, kurį aptarinėjame ir kurį, tikiuosi, Parlamentas priims, tėra, kaip pasakė Ayala Sender, tik žingsnis bendro dangaus link: tikslo, kurio, mano manymu, Komisija, remiama Parlamento ir taip pat Tarybos, turi siekti, kad pasiūstų aiškią žinią, prieš baigiantis šiai Parlamento kadencijai. Palaikau visus pasirinkimus ir vertinimus dėl siūlymo įkurti nepriklausomą instituciją, kokia jau egzistuoja daugelyje Sąjungos šalių. Manau, turėtume to siekti; tai – mūsų visų drauge padarytas teigiamas pasirinkimas.

Prieš baigdamas norėčiau dar kartą padėkoti visiems Parlamento nariams, įsijungusiems į diskusiją, ir atsakyti į G. Jarzembowskio užduotą klausimą. Svarstoma apie septynis regioninius oro uostus. Procesas, trunkantis 18 mėnesių, prasidėjo 2007 m. liepos mėn. Todėl nemanau, kad rezultatų sulauksime anksčiau, nei pasibaigs šie metai ar prasidės nauji.

Žinoma, rezultatai bus paviešinti, bet būtų nesąžininga ir netinkama, jei imčiausi komentuoti, kol darbas dar nebaigtas. Tačiau kai tik jis bus baigtas ir kai tik Komisija priims sprendimą, Parlamentas bus informuotas

ir tuomet G. Jarzembowski gaus išsamų atsakymą, papildysiantį mano suteiktą informaciją dėl Komisijos siūlymų dėl tiriamų septynių – pabrėžiu, septynių – atvejų.

Ulrich Stockmann, pranešėjas. – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau dar kartą padėkoti visiems kolegoms Parlamento nariams už konstruktyvų bendradarbiavimą ir už mūsų įdomią diskusiją. Tikiuosi rytoj sulaukti nemenkos paramos. Jau vėlu, buvo daug pasakyta. Tegu veiksmai prasideda rytoj. Džiaugčiausi, jei galėtume įstatymų leidybą baigti per antrąjį svarstymą.

(Plojimai)

Pirmininkė. – Diskusija baigta.

Balsavimas vyks rytoj, spalio 23 d., ketvirtadienį.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Corina Crețu (PSE), raštu. – (RO) Europinė sistema oro uostų mokesčiams reguliuoti yra itin svarbi, siekiant sumažinti Europos Sąjungos ribose keliaujančių žmonių išlaidas ir taip padidinti darbuotojų, ypač aukštos kvalifikacijos, judumą.

Darbuotojų judumas išties yra veiksmingai darbo rinkai būtinas elementas, jei pažvelgsime į tai, kas išdėstyta atitinkamame Lisabonos strategijos skyriuje, kalbančiame apie ekonominį augimą ir darbo vietų skaičiaus didinimą. Be to, palengvinus aukštos kvalifikacijos darbuotojų judėjimą, padidėtų informacijos srautas, o į gamybines vietas, turinčias didelę pridėtinę vertę, ateitų naudinga informacija; tai tarnauja Lisabonos strategijos numatytam tikslui – padaryti Europos ekonomiką dinamiškiausia žinių ekonomika pasaulyje.

Christine De Veyrac (PPE-DE), raštu. – (FR) Ponios ir ponai, Taryba ir mūsų institucija pasiekė kompromisą, ir todėl šį reikalą galima baigti per antrąjį svarstymą.

Džiaugiuosi šiuo susitarimu, kuris turėtų, svarbiausia, užkirsti kelią piktnaudžiavimui dominuojančia padėtimi ir palengvinti suderintą Europos oro uostų sektoriaus plėtrą.

Ši direktyva dėl oro uosto mokesčių – platus žingsnis pirmyn: ja buvo praskaidrinti oro uostų ir oro transporto bendrovių ryšiai bei bus pagerinti dažnai migloti ir konfliktiški santykiai.

Be to, įsteigus nepriklausomą instituciją, taps įmanoma bet kokius partnerių konfliktus išspręsti objektyviai.

Šių naujų taisyklių naudą galų gale turėtų pajusti oro transporto naudotojai, ir aš dėl to džiaugiuosi.

Ačiū už dėmesį.

16. Kito posėdžio darbotvarkė (žr. protokolą)

17. Posėdžio pabaiga

(Posėdis baigtas 23.10 val.)